

PLAN LOCAL DE ACȚIUNE ÎNVĂȚĂMÂNT

JUDEȚUL IALOMIȚA 2016 – 2025

ACTUALIZAT 2022-2023

Document elaborat de Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social

Inspectoratul Școlar Județean
Ialomița

AJOFM Ialomița

Instituția Prefectului Ialomița

Consiliul Județean Ialomița

S.C. Servel S.R.L. Slobozia

UGIR, Filiala Ialomița

Direcția pentru Agricultură Ialomița

Camera de Comerț și Industrie Ialomița

Agencia Județeană Prestații Sociale

Inspectoratul teritorial de Muncă

Direcția Județeană de Statistică Ialomița

Sindicatul FSLI Ialomița

Asistența și coordonare metodologică

CNDIPT București, Filiala Târgoviște

Inspector Școlar pentru Învățământ Profesional
Și Tehnic, Prof. TRUFASU DAN-CATALIN

Suzana Camelia ILIE
Rodica ALBU

ACTUALIZAT

2022

C U P R I N S

CUVÂNT ÎNAINTE	5
1. REZUMAT	6
2. DEMOGRAFIE	19
2.1. Situația prezentă	20
<i>2.1.1. Populația totală. Dinamica generală</i>	20
<i>2.1.2. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)</i>	21
<i>2.1.3. Distribuția pe sexe</i>	22
<i>2.1.4. Structura pe grupe de vârstă</i>	23
<i>2.1.5. Structura etnică (Structuri demografice)</i>	26
<i>2.1.6. Mișcarea migratorie</i>	27
<i>2.1.7. Nivelul de trai</i>	29
2.2. Proiecții demografice	31
2.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru ÎPT	33
3. PROFILUL ECONOMIC JUDEȚEAN	34
3.1. Principalii indicatori economici	35
<i>3.1.1. Produsul intern brut (PIB) și valoarea adăugată brută (VAB)</i>	35
<i>3.1.2. Dinamica generală a firmelor din Regiune</i>	39
<i>3.1.3. Dinamica generală a firmelor din regiune – investiții brute</i>	45
<i>3.1.4. Demografia întreprinderilor -întreprinderi active nou create</i>	51
3.2. Informații parțiale	55
<i>3.2.1. Procesul de integrare europeană și cerințele de competitivitate</i>	55
<i>3.2.2. Cercetarea – dezvoltarea</i>	55
<i>3.2.3. Industria</i>	55
<i>3.2.4. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu</i>	56
<i>3.2.5. Agricultură</i>	57
<i>3.2.6. Silvicultură</i>	58
<i>3.2.7. Turismul</i>	58
3.3. Concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru ÎPT	60
4. PIAȚA MUNCII	64
4.1. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform anchetei forței de muncă în gospodării (AMIGO)	64
<i>4.1.1. Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de</i>	64

<i>vârstă, sexe și medii</i>	
4.1.2. Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii	73
4.1.3. Șomajul de lungă durată	74
4.2. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform balanței forței de muncă (BFM)	76
4.2.1. Structura populației după participarea la activitatea economică	76
4.3. Concluzii din analiza comparativă pe ocupații a șomajului și locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM	80
4.4. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante	83
4.5. Evoluții și situația curentă - efectivul salariaților la sfârșitul anului, pe activități (secțiuni și diviziuni) ale industriei	88
4.5.1. Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru învățământul profesional și liceal tehnologic	92
4.6. Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru învățământul superior	94
4.7. Concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru IPT	95
4.8. Implicații pentru IPT	97
5. ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC DIN JUDEȚ	99
5.1. Indicatori de context	99
5.1.1. Contextul european	99
5.1.2. Contextul național	102
5.2. Indicatori de context specifici	104
5.2.1. Contextul demografic și populația școlară	105
5.3. Indicatori de intrare	108
5.3.1. Numărul de elevi care revin unui cadru didactic	108
5.3.2. Resursele umane din ÎPT	108
5.3.3. Resurse materiale și condiții de învățare	112
5.4. Indicatori de proces	113
5.4.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT	113
5.4.2. Asigurarea calității în ÎPT	114
5.4.3. Serviciile de orientare și consiliere	115
5.5. Indicatori de ieșire	115
5.5.1. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională	115

<i>5.5.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)</i>	116
<i>5.5.3. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED</i>	116
<i>5.5.4. Rata de succes</i>	116
<i>5.5.5. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație</i>	117
<i>5.5.6. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor de citire/lectura (PISA)</i>	118
<i>5.5.7. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20 – 24 ani care au absolvit cel puțin învățământul secundar superior</i>	119
<i>5.5.8. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)</i>	122
5.6. Indicatori de impact	123
<i>5.6.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra ratei șomajului</i>	123
<i>5.6.2. Rata de inserție a absolvenților la 6 luni de la absolvire, pe niveluri de educație</i>	124
<i>5.6.3. Gradul de utilizare a competențelor dobândite de absolvenți la locul de muncă</i>	124
5.7. Oferta școlilor din ÎPT județean	124
<i>5.7.1. Evoluția planurilor de școlarizare</i>	124
<i>5.7.2. Analiza ofertei curente (pentru anul școlar în derulare)</i>	125
<i>5.7.3. Parteneriatul cu întreprinderile</i>	130
5.8. Principalele concluzii din analiza ÎPT județean	130
6. REZUMATUL PRINCIPALELOR CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	135
7. ACȚIUNI PROPUSE – PLAN DE MĂSURI	142
8. GLOSAR DE INDICATORI PRIVIND PIAȚA MUNCII	147

CUVÂNT ÎNAINTE

Planificarea strategică¹ a ofertei de formare profesională prin învățământ profesional și tehnic (IPT) are caracter național și este realizată în raport cu obiectivele asumate de România ca stat membru al Uniunii Europene.

Obiectivul major al planificării strategice a IPT constă în creșterea contribuției învățământului profesional și tehnic la tranziția rapidă și eficientă către o economie competitivă bazată pe inovare și cunoaștere, participativă și inclusivă.

Aspectelor mai sus menționate le adăugăm provocările generate de fenomenul rapid al îmbătrânirii demografice, al fluxurilor migrației externe ceea ce ne conduce la concluzia că IPT va fi sistematic solicitat să răspundă unor nevoi, de cele mai multe ori imediate, ale angajatorilor din România.

Învățământul profesional și tehnic, prin obiectivele sale, este subsumat dublului rol al educației: economic și social. Prin urmare IPT nu poate răspunde, în sens restrâns, cerințelor imediate ale unui loc de muncă, el trebuie să asigure pregătirea pentru o carieră de succes care presupune integrare socio - profesională. În aceste condiții învățământul profesional și tehnic trebuie văzut ca o etapă în procesul învățării pe parcursul întregii vieți, care este imediat urmată de învățarea la locul de muncă în vederea adaptării la cerințele acestuia.

Iată de ce **proгноza ofertei IPT realizată în corelare cu o cerere previzionată a forței de muncă și tranziția de la școală la viața activă devin elemente strategice pentru o planificare performantă**. Planificarea strategică a ofertei IPT utilizează următoarele documente:

- Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (**PRAI**) – realizat la nivel regional.
- Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (**PLAI**) – realizat la nivel județean.
- Planul de Acțiune al Școlii (**PAS**) – realizat de unitatea de învățământ la nivelul comunității.

Scopul Planului Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) este de a îmbunătăți corelarea dintre oferta învățământului profesional și tehnic și cererea socială, în acord cu nevoile de dezvoltare județeană și a resurselor umane în perspectiva anului 2025.

Cele mai importante roluri ale PLAI sunt:

- să analizeze în profunzime contextul județean;
- să se concentreze pe problemele specifice ale sistemului de învățământ profesional și tehnic de la nivel județean;
- să stabilească prioritățile, țintele și acțiunile la nivel județean pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic;
- să contribuie la realizarea țintelor stabilite la nivel regional;
- să ofere feed back pentru planificarea ofertei IPT la nivel regional
- să furnizeze un cadru general pentru elaborarea și armonizarea planurilor strategice ale școlilor;
- să faciliteze luarea deciziilor la nivel județean pentru restructurarea rețelei școlilor învățământului profesional și tehnic.

Anual, PLAI sunt actualizate de către CLDPS și aprobate de către Consiliul de Administrație al ISJ.

PLAI oferă cadrul general pentru elaborarea planurilor și programelor vizând:

- Calificările profesionale relevante pentru dezvoltarea socio-economică locală (nivel de județ) structurate pe domenii ocupaționale și nivele de calificare;
- Măsuri de raționalizare a rețelei școlare;

¹ Termenul „planificare strategică” este utilizat cu semnificația de „proгноză” pe termen mediu de 5 – 7 ani a ofertei IPT realizată în contextul modelului propus de CNDIPT.

- Planul de școlarizare al școlilor IPT;
- Măsuri complementare de formare profesională continuă;
- Măsuri asociate de formare profesională a elevilor cu nevoi speciale, în vederea integrării lor în sistemul general de educație;
- Măsuri privind dezvoltarea parteneriatului social și a curriculumului în dezvoltare locală;
- Măsuri privind susținerea investițiilor în infrastructură și echipamente didactice;

1. REZUMAT

Planul local de acțiune pentru învățământ (PLAI) – din Județul Ialomița este un document de planificare strategică a ofertei de formare profesională prin învățământ profesional și tehnic în perspectiva anului 2025, elaborat de către principalii actori ai pieței muncii. Scopul planificării este acela de a asigura o mai bună corelare a ofertei de formare profesională cu cererea actuală și viitoare de abilități și competențe pe o piață aflată într-un continuu proces de schimbare. Primul PLAI a fost elaborat în noiembrie 2003, având ca orizont de timp anul 2010.

Comitetele Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social în IPT (CLDPS) sunt structuri manageriale consultative în sprijinul inspectoratelor școlare județene. Atribuțiile CLDPS vizează, între altele:

- analizează și avizează propunerile prezentate de Inspectoratul Școlar privind rețeaua școlară și planurile de școlarizare pentru învățământul profesional și tehnic;
- oferă, la nivel județean, cadrul organizatoric și monitorizarea modului în care se realizează parteneriatul social în formare profesională;
- facilitează identificarea reprezentanților instituțiilor cu atribuții în realizarea consilierii, orientării și informării privind cariera;
- promovează proiectele inițiate de unitățile de învățământ ce vizează dezvoltarea resurselor umane finanțate din fonduri UE sau alte surse și colaborează cu unitățile de învățământ în elaborarea și aplicarea acestora;
- identifică și promovează acțiuni ce vizează tranziția de la școală la locul de muncă al absolvenților, în vederea realizării integrării socio-profesionale a acestora;
- participarea, prin reprezentanții desemnați la cererea Inspectoratului Școlar, în structurile instituționale constituite în programele de dezvoltare regională și alte programe pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic;
- avizarea componentei locale a curriculum-ului pentru învățământul profesional și tehnic
- realizează actualizarea și monitorizarea **Planului Local de Acțiune pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic (PLAI)**;
- asistarea unităților școlare pentru dezvoltarea și implementarea PAS;
- realizează monitorizarea Planurilor de acțiune ale școlilor (PAS)

Actualizarea s-a realizat pe baza datelor disponibile din surse statistice oficiale (anuarul statistic al României 2019, date furnizate de INS) și din surse administrative (statistici ale ISJ Ialomița și AJOFM Ialomița).

Evoluțiile imprevizibile ale pieței muncii și economiei din ultimele luni, în condițiile crizei economico-financiare provocate de covid-19, arată că previziunile privind cererea pieței muncii la orizontul anului 2025 utilizate în PLAI ACTUALIZAT ÎN ANUL 2022 capătă un grad foarte ridicat de relativitate.

În scopul de a realiza corelarea cererii pieței muncii prezentată în capitolul 4 cu oferta de formare profesională inițială prezentată în capitolul 5, membrii CLDPS Ialomița au realizat o Analiză SWOT a corelării cererii cu oferta, după care au prezentat principalele concluzii și recomandări necesare alcătuirii unui plan de acțiune în capitolul 9.

În urma analizelor din prezentul document, s-au desprins următoarele **concluzii**:

- ❖ Rata de succes este în creștere față de anul școlar trecut pentru învățământul gimnazial și liceal.
 - ❖ Există parteneriate active cu agenții economici, Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților – prioritate permanentă a managementului școlar.
 - ❖ Instrumentele de asigurare a calității s-au generalizat în toate școlile IPT.
 - ❖ Rețeaua școlară de învățământ obligatoriu acoperă întreg teritoriul județului.
- Au fost identificate însă și aspecte pentru care se impun măsuri ameliorative:
- ❖ Deși rețeaua școlară este acoperitoare pentru județ, există dificultăți în **acoperirea cu profesori titulari** în unele domenii, deși se remarcă un număr mic de profesori necalificați.
 - ❖ Proces lent de transformare a școlilor în furnizori de servicii pentru comunitățile locale și număr mic de cursuri de formare profesională continuă desfășurate.
 - ❖ Accesul la educație pentru elevii cu handicap a crescut datorită infrastructurii corespunzătoare a școlilor ÎPT.
 - ❖ **Oferta școlară** se armonizează parțial cu piața muncii.

Contextul european

Educația și formarea profesională din România din perspectiva Țintelor și indicatorilor derivați din Strategia Europa 2021:

Strategia Europa 2021 definește următoarele obiective principale pentru deceniul 2011-2021:

- a) creșterea ratei de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani la cel puțin 75%
- b) alocarea a 3% din PIB pentru cercetare-dezvoltare;
- c) obiectivul “20/20/20”: reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră sau cu 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens, creșterea cu 20% a ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie, creșterea cu 20% a eficienței energetice, comparativ cu 1990;
- d) reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii la maximum 10% și creșterea procentului persoanelor cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani cu studii de nivel terțiar la cel puțin 40% în 2021;
- e) reducerea la nivelul UE a numărului de persoane în risc de sărăcie sau excluziune socială cu 20 de milioane de persoane până anul 2021 comparativ cu anul 2010.

Țintele strategice pentru anul 2021, adoptate sunt următoarele:

- 1) cel puțin 15 % dintre adulți ar trebui să participe la programele de învățare de-a lungul vieții;
- 2) procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani, cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte, ar trebui să fie mai mic de 15 %;
- 3) proporția persoanelor de 30-34 de ani, care au absolvit învățământul terțiar, ar trebui să fie de cel puțin 40 %;
- 4) proporția părăsirii timpurii a școlii din sistemele de educație și formare, ar trebui să fie sub 10 %;
- 5) cel puțin 95 % dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară, ar trebui să beneficieze de educație preșcolară;
- 6) proporția de absolvenți angajați cu vârste cuprinse în 20 și 34 de ani, care au

finalizat sistemul de educație și de formare profesională cu cel mult trei ani înaintea anului de referință, ar trebui să fie de cel puțin 82 %, comparativ cu 76,5 % în 2010.

Pentru obiectivele strategice care vizează educația și formarea profesională, derivate din cadrul strategic ET 2021 și Strategia Europa 2021, sunt prezentate, în continuare, comparativ, evoluția indicatorilor în cazul României și a Uniunii Europene - 28 de state:

Tabelul 1. Evoluția indicatorilor în cazul României și a Uniunii Europene

Indicatori	Unitate	Români a Perioda de referință	Media aUE-28	Țint aRO	Ținta UE
		2015	2015	2021	2021
Rata de părăsire timpurie a școlii	% (18-24ani)	17,3	12	11,3	10
Ponderea absolvenților de învățământ terțiar	% (30-34 ani)	25,6	38,7	26,7	40
Procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte	% (15 ani)	Citire	38,7	19,7	15,0
		Matematică	39,9	22,1	15,0
		Științe	38,5	23,5	15,0
Participarea adulților în ÎPV	% (25-64 ani)	1,3	10,7	10	15
Rata de ocupare a absolvenților (ISCED 3-6)	% (20-34 ani)	ISCED 3-8	68,1	76,9	82
		ISCED 3-4	59,8	70,9	
		ISCED 5-8	77,1	81,9	
Rata de ocupare	% (20-64 ani)	66,0	70,1	70,0	75

Sursa: Pentru datele: Eurostat, baza de date online

Analizând evoluția indicatorilor de mai sus, comparativ cu media europeană și țintele asumate de România pentru 2021, rezultă următoarele constatări:

- rata părăsirii timpurii a școlii în România, 17,3% în 2015, cu 5,3 puncte procentuale peste media europeană de 12%, a fost una din cele mai ridicate din Europa, cu o evoluție sinuoasă, fără un progres semnificativ în direcția țintei naționale, de 11,3%, pentru anul 2021; ponderea absolvenților de învățământ terțiar a înregistrat un progres în direcția țintei naționale, de 26,7% pentru 2021, depășind-o chiar cu câteva procente: în creștere de la 16,8% în 2009, 25,6% în 2015 și 29,1% în 2017.
- impactul redus al serviciilor de orientare în carieră oferite elevilor de gimnaziu, care ar contribui semnificativ la informarea și conștientizarea abilităților native ale elevilor, atât de către aceștia, cât și de către familii și cadre didactice;
- cu o rată a ocupării absolvenților de 68,1% în anul 2015, pe ansamblul nivelurilor de educație ISCED 3-8, România se plasează cu peste 8 puncte procentuale sub media europeană, de 76,9% și departe de ținta de 82%, propusă la nivel european pentru anul 2021;

d) în ansamblul populației active, cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani, rata de ocupare în România a fost, în 2015, de 66% față de media europeană de 70,1%, în raport cu ținta de 70%, asumată la nivel național pentru anul 2021;

e) rata de participare a adulților în programe de formare pe parcursul întregii vieți a fost, în 2016, de 1,2 %, mult sub valoarea europeană de 10,8% și departe de ținta de 10% propusă de România pentru 2021.

Ponderea relativ bună a tinerilor înscriși în învățământul profesional și tehnic în totalul elevilor înscriși în învățământul secundar superior, ISCED 3, în 2015, de 56,3%, în România, față de media UE-28 de 48,1%, demonstrează importanța formării profesionale inițiale pentru piața muncii din România.

Contextul național

Obiective strategice

Contextul național este definit de o serie de strategii, între care, de o relevanță deosebită, Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2021-2025, care are următoarele obiectivele strategice și direcțiile de acțiune:

Contextul național este definit de o serie de strategii, între care, de o relevanță deosebită, Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2016-2020 și de Strategiei naționale de dezvoltare pentru formarea profesională a elevilor prin învățământul dual 2021-2025.

Obiectivele strategice și direcțiile de acțiune sunt:

Obiectivul strategic 1: *Îmbunătățirea relevanței sistemelor de formare profesională pentru piața muncii, având ca țintă strategică creșterea ratei de ocupare a tinerilor din grupa de vârstă 20- 34 ani, necuprinși în educație și formare, cu nivel de educație ISCED 3 și 4 la 63% până în 2021, față de 59,8% în 2015.*

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

1. Actualizarea instrumentelor de descriere a ocupațiilor și calificărilor, a curriculumului și a auxiliarelor curriculare, pe nivelurile de calificare stabilite prin Cadrul național al calificărilor, pentru o mai bună articulare între subsisteme, pentru facilitarea mobilității în educație și formare profesională și pentru creșterea relevanței pentru piața muncii;
2. Dezvoltarea mecanismelor pentru anticiparea competențelor solicitate pe piața muncii, definirea profilurilor profesionale, în scopul dezvoltării/revizuirii calificărilor în concordanță cu abilitățile și cunoștințele relevante pentru nevoile pieței forței de muncă și adaptarea programelor de învățământ la nevoile și tendințele pieței muncii;
3. Monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare; Îmbunătățirea învățării la locul de muncă în formarea profesională;
4. Îmbunătățirea mecanismelor de finanțare publică și privată a formării profesionale;
5. Creșterea implicării partenerilor sociali în dezvoltarea sistemului de formare profesională.

Obiectivul strategic 2: *Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională, având ca ținte strategice:*

- a) Creșterea ponderii elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și în

învățământul profesional la 60% în 2021, față de 56,3% în 2015;

b) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2021, de la 1,3% în 2015.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

1. Dezvoltarea marketingului programelor de formare profesională și al rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal;
2. Îmbunătățirea orientării profesionale și a consilierii în carieră;
3. Consolidarea și flexibilizarea mecanismelor de recunoaștere și validare a rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal;
4. Facilitarea accesului la programele de formare profesională din sistemul de învățământ pentru tineri, cu accent pe cei din grupuri vulnerabile;

Obiectivul strategic 3: *Îmbunătățirea calității formării profesionale, având ca ținte strategice:*

- a) Reducerea ratei abandonului școlar la învățământul liceal tehnologic și la învățământul profesional la 2% în 2021, de la 4,2% în 2015;
- b) Creșterea ponderii absolvenților învățământului liceal tehnologic declarați reușiți la examenul de bacalaureat la 60% în 2021, de la 45 % în 2015;

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

1. Dezvoltarea unui cadru național de asigurare a calității educației și formării profesionale la nivel de sistem;
2. Asigurarea calității certificării rezultatelor învățării;
3. Îmbunătățirea competențelor persoanelor cu atribuții în furnizarea programelor de formare profesională din formarea profesională inițială și formarea profesională continuă și în evaluarea rezultatelor învățării dobândite în context formal, nonformal și informal;
4. Îmbunătățirea infrastructurii formării profesionale inițiale și continue;
5. Promovarea excelenței în educație și formare profesională.

Obiectivul strategic 4: *Dezvoltarea inovării și cooperării naționale și internaționale în domeniul formării profesionale, având ca ținte strategice:*

- a) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de inovare și dezvoltarea spiritului antreprenorial până la 50.000 în 2021, de la 40.000 în 2015;
- b) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de mobilitate internațională la 4.600 în 2021, de la 2.800 în 2015.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune: Dezvoltarea componentelor privind inovarea, creativitatea și spiritul antreprenorial din cadrul programelor de formare profesională;

1. Dezvoltarea mobilității internaționale în formarea profesională;
2. Extinderea învățării mutuale și a schimbului de bune practici, în vederea asigurării premiselor pentru participarea la o piață a muncii europene incluzive

Strategia națională de dezvoltare pentru formarea profesională a elevilor prin învățământul dual 2021-2025 indică faptul că dezvoltarea învățământului dual, de înaltă calitate și relevanță, necesită investiții atât în resurse umane, în timp, cât și în tehnologie, deci și resurse financiare, prin urmare ținutele strategice pentru dezvoltarea învățământului dual ar trebui să contribuie la realizarea obiectivelor strategice mai ample, stabilite prin politicile publice asociate educației, muncii, protecției sociale, altor domenii conexe.

Obiectivele strategice sunt:

1. Asigurarea calității și sustenabilității formării profesionale inițiale în sistem dual prin armonizare și completare legislativă, prin monitorizare și evaluare de etapă.

❖ Creșterea retenției elevilor școlarizați în Învățământul dual de la un an școlar la altul de la 75% în 2018 la o valoare anuală de 90% până în 2025 și menținerea la acest minim nivel după 2025.

❖ Creșterea procentului de absolvenți în învățământul dual care își obțin certificatul de calificare la o valoare de peste 90% începând cu anul 2024, pornind de la o medie de 74,44% înregistrată în 2012-2017 (clase cu elemente de dual).

2. Asigurarea accesului egal la educație și formare profesională inițială de calitate, cu accent pe identificarea și incluziunea potențialilor beneficiari, inclusiv a celor aparținând grupurilor vulnerabile/dezavantajate.

❖ Creșterea ratei de realizare a planului de școlarizare în învățământul dual de a 75% (o medie pe anii 2017-2019) la o valoare de 90% în 2024.

❖ Creșterea numărului de unități de învățământ de tip școală profesională specială în care se organizează clase de tip dual*.

❖ Creșterea numărului de elevi proveniți din mediile defavorizate, aparținând grupurilor vulnerabile școlarizați în învățământul dual.

3. Dezvoltarea învățământului dual atât din punct de vedere transversal prin creșterea numărului de domenii, de calificări și a numărului de absolvenți, cât și longitudinal prin adaptarea cadrului legislativ pentru calificările de nivel 4 și 5, precum și la nivel universitar.

❖ Completarea cadrului metodologic în vederea implementării învățământului dual pentru calificări profesionale de nivel 4 pentru anul de școlarizare 2021-2022, respectiv de nivel 5 până în 2025.

❖ Îndeplinirea în totalitate a cerințelor venite din piața forței de muncă privind includerea în ofertă a solicitărilor, actualizarea calificărilor, respectiv autorizarea/acreditarea pe noi calificări.

4. Elaborarea și derularea de proiecte și programe care să fundamenteze deciziile cu privire la organizarea și dezvoltarea formării profesionale inițiale în sistem dual.

Actualizarea și armonizarea legislației în domeniu ca răspuns prompt al contextelor socio- economice.

5. Cooperarea națională, regională și internațională, prin parteneriate și proiecte prin asigurarea unui cadru de dezvoltare necesar formării profesionale inițiale în sistem dual și facilitarea relaționării directe cu sisteme similare din alte țări.

❖ Consolidarea poziției Autorității la nivel național și internațional ca principal

organism de dezvoltare și organizare a învățământului dual.

- ❖ Declararea învățământului dual ca obiectiv de țară.
- ❖ Creșterea anuală a numărului de unități de învățământ în sistem dual cu personalitate juridică.

6. *Dezvoltarea instituțională în vederea atingerii obiectivelor naționale în domeniul formării profesionale inițiale în sistem dual*

- ❖ Acoperirea națională a problematicii învățământului dual printr-o funcționare eficientă a birourilor regionale
- ❖ Abordarea procedurală a tuturor activităților și la toate nivelurile învățământului dual.

Douăsprezece deziderate pentru România educată, la orizontul 2030

1. Sistemul de educație formează cetățeni activi

Sistemul de educație formează cetățeni activi, cu valori europene, adaptați condițiilor economice și sociale, cu o cultură civică și democratică solidă. Cel care învață depășește un nivel minim de alfabetizare funcțională și digitală. Este autonom în învățare, are capacitatea de a-și auto-regla propria învățare și își poate identifica și gestiona singur emoțiile, fiind capabil să comunice astfel încât să aibă relații armonioase, în familie și societate. Totodată îi este încurajată creativitatea încă din timpul educației timpurii și, ulterior, îi este susținută maturizarea înspre demersuri inovative și antreprenoriale. Beneficiarul educației dobândește un set de competențe diverse, pe care încearcă să **le dezvolte permanent, începând cu educația timpurie și continuând pe tot parcursul vieții sale.**

2. Educația este individualizată, centrată pe nevoile și aspirațiile celui care învață și pe specificul fiecărei comunități de învățare

Fiecare om este diferit, fiind mai predispus la performanță într-un domeniu sau altul. Sistemul de educație asigură în permanență condițiile ca elevii și studenții să-și dezvolte propriul potențial, ajutându-i să exceleze în domeniile spre care au înclinație, dar și în domenii aflate în aria lor de interes. De aceea, consilierea școlară, serviciile educaționale de sprijin de tipul „școala după școală”, portofoliul educațional și materiile opționale capătă o importanță mult mai mare în formarea, evaluarea și definirea parcursului școlar/universitar. Infrastructura educațională este adecvată, oferind fiecărui elev/student șansa maximizării propriului potențial – de exemplu prin învățare experiențială, lucru în echipă etc.

Pentru atingerea acestui deziderat, clasele/grupele sunt dimensi onate și dotate astfel încât profesorii să poată acorda atenția necesară fiecărui elev/student, oferindu-i contexte semnificative și motivante de învățare. Întreg procesul de educație încurajează reflecția și învățarea ca valori practicate de-a lungul întregii vieți, atât de către elevi/studenți, cât și de către profesori.

3. Educația începe cât mai devreme în viața unui copil și continuă pe tot parcursul vieții sale

În contextul declinului demografic, concomitent cu îmbătrânirea populației, trebuie să motivăm și să ajutăm fiecare copil în demersul de a-și maximiza potențialul. Investiția în educația timpurie este esențială pentru dezvoltarea armonioasă a personalității fiecărui om, pentru succesul său educațional, împlinirea și integrarea sa socială. Ea devine cu atât mai

importantă pentru copiii care provin din medii dezavantajate sau comunități sărace, cărora le lipsesc alternativele de dezvoltare personală. De aceea, oportunitățile de înscriere a copiilor într-o formă de educație timpurie, atât pentru nivelul ante-preșcolar, cât și cel preșcolar, sunt esențiale în dezvoltarea sustenabilă pe termen lung a comunităților.

În același timp, copiii și tinerii trebuie sprijiniți pentru a putea finaliza învățământul secundar superior, fie pentru a urma un traseu de învățământ terțiar, fie pentru a obține o calificare pentru integrarea lor ulterioară pe piața muncii și în societate.

O abordare incluzivă, de calitate, a întregului parcurs educațional este esențială și poate fi facilitată de eliminarea barierelor de acces și participare pentru copiii din categorii dezavantajate. Pentru a reduce părăsirea timpurie a școlii este nevoie de măsuri care să permită identificarea, din timp, a situațiilor de risc, dar și de instrumente flexibile pentru corectarea acestora. În scopul atingerii acestor deziderate, se asigură o infrastructură adecvată și suficientă, care să respecte cel puțin un set minimal de standarde (care includ nu doar caracteristicile spațiului interior, ci și ale spațiului exterior, dotările, personalul etc).

Se adoptă un curriculum gândit în succesiune logică de la nivelul ante-preșcolar până la cel universitar, coerent și adecvat profilului divers al copiilor și specificului etapelor de dezvoltare a acestora, pentru întreg sistemul de educație. Este esențială asigurarea personalului didactic format astfel încât să poată aplica acest curriculum în diferite comunități și situații, pentru a răspunde adecvat unei mari diversități de elevi/studenți, cu profiluri, nevoi și aspirații proprii.

4. Profesorii sunt mentori și facilitatori, veritabili profesioniști în educație

Societatea recunoaște rolul și importanța profesorilor pentru formarea viitorilor cetățeni. Cadrele didactice, indiferent de ciclul de studiu la care predau, sunt absolvenți de studii universitare. Formarea inițială a tuturor cadrelor didactice include etape de mentorat, o perioadă de practică de minim șase luni și un proces riguros de selecție.

În predarea la clasă, cadrele didactice beneficiază de contribuția/ajutorul unor specialiști (consilieri, psihologi, profesori de sprijin, logopezi etc.) și au acces la programe de formare continuă de calitate, adecvate nevoilor acestora și ale comunității educaționale. Acestea le permit să fie la curent cu ultimele schimbări din practica pedagogică și să îndeplinească multiplele roluri care le revin, în școală și comunitate.

Pe termen mediu, este necesar un sistem integrat de management al carierei didactice. Într-un astfel de sistem, cadrele didactice cu performanțe deosebite sunt stimulate, iar cele cu carențe în activitate sunt ajutate și trec printr-o etapă intermediară de sprijin didactic pentru ca, ulterior, să fie identificate, dacă este cazul, soluții individuale, oportunități, de reorientare profesională sau ieșire din sistem.

5. Pentru educație se alocă resurse suficiente, în mod transparent și eficient

Finanțarea educației se face în raport cu viziunea și strategia asumate, precum și cu performanțele înregistrate și nevoile existente, ținând cont de descentralizarea sistemului educațional și capacitatea autorităților publice locale de a susține educația fără a afecta calitatea acesteia. Se asigură finanțare pentru resurse de învățare și pentru infrastructură

educațională, conform standardelor naționale, inclusiv pentru extinderea cu prioritate a infrastructurii către acele zone în care cea existentă este insuficientă sau neadecvată.

Finanțarea asigură resursele de învățare și infra structură adecvate pentru elevii/studentii cu diverse forme de dizabilitate sau cu cerințe educaționale speciale. Finanțarea este corelată cu obiectivele formulate la nivel național și cu cele asumate de fiecare instituție de învățământ. Sistemul de finanțare cuprinde mecanisme de compensare care, indiferent de algoritmul de finanțare folosit, garantează alocarea de resurse suficiente pentru a acoperi nevoile locale.

6. Sistemul de educație este unul echitabil și de calitate pentru fiecare elev

Se asigură echitatea în sistem, la nivel de acces, participare și finalizare. Se dorește reducerea pierderilor din sistem (abandon școlar, părăsire timpurie a școlii, absenteism). Fiecare elev/student contează (indiferent de vârstă, mediu socio-economic, nevoi speciale sau de religie, etnie, opțiune politică, orientare sexuală), iar formarea fiecăruia este esențială pentru viitorul României.

Pentru aceasta trebuie să existe un grad suficient de autonomie instituțională în gestiunea resurselor, în funcție de nevoile beneficiarilor și de tipul comunității deservite, dar bazat pe standarde minime de calitate și garantarea unor trasee educaționale personalizate și flexibile. Suplimentar, există programe naționale de sprijin pentru elevii și studenții din medii dezavantajate, iar școlile care deserves preponderent comunități sărace au acces la resurse suplimentare, inclusiv pentru angajarea de personal suport și activități de implicare a comunității în viața școlii.

7. Tinerii pot opta pentru trasee flexibile în educație

Tinerii beneficiază de posibilitatea de a alege o parte a materiilor, activitățile extracurriculare și alte forme de educație complementare utile. În urma consilierii, aceștia au posibilitatea de a opta pentru trasee vocaționale, profesionale sau teoretice, în funcție de domeniul spre care au înclinație, fără a suferi de pe urma unor bariere neacademice în accesul către un ciclu superior de educație sau către un alt traseu. Le va fi clar explicat ce parcurs educațional pot urma în funcție de alegerea lor și care sunt beneficiile și costurile fiecărei opțiuni.

Astfel, rutele educaționale sunt flexibile și asigură maximizarea potențialului individual, iar consilierea asigură cadrul necesar luării deciziilor informate privind viitorul lor. Sunt stabilite mecanisme active și funcționale pentru înțelegerea anticipativă a nevoii de forță de muncă ca structură, competențe și abilități cerute de dinamica tehnologică și socială și, implicit, a nevoii de formare inițială și formare continuă.

Pentru maximizarea flexibilității sistemului, elevii și studenții beneficiază de posibilitatea evaluării cunoștințelor dobândite în afara sistemului educațional formal. Evaluarea învățării efective este centrată pe o logică a dezvoltării de facto a abilităților și competențelor și nu pe una a duratei participării formale.

8. Sistemul de educație românesc este atrăgător pentru comunitățile academice din România și din întreaga lume, facilitând o intensitate crescută a mobilităților internaționale

Programele de mobilitate sunt o componentă esențială la toate nivelurile de învățământ, atât pentru elevi și studenți, cât și pentru profesori, cercetători și personalul administrativ. Elevii din educația secundară superioară și studenții din învățământul terțiar au acces la semestre de studiu/cercetare în alte țări. Profesorii și cercetătorii din România beneficiază de diferite programe de formare și/sau predare, respectiv cercetare, în școli, universități și laboratoare de cercetare europene/internaționale.

Parteneriatele interinstituționale internaționale permit organizarea de programe în cotutelă, inclusiv sub regimul Universităților Europene. Un număr ridicat de studenți și profesori străini sunt activi în universitățile românești și un număr proporțional cu cel al altor state europene de studenți și profesori români beneficiază de mobilități în universități, centre de cercetare și companii internaționale, din afara României. În învățământul terțiar este o regulă ca programele de masterat să fie predate și într-o limbă de circulație internațională.

Dezvoltarea curriculară ia în calcul evoluțiile științifice și tendințele din mediul internațional. România participă la programele europene de mobilitate cu o pondere din totalul beneficiarilor proporțională cu greutatea sa demografică în cadrul Uniunii Europene. În acest sens sunt atinse țintele minime de mobilitate presetate: de 20% la nivel de licență și masterat, și de 90% pentru studiile doctorale. Simultan, cel puțin 5% din programele de studiu sunt derulate în comun cu alte universități europene sau internaționale. De asemenea, entitățile de educație și cercetare românești accesează minimum 4% din totalul alocării de fonduri europene, pentru întărirea cooperării universitare și pe domeniul cercetării.

9. Alfabetizarea funcțională a tuturor elevilor

Elevii au capacitatea de a înțelege un text complex, inclusiv cu caracter juridic sau economic, în momentul finalizării educației secundare. Absolvenții acestui nivel de studiu au capacitatea de a căuta și de a selecta informațiile de care au nevoie, în mod autonom, cu ajutorul Tehnologiei Informaticii și Comunicării (TIC).

Au capacitatea de a le utiliza în siguranță, mprecum și de a se orienta în privința dezvoltării și educației lor ulterioare, optând pentru programe de formare necesare în cariera dorită. În mod concret, tinerii își dezvoltă competențe cheie necesare pe parcursul întregii vieți. Sistemul educațional deține infrastructura și dotările necesare, precum și parteneriate cu mediul privat, sau programe extra-curriculare care facilitează atingerea acestor obiective.

10. Etica și integritatea sunt valori care se transmit și se respectă pe tot parcursul educațional

Întreg parcursul educațional are la bază dezvoltarea gândirii critice și creativității fiecărui copil. Etica și integritatea sunt valori care se cultivă și respectă pe tot parcursul educațional, existând regulamente clare care prevăd consecințele nerespectării acestor valori pentru toți cei implicați. Cultura integrității se transmite atât prin comportamente și norme instituționale, cât și prin repere curriculare.

11. Managementul educațional este unul profesionist și bazat pe inovație

Funcționarea performantă a unui sistem modern de învățământ beneficiază de un management profesionalizat, capabil să implementeze, monitorizeze și să ofere feedback

politicilor publice din educație, în toate unitățile de învățământ. Implicarea părinților, a asociațiilor - lor de elevi, a sindicatelor și a sectorului privat în deciziile școlilor este o caracteristică naturală a sistemului, iar în învățământul terțiar normalitatea este reprezentată de implicarea studenților ca parteneri egali în toate procesele decizionale, alături de angajatori și reprezentanți ai societății în ansamblu. Profesionalizarea managementului educațional și promovarea unei guvernante orientate spre integritate, calitate și echitate implică crearea de programe de formare inițială și continuă pentru managerii din educație, selectarea acestora prin concurs și separarea managementului economic- administrativ al școlilor de cel educațional.

12. Cadrul legislativ care guvernează educația este unul stabil și se bazează pe o viziune asumată

Capacitatea managerilor de a asigura o administrare eficientă a instituțiilor de învățământ este determinată de profesionalismul managerilor educaționali, de alocarea de resurse, dar și de cadrul legislativ existent. Acesta din urmă este stabil, permite planificarea pe termen lung, minimizează birocrăția și încurajează inițiativa și autonomia fără a periclita calitatea actului educațional. El evită existența de „zone gri” în care responsabilitățile administrative nu sunt clar definite, existând viduri legislative sau suprapuneri de responsabilitate. În acest sens, un obiectiv central al guvernantei politice a întregului sistem este limitarea, până la eliminare, a intervențiilor și schimbărilor care nu sunt fundamentate pe date și studii de impact.

Obiectivele sistemului de învățământ secundar superior 2018 – 2030 Viziune sectorială

Sistemul de educație secundară din România este un sistem centrat pe nevoile elevului, adaptat nevoilor pieței muncii și ultimelor tendințe științifice, care formează profesioniști în toate meseriile de care România are nevoie și/sau tineri pregătiți pentru învățământul terțiar. Educația secundară se bazează pe un parteneriat echitabil, cu câștig reciproc, între cei mai importanți actori care susțin acest tip de educație (autoritate locală, școală, angajator, elevi, părinți etc.), devenind, astfel, atractivă pentru toate părțile implicate.

Educația vocațională și profesională incluzivă de calitate este un obiectiv prioritar pentru România, urmărit în mod distinct în cadrul educației secundare, care aduce valoare economică și reprezintă o alternativă la filiera teoretică, atractivă pentru elevi. Educația profesională se bazează pe analize economice și prognoze privind evoluția mediului economic, devenind un accelerator de dezvoltare al acestuia. Educația teoretică oferă bazele unei educații aprofundate de nivel universitar, facilitează dezvoltarea absolvenților pe planuri multiple și este centrată pe construirea de competențe transversale, sociale și analitice. Este corelată cu structura învățământului universitar și evoluțiile din economie și din societate.

Obiective sectoriale

O1. Reconfigurarea sistemului educațional astfel încât toate traseele educaționale să permită accesul spre o formă superioară de formare, indiferent de profilul urmat. Sistemul de învățământ secundar superior oferă calificări care pot fi puse în valoare pe piața muncii sau

în tranziția către alte forme de educație, inclusiv în educația teoretică (de exemplu, certificări în domeniul informaticii sau al limbilor străine), până în 2025.

O2. Dezvoltarea unui sistem de guvernare care să stimuleze participarea activă a partenerilor educaționali (precum reprezentanții elevilor, părinților, ai sindicatelor și ai mediu lui privat).

O3. Implementarea unui sistem de analiză și îmbunătățire periodică (la fiecare patru ani) a curriculumului astfel încât acesta să susțină dezvoltarea competențelor specifice cerute în societate și a competențelor transversale (sociale, de participare civică etc.) ale tinerilor din educația secundară, indiferent de filiera pentru care ei au optat.

O4. Operaționalizarea și punerea în practică a sistemului de credite educaționale transferabile, care să facă posibile tranzițiile în interiorul sistemului educațional, fără a fi necesară alocarea de ani suplimentari, ci doar acoperirea disciplinară.

O5. Restructurarea evaluării finale (bacalaureatul) pentru a reflecta mai bine natura fiecărei filiere și implementarea noului sistem de evaluare începând cu 2025. Bacalaureatul va include probe practice, eventual derulate în afara mediului școlar.

O6. Creșterea numărului de opționale, precum și a puterii de decizie a elevilor în stabilirea disciplinelor urmate și a conținutului acestora, indiferent de traseul educațional ales.

O7. Valorificarea experiențelor de învățare în alte contexte și în afara programului „școala altfel”, cu implicarea experților din diverse domenii în crearea acestor experiențe de învățare.

O8. Dezvoltarea programelor de consiliere și orientare profesională, alături de alocarea de norme și resurse suficiente consilierilor școlari. La finalul ședințelor de consiliere, rezultatele acestora vor fi discutate cu cadrele didactice, părinții și elevii, pentru a sprijini decizia acestora din urmă privind traseul educațional și profesional urmat ulterior.

O9. Creșterea numărului de oportunități de mobilitate de studiu/internship/voluntariat pentru elevii acestui ciclu, în conformitate cu politicile europene, începând cu 2020. Participarea la programele europene de mobilitate într-o pondere echivalentă cu cea a României în populația totală a UE.

O10. Formarea cadrelor didactice pentru identificarea situațiilor de risc de abandon școlar și crearea instrumentelor necesare pentru gestionarea acestora, astfel încât riscul asociat să fie scăzut. Implementarea acestora începând cu 2020.

O11. Evaluarea periodică a specializărilor din învățământul secundar superior în vedea - rea adaptării ofertei educaționale la nevoile societății și ale economiei.

O12. Creșterea ratei de promovare a examenului de bacalaureat la 75% din totalul colectivității și organizarea de politici țintite spre reducerea numărului de instituții de învățământ cu rate de promovare mai mici de 50%.

Contextul regional

În Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) al Regiunii de Dezvoltare Sud – Muntenia, 2016-2025 sunt stabilite următoarele prioritati:

Prioritatea 1 – Dezvoltarea durabilă a infrastructurii locale și regionale Prioritatea 2 – Dezvoltarea urbană durabilă

Prioritatea 3 – Creșterea competitivității economiei regionale pe termen lung Prioritatea 4 – Protecția mediului și creșterea eficienței economice Prioritatea 5 – Susținerea educației și ocupării forței de muncă

OBIECTIVUL STRATEGIC GENERAL

Dezvoltarea capitalului uman din regiunea Sud Muntenia prin creșterea accesului și a participării la educație și instruire pe tot parcursul vieții și stimularea ocupării forței de muncă
Măsuri:

1. Dezvoltarea și modernizare infrastructurii educaționale și de cercetare

Scopul acestei măsuri este de a îmbunătăți calitatea infrastructurii educaționale și de cercetare prin dotarea și modernizarea școlilor, a grădinițelor, a campusurilor școlare, precum și a centrelor pentru formare profesională și a centrelor și instituțiilor de cercetare, în vederea asigurării unui proces educațional de calitate care să corespundă standardelor europene și a creșterii participării populației școlare și a adulților la procesul educațional.

2. Dezvoltarea capacității instituționale a sistemului educațional, de cercetare și de formare continuă

3. Corelarea programelor educaționale cu cerințele pieței muncii

4. Sprijinirea adaptabilității forței de muncă și promovarea antreprenoriatului

Priorități orizontale

1. Economie regională competitivă bazată pe inovare

2. Stimularea transferului tehnologic și științific

3. Dezvoltarea și menținerea în regiune a capitalului uman înalt specializat

În scopul atingerii obiectivelor propuse au fost elaborate, la nivelul fiecărui județ, Strategii de Dezvoltare socio-economică.

2. DEMOGRAFIE

Ca unitate administrativ-teritorială județul Ialomița este menționat în anul 1470, când era condus de un pârcălab din Orașul de Floci, aceasta constituind prima atestare documentară. Organizări și reorganizări administrativ-teritoriale Județul Ialomița a cunoscut de-a lungul timpului peste 30 de reorganizări teritoriale, prin înființări și desființări de subunități administrative, comasări de localități, cedări sau primiri de localități de la județele vecine

Județul Ialomița se află în partea de sud-est a țării, în Câmpia Bărăganului, diviziune estică a Câmpiei Române, pe cursul inferior al Ialomiței și la interferența unor vechi și importante drumuri comerciale, prin care capitala țării este legată cu Moldova și cu litoralul Mării Negre.

Suprafața totală a județului Ialomița este de 4.453 km² (445.289 ha.), din care: 3.736 km² suprafață agricolă, 258 km² suprafață cu vegetație forestieră, 389 km² terenuri cu altă destinație și aproape 69 km² terenuri neproductive.

Relieful județului Ialomița poartă amprenta situării sale în diviziunea estică a Câmpiei Române – Bărăganul, fiind dominat de câmpuri tabulare întinse și lunci. Circa 65% din suprafața județului aparține Câmpiei Bărăganului, 15% Luncii Dunării, 9% Câmpiei Vlăsiei și 11% luncii Ialomiței și câmpiei de divagare Argeș – Buzău. Din punct de vedere geologic, zona Ialomiței este un bazin de sedimentare maritimă lacustră. Altitudinal, relieful în județ se desfășoară în trepte de la nord la sud și de la vest spre est. Zona cea mai înaltă – 91 m se află pe Platoul Hagienilor, lângă satul Platonești, ei alăturându-i-se Piscul Crăsani – 81 m și Câmpul Grindu – 71 m. Altitudinea minimă este de 8 m, în nordul incintei îndiguite a Brațului Borcea.

Clima județului Ialomița este temperat-continentală caracterizându-se prin veri foarte calde și ierni foarte reci, printr-o amplitudine termică anuală, diurnă relativ mare și prin precipitații în cantități reduse. Durata medie anuală de strălucire a Soarelui este cuprinsă între 2.100 și 2300 ore, numărul anual de zile cu cer senin este de 110; cu cer noros de 123, iar cu cer acoperit 130 de zile.

Temperatura medie anuală a aerului crește de la Nord-Vest (10,4⁰ C la Armășești), către Sud-Est (11,1⁰ C la Fetești). Minima absolută a ajuns până la – 32,5⁰C la Armășești (25 ian.1942), iar maxima absolută până la +44⁰ C la Amara (august 1951), fapt ce determină o amplitudine termică maximă de 76,5⁰C.

Precipitațiile atmosferice, variază între 400 și 520 mm/an, cele mai mici fiind repartizate în Lunca Dunării, iar cele mai mari fiind în restul județului. Vânturile au ca direcții dominante nord-est, nord, sud-vest și sud, dominante fiind crivățul, austrul, băltărețul și suhoveiul.

Umezeala relativă a cerului variază între 74 și 76%. Dintre fenomenele climatice caracteristice se remarcă înghețul, bruma și viscolul, în perioada rece, seceta, roua și grindina, în perioadele calde ale anului.

Rețeaua hidrografică a județului Ialomița cuprinde:

- ape curgătoare : Dunărea veche (75 km.), Brațul Borcea (48 km.), Ialomița (175 km.), Prahova (30 km.), Cricovu Sărat, Livezile (7 km.), Bisericii (10 km.);
- limane fluviatile : Strachina (5,75 km²), Fundata (3,91 km²), Iezerul (2,16 km²), Șcheauca (1,07 km²), Cotorca (0,72 km²), Jilavele (0,59 km²), Sărățuica (0,52 km²), Comana (0,43 km²), Maia (0,29 km²), Rogozu (0,26 km²), Ratca, Murgeanca, Valea Ciorii, Cătrunești, Hagiești, și altele.
- lacuri de luncă : Piersica, Bentu, Bataluri, Marsilieni, Bărbătescu ;
- lacuri de albie : Amara (1,68 km²) ;
- lacuri artificiale : Dridu (9,69 km²).

Rețeaua hidrologică este formată din ape freatice potabile, aflate la adâncimi de 2 – 7 m în lunci și 5 – 30 m în cea mai mare parte a județului. Au fost identificate resurse de apă termală în zonele Amara și Giurgeni, cu o temperatură de 40°C.

Populația reprezintă un element esențial al devenirii umane. De mărimea, dar și de calitatea populației depind toate procesele socio-economice dintr-un anumit spațiu social.

2.1. Situația prezentă

2.1.1. Populația totală. Dinamica generală.

La 1 iulie 2021, județul Ialomița număra 281000 locuitori în scădere cu 3025 de locuitori față de 284025 cât număra la 01.07.2020.

Tab. 2.1.1. Populația totală după domiciliu²

Populația la 1 iulie 2021					
	Total (nr. persoane)	Total Masculin	Masculin %	Total Feminin	Feminin %
România	22046917	10760954	48,80%	11285963	51,19%
Regiunea Sud Muntenia	3115086	1519851	48,79%	1595235	51,20%

Sursa: INS 2020 TEMPO ONLINE

Tab. 2.1.2. Dinamica generală

Macroregiuni, regiuni de dezvoltare si judete	Ani						Anul 2022
	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021	
	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	
Regiunea Sud - Muntenia	3253380	3230430	3207000	3180853	3155739	3115086	3076503
Ialomița	293307	291321	289377	287039	284764	281000	277535

Sursa: INS 2020 TEMPO ONLINE

Datele statistice furnizate de INS 2020, evidențiază o scădere a populației județului în perioada 2016 – 2022, atât în Regiunea Sud – Muntenia, cât și în județul Ialomița.

În ceea ce privește structura populației regiunii Sud Muntenia pe sexe, la 1 iulie 2021, populația feminină continuă să fie predominantă, ponderea ei în totalul populației fiind de 51,2%. Până la vârsta de 53 ani, numărul bărbaților a fost mai mare decât numărul femeilor. Începând cu această vârstă, numărul femeilor l-a depășit pe cel al bărbaților.

Astfel, pe grupe de vârstă, ponderea populației masculine înregistrează următoarele proporții:

- 10-14 ani, 51,3%
- 15-19 ani, 51,4%
- 20-24 ani, 51,5%

Populația feminină se concentrează în mediul rural într-o proporție mai mică (58,2% din totalul populației feminine) decât cea masculină (59,1%). Județele cu cea mai numeroasă

² Populația după domiciliu reprezintă numărul persoanelor cu cetățenie română și domiciliul pe teritoriul României, delimitat după criterii administrativ-teritoriale. Altfel spus, populația după domiciliu reprezintă populația de jure care poate să includă și emigranții, indiferent de perioada emigrării acestora; a nu se confunda populația după domiciliu cu populația rezidentă!

populație masculină sunt Teleorman (49,2%), Giurgiu(49,2%), Călărași (49,1%), și Ialomița (49,1%), iar cele cu cea mai numeroasă populație feminină sunt Prahova (51,6%) și Argeș (51,4%).

2.1.2. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)

Tab. 2.1.3. Distribuția după domiciliu

Distribuția populației după domiciliu la 1 iulie 2022					
	Total (nr. pers.)	Urban	Urban %	Rural	Rural %
Județul Ialomița	277535	132410	47,70%	145125	52,29%

Sursa: INS 2020

Tab. 2.1.4. Distribuția după medii de rezidență

Medii de rezidență Jud. Ialomița	Ani						
	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021	Anul 2022
	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane
Urban	139220	138550	137794	137036	135998	133960	132410
Rural	154087	152771	151583	150003	148766	147040	145125

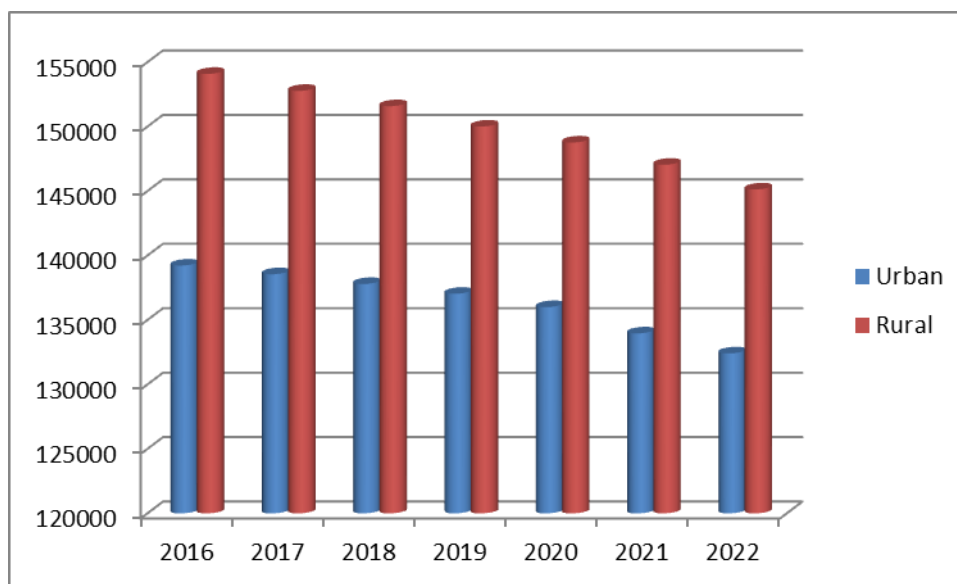
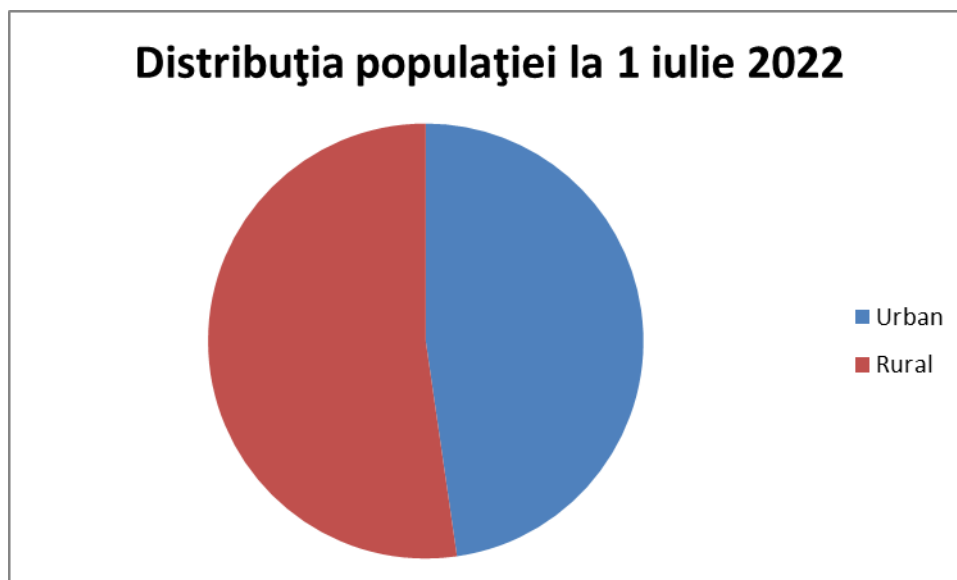

Fig. 2.1.1 Distribuția după medii de rezidență

Sursa: INS 2020

Conform datelor statistice la nivelul anului 2022 (v. tab.2.1.3.), județul Ialomița are un grad relativ bun de urbanizare (47,70 %), fiind pe locuri fruntașe ca valoare din regiunea Sud Muntenia.

Pe medii de rezidență, la nivel județean, preponderentă este populația rurală (52,30%).

2.1.3. Distribuția pe sexe

Structura pe sexe *indică pe ansamblul populației la nivel județean o ușoară preponderență a persoanelor de sex feminin (50,90%)*³. La nivelul județului Ialomița se constată că procente privind distribuția pe sexe a populației, din punct de vedere demografic sunt apropiate de procente la nivel național și regional.

Fig.2.1.2.

Sursa: INS 2021

³ Populația pe sexe la 1 ianuarie 2020– județul Ialomița

2.1.4. Structura populației pe grupe de vârstă

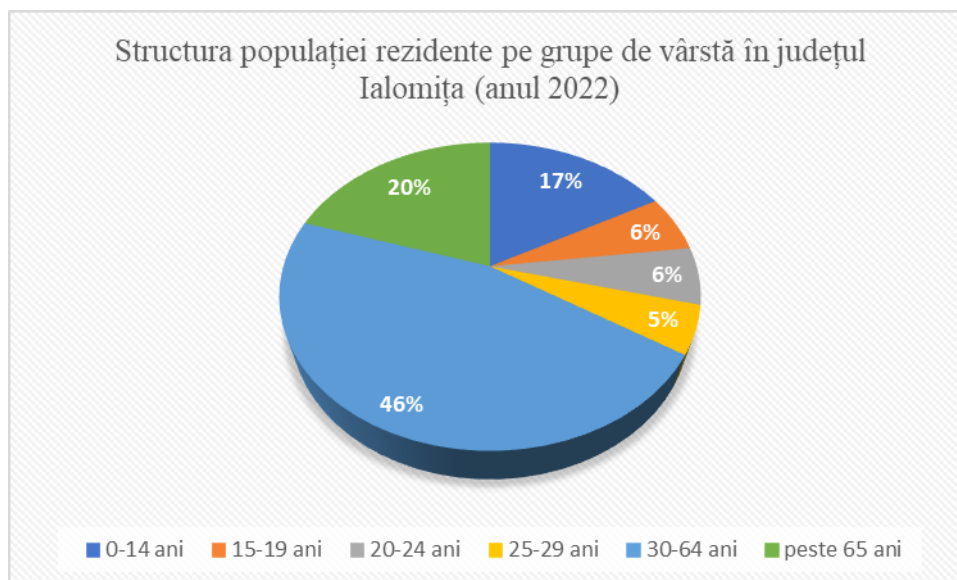
La nivel județean, la 20 octombrie 2011, conform recensământului populației, copiii (0 - 14 ani) dețineau o pondere de 15,9% în totalul populației stabile, populația tânără (15 - 24 ani) reprezenta 11,4%, persoanele mature (25 – 64 ani) formau majoritatea (55,5%), iar persoanele în vârstă de 65 ani și peste reprezentau 17,1% din total. Persoanele în vârstă de 85 ani și peste dețineau o pondere de 1,3% în totalul populației stabile.

În profil teritorial se constată disparități ale distribuției populației stabile pe grupe de vârstă. Grupa de vârstă (0 - 14 ani) deținea ponderi mai reduse în județul nostru (16%) față de ponderea pe țară (18,6%). Tinerii (15 - 24 ani) dețin ponderi mai asemănătoare cu cele ale celorlalte județe (12%)

Grupa de vârstă 25 – 64 ani reprezintă resursele de muncă ale unei țări și o premisă a dezvoltării economice a regiunilor. De aceea, regiunile cu potențialul economic cel mai mare dețineau în 2011 ponderi superioare ale acestei grupe de vârstă în totalul populației stabile (peste 60% București – Ilfov , în timp ce la noi în județ era de doar 55,5%.

În ceea ce privește populația vârstnică, la nivel național una din 6 persoane (16,1%) din populația stabilă este în vârstă peste 65 de ani. În județul Ialomița ponderea acestei grupe de vârstă în totalul populației stabile este superioară, de 17%.

Fig.2.1.3.

Sursa: INS, TEMPO

Analiza structurii populației pe grupe de vârstă în anul 2022, analiza datelor oferite de Baza de date TEMPO a Institutului Național de Statistică, la nivelul județului Ialomița relevă:

-copiii (0 -14 ani) dețineau o pondere de 17,04% în totalul populației stabile, populația tânără (15 - 24 ani) reprezenta 10,9%, persoanele mature (25 – 64 ani) formau majoritatea (50,5%), iar persoanele în vârstă de 65 ani și peste reprezentau 20,23% din total.

Se observă astfel că județul Ialomița se caracterizează printr-o pondere mai redusă, în comparație cu valoarea regională, a grupei de vârstă 0 - 14 ani, în timp ce ponderea populației de peste 65 ani este superioară celei pe țară.

Analiza datelor oferite de Baza de date TEMPO a Institutului Național de Statistică, în intervalul 1 ianuarie 2021-1 ianuarie 2022, relevă apariția unui proces lent, dar constant de îmbătrânire demografică, caracterizată prin procente reduse a populației tinere (0-14 ani – 14,0%, 20-24 ani), pe fondul menținerii ponderii ridicate a populației din grupa 65 ani și peste și cu implicații negative pentru economie și societate, fenomen caracteristic tuturor județelor

componente, cauzat de rata scăzută a natalității, ce contribuie în mod direct la reducerea ponderii populației tinere.

La 1 ianuarie 2022, cea mai mare pondere în populația județului o deținea populația din grupa de vârstă 50-54 ani (9,08 %), iar ponderea cea mai mică, populația din grupa 85 ani și peste (2,45%).

În perioada 2021-2022, populația tânără de 0-14 ani a județului Ialomița s-a redus cu 1046 persoane dar s-a redus și populația vârstnică, de 65 ani și peste, cu 885 persoane.

Scăderea natalității și menținerea ei la valori scăzute o lungă perioadă de timp cumulată cu emigrația pentru muncă (care a afectat în special persoanele tinere) s-a reflectat în schimbările intervenite în structura pe vârste a populației, cu implicații atât pe plan demografic cât și social-economic.

Evoluția grupelor de vârstă, în perioada 2021-2022 (Figura 2.1.5.), arată că pentru grupa de vârstă 10-14 ani, la nivel județean se înregistrează o creștere din anul 2018 până în anul 2020 și o scădere după anul 2020 până în anul 2022.

Fig. 2.1.4.

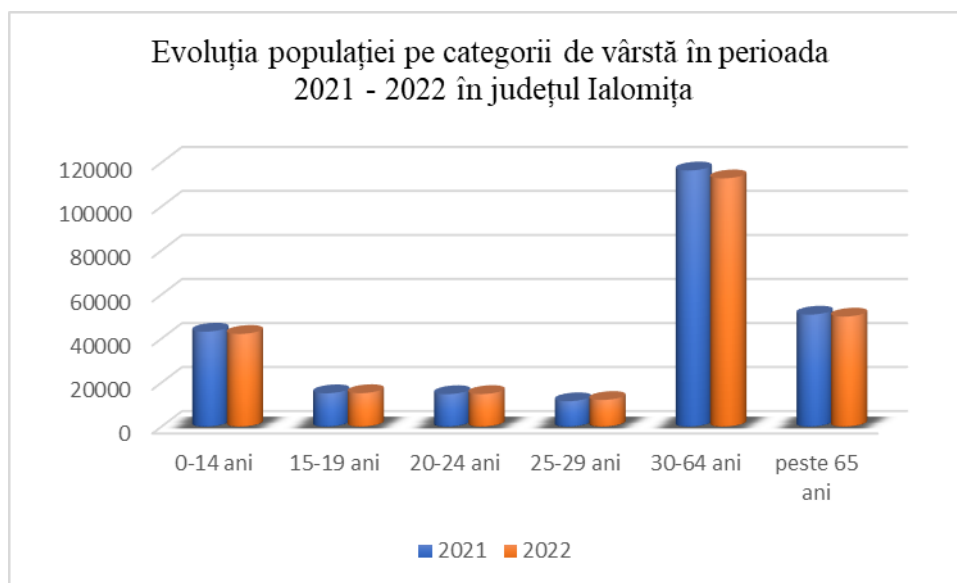
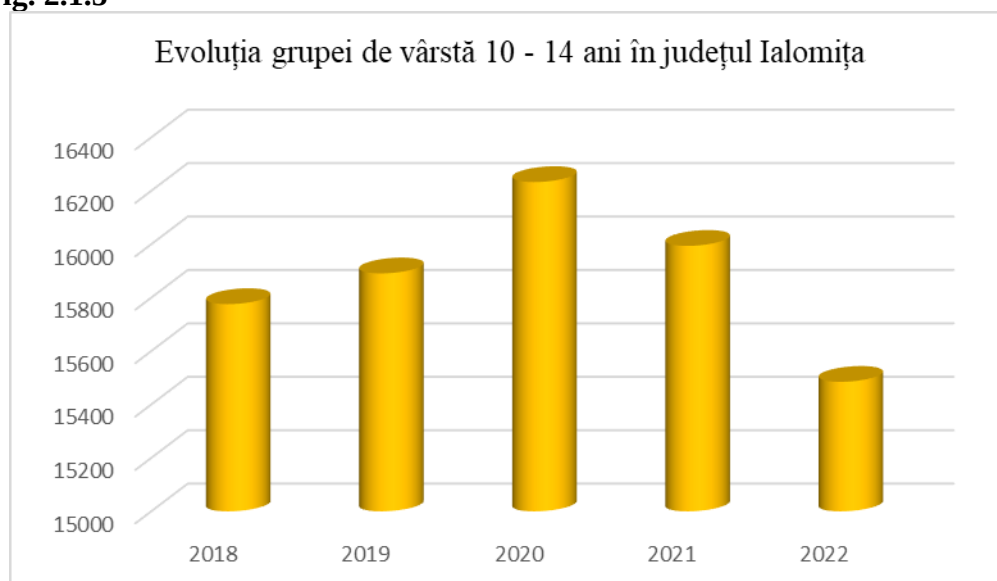
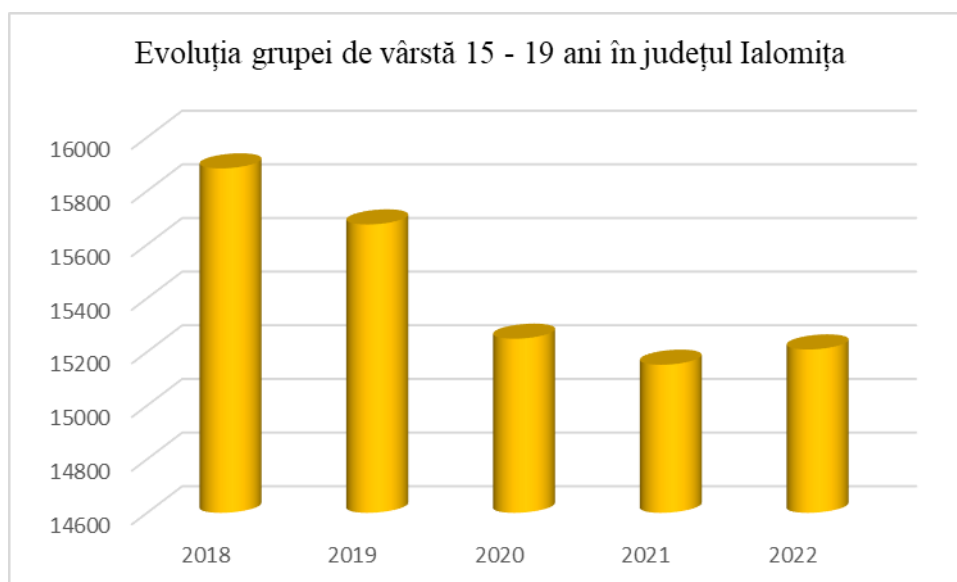

Fig. 2.1.5

Sursa: INS , Baza de date TEMPO

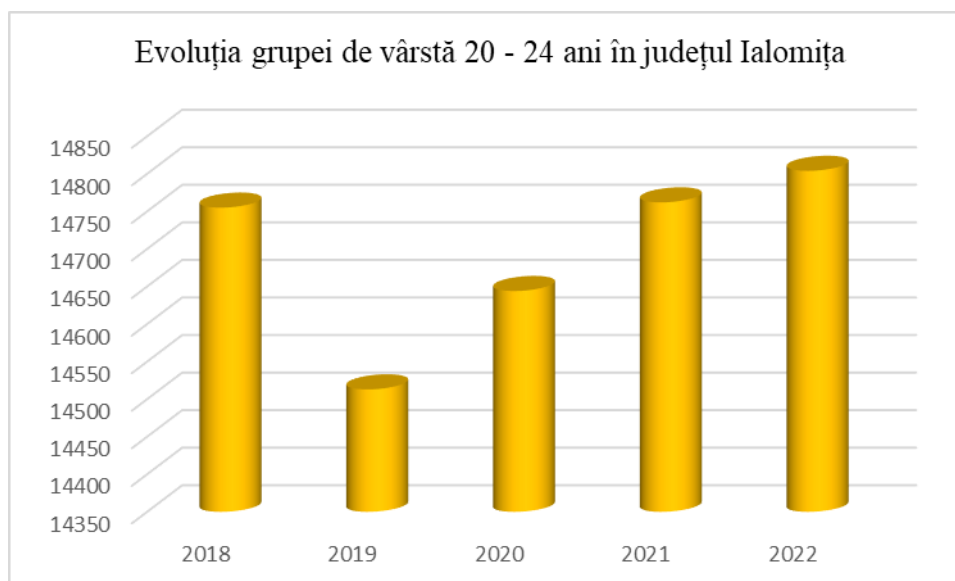
Fig.2.1.6.

Sursa: INS , Baza de date TEMPO

Populația din grupa de vârstă 15-19 ani a fost cel mai bine reprezentată în anul 2018, după care a înregistrat o scădere până în anul 2021 urmată de o creștere în anul 2022.

Fig. 2.1.7

Sursa: INS , Baza de date TEMPO

Grupa de vârstă 20 – 24 de ani a înregistrat o scădere în anul 2019 față de anul 2018, urmată de o creștere constantă până în anul 2022.

2.1.5. Structura etnică (Structuri demografice)

Conform datelor realizate în cadrul INS 2022, baza de date TEMPO, populația stabilă a județului Ialomița la 1 ianuarie 2022, este de 247083 locuitori.

În urma Recensământului populației din anul 2022 a rezultat ca 90,85% din populația Regiunii Sud Muntenia este de naționalitate română, minoritățile naționale reprezentând numai 9,15%, din care 3,9% rromi. În județul Ialomița se constată că 93,7 % din populație este de etnie română, minoritățile reprezentând 6,3%, din care 5,21% rromi.

Din totalul populației stabile de 10 ani și peste, 44,2% au nivel scăzut de educație (primar, gimnazial sau fără școală absolvită), 41,4% nivel mediu (postliceal, liceal, profesional sau tehnic de măști) și 14,4% nivel superior. La 20 octombrie 2011 erau 245,4 mii persoane analfabete. Numărul persoanelor analfabete s-a redus la jumătate față de cel înregistrat la recensământul din anul 2002.

În perioada dintre ultimele 2 recensăminte se poate constata o creștere a nivelului de instruire a populației stabile. Astfel, ponderea persoanelor în vârstă de 10 ani și peste cu nivel de instruire superior (exclusiv masterat sau doctorat) a crescut de la 7,1% la 12,6%, a celor care au absolvit liceul a crescut de la 21,4% la 24,4%, concomitent cu scăderea ponderii persoanelor care au absolvit nivel primar (de la 20,1% la 14,2%). Persoanele fără școală absolvită reprezintă 3,0% din populația stabilă de 10 ani și peste, în timp ce în anul 2002 acestea dețineau o pondere de 5,6%.

Femeile dețin cu o frecvență mai ridicată o diplomă de studii superioare decât în urmă cu 10 ani (ponderea femeilor cu studii superioare a fost în 2011 de două ori mai mare decât cea înregistrată la recensământul din 2002). Un sfert dintre bărbați au absolvit studii liceale sau gimnaziale.

Față de anul 2002, se constata o creștere exponențială a ponderii absolvenților de învățământ superior, de la 6,97% la 14,02%, dar și a celor de învățământ liceal, de la 23,88% la 27,14%.

Studiile superioare se întâlnesc mai frecvent între persoanele din mediul urban (22,4% din populația stabilă de 10 ani și peste care trăiește în municipii și orașe deține o diplomă de studii superioare, față de 4,7% dintre locuitorii comunelor). În schimb, în mediul rural sunt mai

frecvente persoanele cu nivel gimnazial de instruire (36,6% față de 19,0% în mediul urban) și cu studii primare (20,9% față de 8,5%).

2.1.6. Mișcarea migratorie

Datele statistice oficiale înregistrează doar migrația internă și externă rezultată din schimbările oficiale de domiciliu. În realitate, nu poate fi însă ignorat **fenomenul** îngrijorător al **emigrației**, în special în rândul tinerilor și al persoanelor calificate, cu tendință de accentuare pe termen mediu datorită integrării în UE.

Tab. 2.1.4. Mișcarea migratorie a populației cu schimbarea domiciliului permanent (imigranți, emigranți definitivi)

Date referitoare la anul 2021	Imigranți definitivi	Din care:		Emigranți definitivi	Din care:		Sold migratoriu	Din care:	
		Masculin	Feminin		Masculin	Feminin		Masculin	Feminin
Regiunea Sud-Muntenia	1087	505	582	3000	1376	1624	-1913	-871	-1042

Sursa: date INS 2021

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică – Direcția Județeană de Statistică Ialomița, migrația populației în interiorul județului Ialomița, interregională și externă 2021, prezintă un sold migratoriu pozitiv atât pentru mediul urban cât și pentru mediul rural. Migrația internă și externă a populației nu influențează în mod semnificativ structura demografică a regiunii și a județului.

Creșterea numărului emigranților poate conduce la scăderea populației, fiind afectate în special, grupele de tineri și adulți. De asemenea, apar modificări în structura socio - profesională a populației active, dar și școlare.

Alături de **migrația internă**, un factor deosebit de important pentru structura populației este și **migrația externă**. Imediat după 2007, când oamenii au putut circula fără restricții, s-a constatat la nivel regional și județean, un flux migratoriu extern semnificativ.

Schimbările din sistemul politico-social românesc au făcut ca populația din județ să se poată îndrepta atât spre țările membre ale Uniunii Europene (Italia, Spania, Germania, Marea Britanie), cât și spre SUA și Canada.

Organizația Internațională pentru Migrație (OIM) consideră migrația drept o mișcare a unei persoane sau a unui grup de persoane, fie peste o frontieră internațională, fie în interiorul unui stat. Migrația este o formă de mobilitate a populației și include orice fel de deplasare a populației, indiferent de durata, scopul sau forma acesteia. În această categorie sunt incluse: migrația refugiaților, migrația economică, precum și migrația persoanelor care se deplasează pentru alte scopuri sau sub influența altor factori, cum ar fi reîntregirea familiei.

Un factor al scăderii populației Regiunii **Sud Muntenia** este **migrația**, atât cea **internă**, cât și cea **externă**. Mutațiile din structura socio-economică a României au determinat o intensă mobilitate teritorială a populației, cu consecințe directe în modificarea numărului și structurii socio-demografice a populației în profil teritorial. În cadrul migrației interne, fluxul urban-rural merită o mențiune deosebită, fiind cel care deține cea mai mare pondere în cadrul acesteia. Referitor la segmentul de populație care este mai dispusă la modificarea domiciliului, se constată o migrare a populației de la orașe la sate.

Tipuri de migrație. În funcție de anumite criterii, se disting următoarele tipuri de migrație:

- după aspectul teritorial: migrație internă, atunci când deplasarea se face în interiorul granițelor, sau migrație internațională, care presupune trecerea frontierei;
- după factorul de timp: migrație permanentă sau migrație temporară;

- după motivație: migrație voluntară, pentru muncă sau din motive economice, sau migrație forțată de calamități naturale, de persecuții politice, religioase, sau de războaie;
- după mijloacele folosite: migrație reglementată sau ilegală.

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică – Baza de date TEMPO, migrația populației în interiorul Regiunii **Sud Muntenia**, interregională și externă, în anul 2021, prezintă un sold migratoriu negativ.

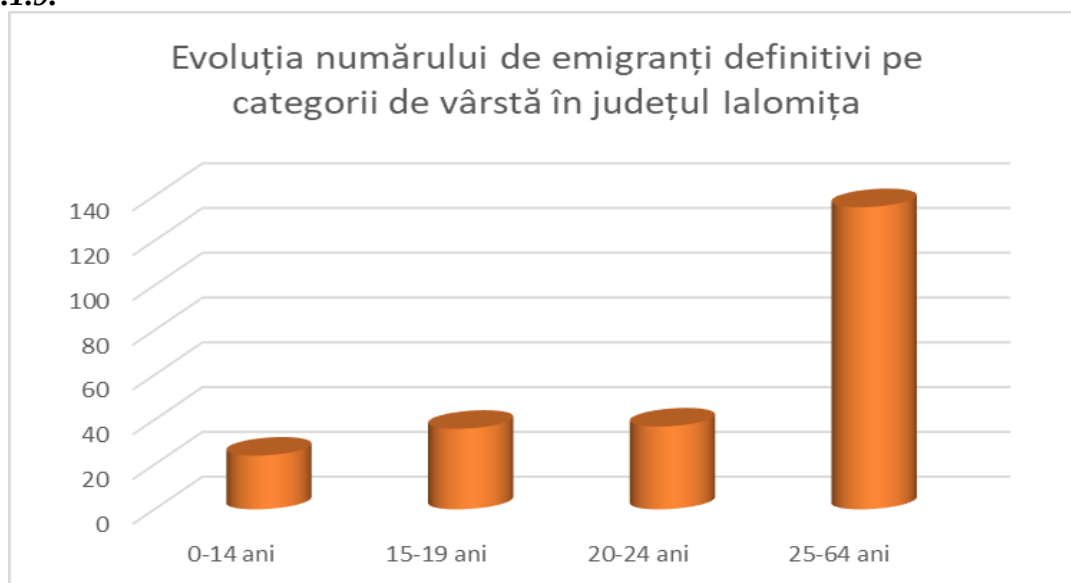
Alături de **migrația internă**, un factor deosebit de important pentru structura populației este și **migrația externă**, în special în rândul tinerilor și al persoanelor calificate.

Analizând migrația externă din punct de vedere al vârstei în anul 2021, la nivel județean, se constată că grupa de vârstă cea mai bine reprezentată este cea de 20-24 ani, urmată de tinerii cu vârsta cuprinsă între 15-19 ani.

În anul 2021, principală destinație a emigranților români a fost Spania, urmată de Germania, Italia, Austria.

Distribuția pe sexe a emigranților arată că în anul 2021, la nivel regional predomină migrația populației feminine, iar la nivel județean predomină migrația externă a populației masculine.

Fig. 2.1.9.

Sursa: INS , Baza de date TEMPO

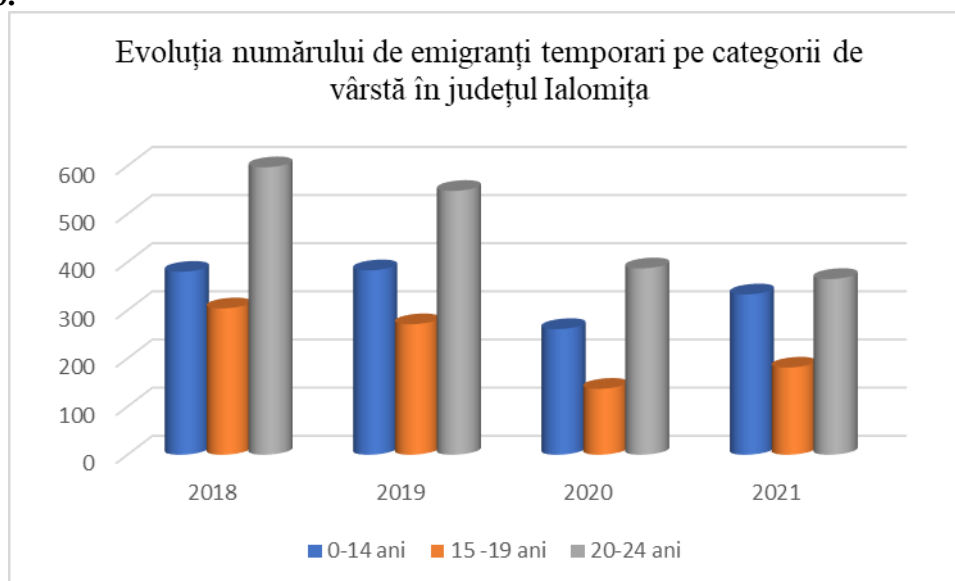
Analizând evoluția numărului de emigranți definitiv din grupa de vârstă 25-64 ani, se observă o creștere a acestora, în toate regiunile. Atât timp cât va exista un decalaj economic între țara noastră și țările dezvoltate, propensiunea spre emigrare nu se va diminua. Însă, dimensiunea fluxurilor de emigranți va depinde tot mai mult de politicile de imigrare ale țărilor dezvoltate „primitoare”. Transformările profunde din sistemul legislativ, respectiv libera circulație a persoanelor, au constituit premisele accentuării creșterii nivelului migrației internaționale.

Alături de migrația definitivă întâlnim și migrația temporară⁴ pentru muncă (euro navetiștii), în special în rândul tinerilor și al persoanelor calificate, cu tendință de accentuare pe termen mediu. După anul 2001, odată cu desființarea vizelor de intrare în aproape toate țările europene, sute de mii de români au plecat în țările din sudul și vestul Europei.

Migrația sezonieră în afara țării, a devenit a doua modalitate importantă de rezolvare a problemelor existențiale pentru o tot mai mare parte din populația rurală (în special tânără) a regiunii Sud Muntenia.

⁴Emigranți temporari sau cu stabilirea reședinței obișnuite sunt persoanele care emigrează în străinătate pentru o perioadă de cel puțin 12 luni.

Fig. 2.1.10.

Sursa: INS , Baza de date TEMPO

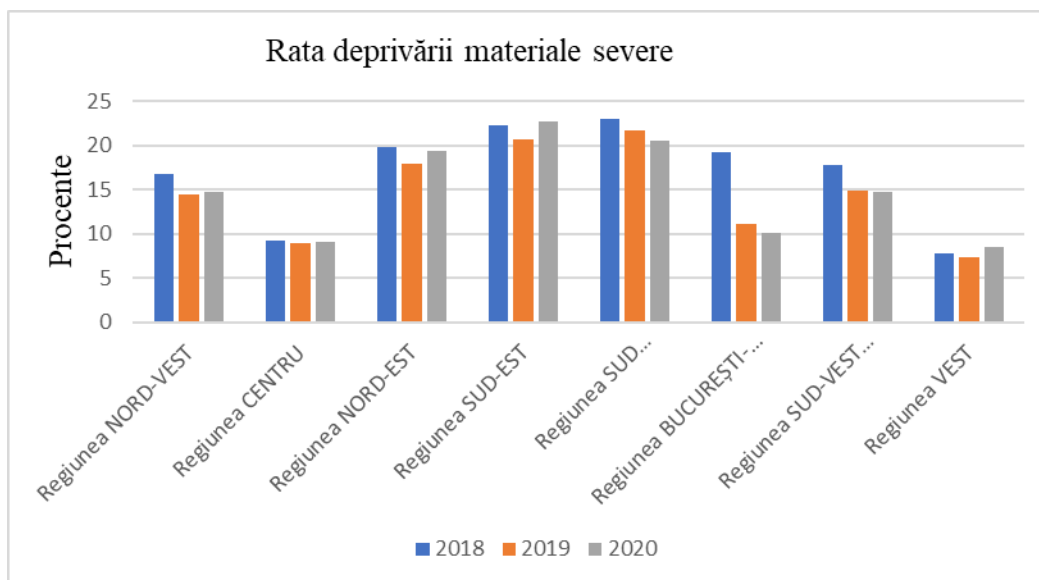
Datele oficiale disponibile arată că în perioada 2012-2017 acest fenomen capătă amploare, numărul emigranților temporari din Ialomița crește cu 1000 persoane (de la 2417 persoane în 2012 la 3419 persoane în 2017), dintre care cea mai mare pondere o au persoanele active (25-64 ani). Pentru grupa de vârstă 15-19 ani s-au înregistrat valori semnificative în Ialomița (aproximativ 200 persoane – echivalentul a 7 clase de elevi).

Fenomenul imigrației în România a înregistrat modificări semnificative începând cu anul 2007, anul aderării la Uniunea Europeană, prin creșterea numărului de cetățeni străini din țară. În 2016 numărul imigranților străini care au venit în regiunea Sud Muntenia a fost de 668 imigranți definitiv și 32339 imigranți temporari.

2.1.7. Nivelul de trai

Impactul sărăciei asupra educației este unul semnificativ, principala cauză a abandonului școlar fiind lipsa resurselor financiare. Asigurarea accesului la învățatură este primordială în ruperea cercului sărăciei și în promovarea unei incluziuni sociale reale. Strategia EUROPA 2020 are drept țință diminuarea până în anul 2020 a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială cu cel puțin 20 de milioane persoane, comparativ cu anul 2008. Obiectivul pentru România în perspectiva 2020, propune reducerea cu 580.000 a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială.

Indicatorii principali care măsoară sărăcia, sunt: **rata deprivării materiale severe** (ce caracterizează persoanele de 18 și peste, care, din cauza lipsei resurselor financiare, nu își pot permite un anumit standard de viață considerat decent) și **rata riscului de sărăcie**. Datele statistice oficiale furnizate de INS, arată că în România numărul persoanelor care se confruntă cu lipsuri materiale severe se situează încă la un nivel destul de ridicat, deși acest procent a scăzut de la 38% în 2007, la 16,8% în 2018.

În regiunea Sud Muntenia, scăderea **Rata deprivării materiale severe**⁵ este semnificativă, de la 43,6% în 2007 la 23,0% în 2018 (peste media națională). În 2018, scade cu 4,5 procente față de 2016. Cu această valoare regiunea Sud Muntenia se poziționează pe ultimul loc între regiunile țării, aproape un sfert din populație (23%) fiind afectată de privare materială severă, în sensul că nu-și poate permite să achiziționeze articole considerate dezirabile sau chiar necesare pentru a duce un trai decent.

Ponderea persoanelor amenințate de sărăcie sau de excluziune socială este de asemenea ridicată pe perioada de analiză 2007-2018, atât la nivel național, cât și la nivel regional, chiar dacă sunt semnalate scăderi ale acestora în toate regiunile. În anul 2007 aproape jumătate din populația României (47%) era amenințată de sărăcie și excluziune socială. Analizând evoluția **Ratei riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE)**⁶ pentru Regiunea Sud Muntenia, în perioada 2007-2018, se observă că, deși este în scădere (de la 52% în 2007, la 36,3% în 2018) aceasta se menține la un nivel ridicat față de media pe țară (32,5%).

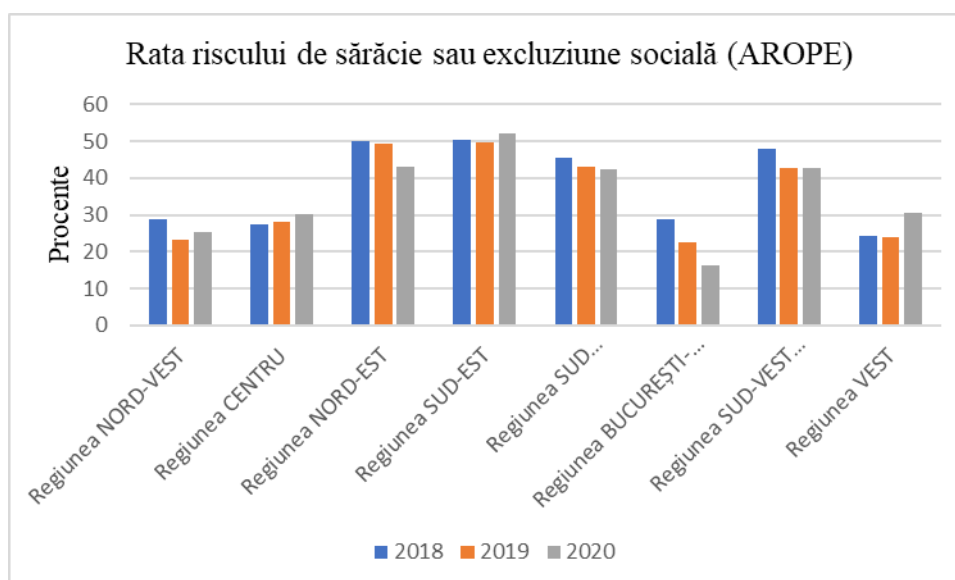
Analizând Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE) a persoanelor de 18 ani și peste, după activitatea principală, în 2018, se observă că cea mai mare valoare se înregistrează în rândul populației șomere (60,9% dintre șomeri sunt amenințați de sărăcie sau de excluziune socială), urmată de Persoanele ocupate (exclusiv salariați) (58,8% dintre acestea sunt amenințate de sărăcie sau de excluziune socială). Cele mai mici valori sunt înregistrate în rândul salariaților (12,5%), persoanele ocupate (22,8%) și pensionarilor (32,1%).

⁵ reprezintă ponderea în total populație a persoanelor se confruntă cu privațiuni materiale severe, persoane în vârstă de 18 ani și peste care, datorită lipsei resurselor financiare, nu își pot permite cel puțin patru dintre următoarele situații:

- achitarea la timp, fără restanțe, a unor utilități și a altor obligații curente;
- plata unei vacanțe de o săptămână pe an, departe de casă;
- consumul de carne, pui, pește (sau alt echivalent de proteină) cel puțin o dată la două zile;
- posibilitatea de a face față, cu resursele proprii, unor cheltuieli neprevăzute (echivalente cu 1/12 din valoarea pragului național de sărăcie);
- deținerea unui telefon fix sau mobil;
- deținerea unui televizor color;
- deținerea unei mașini de spălat;
- deținerea unui autoturism personal;
- asigurarea plății unei încălziri adecvate a locuinței.

⁶ (AROPE - at risk of poverty and social exclusion) - persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială:

- au venituri disponibile inferioare pragului de sărăcie;
- se confruntă cu privațiuni materiale severe;
- trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.

2.2. Proiecții demografice

Proiectarea populației oferă informații utile asupra evoluției numărului și structurii populației pe grupe de vârstă. Din punct de vedere demografic, **principalii factori** care acționează asupra mărimii și **structurii populației** sunt: **fertilitatea, mortalitatea și migrația**.

Datele extrase din prognoza demografică realizată de Institutul Național de Statistică pentru perioada 2003-2025 indică (într-o **variantă medie**) o **reducere a populației județului Ialomița față de 2005** cu 82,6 mii locuitori *până în 2025* (- 12,8%).

Pe grupe mari de vârstă, față de 2008, cele mai accentuate **scăderi** se proiectează în **grupele 15-19 ani**, cu 33,4 % (-33,2 mii pers.), 20-24 ani, cu (-47,29%) și 25-29 ani cu (47,70%) *până în 2025*. **Grupa de vârstă 10-14 ani** o scădere cu (-13,92%) față de anul 2008. În schimb, a **crescut, față de anul 2008 numărul persoanelor în vârstă** (peste 65 ani) cu 13,81%.

Proiecția evoluției populației de vârstă școlară și preșcolară, în perioada 2003-2025.

Conform studiului realizat pe baza prognozei INS, până în 2017 se estimează **reduceri semnificative la nivel județean ale populației de vârstă școlară și preșcolară (3-24 ani)**, în toate grupele de vârstă analizate.

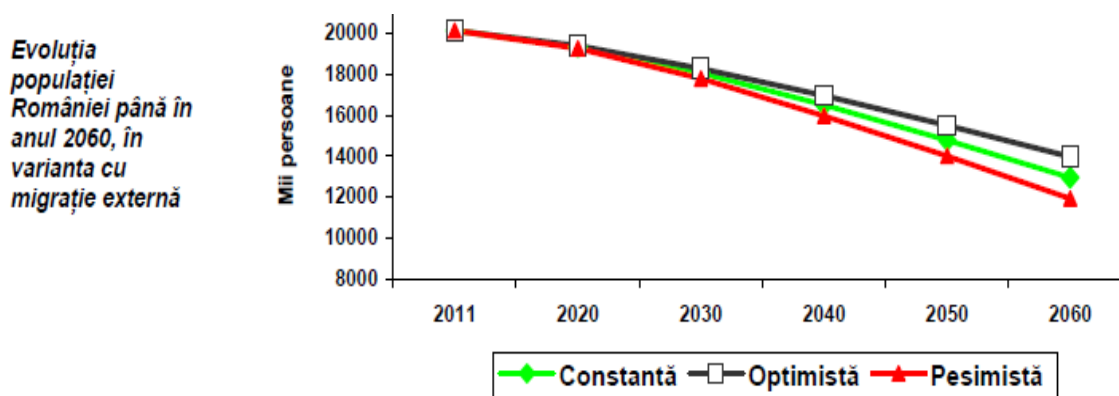
Efectele acestor evoluții vor afecta direct populația școlară și structura populației în vârstă de muncă (mai puțini tineri vor intra pe piața muncii), cu impact potențial asupra dezvoltării economico-sociale a județului.

Între anii 2011 și 2021 - **populația stabilă a României a scăzut cu 1023596 locuitori**. Dimensiunea neașteptată a scăderii și, mai ales, contribuția pe care a avut-o migrația externă - românii aflați în străinătate și care nu au fost înregistrați la recensământ - a scos în evidență un declin demografic bine instalat. Declinul demografic capătă astfel dimensiuni noi, amplificând deteriorarea în special din perspectiva structurii pe vârste a populației.

Proiectarea demografică își propune, ca, pe baza analizei fertilității, mortalității și migrației externe (persoanele care și-au schimbat domiciliul în altă țară) să se anticipeze evoluția probabilă a populației țării până în anul 2060.

În toate variantele de proiectare, atât în variantele cu migrație externă cât și în variantele fără migrație externă, populația țării se va reduce cu valori între 5,9 milioane persoane și 8 milioane persoane.

Fig. 2.2.1.

În perioada 2011-2060, populația de vârstă corespunzătoare învățământului obligatoriu (7-14 ani) se va reduce cu peste 850 mii persoane (-49,4%), ajungând în varianta cu migrație la 873 mii persoane iar în varianta fără migrație la 924 mii persoane. Aceeași tendință este anticipată și pentru populația de 15-24 ani, care poate continua procesul de învățământ în licee, școli profesionale, colegii și universități. Numărul tinerilor în vârstă de 15-24 ani va fi de 2,2 milioane persoane în 2030 (în ambele variante) și 1,4 milioane persoane în 2060.

Referitor la nivelul de trai se constată la nivelul Regiunii Sud-Muntenia:

- **O creștere a Ratei de deprivare materială** severă de la 26.5% (în anul 2014) la 26.8% (în anul 2015) . Rata deprivării materiale severe reprezintă ponderea în total populație a persoanelor în stare de deprivare materială severă, adică a persoanelor în vârstă de 18 ani și peste care, datorită lipsei resurselor financiare, nu își pot permite cel puțin patru dintre următoarele situații:

- achitarea la timp, fără restante, a unor utilități și a altor obligații curente;
- plata unei vacanțe de o săptămână pe an, departe de casă;
- consumul de carne, pui, pește (sau alt echivalent de proteină) cel puțin o dată la două zile;
- posibilitatea de a face față, cu resursele proprii, unor cheltuieli neprevăzute (echivalente cu 1/12 din valoarea pragului național de sărăcie);
- deținerea unui telefon fix sau mobil;
- deținerea unui televizor color;
- deținerea unei mașini de spălat;
- deținerea unui autoturism personal;
- asigurarea plății unei încălziri adecvate a locuinței.

- **Riscul de sărăcie sau excluziune socială AROPE. La nivelul Regiunii Sud-Muntenia a crescut din 2014 în 2015, de la 40,2% la 43,5%.** AROPE este un indicator compozit adoptat la nivelul Uniunii Europene în cadrul Programului Europa 2020, de promovare a incluziunii sociale și reducere a sărăciei, reprezentând ponderea în total populație a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială. Persoanele care fac obiectul indicatorului AROPE sunt cele aflate în cel puțin una din următoarele situații:

- au venituri disponibile inferioare pragului de sărăcie;
- sunt în stare de deprivare materială severă;
- trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii

- **Rata sărăciei relative** se definește ca fiind ponderea persoanelor sărace (după metoda relativă de estimare) în totalul populației. Se consideră sărace persoanele din gospodăriile care au un venit disponibil pe adult-echivalent (inclusiv sau exclusiv contravaloarea consumului din resurse proprii) mai mic decât nivelul pragului de sărăcie. În mod curent, acest indicator se determină pentru pragul de 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent. Indicatorul este întâlnit uneori sub denumirea de 'rata riscului de sărăcie'.

2.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru ÎPT

Imaginea furnizată de analiza demografică, se caracterizează prin:

- declinul demografic general, în mod accentuat pentru populația tânără;
- sporul natural negativ;
- reducerea naturală prognozată a populației tinere agravată de **migrația externă**;
- densitate superioară mediei pe țară;
- scăderea populației urbane pe fondul dominării populației rurale;
- dominanța populației de naționalitate română;
- dominanța populației cu religie creștin – ortodoxă.
- o scădere generală a ratei de fertilitate;
- o ușoară creștere a vârstei medii a populației, pe ambele sexe, cu pondere mai mare la populația feminină;
- se observă o creștere semnificativă a populației în localitățile care fac parte din zona metropolitană a municipiului Pitești.
- în ceea ce privește distribuția populației pe etnii, se constată o scădere a populației majoritare de etnie română; asistăm, de asemenea, la o dublare a ponderii populației de etnie romă.

Tendința de îmbătrânire a populației are următoarele efecte negative:

- reducerea numărului populației active;
- deteriorarea raportului de dependență economică;
- reducerea populației de vârstă școlară cu efecte negative asupra întregului sistem educațional și asupra întregii vieți economice și sociale

Față de aceste constatări, se recomandă:

▪ Îmbătrânirea populației constatată la nivelul regiunii reclamă implementarea unor politici care să conducă la prelungirea vieții active pentru adulți:

- Dezvoltarea și extinderea la nivel național a **serviciilor adecvate nevoilor specifice ale populației vârstnice** (asistența medicală comunitară, îngrijiri la domiciliu, terapia durerii, centre medicale de zi, centre comunitare de psihiatrie, unități medico-sociale);

- Dezvoltarea ofertei **serviciilor turistice pentru vârsta a treia** (cantitativ și calitativ prin asigurarea de **agenți de turism – ghizi** cu experiență în a avea grijă de pensionari), dezvoltarea serviciilor de **estetică și înfrumusețare**. Se recomandă creșterea școlarizării pentru domeniile de calificare: **turism și alimentație și estetica și igiena corpului omenesc**.

▪ Declinul grupei de vârstă 15–24 de ani ridică problema dezvoltării resurselor umane prin sprijinirea unei vieți active pe piața muncii cât mai lungi și o bătrânețe activă. Aceasta presupune educația și formarea pe parcursul întregii vieți, retragerea din activitate mai târziu și progresiv.

▪ Scăderea populației școlare necesită:

–Restructurarea rețelei școlare și corelarea ofertei VET cu cererea pieței muncii;

–Dezvoltarea de programe pentru menținerea elevilor în educație și prevenirea părăsirii timpurii a școlii;

–Dezvoltarea unor pachete integrate pentru creșterea participării la învățământul VET a persoanelor care provin din grupuri vulnerabile (populația de etnie rromă, familii cu venituri scăzute etc.): „școala după școală”, învățarea asistată și educația remedială, „educația de a doua șansă”

–Promovarea unei culturi a învățării permanente și a „regiunilor de învățare”;

–Asigurarea accesului cadrelor didactice din VET la programe de reconversie profesională.

▪ Diversitatea etnică, chiar dacă nu prea accentuată, necesită o serie de măsuri, cum ar fi:

-Educație multiculturală

-Soluții pentru asigurarea accesului egal la educație și a varietății opțiunilor

-Programe de sprijin pentru grupurile etnice dezavantajate (conf. recensământului din 2011, 3,9% din populația regiunii este de etnie rromă).

-Reduceri semnificative ale populației școlare ceea ce poate conduce la dispariția la nivel regional a multor unități de IPT.

-În schimb, proiecțiile privind structura pe grupe de vârstă indică pentru viitor (2015-2030) o consolidare relativă a populației din grupa de vârstă 45-49 ani, active pe piața muncii, ceea ce va conduce la o nevoie crescândă de formare continuă - *oportunitate în atenția școlilor interesate de compensarea pierderilor de populație școlară*.

-În perioada 2007-2015, rata sărăciei relative a avut o evoluție fluctuantă, înregistrând valori mai mari decât la nivel național.

-În perioada analizată, regiunea Sud Muntenia s-a confruntat cu fenomenul de îmbătrânire demografică, ca urmare a scăderii natalității și a creșterii populației adulte. Fenomenul de îmbătrânire demografică a fost mai accentuat în județul Teleorman, unde populația vârstnică deținea 21,8% din total populația vârstnică a regiunii Sud Muntenia. Tendința de îmbătrânire a populației are următoarele efecte negative:

- reducerea numărului populației active
- deteriorarea raportului de dependență economică
- reducerea populației de vârstă școlară cu efecte negative asupra întregului sistem educațional și asupra întregii vieți economice și sociale

Măsuri pentru IPT:

- Creșterea calității învățământului profesional și tehnic prin alocarea și gestionarea eficientă a resurselor umane și materiale.

- **Colaborarea școlilor în rețea** sau chiar formarea unor consorții școlare, campusuri școlare, care împreună să realizeze o ofertă cuprinzătoare și diversificată, eliminarea paralelismelor nejustificate și colaborare pentru acoperire teritorială optimă.

- **Implicarea activă a școlilor ca furnizori de programe de formare pentru adulți și reconversie profesională.**

- **Scierea de proiecte cu finanțare europeană pentru a asigura o bază materială adecvată domeniilor/calificărilor profesionale din fiecare unitate IPT.**

- Deși gradul de urbanizare al județului Ialomița este mai ridicat decât media națională, ponderea populației rurale este destul de ridicată. Astfel, sistemul de educație și formare profesională trebuie să contribuie prin măsuri specifice vizând:

- ✓ dezvoltarea de programe pentru menținerea elevilor în educație și prevenirea părăsirii timpurii a școlii, eliminarea abandonului școlar;
- ✓ dezvoltarea unor pachete integrate pentru creșterea participării la învățământul profesional și tehnic a persoanelor care provin din grupuri vulnerabile;
- ✓ ofertă de pregătire adecvată, în sprijinul diversificării și creșterii competitivității economiei rurale;
- ✓ educație în sprijinul conservării și valorizării patrimoniului cultural specific și resurselor naturale din mediul rural;
- ✓ Valorificarea resurselor locale în scopul creșterii calității condițiilor de studiu în mediul rural;
- ✓ Ofertă educațională adaptată factorilor geografici, cât și agenților economici locali;
- ✓ Identificarea de măsuri stimulative pentru elevii IPT din mediul rural, de natură să-i integreze pe piața locală de muncă, dar și pentru a reduce rata de migrație către zonele urbane și în afara țării.

3. PROFILUL ECONOMIC JUDEȚEAN

3.1. Principalii indicatori economici

Dezvoltarea economică a unei țări sau a unei regiuni este caracterizată sintetic cu ajutorul produsului intern brut. Comparațiile între țări și regiuni se bazează pe acest indicator. Produsul intern brut reprezintă rezultatul final al activității de producție a unităților productive rezidente. Pentru a facilita comparațiile dintre regiuni acest indicator poate fi calculat "pe locuitor". Valoarea PIB/locuitor este un indicator sintetic utilizat pentru aprecierea gradului de dezvoltare.

3.1.1. Produsul intern brut (PIB) și valoarea adăugată brută (VAB)

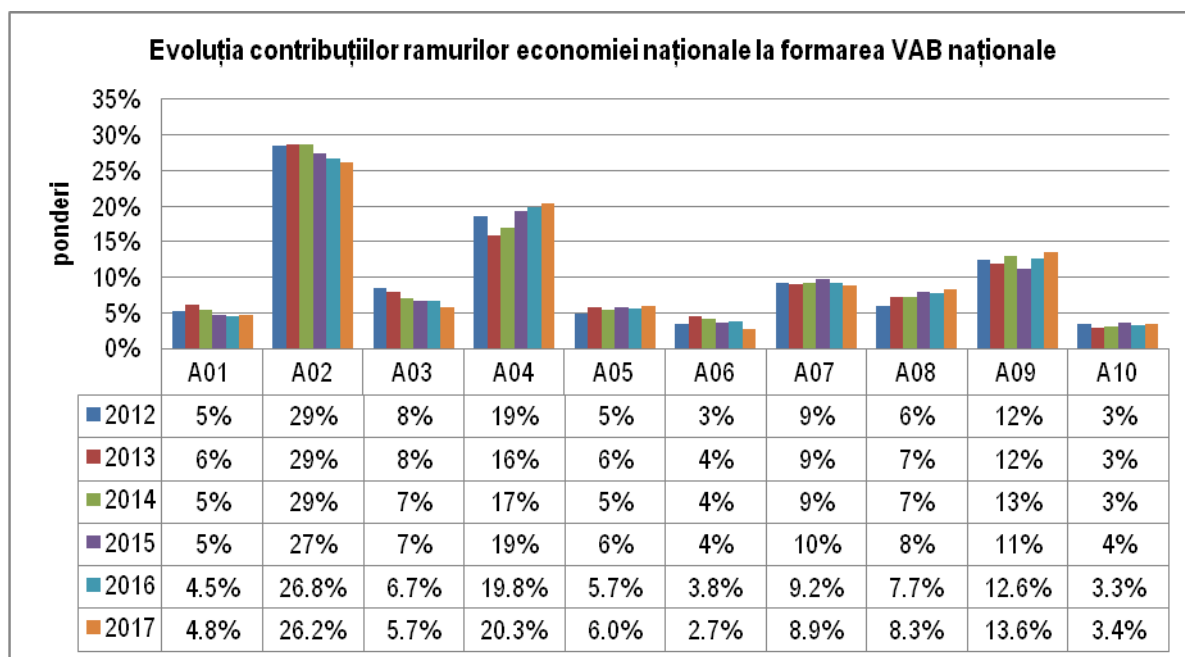
Analiza structurală a valorii adăugate brute pe ramuri de activitate la nivel național, în milioane de lei, la prțurile curente, arată că s-au produs modificări structurale în economia României. Astfel, valoarea adăugată brută înregistrează o tendință crescătoare în toate ramurile economiei, cea mai mare creștere înregistrând ramurile:

- activități profesionale, științifice și tehnice; activități de servicii administrative și activități de servicii suport
- informații și comunicații
- administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială
- comerț cu ridicata și cu amănuntul;
- repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri

Față de anul precedent evoluția VAB pe ramuri de activitate înregistrează atât creșteri cât și scăderi. Ramurile cu VAB în descreștere sunt: construcții și intermedierea financiară

În cadrul ramurii A01 (agricultură, silvicultură și pescuit) contribuția cea mai mare la formarea valorii adăugate brute o are regiunea Sud-Muntenia cu 18,5%, urmată de regiunea Sud-Est cu 18,1%. Valoarea adăugată brută a ramurii A02 (industrie) este realizată în principal de regiunea Sud-Muntenia (16,3%), urmată de regiunea București-Ilfov (15,8%).

. Fig. 3.1.1.

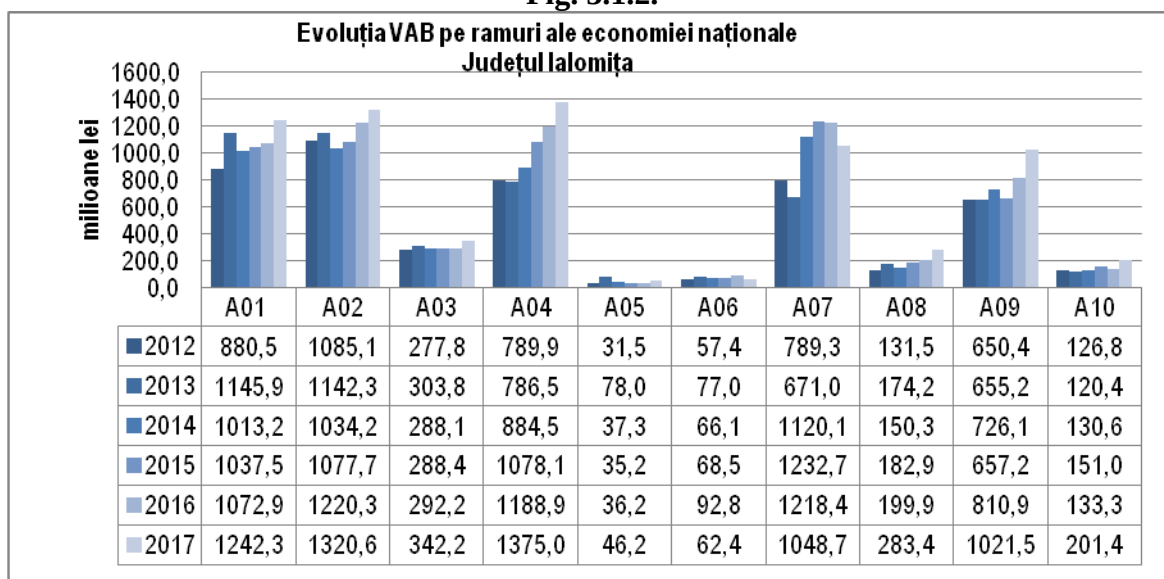
A01 Agricultură, silvicultură și pescuit

- A02** Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare
- A03** Construcții
- A04** Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante
- A05** Informații și comunicații
- A06** Intermedieri financiare și asigurări
- A07** Tranzacții imobiliare
- A08** Activități profesionale, științifice și tehnice; activități de servicii administrative și activități de servicii suport
- A09** Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială
- A10** Activități de spectacole, culturale și recreative; reparații de produse de uz casnic și alte servicii

Sursa: Sursa datelor: INS Conturi naționale regionale

În județul Ialomița s-au înregistrat în perioada 2012-2017 trenduri crescătoare în ceea

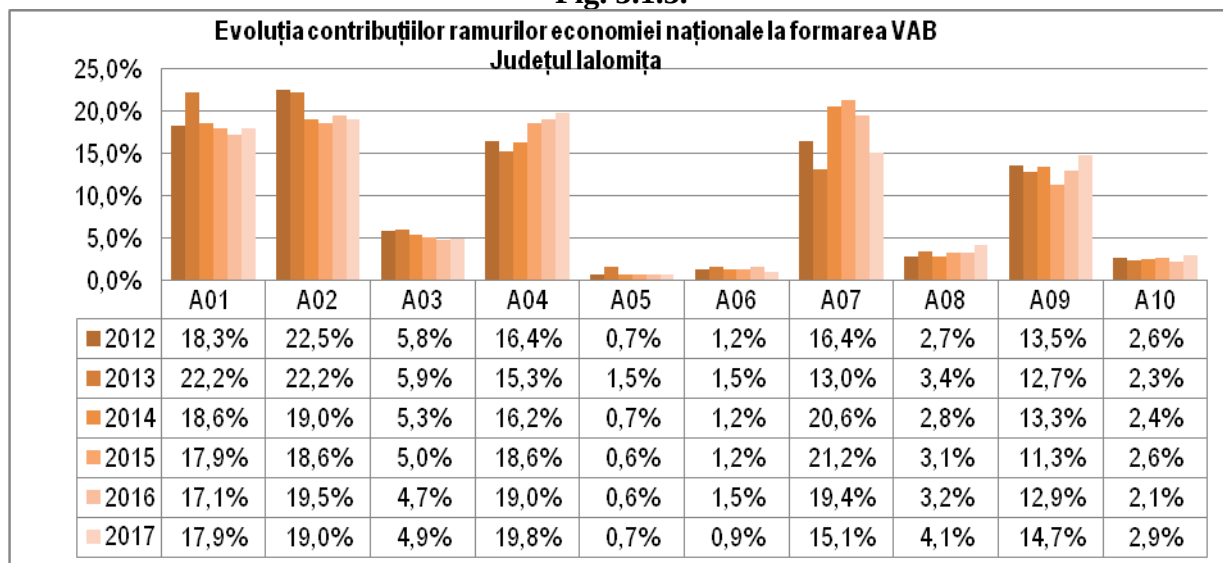
Fig. 3.1.2.

Sursa: calculat pe baza datelor INS, "Conturi naționale Regionale"

ce privește ponderea la formarea VAB județean, pentru următoarele sectoare economice: Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și

Fig. 3.1.3.

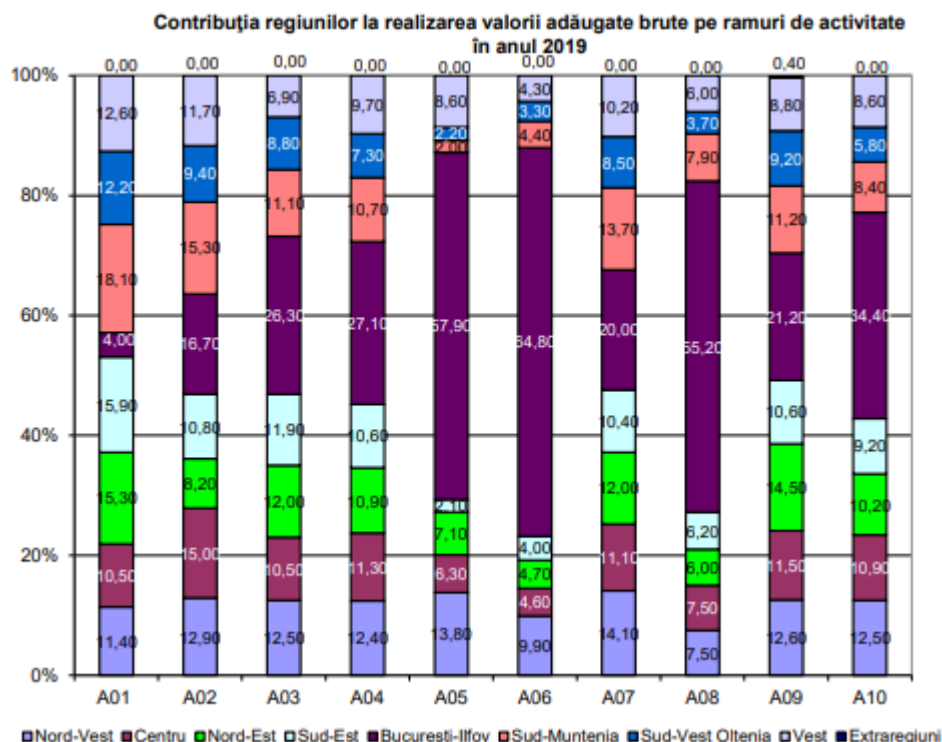

Sursa: calculat pe baza datelor INS, "Conturi naționale Regionale"

depozitare; hoteluri și restaurante; Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială.

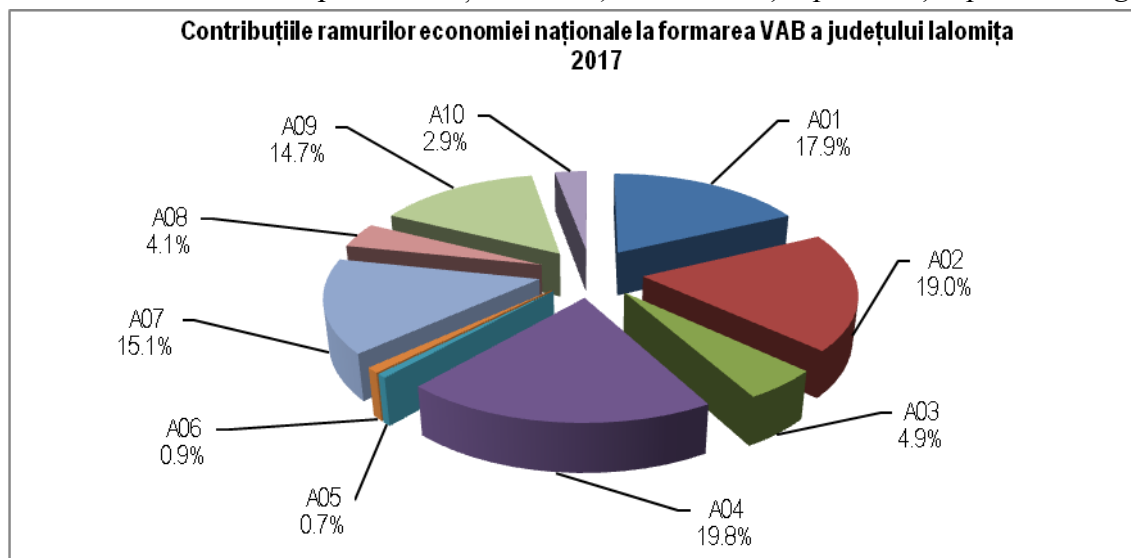
Agricultura, silvicultura și pescuitul, precum și Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare înregistrează în perioada analizată un trend descrescător

Fig. 3.1.4.

Analizând graficul de mai sus, care prezintă contribuția fiecărei regiuni la realizarea valorii adăugate brute a ramurilor de activitate în anul 2019, se poate observa că în cadrul ramurii A01 (agricultură, silvicultură și pescuit) contribuția cea mai mare o are regiunea Sud-Muntenia cu 18,1%, urmată de regiunea Sud-Est cu 15,9%.

La nivel regional Județul Ialomița se situează pe locul 1 între județele regiunii în ceea ce privește ponderea *agriculturii* la formarea VAB județean (17,9%, peste media națională și regională, în scădere cu 4,3 procente față de 2013). *Administrația publică și apărare; asigurări*

Sursa: calculat pe baza datelor INS, "Conturi naționale Regionale"

sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială (14,7%, în creștere cu 2% față de 2013) poziționează județul pe locul al treilea între cele șapte județe ale regiunii. Deține pondere semnificativă a VAB (peste media regională) în *comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante* (19,8%, locul trei pe regiune), *tranzacții imobiliare* (15,1%). Județul se situează pe locul 3 între județele regiunii, după județul Teleorman și Călărași în ceea ce privește ponderea activităților din *administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială* (11,3%, pondere peste media regională și națională).

În ceea ce privește produsul intern brut pe locuitor la nivelul regiunii și a județelor componente, în anul 2019 se constată următoarele:

- PIB/locuitor este inferior celui la nivel național atât la nivelul regiunii Sud Muntenia (cu 9.980,4 lei), cât și la nivelul județelor regiunii.
- Județele cu cel mai mare PIB/locuitor, în 2017 sunt Argeș (cu 6.955,9 lei peste media regională), și Prahova (cu 8.233,9 lei peste media regională). Toate celelalte județe au un nivel mult mai scăzut al produsului intern brut pe locuitor. Cel mai mic nivel este înregistrat de județul Teleorman.

Tabelul . 3.1.1.

RO, Regiune, Jud.	Anul				
	2015	2016	2017	2018	2019
Romania	711929,9	763652,5	857895,7	951728,5	1058973,2
Regiunea Sud Muntenia	86728,0	93599,1	100917,7	112179,2	121185,1
Județul Argeș	19107,5	20731,9	23979,6	26339,7	28752,0
Județul Călărași	5698,7	6045,7	6710,0	7532,5	9298,4
Județul Dâmbovița	13013,4	137334,3	15383,6	16494,9	18505,9
Județul Giurgiu	4739,7	4772,4	5458,8	7654,0	6848,6
Județul Ialomița	6076,4	6477,2	7397,8	8059,0	10404,8
Județul Prahova	30462,7	34165,4	33366,7	36566,8	36725,6
Județul Teleorman	7629,6	7672,2	8621,2	9532,3	10649,8

Evoluția indicelui de disparitate⁷ a produsului intern brut/locuitor la prețuri curente la nivel regional și al județelor componente ale regiunii arată că Regiunea Sud Muntenia figurează în topul celor mai sărace regiuni ale UE, alături de Nord-Est și Sud-Vest Oltenia.

Astfel, Regiunea Sud Muntenia, în 2017, PIB/locuitor a reprezentat 77,2% din PIB/locuitor la nivel național, în scădere față de 2016.

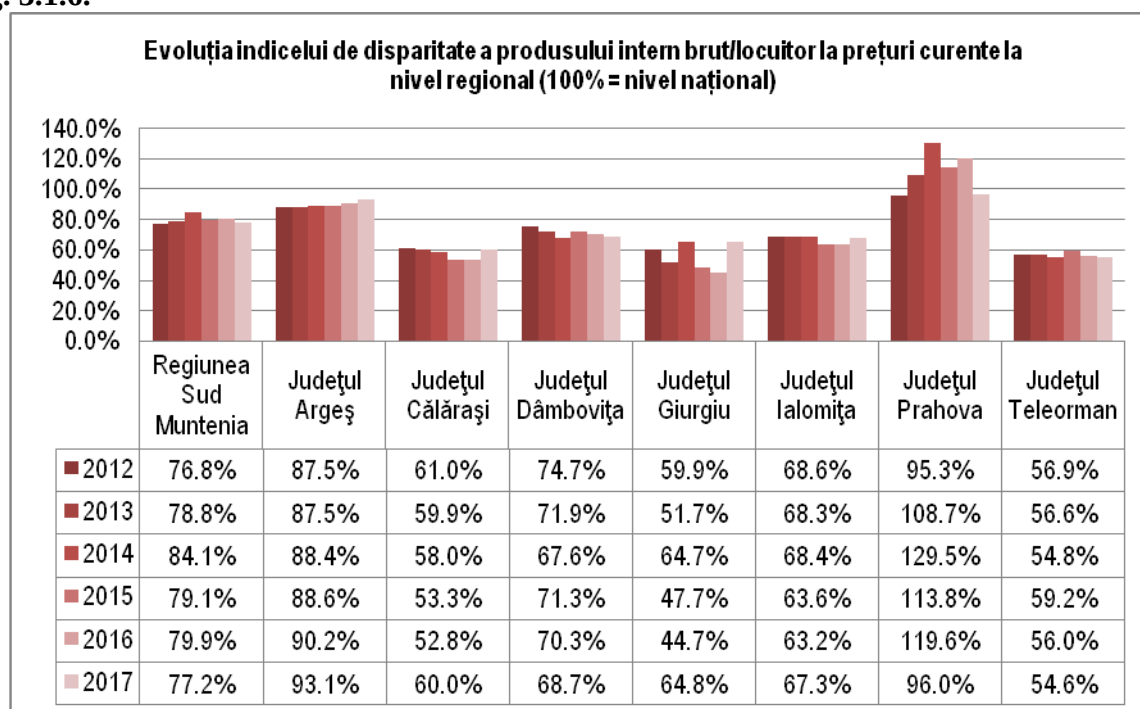
Indicele de disparitate a produsului intern brut/locuitor la prețuri curente

Tabelul . 3.1.2.

Regiune, Jud.	Anul					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
România	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Regiunea Sud Muntenia	76,8%	78,8%	84,1%	79,1%	79,9%	77,2%
Județul Argeș	87,5%	87,5%	88,4%	88,6%	90,2%	93,1%
Județul Călărași	61,0%	59,9%	58,0%	53,3%	52,8%	60,0%
Județul Dâmbovița	74,7%	71,9%	67,6%	71,3%	70,3%	68,7%
Județul Giurgiu	59,9%	51,7%	64,7%	47,7%	44,7%	64,8%
Județul Ialomița	68,6%	68,3%	68,4%	63,6%	63,2%	67,3%
Județul Prahova	95,3%	108,7%	129,5%	113,8%	119,6%	96,0%
Județul Teleorman	56,9%	56,6%	54,8%	59,2%	56,0%	54,6%

Este îngrijorător, însă, că la nivel regional, indicele de disparitate înregistrează un trend descrescător începând cu anul 2014, atât la nivel regional cât și la nivelul județelor Prahova, Dâmbovița, Teleorman. Numai județul Argeș are o evoluție crescătoare a indicelui de disparitate

Fig. 3.1.6.

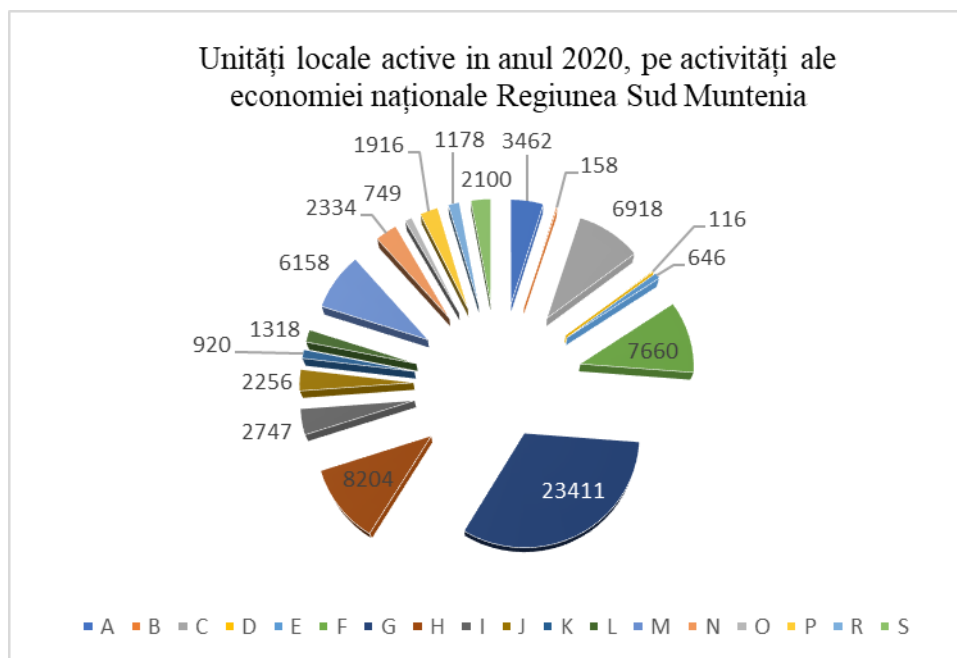
Sursa: Sursa datelor: INS Conturi naționale regionale

3.1.2. Dinamica generală a firmelor din Regiune

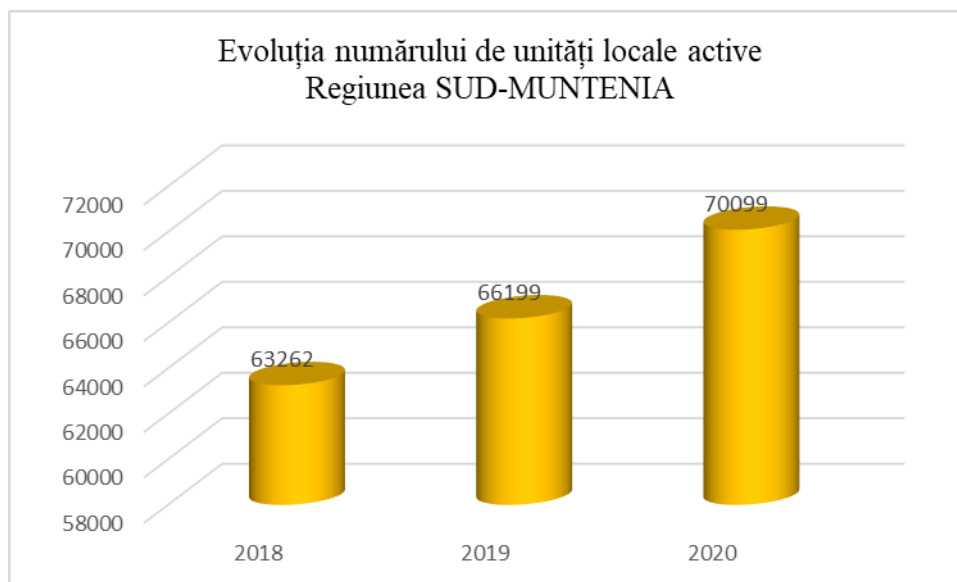
Unități locale active pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2

⁷ Indicii de disparitate reprezintă raportul între produsul intern brut pe locuitor la nivel de județ și produsul intern brut pe locuitor la nivel național.

La nivelul regiunii, în anul 2020, erau active 72251 de firme, cu 3886 de firme mai mult decât în anul anterior. În perioada 2010-2020, numărul unităților locale active din Regiunea Sud – Muntenia a crescut cu 16764 de unități (de la 55487 de unități în 2010 la 72251 de unități în 2020).

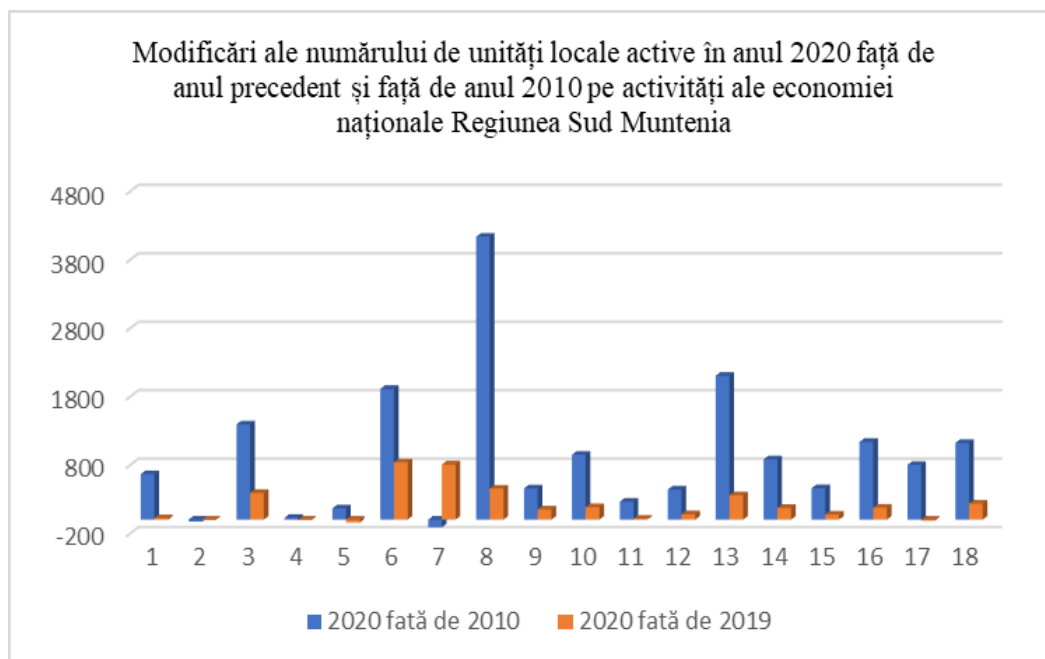

În ceea ce privește tipul activității CAEN, în anul 2020, majoritatea își desfășurau activitatea în *comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor* (32,40%), urmată de *transport și depozitare* (11,35%), *construcții* (10,6%), *industria prelucrătoare* (9,57%), *activități profesionale, științifice și tehnice* (8,52%) și *agricultura, silvicultura și pescuit* (4,79%).

Analizând evoluția numărului de unități locale active în perioada 2018-2020, se observă o creștere constantă. În valori absolute, cea mai mare creștere a înregistrat-o activitatea economică din *construcții*, cu o creștere de 1416 unități locale active, urmată de *transport și depozitare* (cu creștere cu 897 unități) și *industria prelucrătoare* (cu o creștere de 821 de unități locale active).

Fig. 3.1.8.

Procentual, în perioada 2019 – 2020, cea mai mare creștere s-a înregistrat în *construcții*, cu 21,53%, urmată de activitățile de *comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor* cu o creștere de 20,76%. Creșteri procentuale semnificative în perioada analizată s-au înregistrat și în *transport și depozitare*, (creștere cu 11,70%), *industria prelucrătoare* (creștere cu 10,03%), *activități profesionale, științifice și tehnice* (creștere cu 9,18%).

Sunt înregistrate scăderi ale numărului de firme active în *comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor* (- 4481 unități locale active), *construcții* (-442 unități locale active), *industria prelucrătoare* (-347 unități locale active) și *industria extractivă* (-17 unități locale active).

Față de anul anterior, în anul 2018, s-au înregistrat o creștere a numărului firmelor active în majoritatea activităților economice. Doar în industria extractivă s-a înregistrat o ușoară scădere(- 3 unități) a numărului de unități locale active.

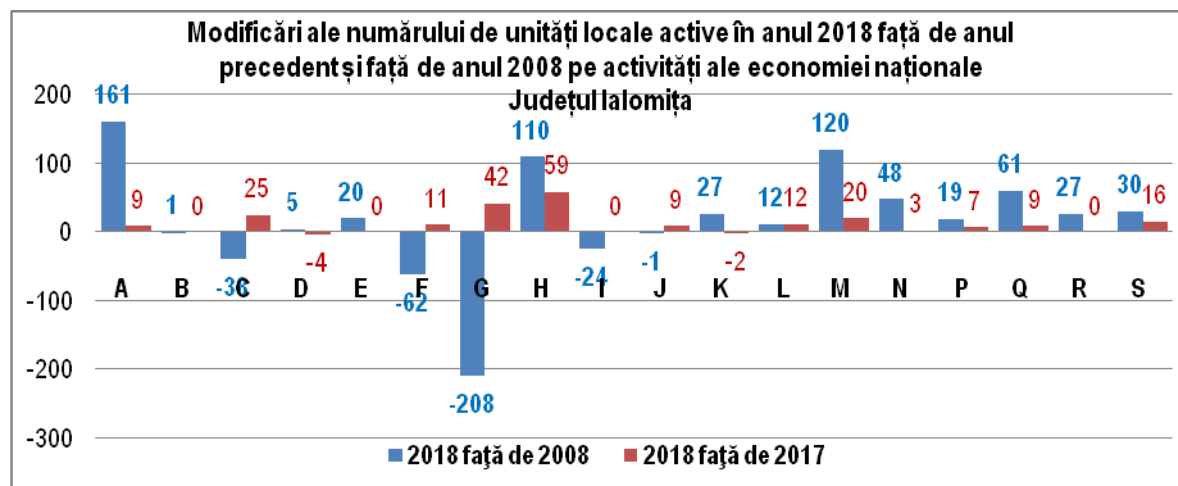
La nivelul județelor regiunii situația unităților locale active pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CEAEN REV 2 se înregistrează disparități semnificative.

Astfel, în anul 2018, la nivelul Regiunii Sud Muntenia, cel mai mare număr de unități locale active, 18892 de unități (28,8% din numărul total de firma la nivel regional), erau înregistrate în județul Prahova, iar la polul opus se situa județul Ialomița cu doar 4739 unități locale active (28,8% din numărul total de firma la nivel regional) (7,2% din numărul total de firma la nivel regional).

Situația privind evoluția unităților locale active pe activități ale economiei la nivel de secțiune CAEN REV 2, în perioada 2008- 2018, în județele Regiunii Sud Muntenia este prezentată în rândurile de mai jos.

Județul Ialomița deținea, în 2018, 4739 unități locale active (7,2% din numărul total de firme la nivel regional), situându-se pe ultimul loc în regiune. Evoluția

Fig. 3.1.9.

numărului de unități locale active în perioada 2008-2018 este similară cu cea la nivel regional: scădere semnificativă între anii 2008-2011, urmată de o perioadă de creștere continuă între 2012 și 2018. Majoritatea unităților locale active își desfășurau activitatea în *comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor* (37,9%), urmată de *agricultura, silvicultura și pescuit* (11,9%), *transport și depozitare* (9,7%), *industria prelucrătoare* (7,8%) și *construcții* (6,8%). În ceea ce privește evoluția unităților locale active în perioada 2008-2018, cea mai mare creștere s-a înregistrat în *agricultura, silvicultura și pescuit*, unde creșterea a fost de 161 unități locale active (cu 40,1%), urmată de *activități profesionale, științifice și tehnice* (creștere cu 120 unități, 51,9%), *transport și depozitare* (creștere cu 110 unități, 31,5%), *sănătate și asistență* (creștere cu 61 unități, 203,3%). Cea mai mare scădere s-a înregistrat în activitățile de *comerț cu ridicata și cu amănuntul și repararea autovehiculelor și motocicletelor* unde scăderea a fost de 208 de unități locale active, ceea ce a reprezentat o scădere cu 10,4%, urmată de *construcții* (scăderea a fost de 62 unități (16,1%). În *industria prelucrătoare* numărul de unități locale active a scăzut în perioada analizată (cu 38 unități, scădere cu 9,3%).

Numărul de unități locale active pe clase de mărime

Pe clase de mărime, unitățile cu până la 10 angajați sunt majoritare, reprezentând în 2018, 88,2% din totalul firmelor active. În perioada 2008 – 2018 se constată la nivelul regiunii o scădere a numărului unităților locale active numai la clasele de mărime peste 50 persoane. Cea mai mare scădere, în cifre absolute, s-a înregistrat la firmele cu 50-249 persoane, scăderea fiind de 118 firme, de la 1274 firme în 2008 la 1156 firme în 2018. Cea mai mare creștere, în cifre absolute, s-a înregistrat la firmele cu 0-9 salariați, creșterea fiind de 4189 firme (reprezentând o creștere de 7,8%). Firmele cu 10 – 49 salariați au înregistrat o creștere de 359 de firme, de la 6002 în 2008 la 6361 în 2018.

Procentual, în perioada analizată, cea mai mare scădere s-a înregistrat în rândul firmelor cu peste 250 de salariați, scăderea fiind de peste 20,4%, urmate de firmele cu 50 – 249 de angajați la care scăderea a fost cu 9,3%.

În anul 2018, față de anul precedent, firmele active din toate categoriile de mărime, cu excepția firmelor cu peste 250 de salariați de la nivelul regiunii au înregistrat creștere. Numărul firmelor cu peste 250 de salariați a înregistrat o ușoară scădere (cu 6 firme, reprezentând 2,8%).

Personalul unităților locale active

În ceea ce privește numărul de salariați ai unităților locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii s-a modificat semnificativ: astfel, în perioada 2008 -2018, numărul de salariați a scăzut cu 57221 salariați (10,9%). În perioada analizată, personalul unităților locale active, în regiunea Sud Muntenia, a avut o evoluție oscilantă: în perioada 2008-2010 scădere, apoi creștere timp de 2 ani, scădere până în 2014 și apoi creștere susținută până în 2018. Începând cu 2014, numărul de salariați ai unităților locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii a crescut cu 6%.

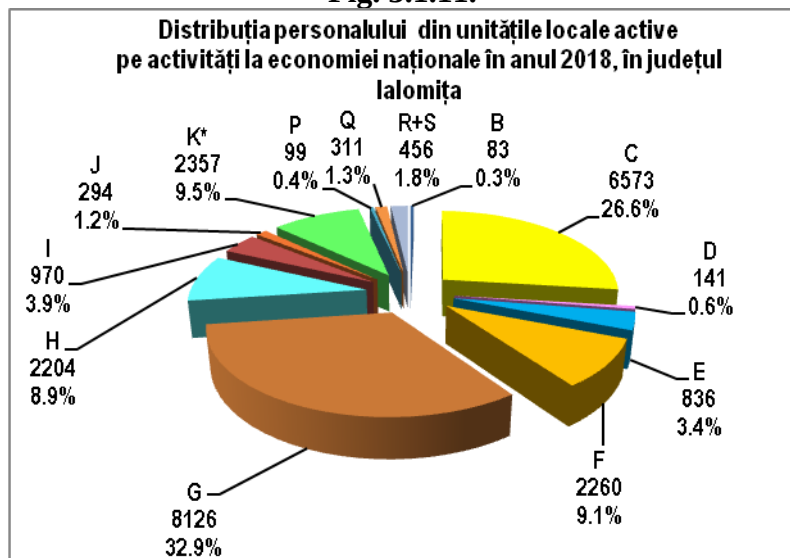
În ceea ce privește tipul activității CAEN, în anul 2018, majoritatea persoanelor din unitățile locale activau în *industria prelucrătoare*, 173436 persoane, ceea ce reprezintă 36,9% din totalul personalului din unitățile locale active. Pe locul doi s-a plasat activitatea economică din *comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor*, cu 102.951 persoane, cu ponderea de 21,9% din totalul personalului din unitățile locale active. La mare distanță de primele două activități economice se plasează activitățile din *tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor* (44.987 persoane, 9,6%), *transport și depozitare* (44.120 persoane, 9,4%), *construcții* (40.602 persoane, 8,6%), *hoteluri și restaurante* (15.574 persoane, 3,3%), *distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare* (11.061 persoane, 2,43%). Restul activităților economice se plasau cu ponderi ale personalului sub 1,8%.

În perioada 2008-2018, evoluția personalului din unitățile locale active pe activități ale economiei naționale arată o creștere a personalului în *transport și depozitare* (creștere cu 7090 persoane, ceea ce reprezintă o mărire cu 19,15%), *tranzacții imobiliare* (creștere cu 5068 persoane, ceea ce reprezintă o mărire cu 12,7%), *sănătate și asistență socială* (creștere cu 3788 persoane, ceea ce reprezintă o mărire cu 22,1%), *hoteluri și restaurante* (creștere cu 2226 persoane, ceea ce reprezintă o mărire cu 16,7%) și scădere în *industria prelucrătoare* (scădere cu 25.007 persoane, ceea ce reprezintă o diminuare 12,6%), *construcții* (scădere cu 24.211 persoane, ceea ce reprezintă o diminuare 37,36%), *comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor* (scădere cu 17.644 persoane, ceea ce reprezintă o diminuare 14,6%), *industria extractivă* (scădere cu 11.996 persoane, ceea ce reprezintă o diminuare 58,9%), *producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat* (scădere cu 1266 persoane, ceea ce reprezintă o diminuare cu 19,75%) și *informații și comunicații* (scădere cu 339 persoane, ceea ce reprezintă o diminuare cu 4,7%).

În perioada 2008 -2018, în județul Ialomița numărul de salariați a scăzut cu 6601 salariați (21,1%).

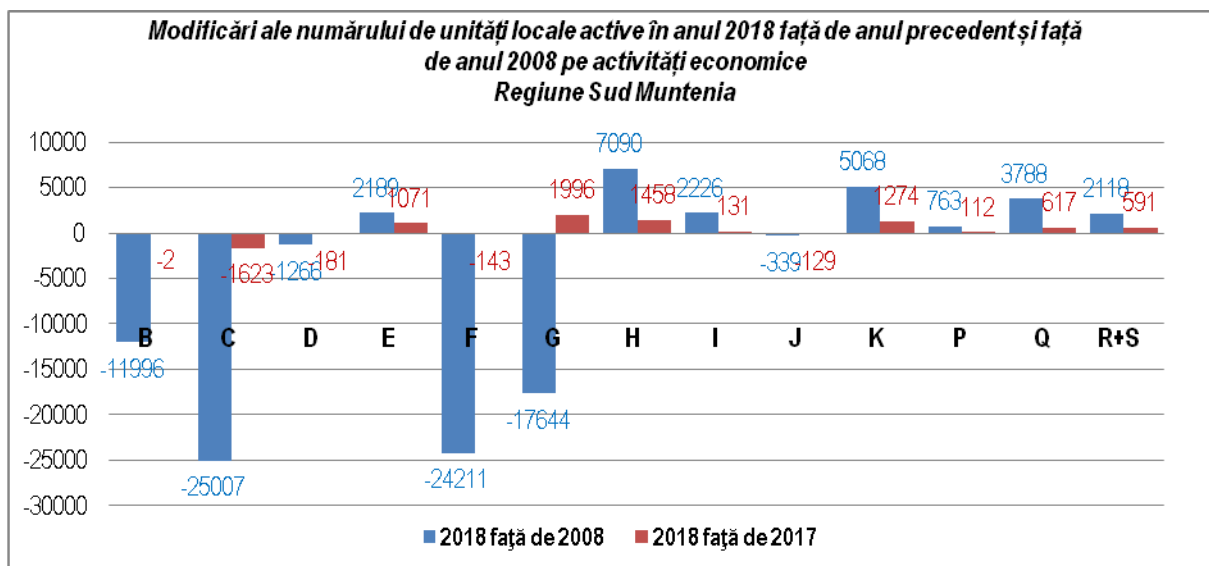
În ceea ce privește tipul activității CAEN, în anul 2018, majoritatea persoanelor din unitățile

Fig. 3.1.11.

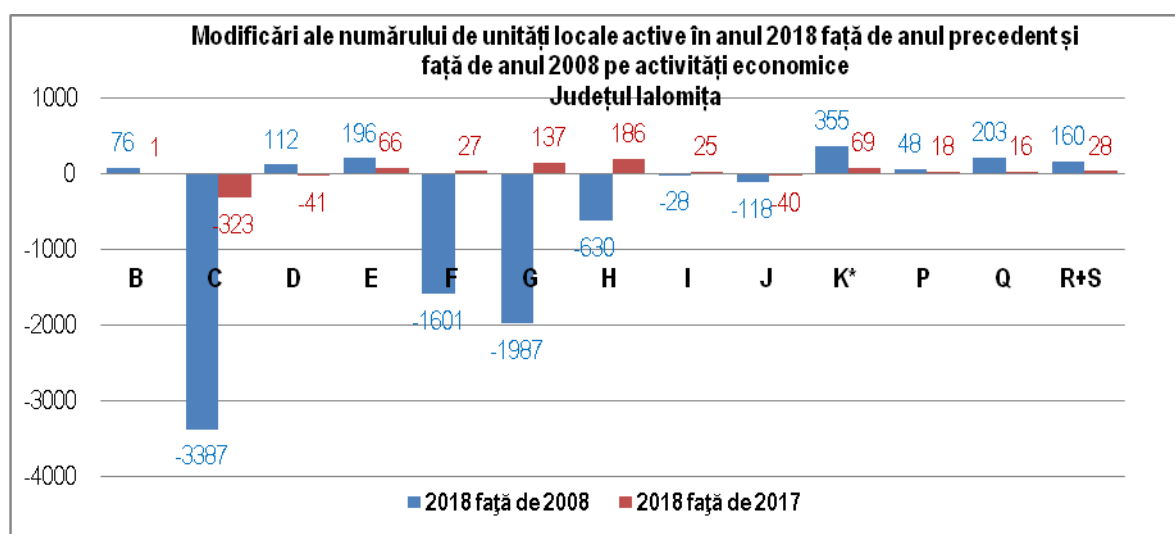
Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO Online

locale activau în *comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor*, 8126 persoane, ceea ce reprezintă 32,9% din totalul personalului din unitățile locale active. Pe locul doi s-a plasat activitatea economică din *industria prelucrătoare*, 6573 persoane, ceea ce reprezintă 26,6% din totalul personalului din unitățile locale active.

La mare distanță de primele două activități economice se plasează activitățile din *tranzacții imobiliare* (2357 persoane, 9,5%), *construcții* (2260 persoane, 9,1%), *transport și depozitare* (2204 persoane, 8,9%).

În perioada 2008-2018, următoarele activități economice au înregistrat creșteri semnificative ale personalului din unitățile locale active:

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO Online

- Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor (creștere cu 355 persoane; 17,7%);
- Sănătate și asistență socială (creștere cu 203 persoane; 188%)
- Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (creștere cu 196 persoane; 30,6%);
- Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (creștere cu 112 persoane; 386,2%);
- Industria extractivă (creștere cu 76 persoane; 1085,7%).

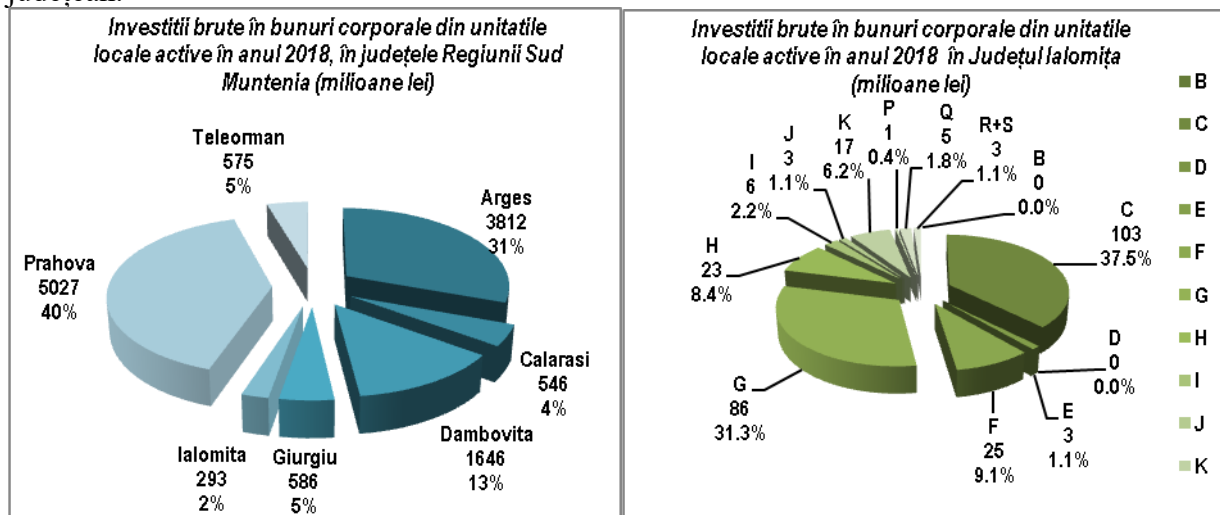
În perioada analizată următoarele activități economice au înregistrat scăderi semnificative ale personalului din unitățile locale active:

- Industria prelucrătoare (scădere cu 3387 persoane; 34,0%);

- Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (scădere cu 1987 persoane; 19,6%);
- Construcții (scădere cu 1601 persoane; 41,5%);

3.1.4. Dinamica generală a firmelor din regiune – investiții⁸ brute

Totalul investițiilor brute în unități locale în industrie, construcții, comerț și alte servicii, în anul 2018 plasează regiunea Sud – Muntenia pe locul 4 între regiunile de dezvoltare ale României, cu 12487 milioane lei investiți, ceea ce reprezintă 9,4% din totalul investițiilor brute la nivel național. Cele mai mari investiții brute s-au realizat în anul 2018 în *industria prelucrătoare*, de 5777 milioane lei, ceea ce reprezintă 46,3% din totalul investițiilor la nivel regional, urmată de activitățile economice din *comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor*, cu 1563 milioane lei ceea ce reprezintă 12,5 % din totalul investițiilor la nivel regional. Activitățile din industria extractivă au beneficiat de 1300 milioane lei în investiții brute, ceea ce reprezintă 10,4% din totalul investițiilor la nivel regional, iar activitățile *de transport și depozitare* au beneficiat de 1257 milioane lei în investiții brute, ceea ce reprezintă 10,1% din totalul investițiilor la nivel regional. În *construcții* au existat investiții de 897 milioane lei, ceea ce reprezintă 7,2% din totalul investițiilor la nivel regional. În restul sectoarelor economice investițiile brute au fost sub 1694 milioane lei, cu ponderi între 0,1% și 4,1%. În Județul Ialomița totalul investițiilor brute în unități locale în industrie, construcții, comerț și alte servicii, în anul 2018 plasează județul Ialomița pe ultimul loc între județele regiunii, cu 293 milioane lei investiți, ceea ce reprezintă numai 2% din totalul investițiilor brute la nivel regional. Cele mai mari investiții brute s-au realizat în anul 2018 în *industria prelucrătoare*, de 103 milioane lei, ceea ce reprezintă 37,5% din totalul investițiilor la nivel județean, urmată de comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, cu 86 milioane lei ceea ce reprezintă 31,3 % din totalul investițiilor la nivel județean.

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO Online

Investițiile în sectorul *Construcții*, cu 25 milioane lei, reprezintă 9,1% din totalul investițiilor la nivel județean, iar cele din sectorul *Transport și depozitare*, cu 23 milioane lei, reprezintă 8,4% din totalul investițiilor la nivel județean.

Pe activități economice, investițiile brute la nivelul județului, comparativ cu investițiile brute din celelalte județe ale regiunii se situează la valori foarte modeste. În majoritatea sectoarelor economice, investițiile brute situează județul pe ultimul loc în regiune. Numai investițiile din *industria prelucrătoare și informații, hoteluri și restaurante și învățământ* situează județul pe locul patru în regiune.

⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „03 ECONOMIE” – [pentru vizualizare clic aici](#)

În ceea ce privește evoluția investițiilor brute, în perioada 2008-2018, se constată că în toate sectoarele economice, cu excepția sectorului *sănătate și asistență socială*, investițiile au avut un trend descrescător. Se constată că, în majoritatea sectoarelor economice, volumul investițiilor brute a scăzut față de anul anterior. Excepție fac sectoarele construcții, și tranzacții imobiliare, care au înregistrat creșterea față de anul anterior.

Investiții străine directe⁹

Fluxul net de investiții străine directe în anul 2018

În anul 2021, fluxul net de investiții străine directe (ISD) a continuat trendul pozitiv înregistrat în ultima parte a anului 2020. Deși starea de alertă impusă de autorități ca urmare a persistenței pandemiei cu virusul SARS-CoV-2 a continuat pe parcursul întregului an, investitorii străini s-au adaptat noilor condiții economice, deblocând proiectele de investiții suspendate la începutul anului 2020, ca răspuns la blocajul economic apărut în urma carantinei impuse de autorități, și inițiind proiecte noi. Investițiile în dezvoltarea activității din România au fost realizate atât sub forma profitului reinvestit, în situația în care societățile rezidente au înregistrat profit în anul 2021, cât și sub forma aportului la capital și a împrumuturilor intragrup.

Fluxul net de ISD a înregistrat nivelul de 8 940 milioane euro în anul 2021, de aproximativ trei ori mai mare față de anul precedent, evoluția indicatorului fiind similară valorii înregistrate la nivelul economiilor dezvoltate, potrivit Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD). Această valoare reprezintă, de altfel, a doua cea mai mare valoare a fluxului net de ISD înregistrată în România, după cea din anul 2008 (9 210 milioane euro).

În structură, fluxul net de ISD a înregistrat următoarele valori:

- participațiile la capitalurile proprii ale investitorilor străini direcți în întreprinderile cu investiție străină directă din România (întreprinderi ISD), în valoare de 6 747 milioane euro. Participațiile la capitalurile proprii sunt formate din aportul la capitalurile întreprinderilor ISD, în valoare de 2 165 milioane euro, la care se adaugă profitul reinvestit, în sumă de 4 582 milioane euro²;

- instrumentele de natura datoriei³ în relația cu investitorii străini direcți și companiile din cadrul grupului acestora, având valoarea de 2 194 milioane euro.

Analiza în evoluție a componentelor fluxului net de ISD relevă următoarele:

- profitul reinvestit a avut o evoluție ascendentă în ultimii 10 ani; de la valori negative înregistrate în primii trei ani ai intervalului analizat, indicatorul a înregistrat valori pozitive începând cu anul 2015 (+510 milioane euro), ajungând la 4 582 milioane euro în anul 2021, în creștere cu 52 la sută față de 2020. Analiza seriilor de date relevă, pe de o parte, faptul că întreprinderile ISD și-au consolidat activitatea, înregistrând an de an profituri consistente, iar pe de altă parte, că acționarii investesc în continuare în dezvoltarea acestor societăți, având încredere în economia României, percepută ca un mediu propice pentru afaceri;

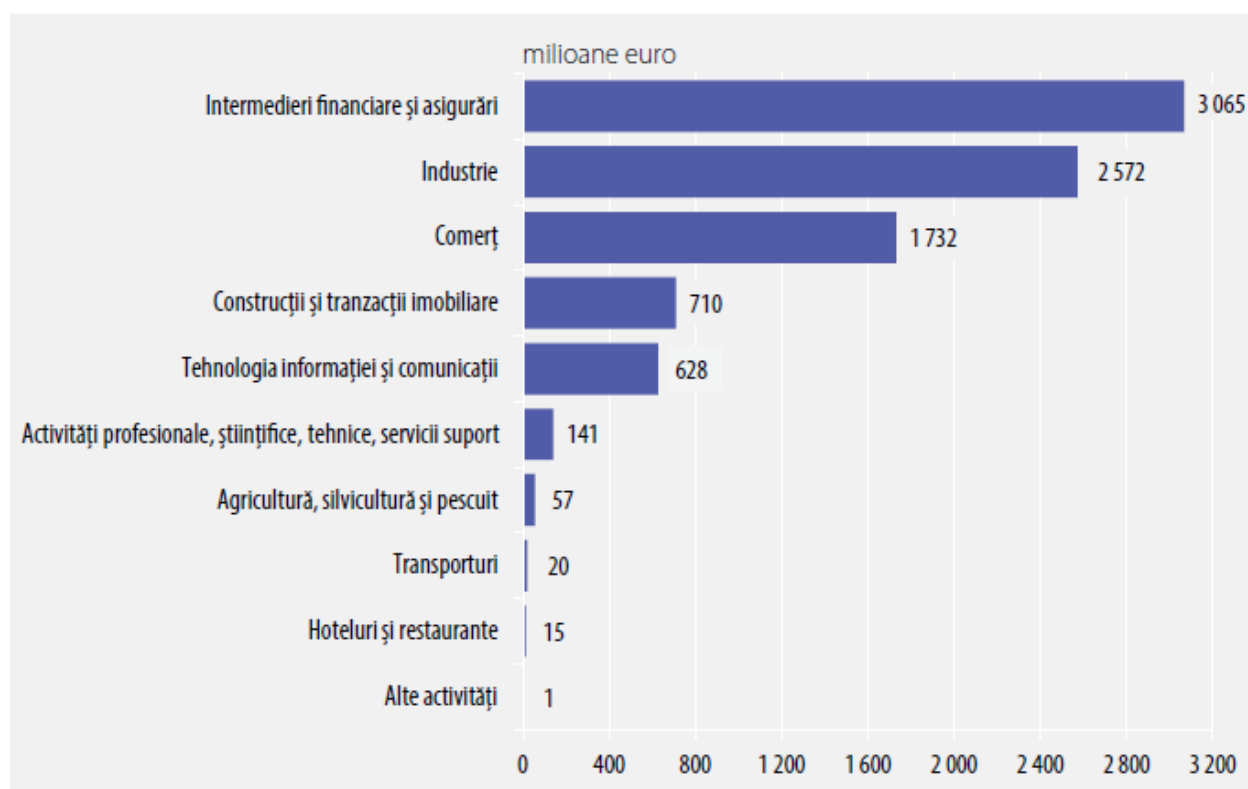
- instrumentele de natura datoriei, care au caracterul cel mai volatil dintre elementele de flux, au avut o contribuție fluctuantă la creșterea fluxului net de ISD. Astfel, valorile pozitive din primii doi ani ai intervalului analizat au alternat cu valori negative în anii următori, această succesiune continuând până în anul 2021 când a fost înregistrată valoarea maximă din intervalul analizat (2 194 milioane euro), după ce în anul anterior s-a înregistrat cea mai mare valoare negativă (-994 milioane euro);

- aportul la capitalurile proprii a avut valoarea cea mai mică dintre cele trei componente principale ale fluxului net de ISD. Evoluția descendentă aferentă acestui indicator este strâns corelată cu dinamica profitului reinvestit. Astfel, pe măsură ce profitul reinvestit în întreprinderile ISD a crescut, valoarea aportului la capital a scăzut, întrucât nevoia de finanțare a

⁹ Datele la care se face referire în această secțiune se regăsesc în anexa „05 ECONOMIE - ISD”

investițiilor străine a fost satisfăcută, în principal din profitul nedistribuit către acționari sub forma dividendelor. Totodată, scăderea aportului la capital este și consecința faptului că, în ultimii 10 ani, pierderile înregistrate de societățile ISD sunt în scădere continuă, nemaifiind necesară acoperirea lor prin aport de capital nou, dar și rezultatul unui volum scăzut al investițiilor greenfield realizate de investitorii care intră pentru prima dată pe piața din România.

Fluxul net de ISD în anul 2021 a fost direcționat preponderent spre domeniile: intermediari financiare și asigurări (3 065 milioane euro), industrie (2 572 milioane euro) și comerț (1 732 milioane euro); în cadrul industriei, majoritatea investițiilor străine s-au realizat în industria prelucrătoare (2 531 milioane euro), principalele activități beneficiare de investiții străine directe fiind sectoarele metalurgie (584 milioane euro), prelucrare țitei, produse chimice, cauciuc și mase plastice (520 milioane euro), mijloace de transport (450 milioane euro) și fabricarea calculatoarelor, altor produse electronice, optice și electrice (332 milioane euro).

Sursa datelor: Banca Națională a României - Investițiile străine directe în România în anul 2021

Analiza fluxului net de ISD pe domenii de activitate evidențiază următoarele:

- cel mai mare aport la capitalurile proprii s-a înregistrat în ramura intermediari financiare și asigurări (1 034 milioane euro), urmată de ramurile construcții și tranzacții imobiliare (419 milioane euro) și industrie (239 milioane euro);

- profitul reinvestit a atins cel mai înalt nivel în sectorul comerț (1 411 milioane euro), urmat de industria prelucrătoare (1 319 milioane euro) și intermediari financiare și asigurări (1 201 milioane euro, în principal ca urmare a instituirii restricțiilor privind distribuția de dividende impuse de autoritatea de supraveghere a instituțiilor de credit și instituțiilor financiare nebankare, pentru ca acestea să poată dispune de resursele de capital necesare gestionării impactului pandemiei asupra economiei);

- în ceea ce privește instrumentele de natura datoriei, principalele domenii de activitate care au atras investiții străine sub forma împrumuturilor au fost industria prelucrătoare (1 088 milioane euro), intermediari financiare și asigurări (830 milioane euro) și tehnologia informației și comunicații (296 milioane euro)

Soldul investițiilor străine directela sfârșitul anului 2021

La 31 decembrie 2021, soldul total al ISD a înregistrat nivelul de 100 288 milioane euro. Triplarea valorii fluxului net de ISD în anul 2021, comparativ cu 2020, ca efect, în principal, al recuperării economice postpandemie, a determinat atingerea de către soldul total al ISD a pragului de 100 miliarde euro. În dinamică, acest indicator a înregistrat o creștere de 10,5 la sută comparativ cu anul 2020, semnificativ mai mare față de creșterea aferentă anului precedent, de numai 2,8 la sută.

În structură, soldul total al ISD la 31 decembrie 2021 se prezintă astfel:

- capitaluri proprii (inclusiv profitul reinvestit acumulat) în valoare de 70 257 milioane euro, reprezentând 70,1 la sută din soldul total al ISD6 ;
- instrumente de natura datoriei în valoare de 30 031 milioane euro, reprezentând 29,9 la sută . Detalierea acestei poziții relevă faptul că datoriile brute ale societăților ISD față de investitorii direcți și societățile din grupul din care fac parte sunt în valoare de 40 891 milioane euro, în timp ce creanțele societăților ISD asupra acestora reprezintă 10 860 milioane euro.

Repartizarea soldului ISD pe principalele activități economice

Din punct de vedere al orientării pe activități economice, 38,9 la sută din soldul total al ISD este localizat în industrie, cu precădere în industria prelucrătoare (30,0 la sută din soldul total ISD).

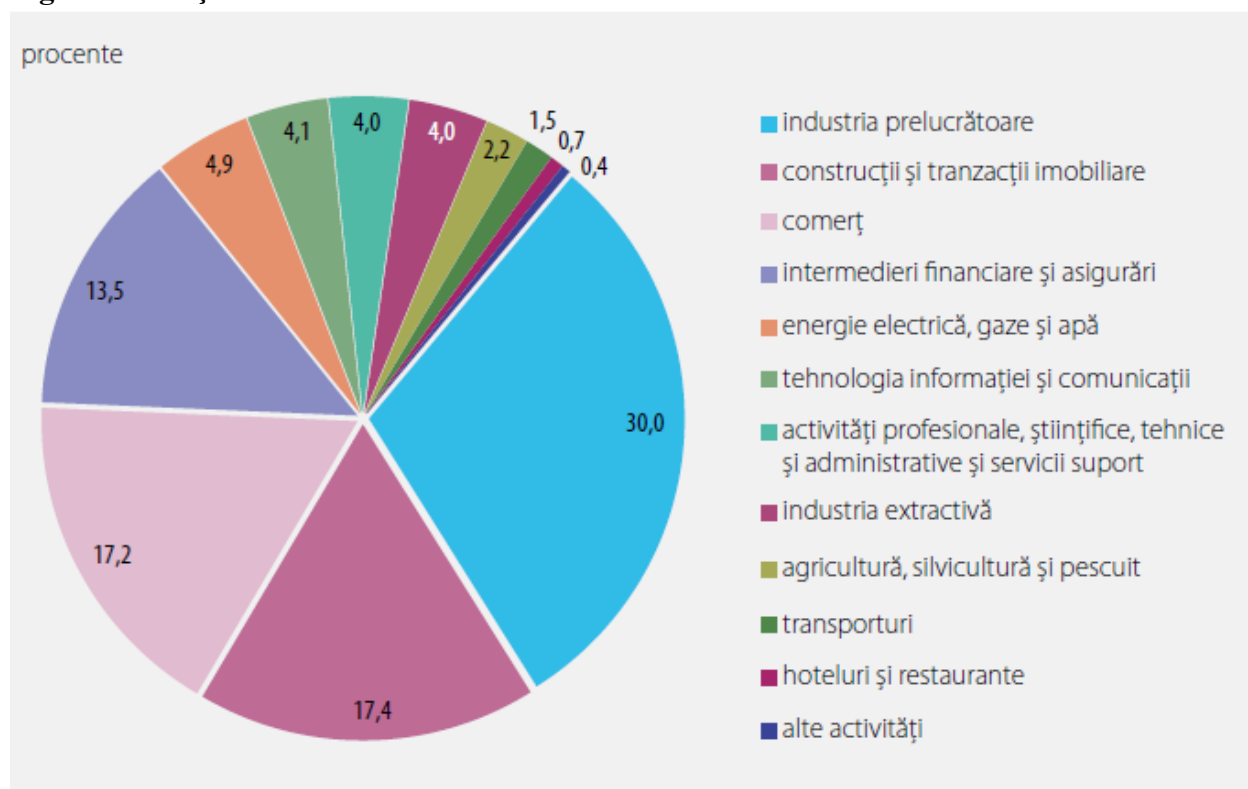
Alte activități economice care au atras investiții străine directe semnificative sunt construcții și tranzacții imobiliare (reprezentând 17,4 la sută din soldul total ISD), comerț (17,2 la sută) și intermediieri financiare și asigurări (13,5 la sută).

Evoluția soldului ISD pe principalele sectoare de activitate evidențiază următoarele:

- comparativ cu anul 2020, soldul ISD a înregistrat creșteri importante în sectoarele industrie (3 318 milioane euro, +9,3 la sută), intermediieri financiare și asigurări (2 834 milioane euro, +26,4 la sută), construcții și tranzacții imobiliare (2 082 milioane euro, +13,6 la sută) și comerț (1 585 milioane euro, +10,1 la sută);
- ponderea soldului ISD din industrie în total sold ISD s-a diminuat și în anul 2021 (-0,4 puncte procentuale), datorită creșterii semnificative a investițiilor străine în alte domenii, în special în comerț, construcții și tranzacții imobiliare și intermediieri financiare și asigurări (Tabelul 7 din Secțiunea statistică);
- ponderea soldului ISD din sectorul non-tradables (necomercializabile) în totalul soldului ISD a crescut în perioada analizată de la 40,1 la sută la 49,3 la sută, determinând, în consecință, diminuarea cotei sectorului tradables (comercializabile).

În ceea ce privește structura soldului ISD din industria prelucrătoare, care reprezintă domeniul de activitate care a atras cel mai ridicat volum de investiții străine directe, componenta care a înregistrat ponderea cea mai mare a fost prelucrare țitei, produse chimice, cauciuc și mase plastice (23,3 la sută din totalul soldului ISD atras de industria prelucrătoare), care a devansat componenta industria mijloacelor de transport (22,5 la sută). La distanță semnificativă se situează domeniile metalurgie (10,8 la sută) și alimente, băuturi și tutun (10,7 la sută)

Fig. Contribuția sectoarelor de activitate la soldul total ISD la 31 decembrie 2021

Tipuri de investiții străine directe

Investițiile noi într-o societate pot fi clasificate, în funcție de destinația investiției, în următoarele categorii: (i) investiții pentru înființarea unei întreprinderi noi, denumite investiții greenfield; (ii) investiții pentru achiziția sau fuziunea cu o întreprindere rezidentă existentă; (iii) investiții în dezvoltarea unei întreprinderi, prin aport nou de capital; (iv) investiții pentru restructurarea unei întreprinderi, ale cărei produse sau servicii nu mai sunt competitive, întreprinderea respectivă înregistrând pierderi. Cunoașterea în structură a valorii investițiilor străine directe în funcție de tipul investiției oferă posibilitatea identificării impactului acestora asupra economiei rezidente.

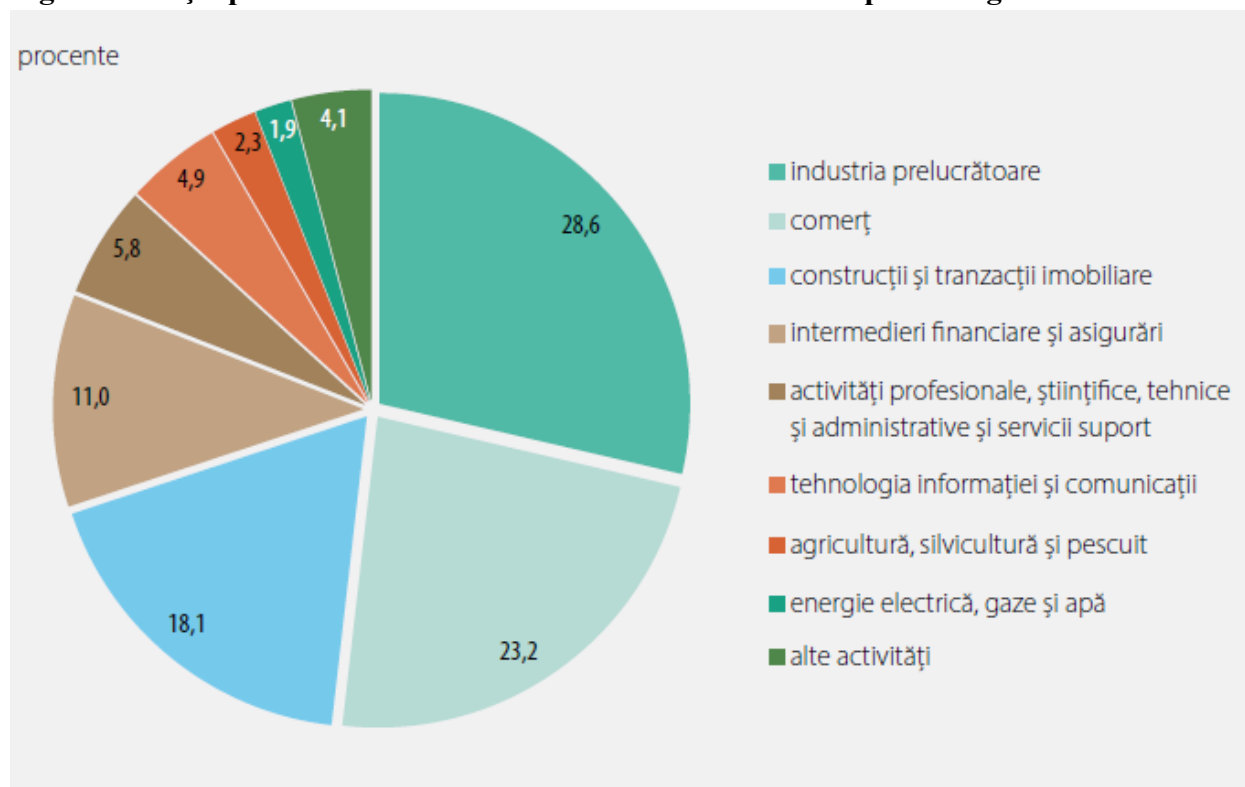
Analiza aportului la capitalurile proprii ale întreprinderilor ISD, în anul 2021, în valoare de 2 165 milioane euro, în funcție de cele patru tipuri de investiții, relevă următoarele:

- categoria restructurări de întreprinderi a reprezentat principalul beneficiar al investițiilor străine primite prin aport la capitalurile proprii, cu un flux net de 1 290 milioane euro, iar categoria dezvoltare de întreprinderi a înregistrat valoarea de 437 milioane euro;
- investițiile greenfield, deși reduse ca pondere în total, au înregistrat în acest an o valoare mai mare comparativ cu anii anteriori, respectiv 391 milioane euro, față de 23 de milioane euro în anul 2020;
- investițiile din categoria fuziuni și achiziții (M&A) au urmat tendința din ultimii ani, înregistrând un flux de 46 milioane euro, față de 42 milioane euro în anul 2020.

În ceea ce privește soldul total al ISD la sfârșitul anului 2021, analiza datelor a vizat detalierea în două categorii: greenfield, respectiv fuziuni și achiziții; întreprinderile înființate prin investiții greenfield au înregistrat 64,5 la sută din totalul soldului ISD, reprezentând 64 660 milioane euro. Acest aspect confirmă angajamentul de durată al investitorilor străini în economia României.

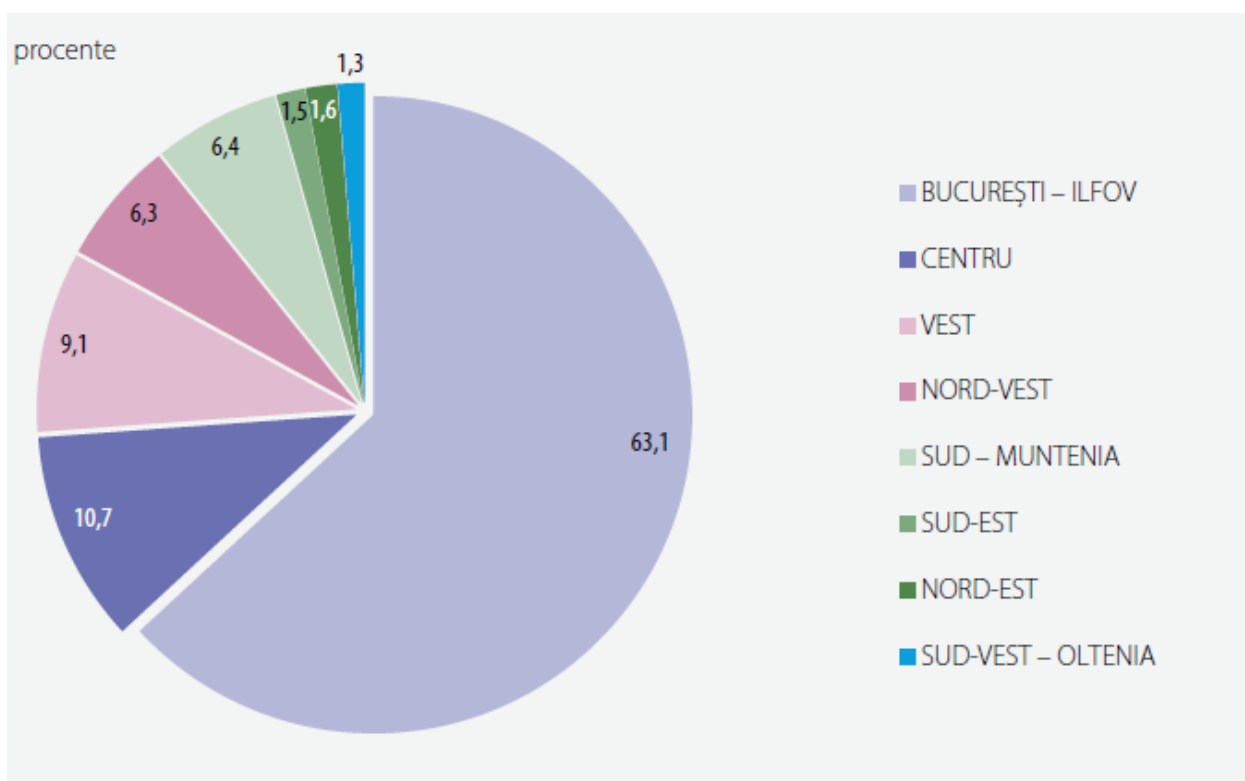
Din punct de vedere al repartizării soldului ISD pe principalele activități economice, investițiile străine directe în întreprinderi greenfield s-au orientat, cu precădere, spre industria prelucrătoare (28,6 la sută din soldul ISD în întreprinderi greenfield, în creștere de la 27,8 la sută în anul 2020). Alte ramuri în care aceste investiții au o pondere semnificativă sunt: comerț (23,2 la sută), construcții și tranzacții imobiliare (18,1 la sută), respectiv intermediari financiare și asigurări (11,0 la sută).

Fig. Distribuția pe sectoare de activitate a soldului ISD în întreprinderi greenfield

Distribuția soldului ISD în întreprinderi greenfield în funcție de regiunea de dezvoltare în care au sediul întreprinderile relevă faptul că ponderea cea mai ridicată o dețin, urmând tendința în ansamblul ISD, investițiile străine directe din regiunea BUCUREȘTI – ILFOV (63,1 la sută din soldul ISD în întreprinderi greenfield), urmată de regiunile CENTRU cu 10,7 la sută, VEST cu 9,1 la sută și NORD-VEST cu 6,3 la sută din soldul total ISD în întreprinderi greenfield.

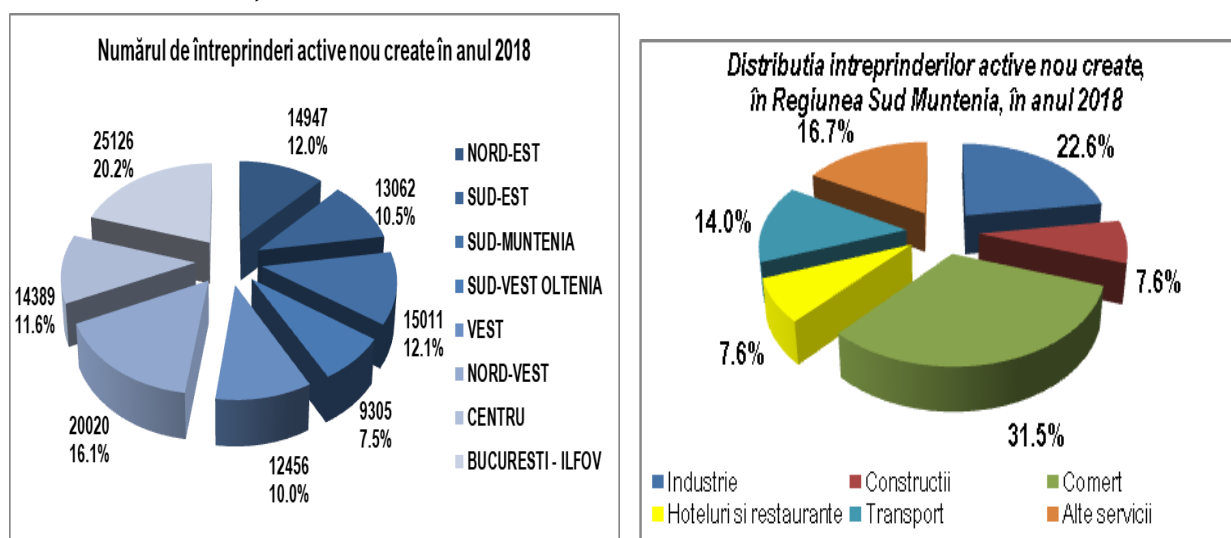
Fig. Distribuția pe regiuni de dezvoltare a soldului ISD în întreprinderi greenfield

3.1.4. Demografia întreprinderilor -întreprinderi active nou create¹⁰

Numărul întreprinderilor nou create în anul 2018, în regiunea Sud Muntenia, a fost de 15011 de întreprinderi, ceea ce plasează regiunea pe a treia poziție în cadrul regiunilor de dezvoltare ale țării.

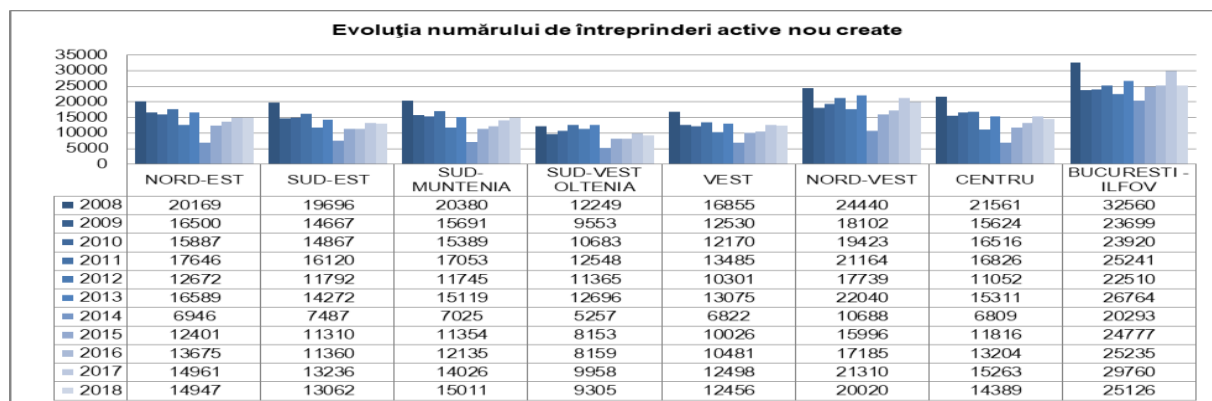
În anul 2018, cele mai multe întreprinderi au fost create în sectorul comerț, 31,5% din totalul firmelor nou înființate, urmat de sectorul industrie cu 22,6%. În sectorul transport au fost create 14% din totalul unităților nou înființate iar în sectorul alte servicii 16,7%. Sectorul construcții a contribuit cu 7,6% la totalul întreprinderilor nou create iar sectorul hoteluri și restaurante tot cu 7,6%.

¹⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „04 ECONOMIE” – [pentru vizualizare clic aici](#)

În perioada 2008-2018, la nivelul regiunii s-a înregistrat o scădere a semnificativă a numărului de firme nou create, de la 20380 de firme în 2008 la doar 7025 firme în 2014. Începând cu anul 2015 numărul întreprinderilor nou create a crescut constant dar nu a atins încă valoarea din 2008.

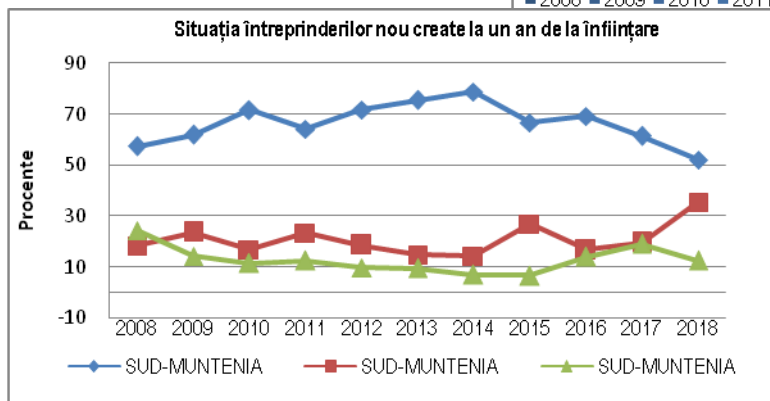
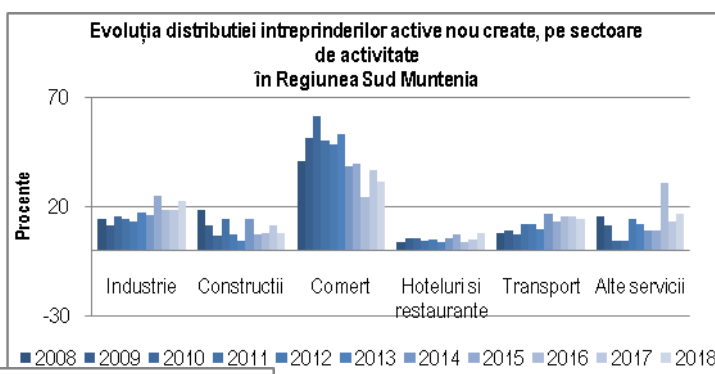
Fig. 3.1.19.

Pe întreaga perioadă analizată, la nivelul regiunii Sud Muntenia, s-a înregistrat o scădere procentuală a numărului de întreprinderi nou create, de la 20380 de întreprinderi în 2008 la 15011 de întreprinderi în 2018, ceea ce reprezintă o scădere cu 26,3%.

Evoluția ponderilor întreprinderilor nou create pe sectoare de activitate în perioada 2008-2018 arată o scădere a ponderii întreprinderilor nou create din sectoarele comerț și construcții și o creștere a ponderii celorlalte sectoare.

La un an de la înființare, ponderea

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO Online

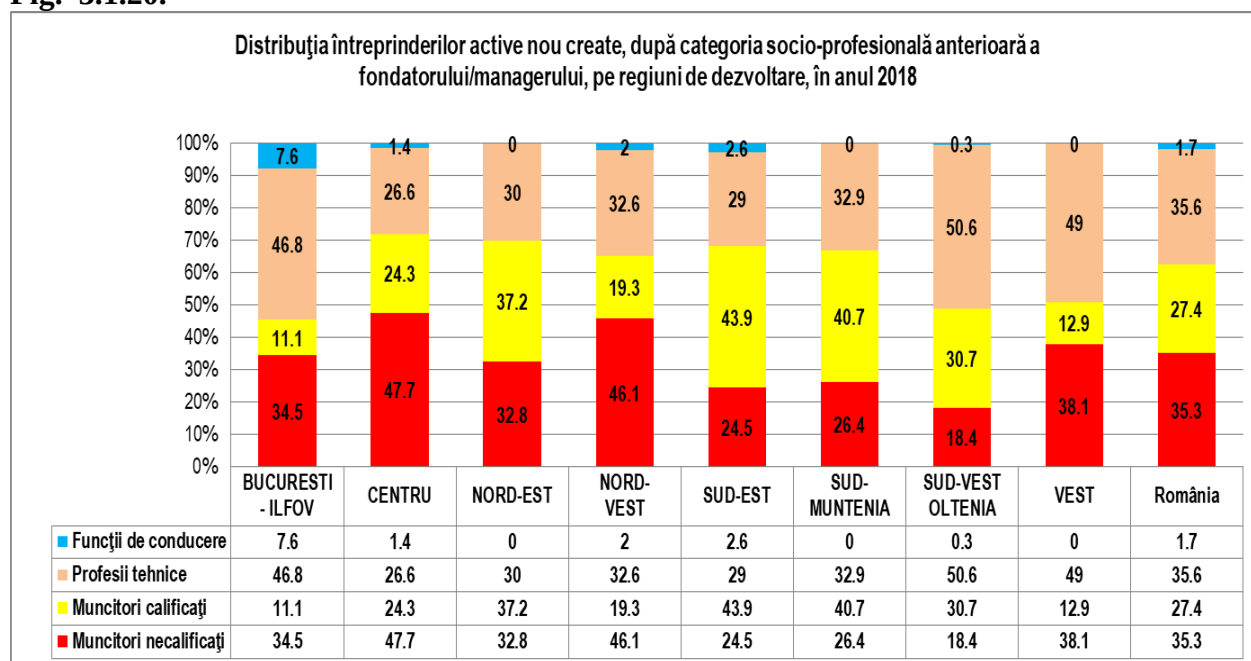
de date TEMPO Online

firmelor active la nivelul regiunii a fost în anul 2018 de 52%. În perioada 2008-2018, ponderea firmelor active la un an de la înființare a cunoscut o creștere de la 57,3% în 2008 la o valoare maximă de 78,8% în 2014, urmată de o scădere în următorii patru ani la 52%. În perioada 2008 - 2018, ponderea firmelor

inactive, din cele nou create, la un an de la înființare, a crescut semnificativ (de la 18,4% firme inactive în 2008 la 35,4% în 2018). Firmele desființate au înregistrat o scădere a ponderii de la 24,3% firme desființate în 2008 la 12,6% în 2018.

Distribuția întreprinderilor active nou create, după categoria socio-profesională anterioară a fondatorului/managerului, în anul 2018, arată că la nivelul regiunii SudMuntenia se înregistrează a treia cea mai mică pondere a întreprinderilor nou înființate de muncitori necalificați dintre toate regiunile (26,4% față de media națională de 35,3%) și printre cele mai mari ponderi dintre toate regiunile a întreprinderilor nou înființate de muncitori calificați (40,7% față de media națională de 27,4%, după regiunea Sud -Est). Ponderea de 32,9% a întreprinderilor nou create de fondatori/manageri cu profesii tehnice, în anul 2018, plasează regiunea pe locul patru între regiunile țării, la distanță mică de media națională de 35,6%. În schimb, întreprinderile nou create de persoane cu funcții de conducere au fost în 2018 la nivelul regiunii, în procent de 0%, plasează regiunea pe ultimul loc. Evoluția numărului de întreprinderi nou create, pe categorii socio-profesionale anterioare ale fondatorilor/managerilor, în perioada 2008- 2018, este fluctuantă pentru toate categoriile.

Fig. 3.1.20.

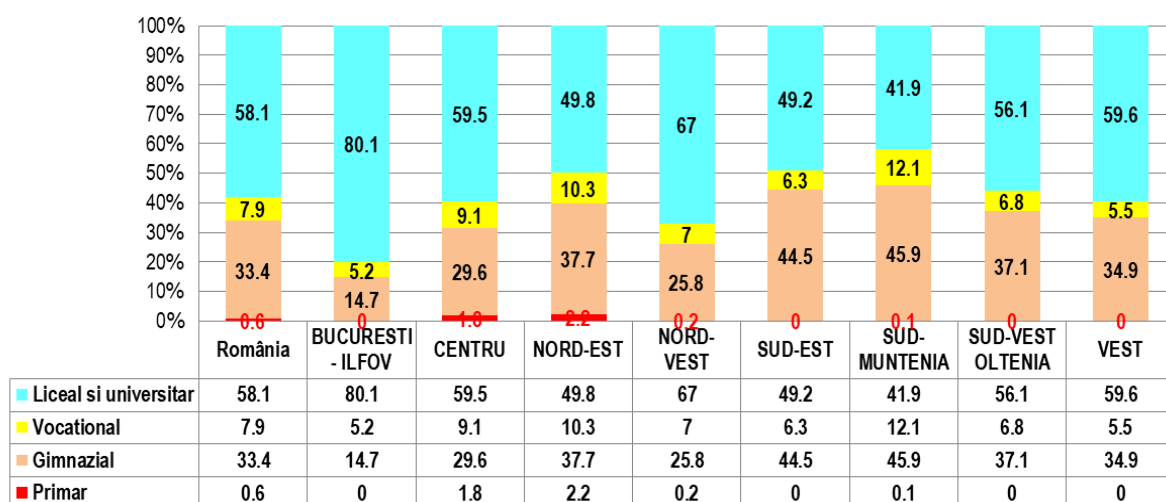

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO Online

Distribuția întreprinderilor active nou create în anul 2018, după nivelul de instruire al fondatorului/managerului, evidențiază faptul că la nivelul regiunii Sud Muntenia se înregistrează o pondere foarte mare a întreprinderilor nou create de persoane cu nivel de instruire gimnazial (45,5% dintre întreprinderi, primapozitie în ierarhia națională).

Ponderea întreprinderilor nou create în regiunea SudMuntenia de către absolvenți ai învățământului liceal și universitar este de doar 41,9% față de media națională de 58,1%, regiunea plasându-se pe ultimul loc între regiunile de dezvoltare. Numărul mediu de angajați ai întreprinderilor active nou create, în regiunea SudMuntenia, reprezintă 2,6% din numărul total de angajați în anul 2018. Ponderea numărului mediu de angajați ai întreprinderilor active nou create de întreprinzătorilor individuali este de 1,1% în timp ce ponderea numărului mediu de angajați ai întreprinderilor active nou create ca societăți comerciale este de 3,1%, în același an.

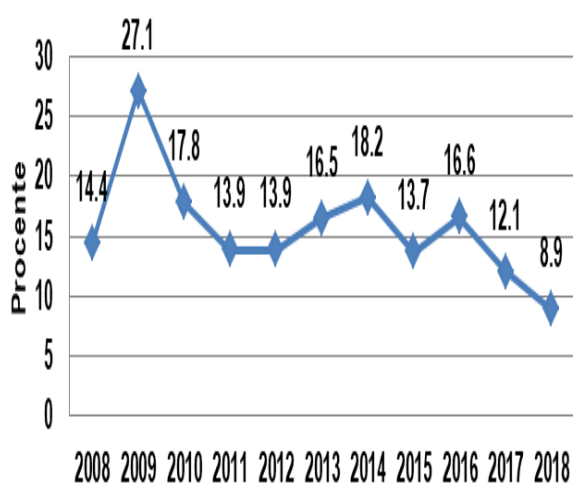
Distribuția întreprinderilor active nou create, după nivelul de instruire a fondatorului/managerului, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2018

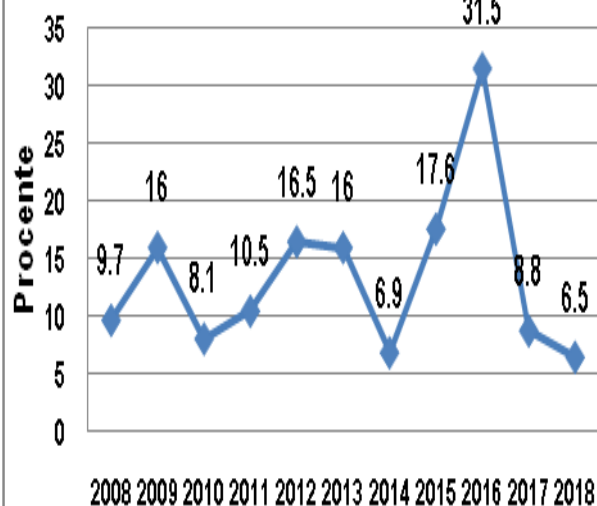
Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO Online

Ponderea forței de muncă din întreprinderi active nou create cu capital străin din regiunea Sud Muntenia este de doar 6,5% față de media națională de 8,9%. Pentru perioada 2008-2018 se constată o scădere a ponderii forței de muncă din întreprinderi active nou create cu capital străin la nivel național și al tuturor regiunilor țării.

Evoluția ponderii forței de muncă din întreprinderi active nou create cu capital străin ROMÂNIA

Evoluția ponderii forței de muncă din întreprinderi active nou create cu capital străin Regiunea Sud Muntenia

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO Online

La nivelul județului, cea mai mare dinamică a ponderilor s-a înregistrat în firmele din sectorul energiei electrice și termice, gaze și apă, urmată de cele din transport, depozitare și comunicații, în celelalte domenii înregistrându-se procente în scădere.

3.2. Informații parțiale

3.2.1. Procesul de integrare europeană și cerințele de competitivitate

Perioada 2007-2020 a fost marcată de procesul de integrare în UE. Din această perspectivă, firmele din regiune s-au confruntat cu o presiune concurențială sporită pe piața internă și pentru a valorifica oportunitățile de participare pe piața UE.

Dincolo de avantajul conjunctural (care se va reduce în timp) al prețului relativ scăzut al forței de muncă, competitivitatea firmelor va fi condiționată într-o măsură din ce în ce mai mare de creșterea valorii adăugate prin eforturi susținute de inovare și segmentare pentru cucerirea și păstrarea pieței, cu accent pe **tehnologie, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare** adecvate.

Nevoile de competitivitate ale firmelor vor conduce și la dezvoltarea și diversificarea pieței de **servicii pentru afaceri** ("business to business"): servicii de consultanță, financiare, comerciale etc., dar și alte servicii pentru întreprinderi rezultate din externalizarea unor activități auxiliare producției și contractate cu firme specializate - de ex. de întreținere și reparații (mentenanță), service pentru produsele vândute, etc.

3.2.2. Cercetarea – dezvoltarea

Unul dintre factorii ce potențează competitivitatea este dezvoltarea sectorului de cercetare-dezvoltare. Din păcate, legăturile sectorului de cercetare-dezvoltare cu mediul economic sunt insuficient dezvoltate comparativ cu potențialul și nevoile de dezvoltare economică a județului. În viitor, odată cu dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere, a clusterelor industriale și a clusterelor bazate pe cercetare, este necesară accelerarea procesului de transfer tehnologic.

În perioada 2010-2020, deși s-a înregistrat o creștere la nivelul regiunii, aceasta a fost depășită de Regiunea Nord-Vest, pierzând astfel locul doi în ceea ce privește cheltuielile totale din activitatea de cercetare-dezvoltare.

În ceea ce privește numărul de salariați din activitatea de cercetare-dezvoltare, Regiunea Sud-Muntenia înregistrează o scădere, ocupând doar locul 5 din 7 regiuni, așa cum se poate observa în tabelele de mai jos:

Cercetarea din Regiunea Sud Muntenia este extrem de concentrată în județul Argeș, care se situează pe primul loc din numărul de cercetători, respectiv 94% din totalul cheltuielilor de cercetare-dezvoltare la nivel regional, județul Ialomița se situează pe ultimul loc în ceea ce privește numărul de cercetători.

3.2.3. Industria

Indicele de specializare economică arată gradul de specializare al județului într-un anumit sector economic, mai precis, măsoară raportul dintre ponderea sectorului la nivel județului și cea la nivel național, pondere măsurată în termenii populației ocupate. Județul Ialomița se caracterizează printr-un indice mediu de specializare industrială (0,80) comparativ cu Prahova, Argeș, Dâmbovița care au indici supraunitari.

Industria prelucrătoare deține ponderea predominantă (peste 95%) în producția industrială a județului cu activități preponderente în industria alimentară, industria chimică, industria textilă, etc. Conform analizei din Planul de Dezvoltare Regională (PDR) 2007-2013, o caracteristică deosebită a economiei regiunii și județului este că aici sunt reprezentate aproape toate ramurile industriei

De interes pentru oferta TVET din regiune și județ este și dezvoltarea viitoare a unor parcuri industriale, prevăzută în toate județele regiunii.

Parcurile industriale reprezintă una dintre politicile aducătoare de profit ce are efecte pozitive în plan regional, inclusiv prin asigurarea de locuri de muncă personalului disponibilizat din diverse sectoare de activitate, precum și tinerilor rezidenți în aceste zone.

Parcurile industriale existente la nivelul județului au următoarele locații: Parcul Industrial Slobozia, jud. Ialomița (20 ha);

3.2.4. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu

Complexă și diversificată Regiunea dispunea în 2020 de o rețea de drumuri publice europene, naționale și județene cu o lungime de 12.750 km (15,14% din totalul național) și o rețea feroviară de 1251 km (11,60% din rețeaua națională). Dunărea, arteră fluvială europeană, înlesnește legăturile acestei regiuni cu principalele orașe din bazinul său hidrografic.

În ceea ce privește transportul rutier, regiunea beneficiază de o bună deschidere internă (DN 73 Pitești-Câmpulung, DN 65 Pitești-Craiova, DN 7C Pitești-Curtea de Argeș, DN7 Pitești-București), asigurată de drumul european E81 Pitești- Râmnicu Vâlcea- Sibiu și de autostrada A1 (Pitești- București).

Unul dintre cele mai mari proiecte ce vor fi puse în aplicare în continuare în Regiunea Sud-Muntenia este construirea autostrăzii, de importanță națională și europeană, ce face legătura cu zona Centru prin orașele Râmnicu Vâlcea, Sibiu. Ea va cuprinde:

De la vest la est județul este traversat de drumul european E 60, Constanța – Ploiești – Brașov - Oradea, parte a rețelei paneuropene de transport. Prezența fluviului Dunărea oferă posibilitatea de a avea comunicații feroviare cu cele opt țări riverane Dunării iar prin intermediul Canalului Dunăre - Marea Neagră are acces la portul Constanța. Are legătură directă cu Autostrada Soarelui A2, București – Constanța pe ruta Slobozia - Drajna.

De asemenea, regiunea are un grad ridicat de acoperire cu rețele de telecomunicații moderne, eficiente, acoperitoare ca arie și calitate, cu acces la rețeaua națională și internațională de telecomunicații. În telecomunicații se remarcă procesul alert de modernizare care se va accentua în viitor, datorită creșterii gradului de acoperire și expansiunii noilor tehnologii atât în telefonie cu fir cât și în cea mobilă. Schimbările tehnologice vor genera modificări în profilul unor calificări (ex. competențe IT pentru sistemele de transfer integrat de date, voce și imagine).

Dinamica investițiilor în infrastructura tehnică (alimentare cu energie electrică, apă, gaze, etc.), edilitară și pentru afaceri, în creștere în ultimii ani, se va accentua în perioada următoare din perspectiva nevoilor de dezvoltare economică și socială și a integrării europene.

Sintetizând, se poate aprecia că județul Ialomița are acces direct la transport rutier, feroviar, și fluvial, o rețea de utilități publice insuficientă cu privire la alimentarea cu apă și gaz metan și una corespunzătoare de transport și distribuția energiei electrice.

Adaptarea la standardele UE pentru protecția mediului implică creșterea de personal specializat și dezvoltarea unor competențe de mediu ca parte din pregătirea tehnică generală, indiferent de specialitate.

Dinamica investițiilor în **infrastructura tehnică** (alimentare cu energie electrică, apă, gaz, etc.), **edilitară** și **pentru afaceri**, în creștere în ultimii ani, se va accentua în perioada următoare din perspectiva nevoilor de dezvoltare economică și socială și a integrării europene.

În **telecomunicații** se remarcă un proces alert de modernizare care se va accentua în viitor, datorită creșterii gradului de acoperire și expansiunii noilor tehnologii atât în telefonie cu fir cât și în telefonie mobilă. **Schimbările tehnologice** în domeniu, vor antrena **modificări în profilul unor calificări** (ex. competențele IT pentru sistemele de transfer integrat de date, voce și imagine).

Adaptarea la standardele UE pentru **protecția mediului** conduce la o nevoie în creștere de personal specializat dar și de dezvoltare a unor competențe de mediu ca parte din pregătirea tehnică generală, indiferent de specialitate.

3.2.5. Agricultura

Sector important al economiei regionale, agricultura este prezentă în toate județele regiunii, ponderea cea mai mare fiind deținută de cele 4 județe din sudul acesteia (Ialomița, Călărași, Giurgiu și Teleorman). În anul 2019, suprafața agricolă a Regiunii Sud Muntenia era de 2433,5 mii ha, reprezentând 70,6% din suprafața totală a regiunii și 16,6% din suprafața totală a țării. Regiunea are un potențialul agricol ridicat, poziționându-se pe primul loc în cadrul celor 8 regiuni de dezvoltare. Structura suprafeței agricole, care înseamnă 80,9% teren arabil, 16,2% pășuni și fânețe, 2,8% vii și livezi și condițiile naturale favorabile, au determinat dezvoltarea în cadrul regiunii a tuturor ramurilor agriculturii. Producția vegetală are un rol important, fiind orientată în special spre cultura cerealelor pentru boabe, a plantelor uleioase, a plantelor de nutreț și a legumelor. În 2019 peste 94,8% din suprafața agricolă aparține sectorului privat, forța de muncă ocupată în agricultură, silvicultură și pescuit fiind de 35,3%.

Terenurile ocupate cu păduri și vegetație forestieră dețin 19,1% din suprafața regiunii și 10% din suprafața fondului forestier a României și reprezintă o sursă importantă de masă lemnoasă și un mediu propice pentru fauna de interes cinegetic. Județele cu cel mai bogat fond forestier sunt județele Argeș (42% din total regiune), Prahova (22,3% din total regiune) și Dâmbovița (18,1% din total regiune), care dețin 82,4% din suprafața fondului forestier a regiunii. În 2019, producția agricolă a regiunii Sud Muntenia a fost de 13373646 mii lei, reprezentând 19,5% din producția agricolă la nivel național. Această valoare situează regiunea pe primul loc la nivel național. Creșterea animalelor este dezvoltată în toate județele regiunii, în zona montană constituind însă principala activitate agricolă. În anul 2015, județele cu cel mai mare efectiv de bovine sunt Argeș (26,0%, din total regiune), Prahova (16,1%, din total regiune), Dâmbovița (13,8%, din total regiune) și Teleorman (13,2%, din total regiune), în scădere față de anul anterior.

În ceea ce privește producția animală, regiunea Sud Muntenia deținea, în anul 2019, ponderi importante, la nivel național, la principalele produse de origine animală, respectiv: 20% din producția de carne (loc 1 la nivel național), 22,64% din producția de ouă (loc 1), 14,6% din producția de miere (loc 3), 12,01% din producția de lapte (loc 4) și 10,12% din producția națională de lână (loc 6).

PDR 2014-2020 al regiunii Sud Muntenia prevede ca în perioada 2014-2020, PRIORITATEA 7. DEZVOLTAREA RURALĂ ȘI AGRICULTURA

OBIECTIV: Creșterea rolului așezărilor rurale și a contribuției agriculturii la economia Regiunii Sud Muntenia

Măsura 7.6. Instruire și consultanță în agricultură

Acțiuni indicative

- Cursuri de instruire, specializare și perfecționare în domeniul agricol;
- Sprijin pentru furnizarea de servicii de consultanță în domeniul agricol (consolidarea capacității instituționale pentru desfășurarea de servicii de consultanță pentru micii fermieri);
- Sprijin pentru accesarea serviciilor de consultanță în domeniul agricol.

Sector important al economiei locale, agricultura este reprezentativă pentru județul Ialomița. Din suprafața totală de 445.289 ha, 351.846 ha (peste 79,0%) reprezintă suprafața arabilă, iar dacă se ia în considerare și faptul că, din punct de vedere pedologic teritoriul județului este ocupat cu soluri de tip cernoziom pe circa 85%, avem imaginea imensului potențial agricol de care dispune județul pentru realizarea unei agriculturi intensive și de mare productivitate. Condițiile de sol și climaterice favorizează producția vegetală și anume: cultura cerealelor, plantelor industriale și tehnice, legumelor. Producția zootehnică în perioada 2009-2019 a cunoscut un regres covârșitor.

Suprafața agricolă de 374495 ha, reprezentând 15,3% din suprafața agricolă a regiunii și 2,5% din suprafața agricolă a țării, determină *caracterul agrar și potențialul agricol ridicat* al acesteia.

Structura suprafeței agricole, care înseamnă 79,0% teren arabil, 4,8% pășuni și fânețe, 1,2% vii și livezi și condițiile naturale favorabile, a determinat dezvoltarea în județ a tuturor ramurilor agriculturii.

3.2.6. *Siviculturalura*

Ialomița este acoperită în proporție de 3.98% sută de pădure. Răspândite de la un capăt la celălalt al județului, trupurile de pădure ialomițene acoperă aproximativ 23 de mii de hectare, pădure proprietate a statului. Deși Ialomița nu este un județ cu specific forestier, pădurile județului produc anual mii de metri cubi de lemn ce trebuie exploatat de gestionarii fondurilor. În cazul nostru fondurile forestiere aparțin Direcției Silvice, instituție ce ocupă exclusiv de gospodărirea celor 23 mii de hectare de pădure. Asta face ca instituția să aibă anual o cifră de afaceri de aproximativ 13361 mii lei! Evident, banii nu sunt obținuți doar din exploatarea pădurilor, ci și din exploatarea celor 6 fonduri de vânătoare administrate de Direcție.

3.2.7. *Turismul*

Baza turistică a județului avea, în anul 2019 o capacitate de cazare de 1880 de locuri, în permanentă scădere față de anul 2002, când avea 3290 de locuri de cazare. Cel mai important obiectiv turistic al județului este stațiunea balneoclimaterică Amara, situată la 7 km de Slobozia și 126 km de București, cunoscută prin nămolul sapropelic și apele minerale sulfuroase, clorurale și bromurate folosite în tratamentul bolilor reumatismale cronice, ale sistemului nervos periferic, în afecțiuni posttraumatice ale aparatului locomotor și în boli ginecologice.

De asemenea, posibilitățile de dezvoltare a turismului balnear, cultural, agroturismului și a turismului de vânătoare și pescuit, dezvoltarea continuă a infrastructurii utilităților, zona fără risc major de poluare și fără stări conflictuale deosebite precum și disponibilitatea autorităților județene și locale pentru relansare economică și dezvoltare durabilă a județului, au favorizat mediul de afaceri. În prezent turismul tinde să devină unul dintre cele mai dinamice sectoare economice cu potențial de dezvoltare pe termen lung, acesta putând contribui substanțial la revigorarea socio-economică a județului.

O problemă cheie pentru dezvoltarea potențialului turistic al județului și pentru atragerea unui număr cât mai mare de turiști o constituie îmbunătățirea serviciilor turistice și dezvoltarea centrelor de informare și promovare turistică.

STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE TURISTICĂ PE TIPURI DE STRUCTURI

<i>Tipuri de structuri de primire turistică</i>	<i>Anul 2022</i>
	<i>număr</i>
Total	29
<i>Hoteluri</i>	12
<i>Hosteluri</i>	2
<i>Moteluri</i>	6
<i>Vile turistice</i>	2
<i>Cabane turistice</i>	1
<i>Campinguri</i>	1
<i>Casute turistice</i>	1
<i>Tabere de elevi si prescolari</i>	1
<i>Pensiuni turistice</i>	1
<i>Pensiuni agroturistice</i>	2

**CAPACITATEA DE CAZARE TURISTICĂ ÎN FUNCȚIUNE
PE TIPURI DE STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ PE JUDEȚ**

<i>Tipuri de structuri de primire turistică</i>	<i>Anul 2022</i>
	<i>număr locuri</i>
Total	2566
<i>Hoteluri</i>	1613
<i>Hosteluri</i>	69
<i>Moteluri</i>	193
<i>Vile turistice</i>	72
<i>Pensiuni agroturistice</i>	26

**SOSIRI ALE TURIȘTILOR ÎN STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ CU FUNCȚIUNI
DE CAZARE TURISTICĂ, PE TIPURI DE STRUCTURI, TIPURI DE TURIȘTI**

<i>Tipuri de structuri de primire turistică</i>	<i>Tipuri de turiști</i>	<i>Anul 2021</i>
		<i>Număr persoane</i>
Total	Total	35327
-	Români	33669
-	Străini	1658
<i>Hoteluri</i>	<i>Total</i>	24331
-	<i>Romani</i>	22890
-	<i>Straini</i>	1441
<i>Hosteluri</i>	<i>Total</i>	4410
-	<i>Romani</i>	4269
-	<i>Straini</i>	141
<i>Moteluri</i>	<i>Total</i>	6284
-	<i>Romani</i>	6217
-	<i>Straini</i>	67
<i>Vile turistice</i>	<i>Total</i>	239
-	<i>Romani</i>	230
-	<i>Straini</i>	9
<i>Pensiuni turistice</i>	<i>Total</i>	26
-	<i>Romani</i>	26
<i>Pensiuni agroturistice</i>	<i>Total</i>	37
-	<i>Romani</i>	37

**ÎNNOPTĂRI ÎN STRUCTURI DE PRIMIRE TURISTICĂ PE TIPURI DE STRUCTURI,
TIPURI DE TURIȘTI**

<i>Tipuri de structuri de primire turistică</i>	<i>Tipuri de turiști</i>	<i>Anul 2021</i>
		<i>Număr</i>
Total	Total	124189
-	Romani	120665
-	Straini	3524
Hoteluri	Total	107974
-	Romani	104883
-	Straini	3091
Hosteluri	Total	6802
-	Romani	6468
-	Straini	334
Moteluri	Total	9101
-	Romani	9011
-	Straini	90
Vile turistice	Total	249
-	Romani	240
-	Straini	9
Pensiuni turistice	Total	26
-	Romani	26
Pensiuni agroturistice	Total	37
-	Romani	37

Pentru valorificarea potențialului turistic și creșterea circulației turistice este nevoie de o strategie integrată într-o strategie generală a turismului românesc și asocierea cu alte proiecte de dezvoltare locală și regională.

Spre deosebire de alte sectoare economice, turismul beneficiază de o cerere în creștere. Cererea se modifică nu numai ca volum ci și ca structură și, în prezent, asistăm la o serie de mutații care își pun deja amprenta asupra turismului, producând oportunități pe termen scurt și mediu. Consumul turistic capătă noi valențe:

- devine tot mai segmentat (atomizat);
- se axează pe pachete de servicii mai complexe în care la serviciile de bază (cazare și masă) trebuie adăugate și o serie de servicii suplimentare care să sporească atractivitatea structurilor de primire;
- crește ponderea sejururilor scurte;
- crește exigența pentru calitate, confort;
- se caută produse elaborate pe baza unui marketing de situații;
- crește cererea pentru turismul de afaceri;

Mutațiile cererii determină și o adaptare a ofertelor de școlarizare spre valențele turismului modern.

3.3. Concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru IPT

În perioada 2005-2019, în Județul Ialomița atât Produsul Intern Brut total cât și Produsul Intern Brut pe locuitor, au crescut de la un an la altul în perioada analizată, urmând tendința de pe plan regional și național. În ciuda acestor tendințe care evidențiază un nivel ridicat de dezvoltare economică, PIB-ul pe locuitor reprezintă doar 35,5 % din media Uniunii Europene.

Industria, alături de comerț, transporturi și agricultură sunt sectoarele care au ponderea cea mai ridicată în formarea VAB. Domeniile care vor lua avânt în perioada imediat următoare

sunt: construcțiile, tranzacțiile financiare, turismul și agricultura. Recomandăm o creștere a nivelului de școlarizare pe aceste domenii.

Se recomandă școlarizarea pentru domeniile de calificare din industrie, în special la nivelul 4. Creșterea producției industriale, în special în ramurile industriei prelucrătoare, în condițiile în care și productivitatea va continua să crească, atrage de asemenea nevoia de calificări noi, dar și de competențe ridicate pentru utilizarea noilor tehnologii.

Aderarea României la Uniunea Europeană determină creșterea ponderii persoanelor calificate la nivelul 4 de pregătire în domenii ca: electronică, automatizări, informatică, mecanică - prelucrări neconvenționale.

Construcțiile vor necesita forță de muncă calificată în toate domeniile legate direct sau indirect de construcții. Creșterea producției în domeniul construcțiilor necesită creșterea nivelului de competențe, nivel 4 de calificare, astfel încât să se asigure utilizarea materialelor și tehnologiilor neconvenționale precum și a echipamentelor performante.

Creșterea producției agricole în medie cu 3,5%, ca urmare a sporirii randamentelor, reclamă o redimensionare a nivelului de pregătire a forței de muncă în acest domeniu (creșterea ponderii nivelului 4 de pregătire).

Sporirea randamentului se va realiza prin introducerea de echipamente performante, utilizarea automatizărilor, extinderea și modernizarea sistemelor de irigații – ceea ce necesită un nivel ridicat de competențe. Având în vedere tradiția românească în domeniu, există condiții pentru realizarea agriculturii ecologice, fiind necesare dezvoltarea “competențelor verzi” pentru personalul calificat. În condițiile în care turismul românesc trebuie să se alinieze legislației europene iar calitatea pachetelor de servicii turistice trebuie să crească, este normal să fie luat în considerare factorul uman, care este hotărâtor în asigurarea calității serviciilor din domeniul turism.

Dezvoltarea turismului ar deschide noi perspective pentru șomeri și inclusiv reducerea caracterului sezonier al locurilor de muncă, prin oferta de locuri de muncă atât din industria turismului cât și prin oportunitățile care se deschid pentru firmele care oferă servicii, prin creșterea numărului de vizitatori.

Sectorul serviciilor este în creștere, în special domeniile tranzacții imobiliare-închirieri, servicii, respectiv transport, depozitare și comunicații.

Trebuie avută în vedere scăderea ponderii sectorului comercial precum și ponderea scăzută a sectorului hotelier în VAB.

Cel mai mare număr de persoane angajate în sectorul serviciilor sunt în domeniul transporturilor, turism, servicii profesionale, servicii generale, poștă și telecomunicații. Cea mai mare cifră de afaceri este obținută de asemenea în transporturi, poștă și telecomunicații, turism. Tendințele de dezvoltare prognozate la nivel național, precum și prioritățile stabilite pentru Județul Ialomița creează o imagine asupra activităților care vor înregistra creșteri și pentru care cererea pe piața muncii va fi mai accentuată:

- Dezvoltarea piețelor de capital necesită competențe superioare și asigurarea cu personal calificat numai la nivelul 3 în domeniul bancar și tranzacții financiare.

- Dezvoltarea sistemelor de asigurări private reclamă competențe superioare de nivel 3.

Scăderea fluxului migrației dinspre mediul rural spre cel urban va atrage o dezvoltare a localităților rurale în mod deosebit în domeniile:

- amenajări infrastructură (drumuri, rețele de aducțiune apă și gaze);
- construcții civile;
- comerț (amenajarea de piețe en-gros și rețele de distribuție pentru produsele agricole ecologice, modernizarea spațiilor comerciale din mediul rural și alinierea la standardele în domeniu);
- extinderea rețelei școlare.

Dezvoltarea tehnologiilor informaționale, comunicațiilor (crearea de sisteme alternative) extinderea numărului de abonați și a rețelilor de cablu TV atrag și în aceste domenii introducerea de calificări noi de nivel 4.

IMPLICAȚIILE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC

Anii care au urmat integrării României în Uniunea Europeană, dar și faptul că țările dezvoltate ale UE au ieșit mai rapid din recesiune, a condus la migrarea în continuare de forță de muncă spre țările UE.

Pe plan local, pe lângă scăderea cererilor (datorată crizei economice), a adevărată amenințare pe piața muncii o constituie deficitul de competențe la nivelul candidaților astfel încât putem vorbi de apariția unui dezechilibru între cerere și oferta de forță de muncă calificată.

Ca urmare, **planurile de școlarizare** trebuie să reflecte, prin structura ofertei - proporțional cu nevoile pieței muncii - diversitatea activităților industriale, ponderea din ce în ce mai crescută a serviciilor, relansarea proiectelor în domeniul construcțiilor/ infrastructurii și nevoile de dezvoltare a agriculturii.

Calificări și curriculum. Adaptările structurale din economie presupun **competențe adecvate** și o **mobilitate ocupațională sporită** (inclusiv intersectorială) a forței de muncă. Este necesară o permanentă adaptare a ofertei educaționale la cerințele pieței muncii prin:

- aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire profesională;
- adaptarea prin curriculum în dezvoltare locală (CDL).

Dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii reclamă din partea învățământului profesional și tehnic un **răspuns adecvat la nevoile specifice IMM, de adaptabilitate crescută a forței de muncă** la sarcini de lucru diverse, prin:

- Asigurarea pregătirii de baza pe competențe tehnice generale solide;
- Consolidarea pregătirii profesionale, indiferent de calificare, cu dezvoltarea de abilități și competențe specifice economiei de piață (competențe antreprenoriale, tehnici de vânzare, marketing, etc.);
- Promovarea învățării pe parcursul întregii vieți;

Ca **răspuns la schimbările tehnologice și organizaționale induse de investițiile străine și cerințele de competitivitate**, trebuie ținut cont de:

- Creșterea permanentă a nivelului de calificare al absolvenților IPT;
- Importanța competențelor cheie
- Formarea unor competențe adecvate pentru: noile tehnologii, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare;
- Cunoașterea limbilor străine
- Colaborarea între școli pentru calificările care presupun competențe combinate, de exemplu: tehnice și protecția mediului, tehnice și comerciale/economice, tehnice - artistice – IT (design, grafică, publicitate, design pagini web) etc.
- Formarea continuă a profesorilor;

Ca răspuns la **cerințele de mediu** și a celor legate de **sănătate și securitate ocupațională** (sănătatea și securitatea muncii) pe baza standardelor UE, legislația de mediu ce cea de sănătate și securitate în munca au fost actualizate și armonizate cu legislația specifică din celelalte state ale UE.

Ca urmare, unitățile economice din județul Ialomița, au investit și investesc în continuare în instruire și activități specifice în aceste domenii, iar **învățământul tehnic și profesional va trebui să își actualizeze oferta educațională prin:**

- Calitate în pregătirea pentru calificările specializate pentru ecologie și protecția mediului pe baza standardelor de mediu ale UE;
- Dezvoltarea unor competențe de mediu ca parte din pregătirea tehnică generală, indiferent de specialitate;
- Instruire specifică de bază în domeniul sănătății și securității ocupaționale (sănătatea și securitatea muncii) corespunzător domeniilor de pregătire.

Crearea unui sistem de învățământ tehnic și formare profesională modern, capabil să contribuie la dezvoltarea continuă a competențelor tinerilor și adulților (abordarea bazată pe învățare pe tot parcursul vieții) înseamnă îmbunătățirea guvernării acestui sistem, a calității

învățământului și învățării și dezvoltarea unui sistem financiar mai durabil. Alte reforme includ pregătirea unei liste de calificări și standarde, dezvoltarea capacităților și competențelor cadrelor didactice și ale formatorilor, încurajarea implicării partenerilor sociali și a comunităților locale în realizarea obiectivelor în materie de învățământ tehnic și formare profesională și crearea de condiții egale pentru toți.

O șansă pentru elevii care aleg învățământul tehnic și profesional o constituie forma „duală”. Aceasta îi permite tânărului, care a împlinit 16 ani, să încheie contracte de muncă cu un agent economic și să urmeze, în același timp, și forma de învățământ aleasă.

4. PIAȚA MUNCII

Tranziția la economia de piață necesită construirea unui sistem informațional bazat pe o analiză riguroasă a pieței muncii, utilizând metode și tehnici moderne. Echilibrele și dezechilibrele existente pe piața muncii pot fi abordate pornind de la caracteristicile acestei piețe și studiind trăsăturile la nivel local, regional, național.

Analiza fluctuațiilor care apar în domeniul ocupațional, poate conduce la previziuni care să constituie o bază fundamentată științific pentru politicile de formare profesională.

În capitolul de față au fost folosite pe lângă datele statistice preluate din anchetele INS-AMIGO, sau din Balanța Forței de Muncă (INS) și date administrative deținute de către Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Ialomița.

Exercițiul de actualizare a documentului strategic PRAI de anul acesta a fost unul deosebit, întrucât a trebuit să se țină seama de implicațiile crizei economico-financiare în toate domeniile și evident și în cel al pieței muncii. Au fost introduse ca elemente de studiu, centrate în special pe date administrative ale Agenției pentru Ocuparea Forței de Muncă, referitoare la evidențierea șomajului, a locurilor de muncă vacante și a concedierilor de personal.

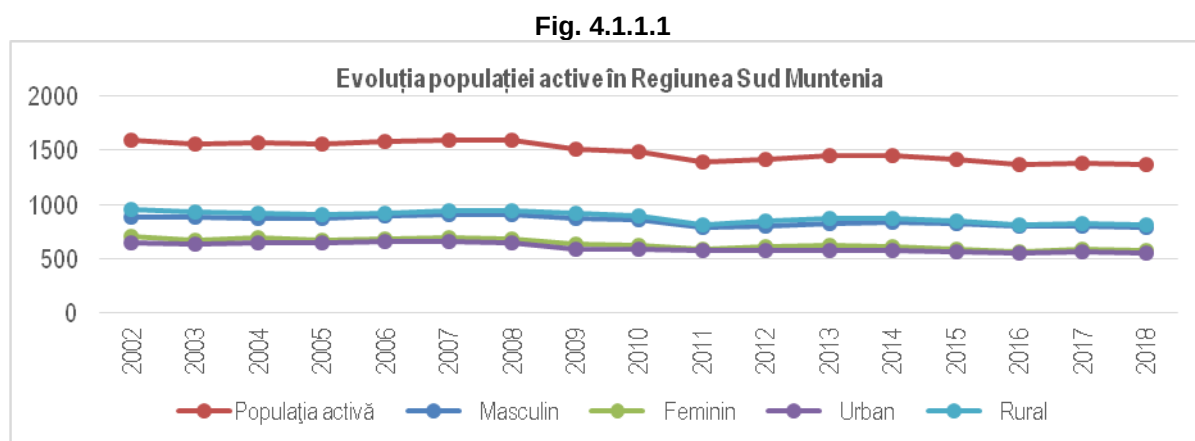
4. Piața muncii la nivel regional

4.1. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform anchetei forței de muncă în gospodării (AMIGO)

4.1.1. Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe și medii¹¹

Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO).

În anul 2018, din regiunea Sud Muntenia, populația activă totală (peste 15 ani) era de 1369 mii persoane (reprezentând 15,1% din populația activă a țării), din care 1294 mii persoane ocupate și 75 mii șomeri¹². Structura pe sexe a populației active se caracterizează prin

Sursa: INS Anuare statistice / Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO)

preponderența masculină (bărbații reprezentau 58% din populația activă).

În perioada analizată (2002-2018), populația activă a regiunii înregistrează o scădere până în 2005, apoi o creștere până în 2008, după care scade iarăși până în 2011. În perioada 2011

¹¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 a,b PIAȚA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

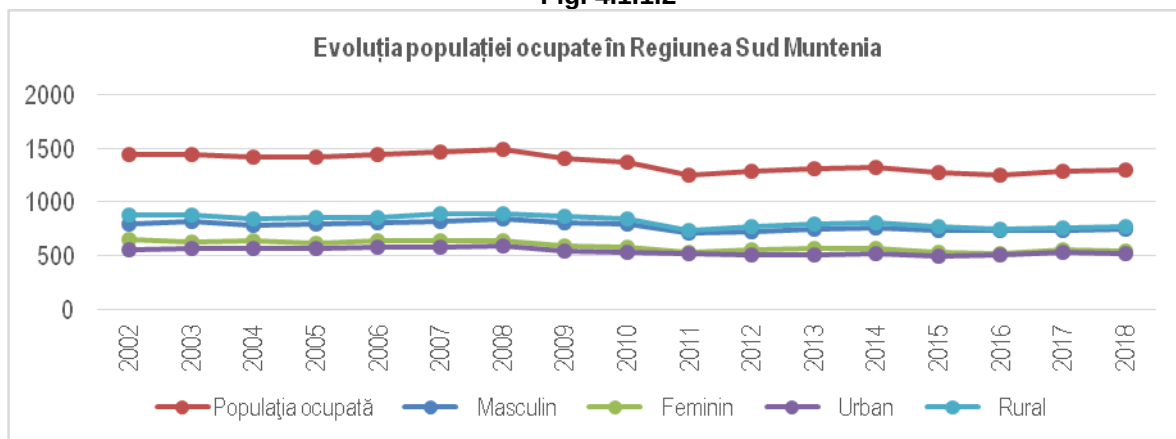
¹² Definiți conform criteriilor Biroului Internațional al Muncii

– 2014 populația activă crește, fără a atinge nivelul anului 2002 și scade până în anul 2016. În 2017 populația activă a regiunii Sud Muntenia crește cu 14,11 mii persoane, față de anul anterior, iar în 2018. Pentru femei, s-a înregistrat reducerea populației active cu 135 mii persoane față de 2002 și scăderea cu 12 mii persoane față de anul anterior, în timp ce la bărbați populația activă a scăzut cu 96 mii persoane față de 2002 și 3 mii persoane față de anul anterior. Se constată dezechilibre și pe medii rezidențiale: în timp ce în mediul urban populația activă a scăzut cu 96 mii persoane, în mediul rural aceasta s-a redus cu 135 mii persoane.

Populația ocupată totală din Regiunea Muntenia număra, în 2018, 1294 mii persoane, reprezentând 14,9 % din populația ocupată a României. Dintre acestea, persoanele ocupate în vârstă de muncă (15-64 ani) reprezentau 94,3% din total persoane active în vârstă de muncă. În perioada analizată (2002-2018), populația ocupată din regiune urmează aceeași tendință de creștere și descreștere ca și populația activă. În anul 2018, populația ocupată de sex masculin este preponderentă față de cea feminină (cu 204 mii persoane mai multe, populația ocupată de sex masculin reprezintă 57,9% din totalul populației ocupate din regiune, față de doar 42,1% cât era ponderea populației ocupate de sex feminin).

Populația ocupată din mediul urban a fost în 2018 de 523 mii persoane iar cea din mediul rural de 771 mii persoane (populația ocupată din mediul urban reprezenta 40,4% din totalul

Fig. 4.1.1.2

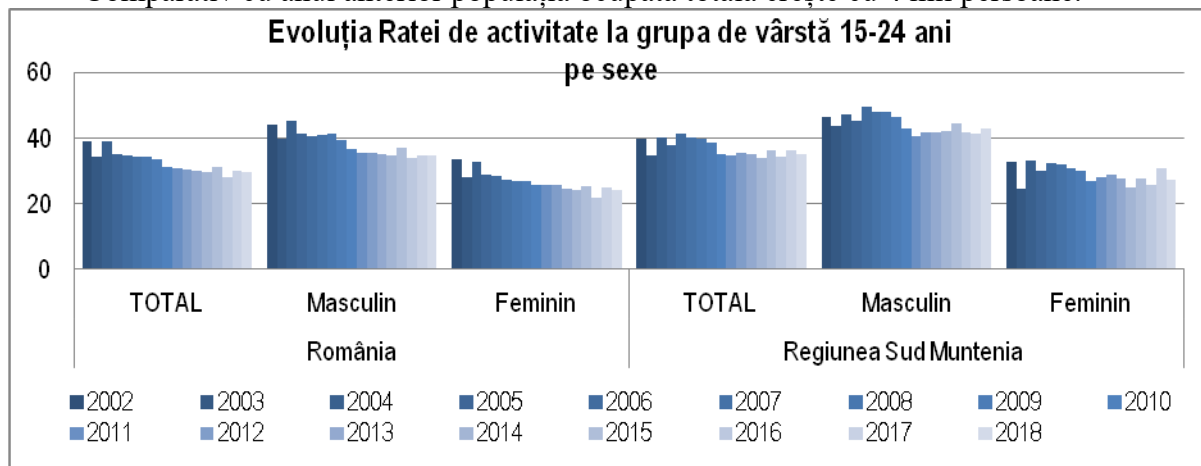

Sursa: INS Anuare statistice / Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO)

populației ocupate la nivelul regiunii).

Comparativ cu 2002, în 2018, populația ocupată înregistrează o scădere totală de 149 mii persoane; În rândul femeilor populația ocupată scade cu 101 mii persoane și în rândul bărbaților cu 48 mii persoane. Pe medii rezidențiale se constată o scădere mai accentuată a populației ocupate din mediul rural față de cea din mediul urban (- 113 mii persoane, în mediul rural față de -36 mii persoane, în mediul urban).

Comparativ cu anul anterior populația ocupată totală crește cu 4 mii persoane.

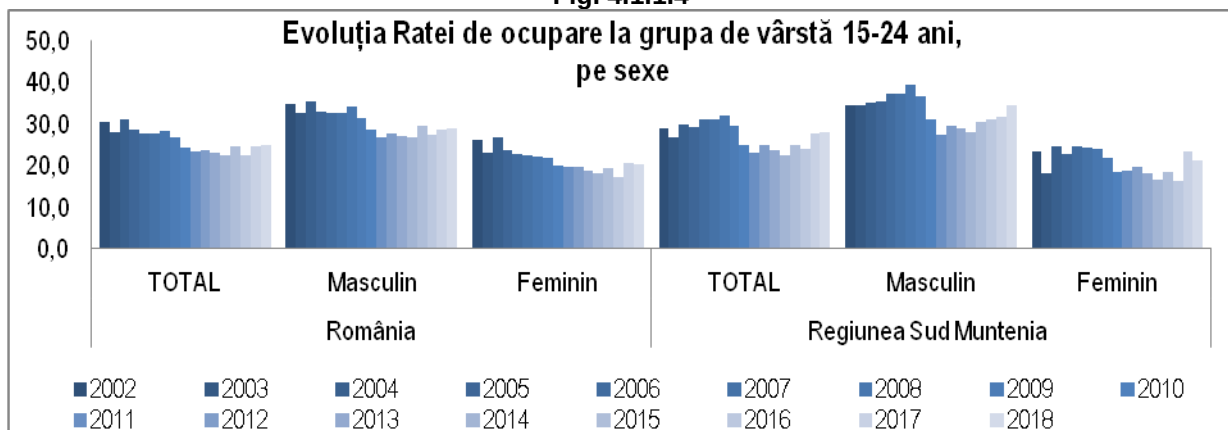

Rata de activitate¹³ a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) din regiunea Sud Muntenia a crescut în intervalul analizat, de la 65,1% în 2002 la 67,9% în 2018 (în creștere cu 0,3% față de anul anterior). În anul 2018, în regiunea Sud Muntenia, acest indicator se situează peste media națională (67,9% față de 67,8% la nivel național). Cea mai mică rată de activitate a fost înregistrată în anul 2011 (63%), cu o scădere de 210 mii persoane în populația activă, fata de anul 2002. În cazul tinerilor (15-24 ani), rata de activitate este de 35,2%, în scădere cu 4,6% în perioada analizată (și în scădere cu 1 puncte procentuale față de anul anterior), fiind mai redusă în mediul urban (24,7% față de 41% în mediul rural) și în cazul femeilor (27,3% față de 42,7% pentru bărbați). Rata de activitate a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) a înregistrat cele mai mici valori în regiunile Centru (61,6%), Vest (62,0%) și Sud - Est (63,1%), iar cele mai mari în regiunile București-Ilfov (74%), Nord-Est (73,7%) și Nord-Vest (69%). În toate regiunile țării, persoanele de sex masculin au avut rate de activitate mai ridicate față de cele de sex feminin.

În 2018, Rata de ocupare⁷ a populației în vârstă de muncă din Regiunea Sud Muntenia, a fost de 64 % (sub media națională de 64,8%). Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) a atins cele mai ridicate valori în regiunea Nord-Est (71,8%) și București-Ilfov (71,3%), iar cele mai scăzute în regiunile Sud-Est (59,1%) și Centru (59%).

În 2018, rata de ocupare a forței de muncă din Regiunea Sud Muntenia a atins un nivel record de 64% și a crescut cu 5,8% față de 2002 când a atins un nivel de 58,2%. Cea mai mică valoare a fost atinsă în 2011, în contextul crizei financiare și economice mondiale (56,4%), urmată de o tendință ascendentă, crescând cu 4,1 puncte procentuale între 2011 și 2014. În 2015, rata de ocupare a forței de muncă a urmat din nou o tendință descendentă, scăzând cu 0,8 puncte procentuale în raport cu 2014 și apoi o tendință de creștere până în 2018 (cu 4,3 procente față de

Fig. 4.1.1.4

Sursa: INS Baza de date TEMPO

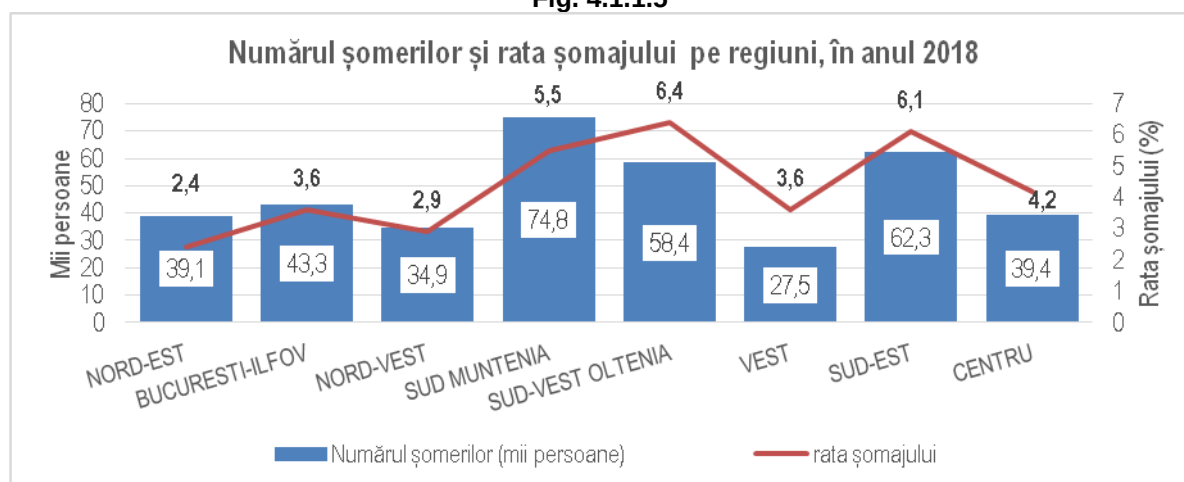
2015), ajungând la 64%. Ratele de ocupare a forței de muncă sunt în general mai scăzute în rândul femeilor (rata de ocupare a bărbaților a atins 72,8%, față de 54,8% % rata de ocupare a femeilor), persoanelor rezidente în mediul rural (63% în mediul rural față de 65,5% în urban) și al lucrătorilor în vârstă de 15-24 ani (27,6%). În cazul tinerilor (15-24 ani), rata de ocupare se situa peste media națională (28% față de 24,7%) și era mai redusă în mediul urban și în cazul femeilor.

În 2018, la nivel național, rata de ocupare a populației în vârstă de 20-64 ani a fost de 69,9% la o distanță de 0,1 puncte procentuale față de ținta națională de 70% stabilită în contextul Strategiei Europa 2020.

¹³Rata de activitate și rata de ocupare - calculate față de totalul populației în vârstă de muncă (15 - 64 ani)

Rata șomajului (BIM)¹⁴.

Fig. 4.1.1.5

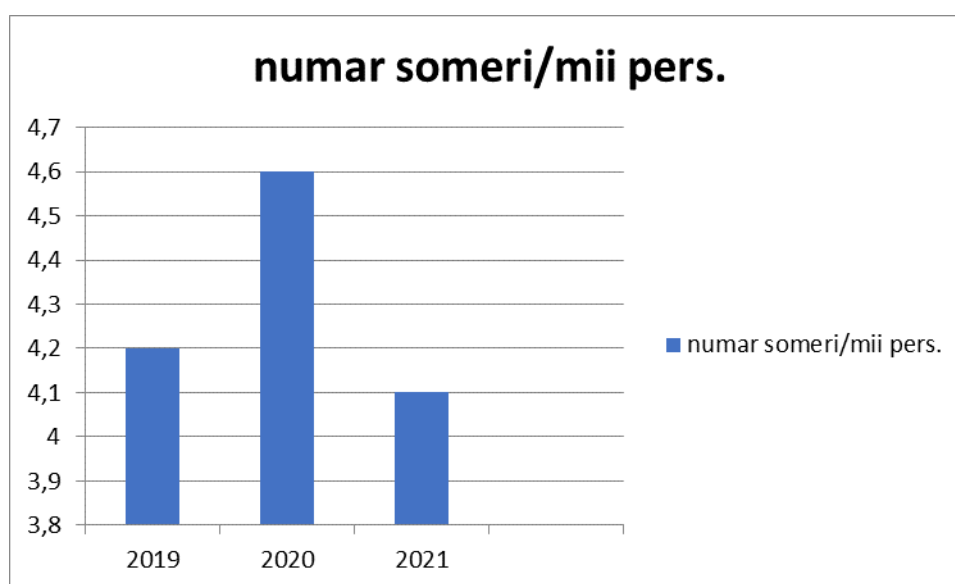
Sursa datelor: INS, *Forța de muncă în România. Ocupare și șomaj 2018*

Șomerii BIM sunt calculați pe baza datelor obținute din Ancheta asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO).

În anul 2018, regiunea Sud Muntenia concentra 19,7% din totalul șomerilor (15 ani și peste), urmată de regiunea Sud-Est (16,4%) și de regiunea Sud-Vest Oltenia (15,4%). Cea mai mică pondere (7,2%) o deținea regiunea Vest, cu numai 28 mii șomeri.

Datele din AMIGO pentru 2018 evidențiază o rată a șomajului (pentru grupa de vârstă 15-64 ani) în regiune (5,7%) mai ridicată decât cea la nivel național (4,3%). În ultimul an analizat (2018), se constată o scădere față de anul anterior a ratei șomajului (de la 6,8 % la 5,5%). Pe sexe, ecartul dintre cele două rate ale șomajului a fost de doar 0,1 puncte procentuale (5,5% la bărbați față de 5,4% la femei), iar pe medii de rezidență de 1,0 puncte procentuale (4,9% în urban față de 5,9% în rural). Rata totală a șomajului (raportat la întreaga populație activă, 15-64 ani), a cunoscut o evoluție fluctuantă, cu un minim de 5,5% în 2018 și un maxim de 10,3% în 2015.

La nivel județean, la sfârșitul anului 2019 (1 ianuarie 2020), numărul șomerilor înregistrați este de 4.2 mii, la sfârșitul anului 2020 (1 ianuarie 2021), numărul șomerilor înregistrați este de 4.6 mii, respectiv la sfârșitul anului 2021 (01 ianuarie 2022) numărul șomerilor înregistrați este de 4.1 mii persoane, conform INS "Balantei forței de muncă".

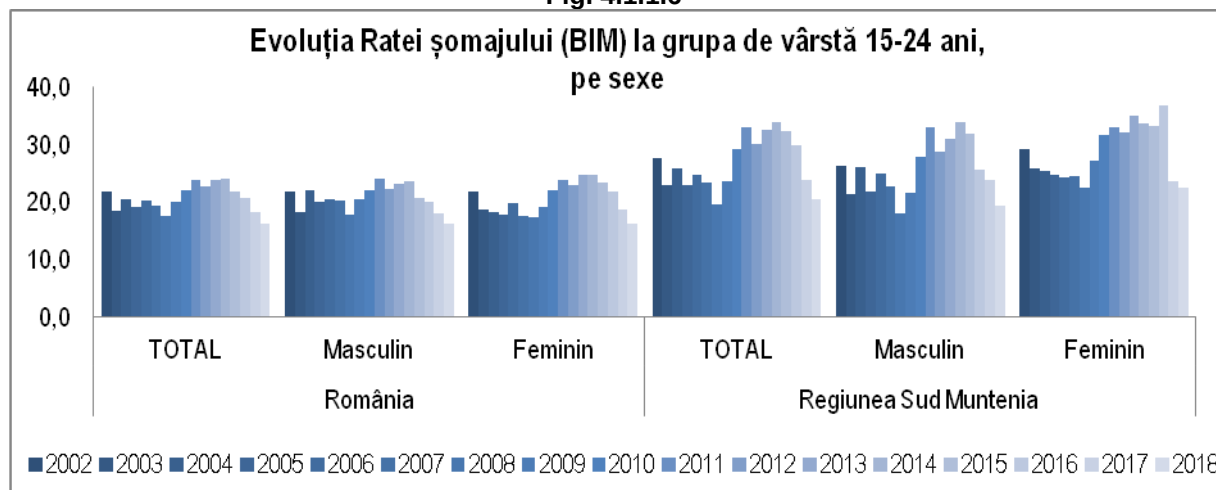
¹⁴ Biroul Internațional al Muncii. Ratele de șomaj sunt calculate ca procent din populația activă din grupa de vârstă respectivă.

Șomajul tinerilor (BIM)

Din analiza indicatorilor referitori la șomajul tinerilor (BIM) în 2018, se constată:

- Rata ridicată a șomajului tinerilor (15-24 ani), raportat la populația activă: 20,5%, mai mare decât cea la nivel național (16,2%), în scădere cu 13,3 puncte procentuale față de anul

Fig. 4.1.1.6

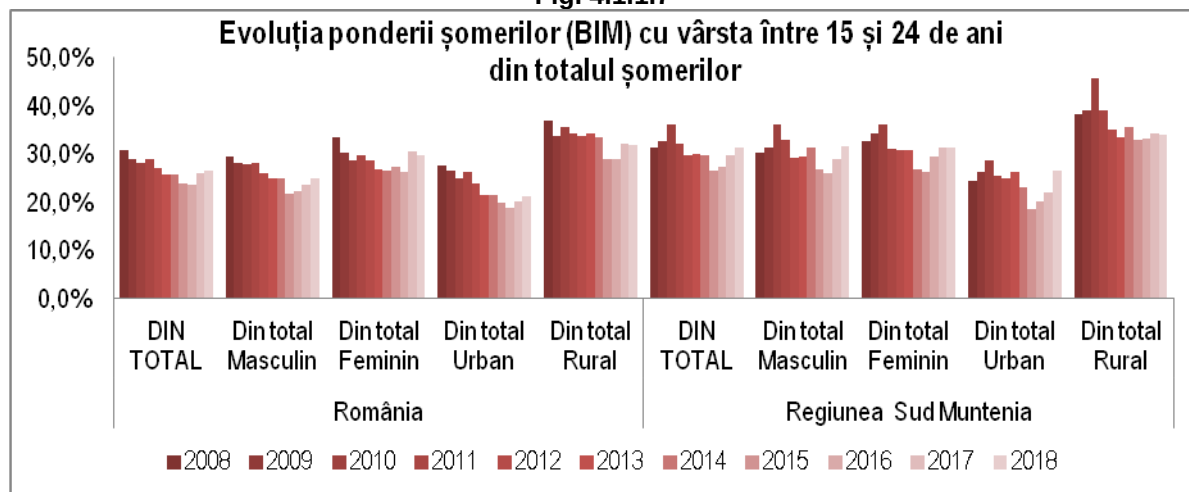

Sursa: INS Baza de date TEMPO

2014, mai ridicată în cazul femeilor (22,4% față de 19,3% în cazul femeilor) și în mediul urban (25% față de 19% în mediul rural).

- Ponderea șomerilor tineri (15-24 de ani) în totalul șomerilor BIM era în 2018 de

Fig. 4.1.1.7

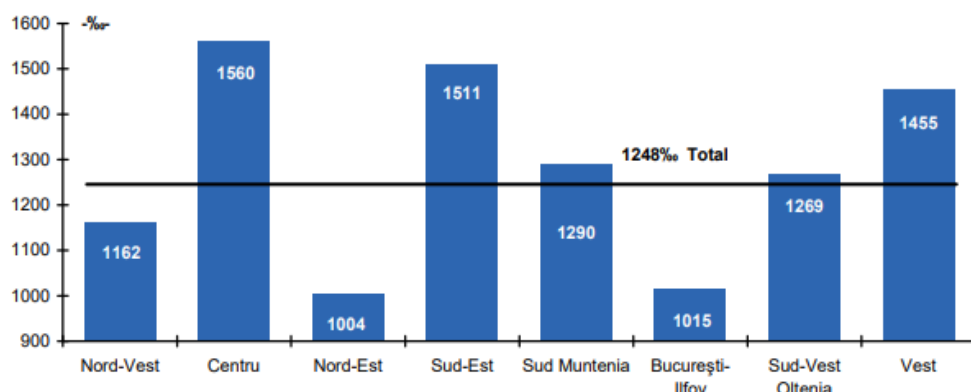
Sursa: INS, Forța de muncă în România. Ocupare și șomaj

31,3% (cu 4,7 puncte procentuale peste media națională și cu 1,5% mai mare decât anul anterior). Ponderea șomerilor tineri BIM în totalul șomerilor BIM, în 2018, era mai mare în mediul rural (34,0%) și în rândul bărbaților (31,4%).

- Ponderea șomerilor tineri în totalul șomerilor BIM a avut o evoluție oscilantă, înregistrând cea mai mare valoare în anul 2010 (36,1%), după care scade cu 9,6 puncte procentuale în anul 2015. În 2018 această pondere crește cu 4,8 procente față de 2015.

În 2018, raportul de dependență economică (numărul persoanelor inative și în șomaj ce revin la

Fig. 4.1.1.8
Raportul de dependență economică pe regiuni, în 2018

Sursa: INS, "Forța de muncă în România. Ocupare și șomaj 2018"

1000 persoane ocupate) a atins valoarea cea mai ridicată (1560%) în regiunea Centru și valoarea cea mai scăzută (1004%) în regiunea Nord-Est. În regiunea Sud Muntenia acest indicator a atins valoarea de 1290%.

Principalii indicatori din Balanța Forței de Muncă (BFM) la nivel județean

Tab. 4.1.1.1. Principalii indicatori din Balanța Forței de Muncă (BFM) la nivel județean

	ROMANIA	Regiunea Sud Muntenia	Jud. Ialomița
Resurse de muncă - mii pers.	13875,9	1899,4	162,3
Populația ocupata civilă - mii pers.	8410,7	1159,9	95,8
Șomeri înregistrați - mii pers.	709,4	89,8	8,5
Populația activa civilă - mii pers.	9120,1	1236,3	104,3
Populația în pregătire prof. și alte cate. de pop. în vârstă de muncă - mii pers.	4755,8	782,7	58,0
*) Rata de activitate a resurselor de muncă %	65,7	65,1	64,26
**) Rata de ocupare a resurselor de muncă %	60,6	58,7	59,02
**) Rata șomajului înregistrat %	7,8	5,9	8,15

Sursa: INS, "Balanța forței de muncă" la 1 ianuarie 2015

	ROMANIA	Regiunea Sud Muntenia	Jud. Ialomița
Resurse de muncă - mii pers.	12481.1	1875.4	161.0
Populația ocupata civilă - mii pers.	8340.6	1117.7	90.8
Șomeri înregistrați - mii pers.	436.2	79.2	7.8
Populația activa civilă - mii pers.	8776.8	1196.9	98.6
Populația în pregătire prof. și alte cate. de pop. în vârstă de muncă - mii pers.	3704.3	678.5	62.4
*) Rata de activitate a resurselor de muncă %	70.3	63.8	61.24
**) Rata de ocupare a resurselor de muncă %	66.8	59.6	56.39
**) Rata șomajului înregistrat %	5.0	6.6	7.91

Sursa: INS, "Balanța forței de muncă" la 1 ianuarie 2016

	ROMANIA	Regiunea Muntenia	Sud	Jud. Ialomița
Resurse de muncă - mii pers.	12562.0	1884.0		161.9
Populația ocupata civilă - mii pers.	8317.6	1095.9		88.7
Șomeri înregistrați - mii pers.	418.2	84.1		7.5
Populația activa civilă - mii pers.	8735.8	1170.0		96.2
Populația în pregătire prof. și alte cate. de pop. în vârstă de muncă - mii pers.	3826.2	714.0		65.7
*) Rata de activitate a resurselor de muncă %	69.54	62.10		59.41
**) Rata de ocupare a resurselor de muncă %	66.21	58.16		54.78
**) Rata somajului înregistrat %	4.78	6.33		7.79

Sursa: INS, "Balanța forței de muncă" la 1 ianuarie 2017

	ROMANIA	Regiunea Muntenia	Sud	Jud. Ialomița
Resurse de muncă - mii pers.	12432,5	1850,5		159,3
Populația ocupata civilă - mii pers.	8366,8	1101,8		88,1
Șomeri înregistrați - mii pers.	351,1	58,1		6,5
Populația activa civilă - mii pers.	8717,9	1159,9		94,6
Populația în pregătire prof. și alte cate. de pop. în vârstă de muncă - mii pers.	3714,6	690,6		64,7
*) Rata de activitate a resurselor de muncă %	70,12	62,68		59,38
**) Rata de ocupare a resurselor de muncă %	67,29	59,54		55,30
**) Rata somajului înregistrat %	4,02	5,00		6,87

Sursa: INS, "Balanța forței de muncă" la 1 ianuarie 2018

	ROMANIA	Regiunea Muntenia	Sud	Jud. Ialomița
Resurse de muncă - mii pers.				155,4
Populația ocupata civilă - mii pers.				89,6
Șomeri înregistrați - mii pers.				4,2
Populația activa civilă - mii pers.				93,8
Populația în pregătire prof. și alte cate. de pop. în vârstă de muncă - mii pers.				61,6
*) Rata de activitate a resurselor de muncă %				60,36
**) Rata de ocupare a resurselor de muncă %				57,65
**) Rata somajului înregistrat %				4,47

Sursa: INS, "Balanța forței de muncă" la 1 ianuarie 2020

	ROMANIA	Regiunea Muntenia	Sud	Jud. Ialomița
Resurse de muncă - mii pers.				154,6
Populația ocupata civilă - mii pers.				88,6
Șomeri înregistrați - mii pers.				4,5
Populația activa civilă - mii pers.				93,2
Populația în pregătire prof. și alte cate. de pop. în vârstă de muncă - mii pers.				61,4

*) Rata de activitate a resurselor de muncă %			60,28
**) Rata de ocupare a resurselor de muncă %			57,3
**) Rata somajului înregistrat %			4,84

Sursa: INS, "Balanta forței de muncă" la 1 ianuarie 2021

	ROMANIA	Regiunea Sud Muntenia	Jud. Ialomița
Resurse de muncă - mii pers.			153,1
Populația ocupată civilă - mii pers.			73,9
Șomeri înregistrați - mii pers.			4,1
Populația activă civilă - mii pers.			78
Populația în pregătire prof. și alte cate. de pop. în vârstă de muncă - mii pers.			75,1
*) Rata de activitate a resurselor de muncă %			50,94
**) Rata de ocupare a resurselor de muncă %			48,26
**) Rata somajului înregistrat %			4,35

Sursa: INS, "Balanta forței de muncă" la 1 ianuarie 2022

Populația activă civilă și populația ocupată civilă

Populația activă civilă a județului IALOMITA, la sfârșitul anului 2020 (Balanta fortei de munca la 01 ianuarie 2021), era de 93.2 mii persoane, înregistrând o scădere cu 0.6 mii persoane față de anul 2019, respectiv la sfârșitul anului 2021 (Balanta fortei de munca la 01 ianuarie 2022) se înregistrează o scădere față de anul anterior de la 93,2 mii persoane la 78 mii persoane . Pe sexe, cea mai mare parte a populației active civile este reprezentată de segmentul bărbaților (50,5%)/(50,6%)(43,4%) față de (43,3%)/(42,6%)(34,6%) cel feminin la sfârșitul anului 2019/2020/2021 (Balanta fortei de munca la 01 ianuarie 2020/2021/2022). Populația ocupată civilă a județului Ialomița număra 89.6 mii persoane la 1 ianuarie 2020, 88.6 mii persoane la 1 ianuarie 2021, iar la 1 ianuarie 2022, este de 73,9 mii persoane , înregistrând o scădere față de anul anterior.

Populația activă civilă a județului IALOMITA, la sfârșitul anului 2016 (Balanta fortei de munca la 01 ianuarie 2017), era de 96.2 mii persoane, înregistrând o scădere cu 2.4 mii persoane față de anul 2015, respectiv la sfârșitul anului 2017 (Balanta fortei de munca la 01 ianuarie 2018) se înregistrează o scădere față de anul anterior de la 96.2 mii persoane la 94.6 mii persoane . Pe sexe, cea mai mare parte a populației active civile este reprezentată de segmentul bărbaților (54%)/(54,4%) față de (46%)/(45,6%) cel feminin la sfârșitul anului 2016/2017 (Balanta fortei de munca la 01 ianuarie 2017/2018). Reprezentând 8,09 % din populația ocupată a regiunii Sud-Muntenia, populația ocupată civilă a județului Ialomița număra 88.7 mii persoane la 1 ianuarie 2017, iar la 1 ianuarie 2018, este de 88.1 mii persoane , înregistrând o usoară scădere față de anul anterior.

Populația activă civilă a județului IALOMITA, la sfârșitul anului 2015 (Balanta fortei de munca la 01 ianuarie 2016), era de 98,6 mii persoane, înregistrând o scădere cu 5,7 mii persoane față de anul 2014. Pe sexe, cea mai mare parte a populației active este reprezentată de segmentul bărbaților (54,3%), față de (45,7%) cel feminin. Reprezentând 8,12 % din populația ocupată a regiunii Sud-Muntenia, populația ocupată civilă a județului Ialomița număra 90,8 mii persoane la 1 ianuarie 2016 față de 95,8 mii persoane la 1 ianuarie 2015

La sfârșitul anului 2015, prin Balanta Forței de Muncă la 01 ianuarie 2016 se raportează atât rata de activitate, cât și rata de ocupare a populației civile din totalul resurselor de muncă, care sunt mai mici la nivelul județului decât cele agregate la nivelul regiunii Sud Muntenia, respectiv la nivel național.

Șomajul înregistrat

În județul Ialomița, rata șomajului înregistrat¹⁵ în perioada 2019 - 2021 are o evoluție fluctuantă, cu o tendință generală descrescătoare în anul 2019 (4.47%), urmată de o creștere în anul 2020 (4.84%), respectiv o descreștere anul 2021 și luna septembrie 2022, fiind însă mai mare decât media națională și de cea regională. Vezi *fig. 4.1.1.2 și Anexa 3c*.

În anul 2021, rata șomajului în Ialomița este în scădere ajungând la 4.32 %, păstrându-se această tendință și în anul 2022- luna septembrie (3,65%).

Evoluția ratei șomajului în județul Ialomița

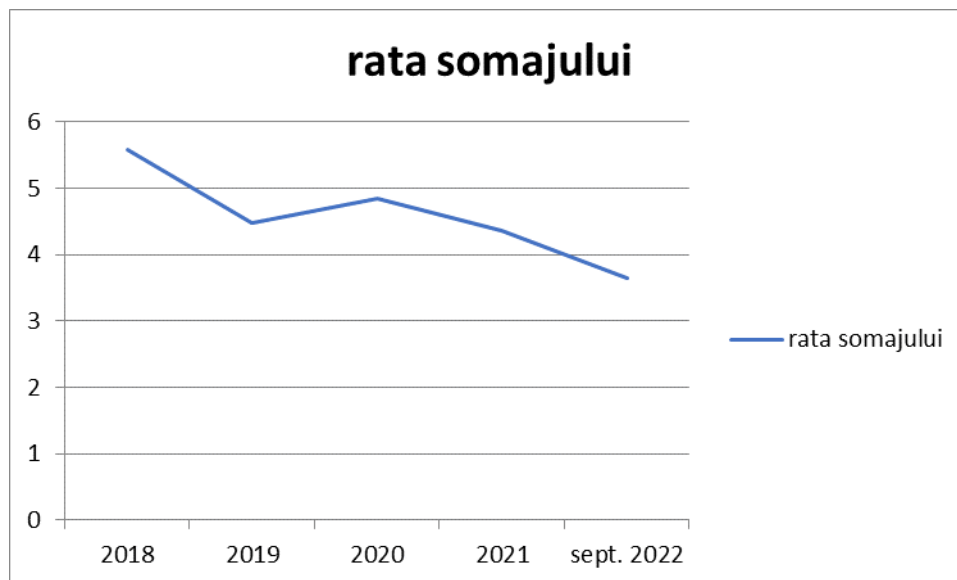

Fig. 4.1.1.2. Sursa: ISN, Anuarul statistic (la 01 ianuarie)

Structura șomajului înregistrat pe grupe de vârstă. Șomajul tinerilor

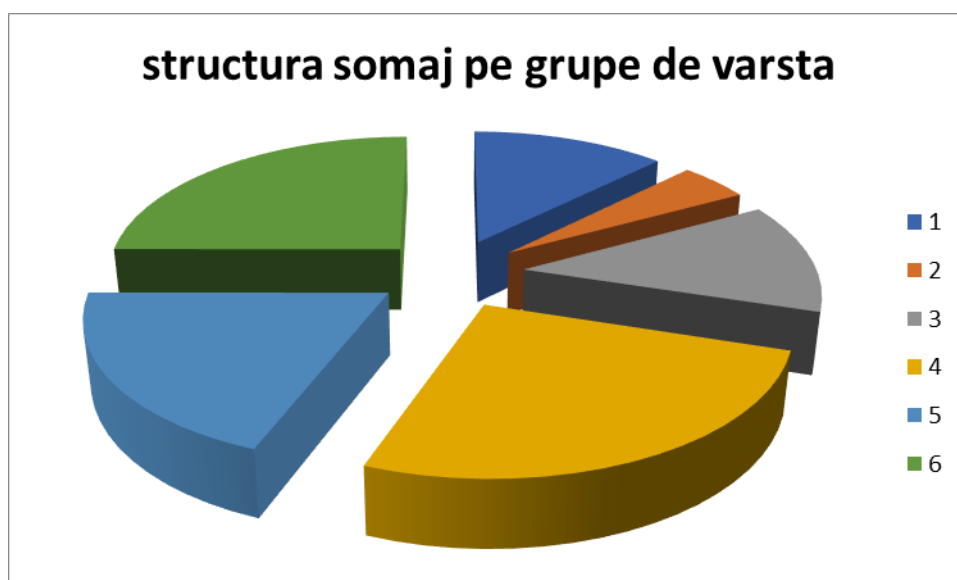
La 31 decembrie 2020, ponderea șomerilor sub 25 ani din totalul șomerilor înregistrați la AJOFM Ialomița este de 12,02%, mai mare decât în anul 2019, unde ponderea era de 10,1%, respectiv mai mică decât anul 2021 unde ponderea este de 12,56% – vezi figura de mai jos și *Anexa 3e*.

Cele mai mari aglomerări ale șomerilor înregistrați în anul 2021 se regăsesc la grupele de vârstă 40-49 ani (25,89%) și peste 55 ani (24,97%), față de 25-29 ani (4,51%), respectiv 30-39 ani (12,75%) (vezi mai jos structura șomajului)

Structura șomajului înregistrat pe grupe de vârstă – jud. Ialomița la 31.12.2021

vârstă –

¹⁵ Rata șomajului înregistrat se calculează ca procent din totalul populației active civile.

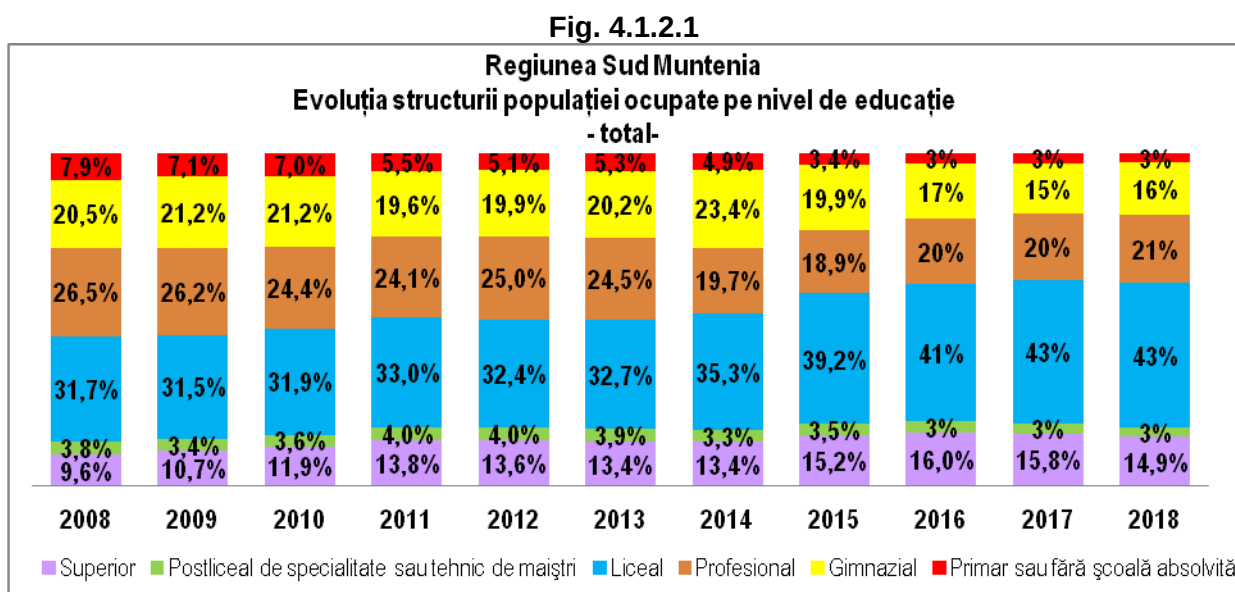
1*sub 25 ani 2*25-29 ani 3*30-39 ani 4*40-49 ani 5*50-55 ani 6*peste 55 ani

Șomajul înregistrat de lungă durată

Datele arată că șomajul înregistrat de lungă durată are o evoluție fluctuantă, cu o tendință descrescătoare în anul 2021 față de anul 2019 (este în descreștere în cazul tinerilor sub 25 ani – la 31.12.2019, ponderea era de 26,97%, în anul 2020 este de 25,04%, iar în decembrie 2021 este de 19,34%).

4.1.2. Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii¹⁶

Datele statistice evidențiază că riscul de șomaj crește și șansele de ocupare se reduc cu

Sursa: INS "Forța de muncă în România: Ocupare și șomaj 2018"

cât nivelul de educație este mai scăzut. Pe niveluri de educație se manifestă o tendință de scădere a populației ocupate în vârstă de muncă (15 – 64 ani) cu studii medii și cu nivel de pregătire scăzut, în timp ce pentru populația cu studii superioare se înregistrează o evoluție pozitivă a ocupării. Această evoluție, contrară tendinței generale de reducere a populației ocupate, a indus modificări importante de structură, ponderea populației ocupate cu studii superioare în total ocupare crescând de la 9.6 % în anul 2002 la 16 %, în anul 2015, după care scade ușor până în 2018, atingând ponderea de 14,9%. Această modificare de structură poate fi interpretată ca o tendință de îmbunătățire a calității locurilor de muncă.

Având în vedere estimările în perspectiva anului 2020 cu privire la continuarea tendinței de creare de locuri de muncă care să solicite un nivel de educație ridicat, ponderea populației ocupate cu studii superioare în total populație ocupată trebuie să își continue evoluția ascendentă.

Tendința de creștere a numărului de femei cu studii superioare a fost mai pronunțată față de cea corespunzătoare bărbaților, deși nu s-au înregistrat diferențe semnificative în privința ratelor de ocupare.

Structura pe medii rezidențiale a ocupării în 2018 indică diferențe substanțiale între rural și urban:

- doar 5% din populația ocupată din mediul rural are studii superioare (față de 29% în urban)
- 68% din populația ocupată din mediul rural are un nivel mediu de pregătire (liceal/postliceal/profesional sau de ucenici) - față 64% în urban
- mare parte din populația ocupată din mediul rural (26%, în scădere cu un punct procentual față de anul anterior) are un nivel scăzut de educație (gimnazial/ primar sau mai puțin) - față de numai 7% în mediul urban (în creștere cu un punct procentual față de anul anterior)

4.1.3. Șomajul de lungă durată¹⁷

Datele raportate de AJOFM ca șomaj de lungă durată evidențiază șomerii înregistrați care au depășit 12 luni în șomaj (pentru adulți), respectiv 6 luni în cazul tinerilor sub 25 ani. Având în vedere că cei mai mulți dintre șomeri ies din evidențele AJOFM odată cu încetarea perioadei de plată a ajutorului de șomaj (unii dintre ei nereușind să-și prelungească cererea pentru un loc de muncă și după această perioadă), datele raportate de AJOFM pentru șomajul de lungă durată apar mai mici decât în realitate (a se vedea comparativ cu datele la nivel național și regional din AMIGO - pct. 4.1.1 de mai sus).

Conform Eurostat, în anul 2019, în regiunea **Sud Muntenia**, existau 28,8 mii șomeri de lungă durată (cu 22 mii șomeri mai puțini decât în 2017), **rata șomajului de lungă durată** fiind de **2,1%**, în scădere cu 1,6 procente față de 2017. **Incidența șomajului de lungă durată** (ponderea persoanelor aflate în șomaj de un an și peste în total șomeri) a fost de 45,5%, în scădere față de 2017 cu 8,4 puncte procentuale. Acest indicator plasează regiunea Sud Muntenia pe antepenultimul loc.

Conform AMIGO, în 2018, șomajul pe termen lung s-a manifestat mai pregnant în cazul bărbaților, rata șomajului de lungă durată fiind mai mare decât în cazul femeilor (2,9% față de 2,5%) și în mediul rural (2,8% față de 2,6% în mediul urban).

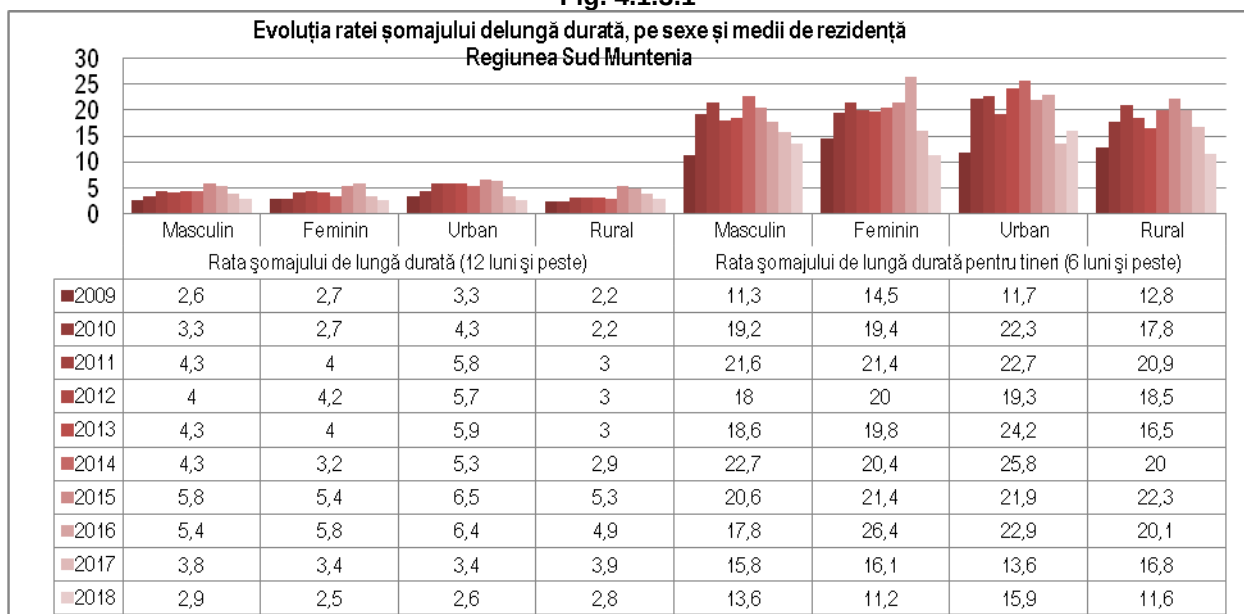
Pentru tineri (15-24 ani), rata șomajului de lungă durată (în șomaj de șase luni și peste) a fost de 12,7%, iar incidența șomajului de lungă durată în rândul tineretului de 61,9% (în scădere cu 5,4 procente față de anul precedent).

Ponderea șomerilor de lungă durată în numărul total de șomeri, în Regiunea Sud Muntenia, înregistra, în 2019, valoarea de 45,5%, valoare peste media națională (42,2%) și europeană - 28 state (40,4%). Regiunea Sud Muntenia înregistra valori peste media națională și în cazul ponderii șomerilor de lungă durată în populația activă: 2,1% din populația activă fiind

¹⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „[3 h PIATA MUNCII](#)” – [pentru vizualizare clic aici](#)

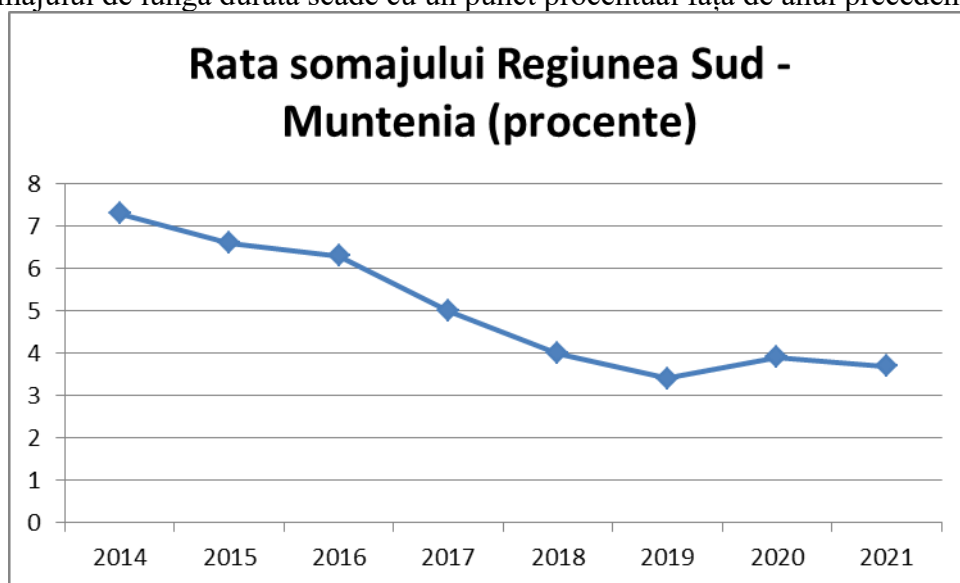
șomeri de lungă durată, față de 1,7% la nivel național. La nivel european, ponderea șomerilor de lungă durată avea în 2019 valoarea de 2,5% din populația activă la nivel european.

Fig. 4.1.3.1

Sursa: Anuarul Statistic al României, 2018/ Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO)

În regiunea Sud Muntenia, **rata șomajului de lungă durată** cunoaște o evoluție fluctuantă în perioada 2009-2018, înregistrând cea mai mare valoare în 2015 (5,6%). În 2018, rata șomajului de lungă durată scade cu un punct procentual față de anul precedent .

În ceea ce privește evoluția **ratai șomajului de lungă durată pentru tineri**, aceasta are o evoluție descrescătoare până în 2019, apoi o evoluție crescătoare în 2020, după care scade în 2021.

În România, în 2018, Șomerii care s-au aflat în **șomaj de lungă durată** (12 luni și peste) au reprezentat 44,1% din totalul șomerilor. Dintre șomerii pe termen lung (aflați în șomaj de 12 luni și peste) 68,8% erau bărbați. Șomajul pe termen lung s-a manifestat pregnant și în rândul celor care au absolvit numai nivelul educațional primar sau fără școală absolvită (49,3%), al absolvenților de școli postliceale (49,0%) și al absolvenților de liceu (47,7%).

În anul 2018, la nivel național, se aflau în șomaj de lungă durată 59,2% dintre șomerii în vârstă de 55 ani și peste, 44,6% dintre persoanele din grupa de vârstă 25-34 ani, 43,0% dintre persoanele din grupa de vârstă 35-44 ani, 41,9% dintre persoanele în vârstă de 45-54 ani și 41,3% dintre persoanele în vârstă de 15-24 ani.

Incidența șomajului de lungă durată în rândul tineretului (ponderea șomerilor de 15-24 ani cu durata șomajului de 6 luni și peste în numărul total al șomerilor din aceeași grupă de vârstă) a fost de 57,2%. Valori mai ridicate ale acestui indicator s-au înregistrat pentru bărbați (61,4%) și pentru persoanele din mediul rural (58,3%).

Rata șomajului de foarte lungă durată (ponderea șomerilor aflați în șomaj de doi ani și peste în populația activă), la nivel național a fost de 0,8%, în scădere față de anul precedent. Din totalul șomerilor, mai puțin de o cincime (19,0%) ar accepta un loc de muncă în orice condiții, neindicând niciun motiv de refuz în eventualitatea găsirii unui. Dintre șomerii care au indicat unul sau mai multe motive care i-ar determina să refuze un loc de muncă (307 mii persoane), doar 22,6% au declarat un singur motiv (principal). Din această ultimă categorie (70 mii persoane), lipsa unui contract de angajare (30,6%), schimbarea domiciliului (24,8%) au fost declarate ca principale motive de refuz al unui loc de muncă; distanța mare față de casă a fost un alt motiv (17,8%) de refuz al unui loc de muncă¹⁸.

4.2. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform balanței forței de muncă (BFM)

4.2.1. Structura populației după participarea la activitatea economică¹⁹

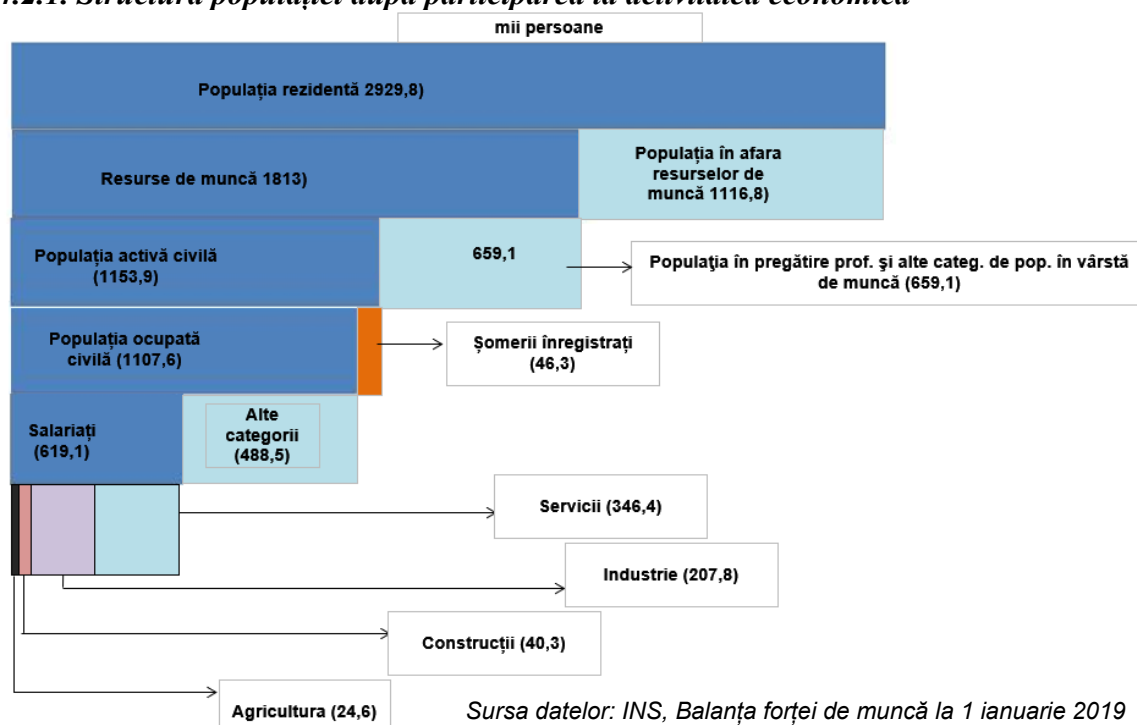

Figura 4.2.1.1 – Distribuția populației Regiunii Sud Muntenia după participarea la activitatea economică la 1 ianuarie 2019

Principalii indicatori ai Balanței forței de muncă sunt:

Resursele de muncă (reprezintă aceea categorie de populației care dispune de ansamblul capacităților fizice și intelectuale care permit să desfășoare o muncă utilă în una din activitățile economiei naționale). Tendințele demografice negative au determinat niveluri scăzute ale participării populației la activitățile economice, astfel că, la 1 ianuarie 2019, în regiunea Sud Muntenia resursele de muncă²⁰ au fost de 1813 mii persoane, reprezentând 61,9% din populația totală²¹ a regiunii și 14,8% din resursele de muncă la nivel național (în scădere ușoară față de anul anterior). Ponderea majoritară în resursele de muncă au deținut-o bărbații (52,6%), depășind

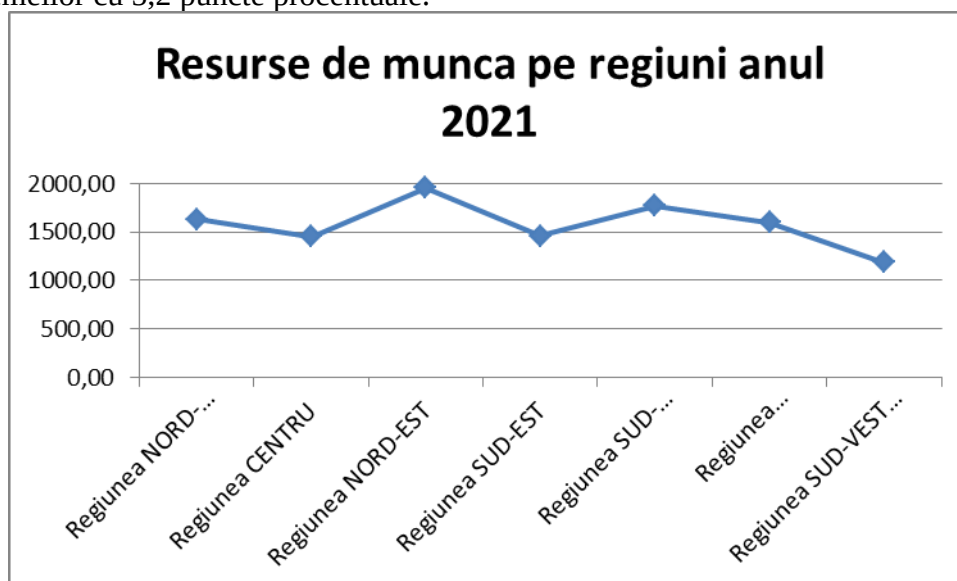
¹⁸ Forța de muncă în România: Ocupare și șomaj - anul 2018

¹⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 c PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic aici

²⁰ Resursele de muncă au fost estimate pe baza populației rezidente la 1 ianuarie 2019 și datele nu sunt comparabile cu anii anteriori anului 2014.

²¹ Populația rezidentă la 1 ianuarie 2019.

pe cea a femeilor cu 5,2 puncte procentuale.

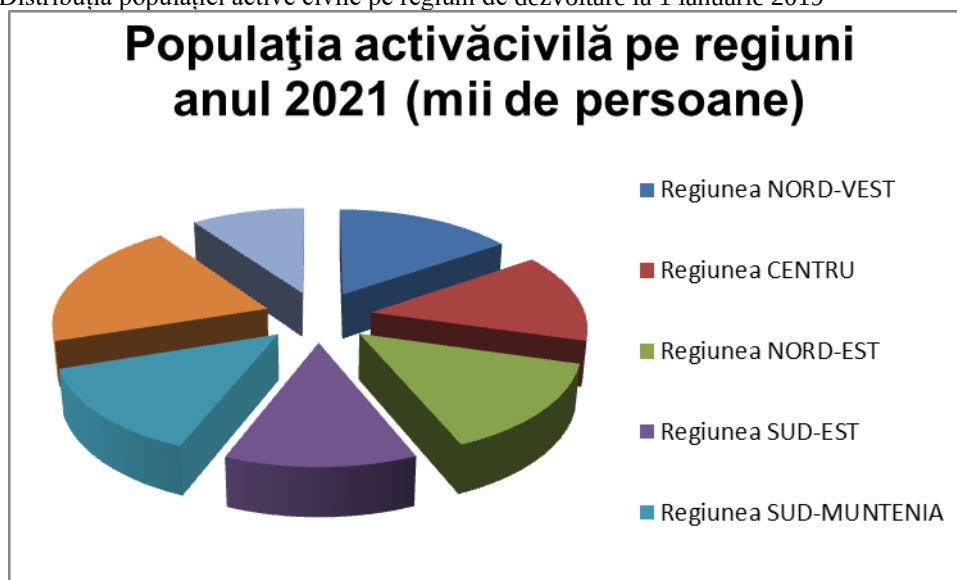

Populația în vârstă de muncă deținea o pondere de 98,1% în totalul resurselor de muncă. Persoanele sub și peste vârsta de muncă aflate în activitate reprezentau 5,5% din resursele de muncă; în cadrul acestei categorii, femeile erau majoritare (65,9%).

Repartizarea resurselor de muncă pe regiuni de dezvoltare reliefează următoarele aspecte: regiunea Nord - Est asigură 16,1% din resursele de muncă ale României; regiunea Sud – Muntenia dispune de 14,8% din resursele de muncă ale țării; regiunea Nord – Vest concentrează 13,3% din resursele de muncă la nivel național.

Populația activă civilă cuprinde populația ocupată civilă și șomerii înregistrați la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă; În regiunea Sud Muntenia, **populația activă civilă** era la 1 ianuarie 2021 de 981,4 mii persoane, reprezentând o pondere de 60% în totalul resurselor de muncă și 39,4% din populația rezidentă a regiunii.

Fig. 4.2.1.3 Distribuția populației active civile pe regiuni de dezvoltare la 1 ianuarie 2019

Populația ocupată civilă (cuprinde toate persoanele care au o ocupație aducătoare de venit, pe care o exercită în mod obișnuit în una din activitățile economiei naționale.

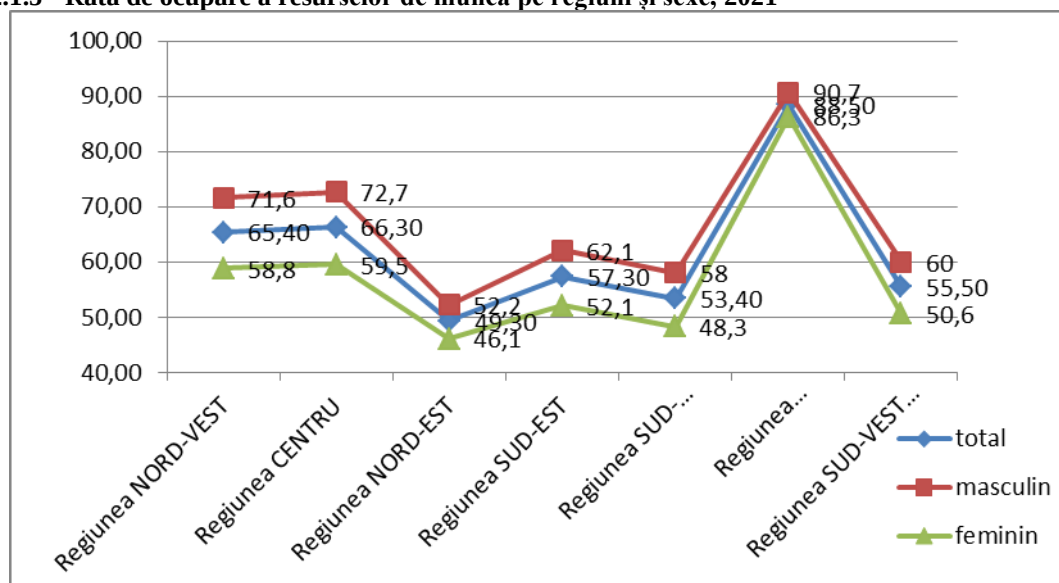
La 1 ianuarie 2021, populația ocupată civilă număra 981,4 mii persoane, în regiunea Sud Muntenia în totalul populației active civile. 96% dintre persoanele active de sex feminin erau ocupate și 4% în șomaj, în timp ce persoanele active de sex masculin reprezentau 95,9% din total, 4,1% fiind șomere. Din distribuția populației ocupate civile pe regiuni de dezvoltare, se

observă că în regiunea București - Ilfov se concentrează cea mai mare proporție a persoanelor ocupate (16,0%), iar în regiunile Sud - Vest Oltenia și Vest cea mai mică proporție (10%).

Rata de ocupare reprezintă proporția populației ocupate civilă în resursele de muncă. Rata de ocuparea resurselor de muncă la 1 ianuarie 2021, în regiunea Sud Muntenia, a fost de 53,4%. Rata ocupării la persoanele de sex feminin a fost de 48,3%, comparativ cu rata ocupării la bărbați (58%). Cea mai mare rată de ocupare a resurselor de muncă a fost de 88,5% și a revenit regiunii București – Ilfov. Dintre celelalte regiuni, valori mai ridicate s-au înregistrat în regiunile Nord – Vest (65,4 %), Centru (66,3%), și cele mai scăzute în regiunile Nord – Est (49,3%) și Sud – Muntenia (53,4%).

În toate regiunile, rata de ocupare a înregistrat valori mai ridicate pentru persoanele de sex masculin comparativ cu cele de sex feminin.

Fig. 4.2.1.5 - Rata de ocupare a resurselor de muncă pe regiuni și sexe, 2021

Analiza comparativă a șomajului și locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM Ialomița în anul 2021

La nivelul lunii decembrie 2019, la nivel județean se totalizează un număr de 4231 șomeri înregistrați, din care 115 absolvenți, pentru 3869 locuri de muncă vacante intrate în evidența AJOFM Ialomița

La nivelul lunii decembrie 2020, la nivel județean se totalizează un număr de 4581 șomeri înregistrați, din care 158 absolvenți, pentru 4001 locuri de muncă vacante intrate în evidența AJOFM Ialomița.

La nivelul anului 2021, ocupațiile investigate totalizează la nivel județean un număr de 4116 intrări la șomeri înregistrați, din care 119 absolvenți, pentru 4038 locuri de muncă vacante intrate în evidența AJOFM Ialomița.

Analizele și concluziile care urmează trebuie privite sub rezerva următoarelor limite metodologice:

- numărul locurilor de muncă are o evoluție crescătoare în perioada 2020-2021, comparativ cu numărul de șomeri înregistrați în baza de date care este în descreștere;
- locurile de muncă vacante înregistrate la AJOFM se apropie dar nu reflectă integral piața muncii (în ciuda obligațiilor legale, nu toate locurile vacante sunt anunțate de angajatori; în general, gradul de cuprindere în evidențele AJOFM scade cu cât crește nivelul de calificare și gradul de specializare a acestora)
- posibile înregistrări multiple ale aceluiași posturi (anunțuri de locuri vacante repetate în cazul neocupării)
- dificultăți serioase de corelare între nomenclatoarele din învățământ și COR

Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru învățământul profesional și liceal tehnologic

Profilul dominant la nivel județean al cererii de forță de muncă pare să fie dat de următoarele domenii: activitatea de protecție și gardă, construcții și lucrări publice (sezonier), prelucrarea lemnului, întreținerea și repararea autovehiculelor, comerț, cultivarea cerealelor, fabricarea de construcții metalice și parti componente, industrie textilă, fabricarea pâinii, prăjituri și produse de patiserie, servicii (restaurante, hoteluri, s.a).

Domeniul de pregătire	Tendință locuri muncă vacante	Ocupații / grupe de ocupații relevante (prin nr. de locuri de muncă vacante în cadrul domeniului)
Construcții, instalații și lucr. publice	↑	Zidari, Dulgheri, Zugravi, Instalatori, Constructori în beton armat și asimilați; Faianțar, fierar betonist, montator rigips, pavator <i>OBS. Sector caracterizat prin fluctuații sezoniere</i>
Comerț	↑	Vânzători, Agenți comerciali și mijlocitori de afaceri, Agenți în activitatea financiară și comercială
Servicii	↑	Ospătari și barmani; manipulant marfă; Cameriste și însoțitori; secretara, agent turism Agent securitate, spalator auto
Industrie alimentară	↑	Bucatar, macelar, Patiser ; Brutar; Operatori produse pasetarie, cofetarie și zaharoase
Economic	↑	Contabil. Casier, gestionar
Electronica și automatizări	↑	Tehnicienii operatori mașini calcul, tehnicienii operatori roboți industriali; (electronist telecomunicații, operator calculator)
Estetica și igiena corpului omenesc	↑	Coafor, frizer, cosmetician, manichiurist
Mecanică	↑	• Prelucrători prin așchiere (lacatus mecanic, strungar) • Constructori montatori structuri metalice • Mecanic agricol • Conducător auto • Sudori și debitorii autogeni • Lucrători la mașini de polizat, rectificat și ascuțit • Mecanic auto • Operatori la liniile de montaj automat • Operator tamplarie aluminiu
Industria prelucrătoare lemn	↑	• dulgher • tamplar universal
Sanatate și asistenta socială	↑	• Asistent medical • Asistent personal persoana cu dizabilități • Farmacist
Industrie textilă	↑	- Lucrători în ind. textilă și confecții - Operatori la mașini și utilaje pentru industria confecțiilor - croitor
Electromec.		- Electromecanici montatori și reparatori de

	↑	aparate si echipamente electrice si energetice;
Industria chimica	↔	• Operatori chimisti • Laborant chimist

Nr. locuri de muncă vacante, nr. șomeri: ↑ creștere, ↓ scădere, ↔ aprox. constant

Referitor la analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru liceul tehnologic putem desprinde profiluri sanitar, mecanic, comert/economic, electric, servicii, automatizari, constructii, ind. alimentara, industrie textila, care cuprinde domeniile cele mai favorizate de piața muncii, referitor la numărul locurilor vacante..

Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru școala postliceală

Pentru județ tendința generală este de creștere a locurilor de muncă vacante. Dintre grupele de ocupații cu număr semnificativ de locuri de muncă vacante la nivelul județului Ialomita, se desprind : **servicii, constructii civile, mecanic, electric, industria alimentara, agricultura, comert, sistemul economic, sănătatea, electronica si automatizari, industrie textila, industrie chimica** .

Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru învățământul superior

Pentru învățământul superior, dintre grupele de ocupații cu număr semnificativ de locuri de muncă vacante la nivelul județului Ialomita, se desprind: **specialisti în sistemul financiar/ economisti, juristi, ingineri chimisti, ingineri mecanici, ingineri agronomi, , ingineri industria alimentara, inginer zotehnist, ingineri constructii, farmacist, inginer sistem software** .

Dacă privim situația locurilor de muncă vacante, intrate în fiecare lună în evidența serviciului public de ocupare și cele ieșite prin ocupare, avem următoarea situație pentru perioada 2019- 2021

Anul	2019	2020	2021
Nr. locuri intrate in evidenta	3869	4001	4038
Nr. locuri ieșite prin ocupare	1447	1428	1655

Tab. 4.2.2.a, *Sursa: datele administrative ale AJOFM Ialomita*

Se constată o creștere în ultima perioadă, privitor la numărul locurilor de muncă oferite, comparativ cu perioade similare din anii precedenti.

Analiza distribuției teritoriale în Regiune a numărului de intrări în șomajul înregistrat la Agențiile de ocupare a forței de muncă și ponderea disponibilizărilor de personal în acestea

Observând nivelul disponibilizarilor de personal, desprindem concluzia că numărul concedierilor este în scadere în anul 2021.

La nivel județean, se observa tendința de reducere de personal **din industria chimica, fabricarea substanțelor si produselor chimice, domeniul constructiilor/ infrastructura (sezonier), confectiilor textile, paza si servicii comunitare** .

4.3. Concluzii din analiza comparativă pe ocupații a șomajului și locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM

- Profilul dominant la nivel județean al cererii de forță de muncă dat de următoarele domenii: mecanica, comert/economic, electric, estetica si igiena corpului omenesc, sanatate, constructii, agricultura, industria alimentara, automatizari, industria textilă, industrie chimica, servicii.
- Domenii cu dinamică pozitivă și potențial mare de absorbție pe piața muncii: servicii, comert,

industria textilă, mecanică, ind. alimentară, construcții (sezonier), agricultură (sezonier).

■ În ultima perioadă, există o inversare a cererii/ofertei pe piața muncii, și anume angajatorii oferă un număr de locuri de muncă mai mare față de ofertă, existând un deficit de forță de muncă calificată, acest deficit fiind în creștere. De asemenea, se observă o creștere și a numărului de locuri de muncă pentru muncitori necalificați, angajatorii fiind dispuși să califice la locul de muncă.

Concluzii de ordin general

Independent de eforturile depuse în vederea studierii pieței muncii și anticipării evoluției acesteia, trebuie să conștientizăm că ea este determinată în special de evoluția economico-financiară a țării, de capacitatea de dezvoltare a mediului de afaceri, de programele guvernamentale de dezvoltare, de proiectele ce pot fi susținute și finalizate prin finanțări europene, de capacitatea membrilor societății de a se racorda și la procesul de dezvoltare antreprenorială care să ducă la asumarea responsabilităților în ce privește inițierea unor afaceri sau activități independente.

În aceste condiții prognozele privind perspectivele de dezvoltare ale angajatorilor care au un cuvânt de spus și pe piața forței de muncă nu pot determina foarte exact excedentul sau deficitul de forță de muncă, evoluția acesteia nemaifiind în nici un caz apropiată de o variație cât de cât liniară.

În astfel de situații de criză apare ca o soluție pentru atenuarea șocurilor de pe această piață apelarea la sistemul de formare profesională continuă, la evaluarea de competențe obținute în sistemul non-formal.

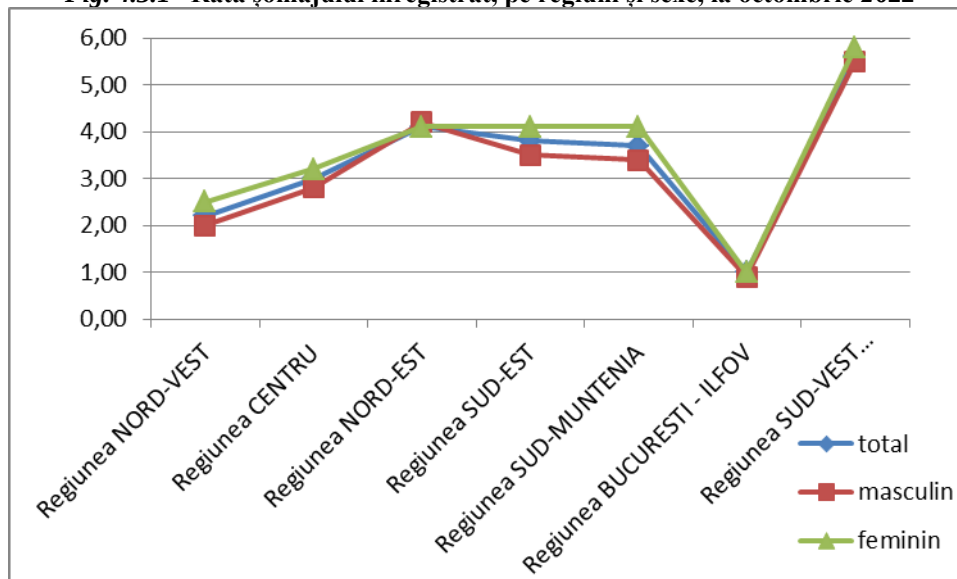
Pentru resursele umane care datorită acelor conjuncturi își pierd locul de muncă este necesară pe lângă îndrumarea către alternative viabile de reconversie profesională oferirea unei asistențe de specialitate sub forma consilierii, asistență care trebuie intensificată mai ales la începutul perioadei de inactivitate, ținând seama de vârsta la care se află o parte dintre acestea, de capacitatea de a accepta anumite schimbări în conduita socio-profesională, toate acestea având ca scop evitarea unui șomaj de lungă durată.

Evoluții și situația curentă privind șomerii înregistrați²²

Măsurarea volumului șomajului în România, ca de altfel și în alte țări europene, se realizează prin doi indicatori: șomajul înregistrat și șomajul definit în accepțiunea BIM (Biroul Internațional al Muncii). Datele privind șomerii înregistrați provin de la Agențiile pentru Ocuparea Forței de Muncă. Această metodă are avantajul că oferă permanent date statistice cu caracter exhaustiv referitoare la numărul persoanelor fără un loc de muncă și dezavantajul că nu toate persoanele care nu lucrează pot fi înregistrate la ANOFM (trebuie să îndeplinească condițiile impuse de legislația națională).

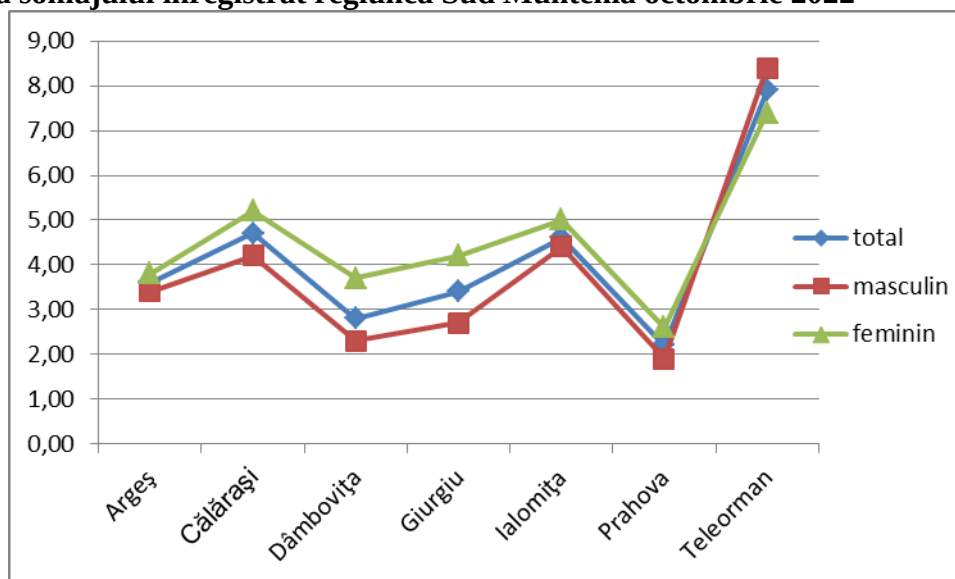
²² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3 e PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic aici](#)

Fig. 4.3.1 Rata șomajului înregistrat, pe regiuni și sexe, la octombrie 2022

Rata șomajului înregistrat, în octombrie 2022, a atins cea mai ridicată valoare în regiunea, Sud-Vest Oltenia (5,6%), iar cea mai mică în regiunea București - Ilfov (1%), regiunea Sud Muntenia atingând valoarea de 3,7%.

Fig. Rata șomajului înregistrat regiunea Sud Muntenia octombrie 2022

În finele lunii octombrie 2022 în regiunea Sud Muntenia Rata șomajului regional înregistrat a fost de 3,7%. Cele mai mari rate ale șomajului înregistrat în Regiune au fost în județele Teleorman (7,9%), Călărași (4,7%), Ialomița (4,6%).

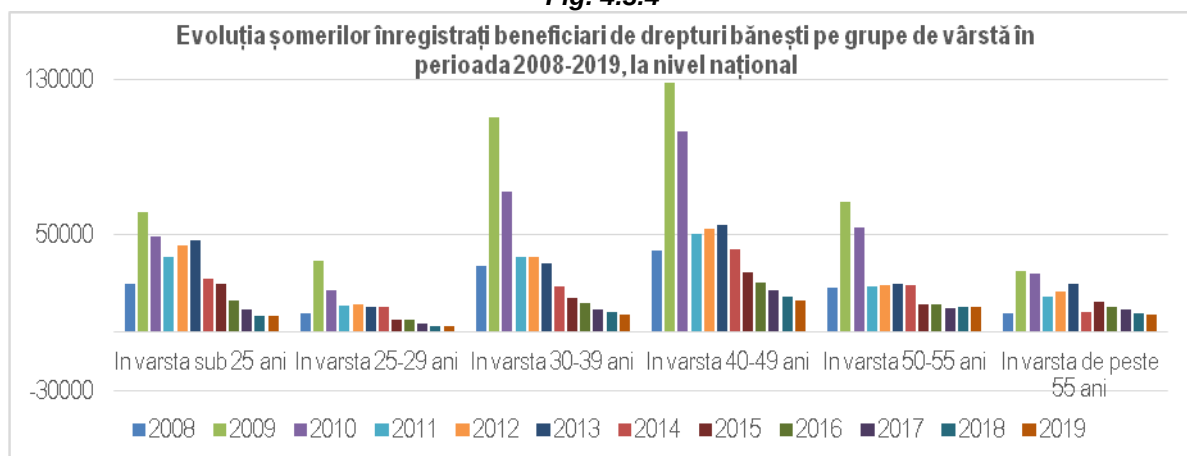
Repartizarea pe sexe relevă că, șomajul a afectat în aceeași măsură atât bărbații cât și femeile.

Structura șomajului înregistrat pe grupe de vârstă. Șomajul tinerilor

În anul 2019, la nivel național, ponderea șomerilor înregistrați, beneficiari de drepturi bănești, sub 25 de ani din totalul șomerilor înregistrați, beneficiari ai drepturilor bănești, era de 14,1%, în scădere cu 3,7% față de ponderea din 2016 (17,9%). Se observă că cea mai mare aglomerare a șomerilor înregistrați la nivel național este în zona 40-49 ani (28%), urmată de grupa de vârstă sub 50-55 de ani (22%).

În perioada 2008-2019, numărul șomerilor sub 25 de ani la nivel național înregistrează o creștere spectaculoasă în anul 2009 (+59,60%), (creștere determinată de fenomenele economice

Fig. 4.3.4

Sursa: INS, Baza de date TEMPO On line – Șomeri înregistrați, beneficiari de drepturi bănești

din 2009), după care începe să scadă, numărul șomerilor înregistrați în anul 2019, fiind mai mic cu 66,7% față de 2008. Această situație este similară tuturor grupelor de vârstă.

Populația în pregătire profesională și alte categorii de persoane

Populația în pregătire profesională și alte categorii de persoane neincluse în populația activă au reprezentat, în 2019, în regiunea Sud Muntenia, 36,4% din totalul resurselor de muncă. În această categorie de populație s-au regăsit 659,1 mii persoane, în scădere față de anul precedent cu 31,5 mii persoane.

4.4. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante

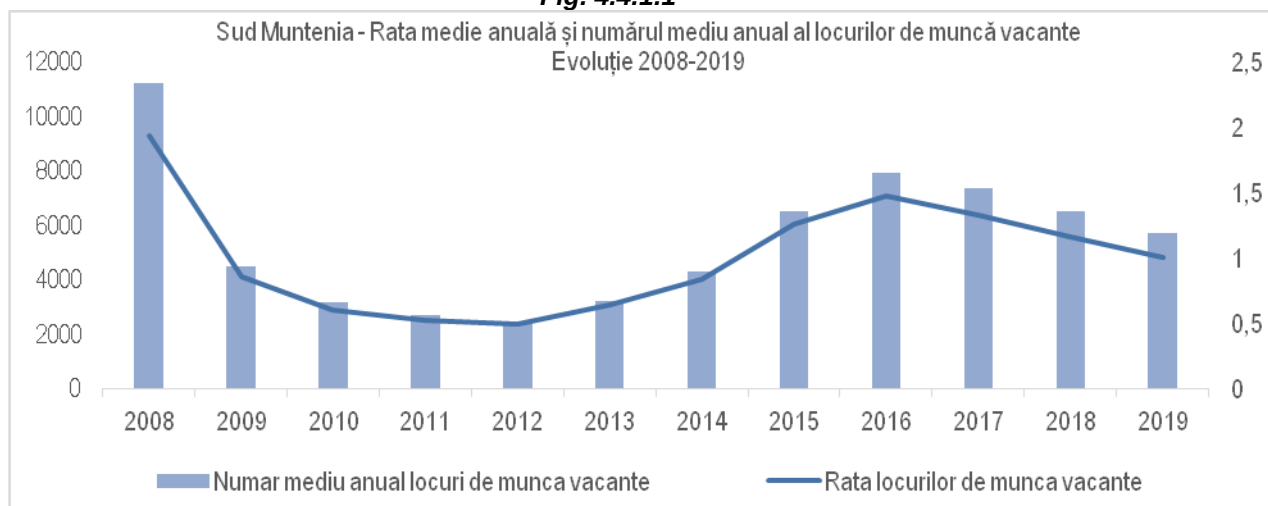
Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale²³ față de anul anterior. Rata medie anuală a locurilor de muncă vacante ²⁴ a fost de 1,01%, în scădere (-0,15 puncte procentuale) față de anul precedent.

În anul 2019, în regiunea Sud Muntenia, numărul mediu anual al locurilor de muncă vacante a fost de 5698, în scădere cu 826 (-12,7%) locuri de muncă vacante

²³Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 f PIATA MUNCII”

²⁴Rata medie anuală a locurilor de muncă vacante reprezintă raportul dintre numărul mediu anual al locurilor de muncă vacante și numărul mediu anual total al locurilor de muncă (ocupate și vacante, exclusiv cele blocate sau destinate numai promovării în interiorul întreprinderii sau instituției), exprimat procentual.

Fig. 4.4.1.1

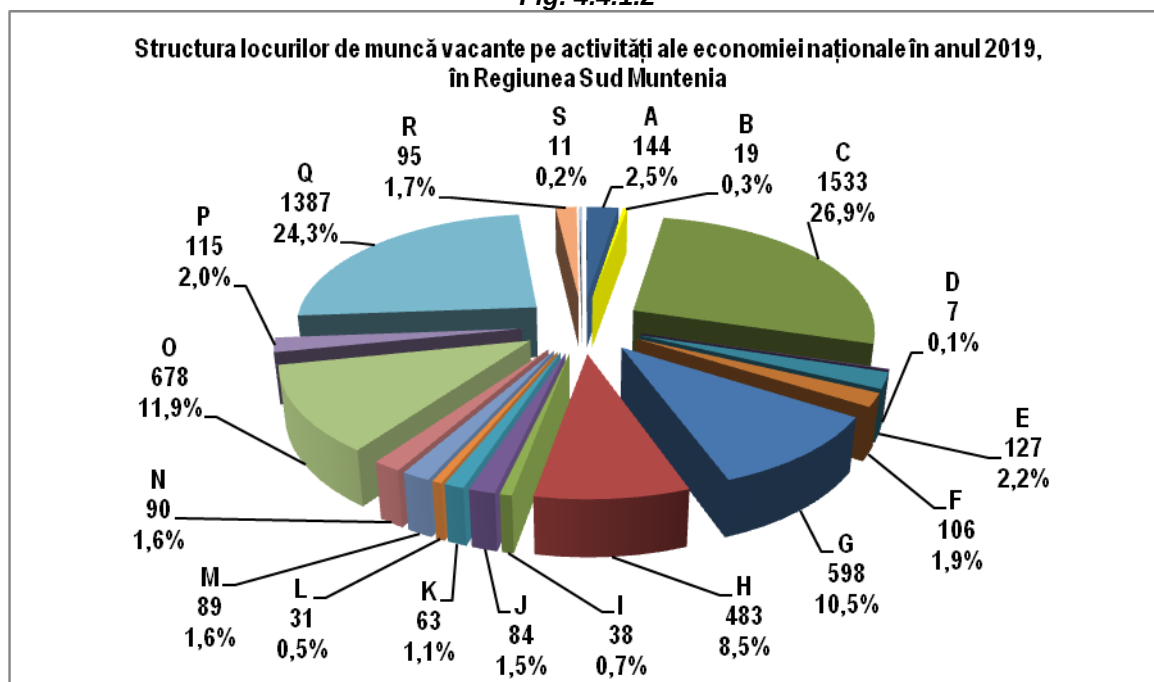

Sursa: INS, Baza de date TEMPO On line

Se observă o evoluție continuă a numărului locurilor de muncă vacante începând cu anul 2012 până în 2016. Începând cu 2017, atât numărul locurilor de muncă vacante cât și rata locurilor de muncă vacante înregistrează o scădere continuă. În primul trimestru al anului 2020 rata locurilor de muncă vacante a ajuns subunitară (0,76% în Regiunea Sud Muntenia și 0,84% la nivel național). Conform EUROSTAT, rata locurilor de muncă vacante în primul trimestru al anului 2020 a fost de 1,9%, atât în Uniunea Europeană cât și zona euro. România (0,9%) se numără printre statele membre cu cele mai mici rate ale locurilor de muncă vacante (Polonia (0,6%), Italia (0,7%), Irlanda (0,7%) și Bulgaria (0,7%). În Regiunea Sud Muntenia, rata locurilor de muncă vacante a scăzut de la 1,1% în primul trimestru din 2019 până la 0,76% în primul trimestru al anului 2020.

Rata medie anuală și numărul mediu anual al locurilor de muncă vacante pe activități ale economiei naționale

Fig. 4.4.1.2

În anul 2019, ratele medii anuale ale locurilor de muncă vacante cu cele mai ridicate valori s-au înregistrat în **sănătate și asistență socială** (3,97%), **activități de spectacole, culturale și recreative** (2%), **tranzacții imobiliare** (1,92%), **informații și comunicații** (1,77%), respectiv administrația publică (1,75%). În industria prelucrătoare s-a

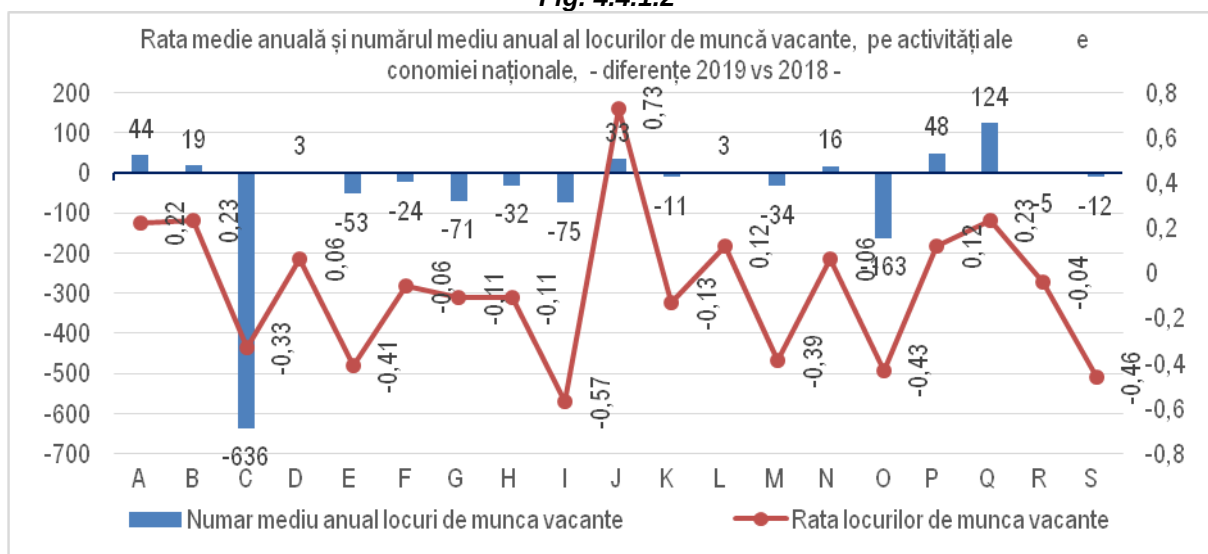
concentrat aproape o treime din numărul total al locurilor de muncă vacante (1,5 mii locuri vacante; 26,9% din numărul total al locurilor de muncă vacante), iar rata locurilor de muncă vacante a avut o valoare medie anuală de 0,89%.

În sănătate și asistență socială s-a concentrat aproape un sfert din numărul total al locurilor de muncă vacante (1,38 mii locuri vacante; 24,3% din numărul total al locurilor de muncă vacante). La polul opus, cele mai mici valori atât în ceea ce privește rata, cât și numărul mediu anual al locurilor de muncă vacante s-au înregistrat în activitățile din industria extractivă (0,3%, respectiv 19 locuri vacante) și producția și furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (0,12%, respectiv 7 locuri de muncă vacante), urmate de tranzacții imobiliare (0,5%, respectiv 31 locuri de muncă vacante) și hoteluri și restaurante (0,7%, respectiv 38 locuri de muncă vacante).

Față de anul anterior, cele mai semnificative diminuări atât în ceea ce privește rata, cât și numărul mediu anual al locurilor de muncă vacante au cunoscut activitățile de industria prelucrătoare (-0,33 puncte procentuale, respectiv - 636 locuri vacante), administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public (-0,43 puncte procentuale, respectiv - 163 locuri vacante). Față de perioada analizată, cele mai relevante creșteri ale locurilor de muncă vacante s-au regăsit în sănătate și asistență socială (+0,23 puncte procentuale, respectiv +124 locuri vacante), învățământ (+0,12 puncte procentuale, respectiv +48 locuri vacante), agricultură (+0,22 puncte procentuale, respectiv +44 locuri vacante) informații și comunicații (+0,73 puncte procentuale, respectiv + 33 locuri vacante).

Conform datelor statistice ale ANOFM, cei mai importanți angajatori din regiune, ca număr de

Fig. 4.4.1.2

Sursa: INS, Baza de date TEMPO On line

salariați erau: SC Automobile Dacia SA, SC Adient Automotive Romania, SC Lear Corporation Romania, SC Johnson Controls România, Yazaki România SRL, SC Lidl Discount SRL, SC Arctic SA, Leoni Wiring System, DGRFP Ploiești, AquilaPart Prod Com SRL, Spitalul Județean de Urgență Ploiești.²⁵

Potrivit datelor furnizate de agenții economice privind locurile de muncă vacante, în evidențele Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), sunt disponibile 32.523 locuri de muncă la nivel național. Cele mai multe locuri de muncă sunt oferite pentru: agent de securitate (1.862), lucrător comercial (1.767), muncitor necalificat la asamblarea, montarea pieselor (1.083), muncitor necalificat în industria confecțiilor (1.014), muncitor necalificat la demolarea clădirilor, căptușeli, zidărie (909), conducător auto transport rutier de mărfuri (818), lăcătuș mecanic (732).

²⁵Eures - Portalul mobilității europene pentru ocuparea forței de muncă

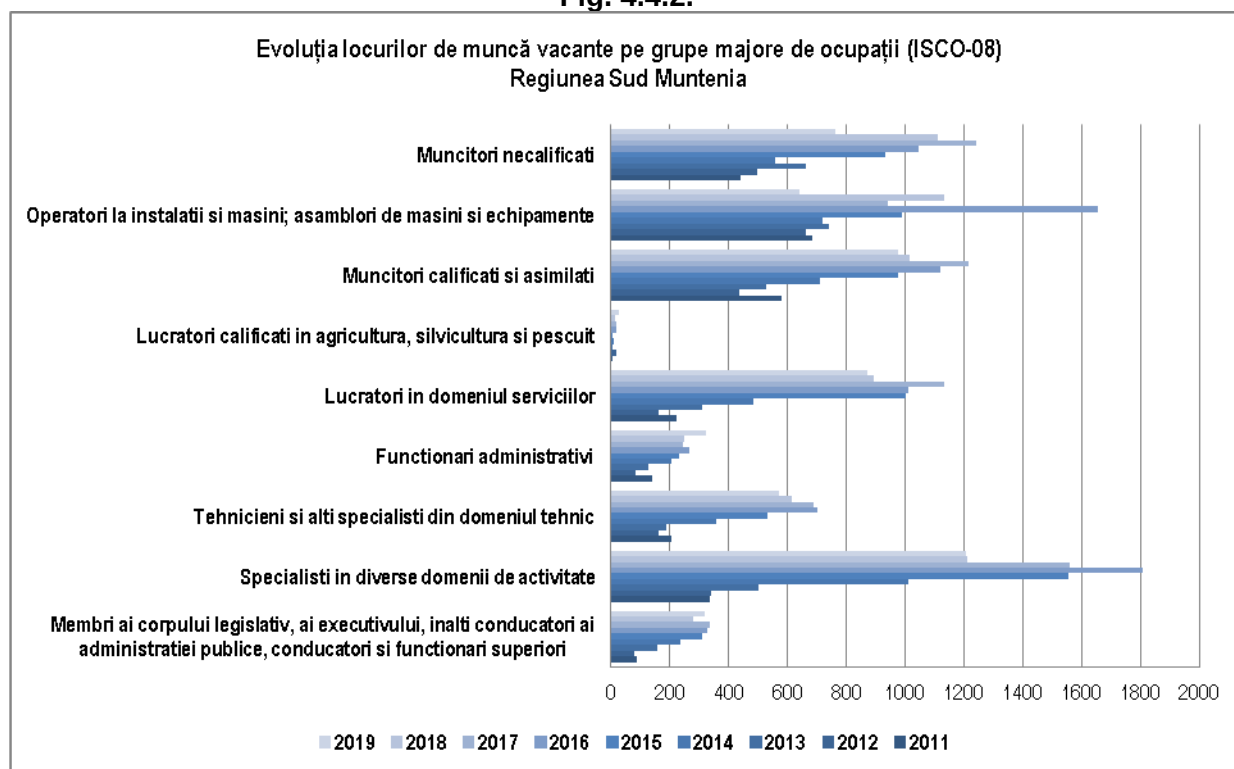
Din cele 32.523 de locuri de muncă vacante declarate de angajatori la agențiile pentru ocuparea forței de muncă, 1.738 sunt destinate persoanelor cu studii superioare (programator, inginer în diferite domenii de activitate, economist, contabil, psiholog etc), 18.461 pentru persoanele cu studii liceale, postliceale, profesionale, restul locurilor de muncă fiind destinate persoanelor cu studii primare/gimnaziale sau fără studii. Angajatorii din Spațiul Economic European oferă, prin intermediul rețelei EURES România, 685 locuri de muncă vacante²⁶

Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații²⁷

În anul 2019, cea mai mare cerere de forță de muncă salariată exprimată de angajatori s-a constatat în rândul ocupațiilor de specialiști în diverse domenii de activitate - grupa majoră 2 (21% din totalul locurilor de muncă vacante, respectiv 1,21 mii locuri vacante), urmate de ocupațiile de), muncitori calificați și asimilați (975 locuri vacante, respectiv 17% din totalul locurilor de muncă vacante), lucrători în domeniul serviciilor- grupa majoră 5 (871 locuri vacante, 15% din totalul locurilor de muncă vacante), muncitori necalificați (762 locuri vacante 13% din totalul locurilor de muncă vacante).

La polul opus, cu cea mai redusă disponibilitate a cererii de forță de muncă salariată s-au

Fig. 4.4.2.

Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online

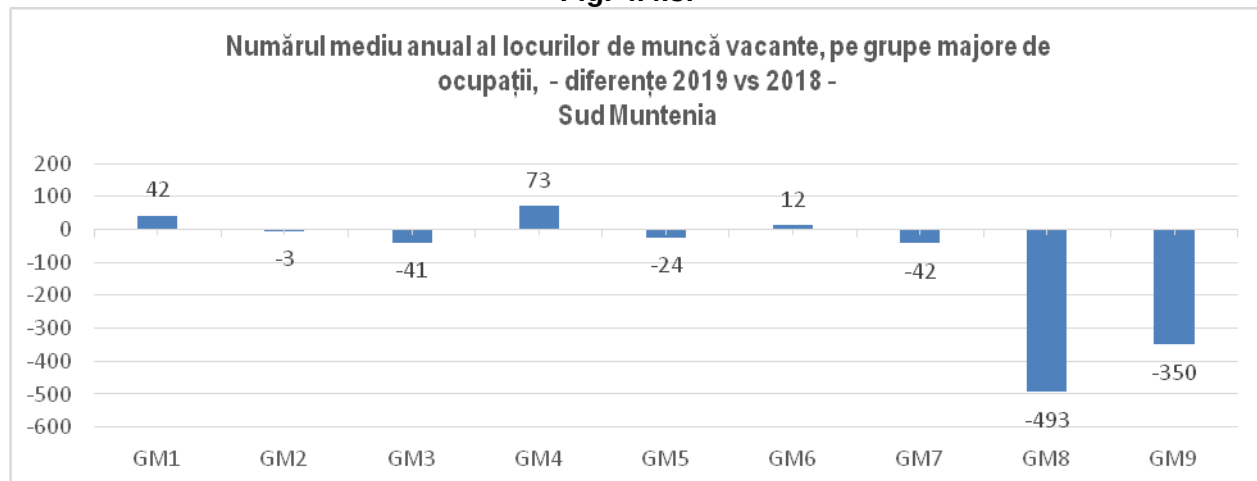
regăsit ocupațiile **lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit** - grupa majoră 6 (26 locuri vacante, 0,5% din totalul locurilor de muncă vacante), **membrii corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori** - grupa majoră 1 (319 locuri vacante, 5,6% din totalul locurilor de muncă vacante) și **funcționari administrativi** - grupa majoră 4 (323 locuri vacante, 5,7% din totalul locurilor de muncă vacante).

Comparativ cu anul 2018, cele mai relevante scăderi a numărului mediu anual al locurilor de muncă vacante s-au înregistrat în rândul ocupațiilor de **operatori la instalații și mașini;**

²⁶ Comunicat de presă al ANOFM din 27 februarie 2020

²⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 f PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

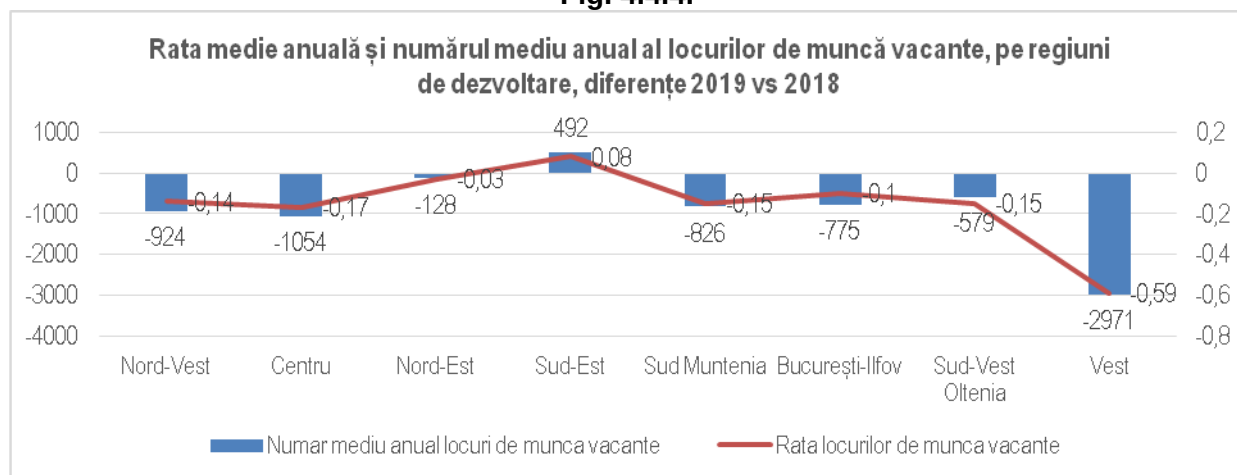
Fig. 4.4.3.

Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online

asamblori de mașini și echipamente – grupa majoră 8 (- 493 locuri vacante), respectiv de muncitori necalificați – grupa majoră 9 (-350 locuri vacante). Prin comparație cu anul precedent, ușoare creșteri ale numărului mediu anual al locurilor de muncă vacante s-au înregistrat în rândul ocupațiilor de funcționari administrativi - grupa majoră 4 (+73 locuri de muncă vacante), membrii corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori - grupa majoră 1 (+42 locuri de muncă vacante) și Lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit – grupa majoră 6 (+ 12 locuri vacante). În profil teritorial, în anul 2019, cele mai ridicate valori ale ratei medii anuale a locurilor de muncă vacante s-au înregistrat în regiunile București-Ilfov (1,43%) și Vest (1,37%). În ceea ce privește numărul mediu anual al locurilor de muncă vacante, angajatorii au prezentat cea mai semnificativă cerere de forță de muncă salariată în regiunea București-Ilfov (12,7 mii locuri vacante), care a reprezentat 30,5 % din numărul locurilor de muncă vacante din întreaga țară. Regiunile Nord-Vest (6,8 mii locuri vacante), respectiv Vest (4,8 mii locuri vacante) au însumat aproape 30% din numărul total al locurilor de muncă vacante. La polul opus, atât în ceea ce privește rata, cât și numărul mediu anual al locurilor de muncă vacante cele mai scăzute valori le-a cunoscut regiunea Sud-Vest Oltenia (0,4%; 3,7% din numărul locurilor de muncă vacante la nivel național, respectiv 1,5 mii locuri vacante), urmată de regiunea Sud-Est (0,63%; 7,8% din numărul locurilor de muncă vacante la nivel național, respectiv 3,3 mii locuri vacante). Comparativ cu anul precedent, în ceea ce privește numărul mediu anual al locurilor de

Fig. 4.4.4.

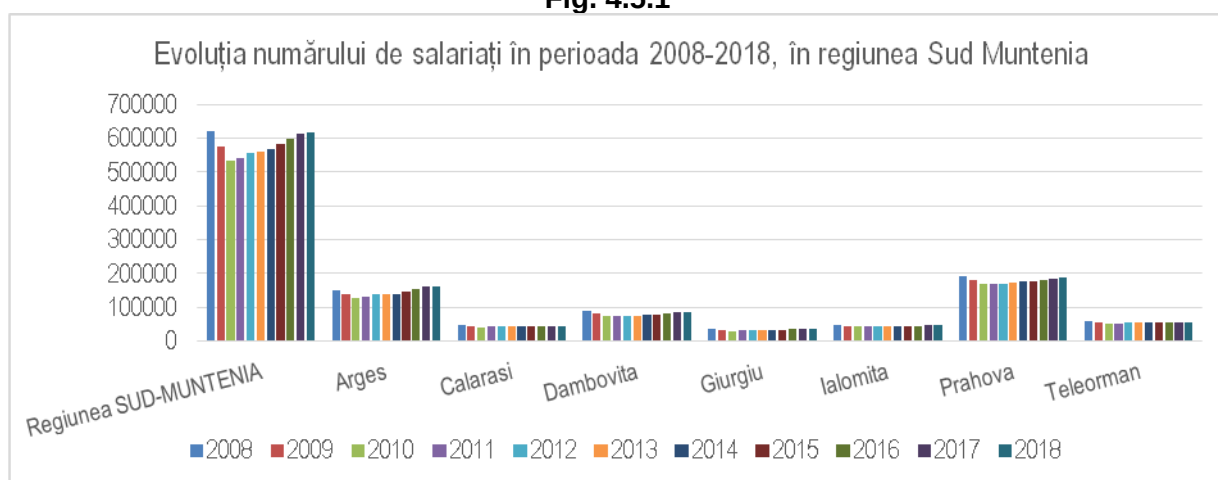
Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online

muncă vacante s-au înregistrat creșteri numai în regiunea Sud-Est (+492 locuri de muncă vacante). În toate celelalte regiuni numărul mediu al locurilor de muncă vacante a scăzut față de anul anterior. Cele mai relevante scăderi ale ratei medii anuale și ale numărului mediu de locuri vacante s-au înregistrat în regiunile Vest (- 0,59%, respectiv -2,97 mii locuri vacante), Centru (- 0,17%, respectiv -1,05 mii locuri vacante) și Nord-Vest (- 0,14%, respectiv -924 locuri vacante).

4.5. Evoluții și situația curentă - efectivul salariaților la sfârșitul anului, pe activități (secțiuni și diviziuni) ale industriei²⁸

În regiunea Sud Muntenia, în anul 2018, numărul salariaților era de 619559 persoane, reprezentând 55,9% din totalul populației civile ocupate, în creștere cu 4990 persoane față de anul anterior, respectiv cu 0,8%. Analizând evoluția efectivului de salariați (figura 4.5.1) se observă că în perioada 2008-2010 acesta are o tendință descrescătoare în toate județele regiunii ca urmare a efectelor negative ale crizei economice și financiare. În perioada 2010-2018 efectivul salariaților are o tendință crescătoare în majoritatea județelor, cu excepția județelor Călărași Ialomița și Teleorman, care în 2018 înregistrează o scădere a numărului de salariați față de anul anterior. Județele care în 2018 aveau cel mai mare efectiv de salariați erau: Prahova (30,1% din numărul de salariați din regiune), Argeș (26,2% din numărul de salariați din regiune) și Dâmbovița (14% din numărul de salariați din regiune), la polul opus situându-se județele Giurgiu (5,9% din numărul de salariați din regiune), Călărași (7,3% din numărul de salariați din regiune) și Ialomița (7,4% din numărul de salariați din regiune).

Fig. 4.5.1

Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online

Comparativ cu structura numărului de salariați pe activități economice la nivel național, în 2018, regiunea Sud Muntenia se remarcă prin **ponderea mare a numărului de salariați din industrie** (33,5%, cu 6,1 puncte procentuale peste media națională) și în special din **industria prelucrătoare** (28,8% , cu 5,34 puncte procentuale peste media națională). Pornind de la aceste date și de la structura VAB pe activități ale economiei naționale, se poate contura profilul economic regional.

Analizând structura numărului de salariați pe activități ale economiei naționale, în anul 2018, se observă procentul foarte redus de persoane salariate în **agricultură, silvicultură și pescuit** – 4,0%. Județele Ialomița, Călărași și Teleorman au un profil preponderent agricol, cu o pondere mare a numărului de salariați în **agricultură, silvicultură și pescuit** (11,5%, 10,5%, 7,3%), comparativ cu județele industrializate: Argeș (1,8%), Prahova (1,7%) și Dâmbovița

²⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 g PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

(2,4%). Corelând aceste date cu structura populației civile ocupate în această activitate economică (la nivel regional 27,8% din total populație era ocupată în agricultură), se confirmă concluzia că, în prezent, în mediul rural se practică o agricultură de subzistență, deci un șomaj deghizat. Analizând evoluția numărului de salariați pe activități ale economiei naționale, la nivel regional, în 2018 față de 2017, observăm că numărul de salariați înregistrează o tendință crescătoare în aproape toate activitățile cu excepția activităților de **Industria prelucrătoare** (-2019 salariați), **industria extractivă** (+53 salariați), **producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat** -100 salariați), **distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare** (-472 salariați), **Tranzacții imobiliare** (-219 salariați). Comparând distribuția numărului de salariați pe activități ale economiei naționale de la nivel regional cu cea de la nivel național, la sfârșitul anului 2018, ponderi superioare față de cele înregistrate la nivel național s-au înregistrat în următoarele județe:

- **Argeș:** industria prelucrătoare (39,9%)
- **Călărași:** agricultură (10,5%), construcții (9,1%), administrație publică și apărare (6,3%), învățământ (8,3%), sănătate și asistență socială (8,4%).
- **Dâmbovița:** industria extractivă (1,7%), industria prelucrătoare (28,2%), distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (2,1%), administrație publică și apărare (5,1%), învățământ (9,4%), sănătate și asistență socială (7,9%).
- **Giurgiu:** agricultură (6,6%), industria extractivă (1,8%), construcții (9,4%), transport și depozitare (10,3%), administrație publică și apărare (7,3%), învățământ (8,0%), sănătate și asistență socială (11,1%).
- **Ialomița:** agricultură (11,5%), construcții (8%), comerț (20,7%), hoteluri și restaurante (4%), administrație publică și apărare (5,7%), învățământ (7,5%), sănătate și asistență socială (7,9%)
- **Prahova:** industria extractivă (2,2%), industria prelucrătoare (30,5%), distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (2,5%), transport și depozitare (6,2%)
- **Teleorman:** agricultură (7,3%), industria extractivă (2,1), comerț (18,4%), administrație publică și apărare (5,9%), învățământ (8,6%), sănătate și asistență socială (9,7%).

Se observă că elementul comun al județelor industrializate este procentul ridicat al salariaților în industrie, spre deosebire de celelalte județe care au un procent ridicat al salariaților în agricultură, administrație publică, învățământ, sănătate și asistență socială (acest fenomen se poate explica prin nivelul crescut al sărăciei în aceste județe, precum și prin ponderile ridicate ale populației școlare și vârstnice – în aceste județe ponderea populației școlare și vârstnice depășește 38% în total populație).

Analiza comparativă pe ocupații a șomajului și locurilor de muncă vacante în perioada 2008-2019

Datele furnizate de INS cu privire la evoluția locurilor de muncă vacante, respectiv a numărului de șomeri înregistrați, la nivelul anului 2019, evidențiază că la nivel regional se înregistrau un număr de 39434 șomeri înregistrați și 5698 locuri de muncă vacante. Cea mai mare pondere în totalul locurilor de muncă vacante o dețin activitățile: în **industria prelucrătoare** (26,9% din numărul total al locurilor de muncă vacante), **sănătate și asistență socială** (24,3% din numărul total al locurilor de muncă vacante) și **administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public** (11,9% din numărul total al locurilor de muncă vacante).

În 2019, în regiunea Sud Muntenia, numărul de șomeri înregistrați scade cu 14,7% față de anul 2018, iar numărul locurilor de muncă vacante scade cu 12,7%. Rămân însă 5698 locuri de muncă vacante și 39434 șomeri înregistrați. De ce un număr atât de mare de șomeri nu pot ocupa câteva mii de posturi vacante. Răspunsurile sunt multiple:

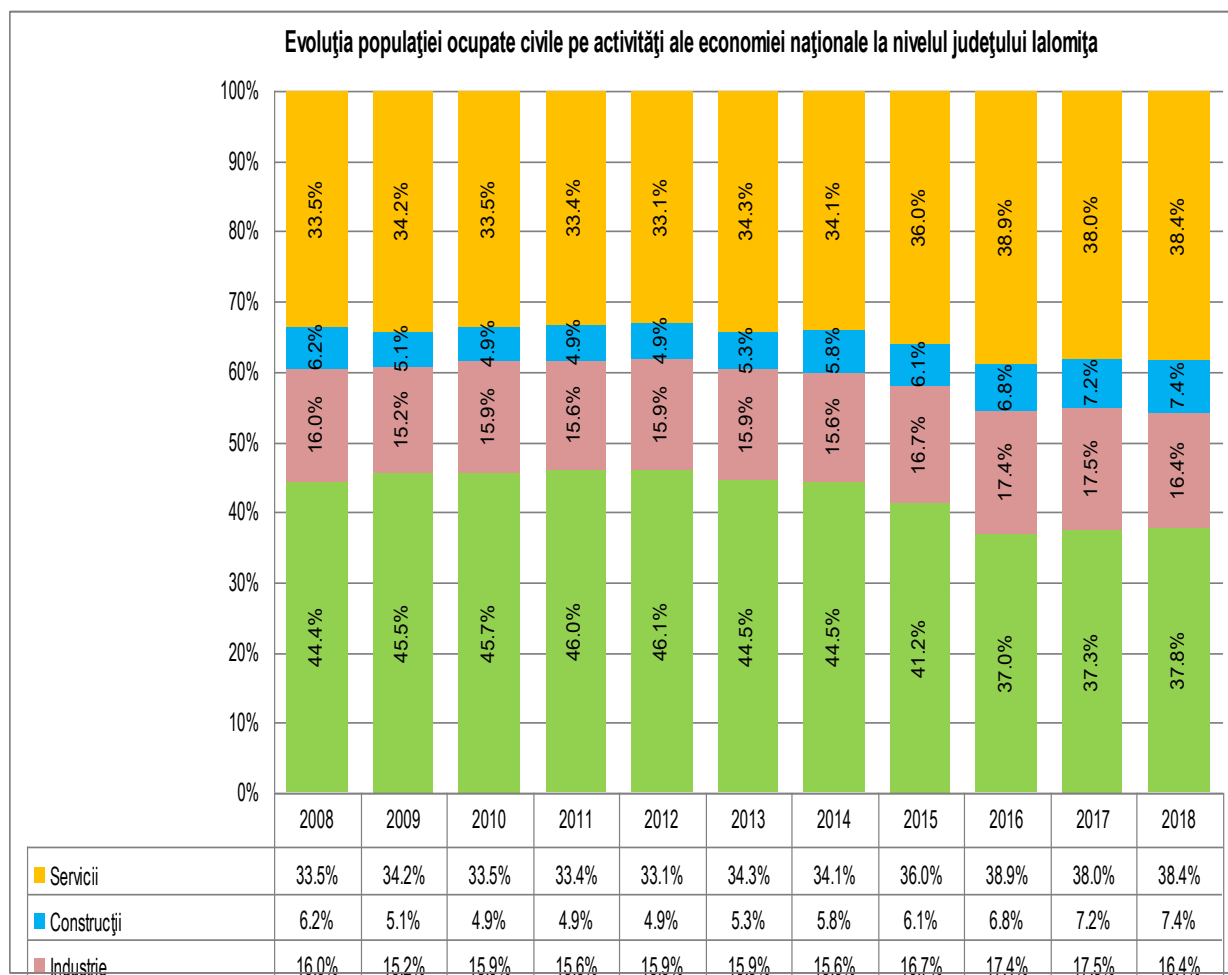
- salariile oferite de angajatorii care anunță posturi vacante sunt prea mici pentru a-i atrage pe potențialii candidați
- obținerea unor venituri fără muncă: veniturile și celelalte facilități obținute de beneficiarii de asistență socială sunt suficiente pentru un minimum de trai fără muncă

- supradimensionarea agriculturii în privința populației ocupate: majoritatea persoanelor ocupate în agricultură, în România în anul 2018 - aveau statutul ocupațional de lucrător pe cont propriu și lucrător familial neremunerat.
 - realocarea pe ramuri și sectoare a lucrătorilor pe cont propriu a înregistrat o deplasare către sectorul de construcții, ceea ce reflectă o precarizare a muncii în acest sector cu tendințe de creștere a segmentării pieței și a dezvoltării dimensiunii muncii la negru
 - îmbunătățirea calității locurilor de muncă și slaba calificare profesională a candidaților. Având în vedere estimările, în perspectiva anului 2020, cu privire la continuarea tendinței de creare de locuri de muncă care să solicite un nivel de educație ridicat, ponderea populației ocupate cu studii superioare în total populație ocupată își va continua evoluția ascendentă. Pe niveluri de educație, tendința de scădere a populației ocupate în vârstă de muncă (15 – 64 ani) se manifestă pentru populația cu studii medii și pentru populația cu nivel de pregătire scăzut. În același timp pentru populația cu studii superioare se înregistrează o evoluție pozitivă a ocupării. Specialiștii sunt cei mai căutați. Din punctul de vedere al numărului locurilor de muncă vacante pe grupe majore de ocupații, datele INS arată că, în 2019, cea mai mare cerere de forță de muncă salariată exprimată de angajatori a fost pentru ocupațiile de specialiști în diverse domenii de activitate (21,3% din totalul locurilor de muncă vacante).
 - Existența unor joburi pentru care angajatorii găsesc cu greu candidatul potrivit. Posturile din industrie sunt cel mai greu de ocupat. Potrivit INS, în industrie, un număr de 1686 locuri de muncă erau vacante în 2019, în scădere cu 667 față de anul 2018. Industria prelucrătoare concentra 26,9% din numărul total al locurilor de muncă vacante (1533 de posturi neocupate), în timp ce sectorul bugetar însuma 38,3% din numărul total al locurilor de muncă vacante (în creștere cu 9 locuri față de 2018): 678 în administrația publică, 1387 în sănătate și asistență socială, respectiv 115 în învățământ. Principalele cauze ale neocupării acestor locuri vacante sunt: numărul redus de absolvenți cu competențe tehnice care să-i motiveze pe angajatori, insuficienta experiență în activitatea respectivă, migrația către alte țări, unde salariile pentru aceste activități sunt mai mari.
 - Profilul **dominant la nivel regional al cererii de forță de muncă** este dat de ponderea locurilor de muncă ce necesită studii superioare și de nivel 3 sau 4, medii și postliceale (Specialiști în diverse domenii de activitate (21,2%), Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic – 10%; Funcționari administrativi – 5,7%; Lucrători în domeniul serviciilor – 15,3%; Muncitori calificați și asimilați – 17,1%; Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente – 11,3%). Profilele **tehnic** și **servicii** înregistrează evoluții semnificative la nivel regional, atât prin creșterea numărului locurilor de muncă vacante cât și prin evoluția ascendentă a ponderii populației ocupate în industrie și servicii.
- În același timp, **profilul resurse naturale și protecția mediului** înregistrează descreșteri a numărului de locuri de muncă vacante Astfel, în 2019, în regiunea Sud Muntenia existau numai 26 locuri vacante pentru ***Lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit.***

Populația ocupată civilă pe activități ale economiei naționale la nivelul județului Ialomița

Activități ale economiei naționale	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	...	2022
Total economie-mii persoane	99	97.7	95.8	90.8	88.7	88.1	88.2		88.7
Agricultură, silvicultură și pescuit	45.6	43.5	42.6	37.4	32.8	32.9	33.3		17,5
Industrie, din care:	15.7	15.5	14.9	15.2	15.4	15.4	14.5		14,8
Industrie extractivă	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2		0,2
Industrie prelucrătoare	13.2	13.1	12.4	12.9	13.4	13.3	12.4		12,2
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	0.4	0.3	0.3	0.2	0.2	0.2	0.2		0,2
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	1.9	1.9	2	1.9	1.6	1.7	1.7		2,2
Construcții	4.9	5.2	5.6	5.5	6	6.3	6.5		7,3

Servicii din care:	32.8	33.5	32.7	32.7	34.5	33.5	33.9		34.3
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	11.5	11.9	11.6	11.4	11.5	11.8	12.1		11,9
Transport și depozitare	4.5	4.4	4.1	4.4	4.3	3.8	4.1		4,3
Hoteluri și restaurante	1.1	1.3	1.4	1.5	1.7	1.7	1.8		1,8
Informații și comunicații	0.5	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4		0,4
Intermedieri financiare și asigurări	0.6	0.6	0.6	0.6	0.5	0.5	0.5		0,4
Tranzacții imobiliare	0.1	0.1	0.2	0.1	0.2	0.2	0.2		0,1
Activități profesionale, științifice și tehnice	0.9	1	0.9	1	1	1	1		1,1
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	2.1	2.3	2.2	2.3	2.3	2.5	2.4		3.1
Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	2.6	2.4	2.5	2.5	2.7	2.7	2.6		2,6
Învățământ	3.5	3.6	3.5	3.5	3.5	3.5	3.5		3,4
Sănătate și asistență socială	3.2	3.2	3.2	3.3	3.6	3.6	3.6		3,8
Activități de spectacole, culturale și recreative	0.3	0.5	0.4	0.4	0.3	0.4	0.4		0,4
Alte activități de servicii	1.9	1.8	1.7	1.3	2.5	1.4	1.3		1,0

În anul 2018, raportând numărul salariaților din județ la numărul salariaților din Regiunea Sud Muntenia, obținem următoarele valori procentuale pentru activitățile economice: industrie 16,40% , construcții 7,40%, agricultură 37,8%, servicii 38,40%, etc-

4.5.1. Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru învățământul profesional și liceal tehnologic

Profilul dominant la nivel regional al cererii de forță de muncă pare să fie dat de următoarele domenii (în ordinea descrescătoare a numărului de locuri de muncă vacante la nivel județean): economic; mecanică; comerț; turism și alimentație publică; industrie textilă și pielărie; construcții și lucrări publice. Singurele domenii care prezintă o balanță pozitivă locuri de muncă-șomaj sunt economicul, comerțul, estetica și igiena corpului omenesc și turismul și alimentația publică.

Modificările aduse de legislația fiscală în anul 2019 a dus la o creștere a cererii de tehnicieni în activități economice la nivel național, regional și la nivelul județului Ialomița.

În mecanică și mai ales în industria textilă și a pielăriei se manifestă dificultăți în ocuparea locurilor de muncă vacante, datorate acelor neconcordanțe dintre exigențele angajatorilor și competențele persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.

Tabel 4.5.1

Domeniul de pregătire	Tendință locuri muncă vacante	Tendință șomeri	Diferență locuri vacante-șomeri	Ocupații / grupe de ocupații relevante (prin nr. de locuri de muncă vacante în cadrul domeniului)
Construcții, instalații și lucr. Publice	↓	↔	(-)	Zidari, Dulgheri, Zugravi, Instalatori, Constructori în beton armat și asimilați, Mozaicari, Faianțari, Parchetari <i>OBS. Sector caracterizat prin fluctuații sezoniere</i>
Comerț	↑	↓	(+)	Vânzători, Agenți comerciali și mijlocitori de afaceri, Agenți în activitatea financiară și comercială
Turism și alimentație publică	↑	↔	(+)	Ospătari și barmani, Bucătari, Patiserie, Cofetari, Valeți, cameriste și însoțitori
Industrie alimentară	↓	↓	(-)	Măcelari și alți lucrători în prel. Cărnii și peștelui; Operatori la mașinile de fabricare a pâinii, paste făinoase, prod. Patiserie; Brutari
Agricultura	↓	↑	(-)	
Silvicultura	↓	↓	(-)	
Chimie industrială	↓	↔	(-)	
Economic	↑	↓	(+)	Contabili, planificatori, statisticieni
Electronica și automatizări	↓	↔	(-)	
Estetica și igiena corpului omenesc	↓	↔	(+)	
Materiale de construcții	↓	↓	(-)	
Protecția mediului	↑	↑	(-)	
Producție media	↑	↔	(-)	

Tehnici poligrafice	↓	↔	(-)	
Mecanică	↓	↑	(-)	• Prelucrători prin aşchiere • Constructori montatori structuri metalice • Sudori şi debitori autogeni • Lucrători la maşini de polizat, rectificat şi ascuţit • Mecanic auto • Operatori la liniile de montaj automat
Industrie textilă şi pielărie	↓	↓	(-)	- Lucrător în fabricarea pielii şi fabricarea încălţămintei - Lucrători în ind. textilă şi confecţii - Operatori la maşini utilaje şi instalaţii din industria încălţămintei - Operatori la maşini şi utilaje pentru industria confecţiilor - Operatori la maşini de ţesut şi tricotat
Fabricarea prod. din lemn	↓	↑	(-)	Meseriaşi şi lucrători în tratarea şi prelucrarea lemnului; Operatori la instalaţiile de prelucrare a lemnului şi fabricare a hârtiei
Electric	↓	↓	(-)	Electricieni montatori şi reparatori de linii electrice aeriene şi subterane; Electricieni în construcţii ; Electrician auto
Electromec.	↓	↑	(-)	- Electromecanici montatori şi reparatori de aparate şi echipamente electrice şi energetice; Electromecanici montatori şi reparatori de instalaţii telegrafice şi telefonice; Operatori la instalaţiile de producere a energiei şi tratare a apei

Nr. locuri de muncă vacante, nr. şomeri: ↑ creştere, ↓ scădere, ↔ aprox. constant

Diferenţă locuri vacante-şomeri: (+) surplus comparativ; (-) deficit comparativ; ≈ tendinţă de echilibrare.

Referitor la analiza evoluţiei la nivelul ocupaţiilor relevante pentru liceul tehnologic putem desprinde profilul servicii, care cuprinde domeniile cele mai favorizate de piaţa muncii , referitor la numărul locurilor vacante. Astfel în totalul numărului de locuri oferite, profilul servicii are o pondere de 39%.

Pentru profilul resurse naturale şi protecţia mediului nu se pot desprinde concluzii solide datorită numărului mic de înregistrări în evidenţele AJOFM mai ales în cazul locurilor de muncă vacante.

Principalele constatări din analiza evoluţiei la nivelul ocupaţiilor relevante pentru şcoala postliceală

Pentru şcoala postliceală, la marea majoritate a domeniilor se constată o creştere mai mare a numărului de şomeri faţă de cel al locurilor de munca vacante, rezultând în cea mai mare parte balanţe negative. Ca şi amploare a solicitărilor de forţă de muncă se desprind domeniile: **economic, comerţ şi sănătate şi asistenţă pedagogică.**

Pentru judeţ tendinţa generală este de scădere a locurilor de muncă în paralel cu menţinerea la un plafon aproximativ constant a numărului de şomeri. Balanţa locuri de muncă-

șomeri este negativă, cu excepția a doua domenii : economic și comerț, deși cu un număr semnificativ de locuri vacante din cauza intrărilor în șomaj prezintă o balanță negativă.

4.6. Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru învățământul superior

Pentru învățământul superior, dintre grupele de ocupații cu număr semnificativ de locuri de muncă vacante la nivelul județului Ialomița, se desprind: **inginerii constructori; inginerii electroniști în transporturi, posta și telecomunicații; inginerii mecanici; juriști; economiști.** Deși grupele enumerate sunt cele mai bine reprezentate la numărul de locuri vacante, pentru marea majoritate a subgrupelor de ocupații aferente învățământului superior balanța locuri de muncă – șomaj este **negativă** întrucât numărul șomerilor intrați în evidențe, proveniți din aceasta categorie este mai ridicat.

Excepție o fac grupele de **specialiști în informatică și în domeniul economic** unde balanța este pozitivă și **inginerii constructori** unde avem o tendință de **echilibrare**.

4.6.2. Evoluțiile recente ale șomajului și a locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM (aspecte critice în contextul crizei economice și financiare)

Este evidentă descreșterea ratei șomajului (implicit a numărului șomerilor înregistrați, în special a celor indemnizați), cu precădere în anul 2019, însoțită însă de o stagnare a numărului de locuri vacante aflate în stoc, la sfârșitul fiecărei luni (trimestru) analizate.

În anul 2019 se constată o îmbunătățire în ultima perioadă, privitor la numărul locurilor de muncă oferite și mai ales la numărul încadrărilor în muncă, comparativ cu perioade similare din anul 2018 (rapoarte lunare ale AJOFM către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă- monitorizarea Programului de Ocupare a Forței de Muncă).

Structura estimată pe domenii de pregătire a cererii potențiale la intersecția COR-CAEN, pentru Regiunea SUD MUNTENIA este următoarea

Tabelul 4.6.1.d Structura proiecției cererii potențiale pe domenii de pregătire în Regiunea Sud Muntenia. (%)

Domeniul de educație și formare profesională	Ponderi previzionate ale cererii de formare profesională pentru 2020-2025 (%)
Agricultură	4.0%
Chimie industrială	1.5%
Comerț	14.0%
Construcții, instalații și lucrări publice	6.0%
Economic	17.0%
Electric	3.0%
Electromecanică	3.0%
Electronică și automatizări	4.0%
Estetică și igiena corpului omenesc	2.5%
Fabricarea produselor din lemn	2.0%
Industrie alimentară	4.0%
Industrie textilă și pielărie	4.0%
Materiale de construcții	0.5%
Mecanică	20.0%
Producție media	0.5%
Protecția mediului	3.0%
Silvicultură	1.0%
Turism și alimentație	10.0%

Tab. 4.6.2.g. Structura proiecției cererii potențiale pe domenii de pregătire în județul Ialomița %

Domeniul de educație și formare profesională	Ponderi previzionate ale cererii de formare profesională pentru 2020-2025 (%)
Agricultură	8,5%
Chimie industrială	1,2%
Construcții, instalații și lucrări publice	3,0%
Comerț	12,0%
Economic	17,0%
Electric	6,0%
Electromecanică	1,0%
Electronică și automatizări	5,0%
Fabricarea produselor din lemn	0%
Industrie alimentară	5,5%
Industrie textilă și pielărie	2,2%
Materiale de construcții	0%
Mecanică	27,0%
Turism și alimentație	10,0%
Protecția mediului	1,6%
Tehnici poligrafice	0%

Se recomandă ca ponderea IPT din totalul ofertei educaționale să fie aproximativ 60%. În cadrul ofertei educaționale a IPT aproximativ 60% se recomandă să fie pentru calificări de nivel 4, iar 40% pentru calificări de nivel 3.

4.7. Concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru IPT

Principalele constatări desprinse din informațiile din AMIGO la nivel regional

❖ Populația activă, populația ocupată:

- Inițial tendință de scădere la nivel regional a populației active și mai ales a populației ocupate, urmată de o creștere în 2019, cu diferențe majore pe sexe și medii rezidențiale,;
- Reducerea populației active și a populației ocupate: mult mai mare în cazul femeilor decât în cazul bărbaților.
- Populația activă și populația ocupată au crescut în mediul urban, dar au scăzut semnificativ în rural.

❖ Rata de activitate și rata de ocupare:

- Tendință de creștere atât a ratei de activitate cât și a ratei de ocupare la nivel regional, comparând anul 2018 cu anul 2008. Exista însă disparități majore pe sexe și medii rezidențiale. Destul de grav pare faptul ca rata de ocupare este mult mai redusă pentru populația feminină. Se remarcă un fenomen al subocupării care afectează în mod deosebit populația feminină din mediul rural, combinat cu o calitate redusă a ocupării în mediul rural (în condițiile unei ocupări de subzistență, în agricultură).
- Riscul de șomaj crește și șansele de ocupare se reduc cu cât nivelul de educație este mai scăzut.

 Rata șomajului regional pentru persoanele cu nivel scăzut de educație (cu cel mult învățământ gimnazial) este mai mare decât la nivel național.

✚ In Regiunea Sud Muntenia șansele de ocupare sunt mult mai reduse decât la nivel național pentru persoanele cu nivel scăzut de pregătire (cu cel mult învățământ gimnazial).

✚ La nivel regional rata de ocupare a femeilor cu nivel scăzut de educație este de sensibil mai mică decât cea a bărbaților.

➤ Tendința de creștere a ponderii în ocupare a populației cu studii superioare și a celor cu nivel de pregătire liceal și de scădere a ponderii cu nivel de scăzut de pregătire (cel mult gimnazial)

➤ Nivelul mediu de instruire al populației ocupate din regiune este mai ridicat decât media pe țară (conf. datelor pentru 2018):

✚ Regiunea Sud Muntenia are cea mai mica pondere a populației ocupate cu studii de nivel superior.

✚ este regiunea cu o pondere a celor cu nivel scăzut de instruire mai mare decât media națională

➤ Un nivel general de pregătire mai ridicat în cazul femeilor în structura pe sexe a ocupării (pentru nivelurile liceal, postliceal și superior), în paralel cu o mai bună reprezentare a bărbaților

➤ cu nivel de pregătire profesional și de ucenici, Șansele de angajare ale femeilor cresc odată cu creșterea nivelului de pregătire: se impune luarea unor măsuri în sprijinul creșterii nivelului de calificare al femeilor

➤ Disparități majore între rural și urban, privind nivelul de educație al populației ocupate (2017)

Concluzii din analiza comparativă pe ocupații a șomajului și locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM

Învățământul profesional și cel liceal tehnologic:

▪ Profilul dominant la nivel regional al cererii de forță de muncă dat de următoarele domenii: ***mecanică; comerț; industrie textilă și pielărie; construcții și lucrări publice; economic; turism și alimentație publică.***

▪ Domenii cu dinamică pozitivă: ***comerțul; estetica și igiena corpului omenesc; turismul și alimentația publică*** - balanță locuri de muncă-șomeri pozitivă sau echilibrată. Comerțul cunoaște o balanță locuri de muncă-șomaj pozitivă, înregistrând scăderi la numărul șomerilor înregistrați și creșteri la locurile de muncă vacante.

▪ Majoritatea domeniilor prezintă balanțe negative, din cauza creșterii intrărilor în șomaj și tendinței de scădere a locurilor de munca vacante oferite.

Tendențe de menținere la un nivel aproximativ constant pentru cele doua componente ale balanței se regăsesc ***la economic***, pentru locurile de munca vacante și la: ***construcții, instalații și lucrări publice; turism și alimentație publică; economic; electronică și automatizări; estetica și igiena corpului omenesc; producție media; tehnici poligrafice***, pentru numărul de șomeri intrați în evidente.

Mecanica rămâne domeniul care înregistrează cel mai mare număr de locuri de muncă vacante dar și cel mai mare de intrări în șomaj, fiind domeniul care a fost cel mai grav afectat de implicațiile recesiunii economice asupra locurilor de munca.

Industria textilă și a pielăriei se confruntă cu dificultăți concretizate prin locuri de muncă în scădere, fenomen totuși stabilizat în anul 2010. Numărul acestora reprezintă totuși un procent important din totalul locurilor vacante. Se înregistrează un șomaj cu o evoluție ușor descendentă. Si-n mecanica și mai ales în industria textilă și a pielăriei se manifestă dificultatea în ocuparea locurilor de muncă vacante, datorate acelor neconcordanțe dintre exigențele angajatorilor și competențele persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.

Referitor la analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru liceul tehnologic putem desprinde profilul servicii, care cuprinde domeniile cele mai favorizate de piața muncii , referitor la numărul locurilor vacante. Astfel în totalul numărului de locuri oferite, profilul servicii are o pondere de 39%.

Pentru profilul resurse naturale și protecția mediului nu se pot desprinde concluzii solide datorită numărului mic de înregistrări în evidențele AJOFM mai ales în cazul locurilor de muncă vacante

Învățământul postliceal

Pentru școala postliceală, la marea majoritate a domeniilor se constată o creștere mai mare a numărului de șomeri față de cel al locurilor de muncă vacante, rezultând în cea mai mare parte **balanțe negative**. După amploarea solicitărilor de forță de muncă se desprind domeniile: **comerț și sănătate și asistență pedagogică**.

Tendința generală este de scădere a locurilor de muncă în paralel cu menținerea la un plafon aproximativ constant a numărului de șomeri. Balanța locuri de muncă-șomeri este negativă, cu excepția a două domenii: **comerț și economic. Sănătatea și asistență pedagogică**, deși cu un număr semnificativ de locuri vacante din cauza intrărilor în șomaj prezintă o **balanță negativă**.

Învățământul superior

Dintre grupele de ocupații cu număr semnificativ de locuri de muncă vacante la nivelul județului Ialomița se desprind: **inginerii constructori; inginerii energeticieni și electricieni; inginerii electroniști în transporturi, posta și telecomunicații; inginerii mecanici; inginerii minieri, petroliști și metalurgiști; juriști; economiști**. Pentru marea majoritate a subgrupelor de ocupații aferente învățământului superior balanța locuri de muncă –șomaj este însă **negativă** întrucât numărul șomerilor intrați în evidente, proveniți din această categorie este mai ridicat.

Excepție o fac grupele de **specialiști în informatică**- balanță pozitivă și **inginerii constructori** - tendința de **echilibrare**.

4.8. Implicații pentru IPT

➤ **Scăderea ratei de ocupare, rata șomajului peste media la nivel național, șomajul ridicat al șomajului tinerilor și șomajul de lungă durată** - obligă sistemul de ÎPT la:

- anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii
- acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor
- abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți
- implicarea în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, în special în cele privind oferirea unei noi calificări tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă după absolvirea școlii.
- parteneriate active cu agenții economici, Serviciul Public de Ocupare, furnizori de ocupare și formare, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților – prioritate permanentă a managementului școlar.

➤ **Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă** - în contrast cu nevoile de formare în creștere (pentru întreprinderi, salariați, șomeri), decurgând din mobilitatea ocupațională accentuată de procesele de restructurare a economiei, nevoile de actualizare și adecvare competențelor la cerințele în schimbare la locul de muncă, etc. - oferă școlilor oportunitatea unei implicării active ca furnizori de formare pentru adulți, având în vedere:

- creșterea nivelului de calificare a capitalului uman și formarea de noi competențe pentru adaptarea la schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi
- adecvarea calificării cu locul de muncă
- reconversia profesională în funcție de nevoile pieței muncii
- recunoașterea și valorificarea în experienței profesionale și a competențelor dobândite pe cale formală și informală
- diversificarea ofertei de formare și adaptarea la nevoile grupurilor țintă: ex. programe de formare la distanță, consultanță, etc.

➤ **Evoluțiile sectoriale în plan ocupațional și prognozele privind cererea și oferta pe termen lung** - trebuie avute în vedere pentru:

- Planificare strategică pe termen lung a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS)
- Identificarea și eliminarea unor dezechilibre între planurile de școlarizare și nevoile de calificare rezultate din prognoză
- Planurile de școlarizare trebuie să reflecte ponderea crescută a serviciilor, nevoile în creștere în construcții, calificările necesare ramurilor industriale cu potențial competitiv (cu accent pe creșterea nivelului de calificare și noile tehnologii), prioritățile strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală.

➤ **Prioritățile strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală** vizează modernizarea a agriculturii și diversificarea activităților economice în mediul rural.

Implică din partea școlilor din domeniu, în parteneriat toți cu factorii interesați:

- Pregătirea tinerilor pentru exploatarea eficientă a potențialului agricol – presupune creșterea nivelului de calificare (nivel 4, competențe integrate pentru exploatarea și managementul fermei, procesarea primară a produselor agro-alimentare)
- Diversificarea ofertei de calificare având în vedere: agricultura „bio” și cea ecologică, promovarea agroturismului, a meșteșugurilor tradiționale, valorificarea resurselor locale prin mica industrie și dezvoltarea serviciilor
- Implicarea în programe de formare continuă pe două componente:
 - formarea competențelor necesare unei agriculturi competitive
 - reconversia excedentului de forță de muncă din agricultură spre alte activități

➤ **Decalajele privind nivelul de educație în mediul rural față de urban** - obligă la:

- Măsuri sistemice pentru creșterea generală a calității învățământului rural
- Asigurarea accesului egal la educație în condiții de calitate
- Măsuri de sprijin pentru continuarea studiilor de către elevii din mediul rural și din categorii defavorizate economic și social

Rezultatele obținute în urma desfășurării burselor locurilor de muncă în 2016 arată că un procent de 30% din locurile vacante scoase pentru ocupare de către agenții economici, au fost ocupate de către persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă. Se remarcă numărul foarte mic al persoanelor cu studii superioare care și-au găsit un loc de muncă prin această acțiune, aceasta și pentru că oferta venita din partea angajatorilor a fost redusă cantitativ și puțin diversificată.

Domeniile de activitate în care au fost solicitări din partea angajatorilor sunt construcțiile civile și industriale, industria textilă și alimentară, industria prelucrătoare.

5. ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC DIN JUDEȚ

5.1. Indicatori de context.

5.1.1. Contextul european

Proiectul **Strategia EUROPA 2020** propune o nouă viziune pentru economia socială de piață a Europei în următorul deceniu, care să ajute Uniunea să iasă din criza economică și financiară și să edifice o economie inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, cu niveluri ridicate de ocupare a forței de muncă, productivitate și coeziune socială.

La **nivel european**, cadrul general al strategiei a fost adoptat la Consiliul European din 25-26 martie 2010 și definitivat la Consiliul European din 17 iunie 2010.

La nivel național: Strategia este implementată la nivelul Statelor membre prin intermediul Programelor Naționale de Reformă (PNR).

Proiectul PNR al României a fost adoptat în ședința de guvern din data de 17 noiembrie 2010 și transmis la Comisia Europeană. Varianta finală va fi finalizată și transmisă la Comisie până la sfârșitul lunii aprilie 2011

Țintele proiectului *Strategia EUROPA 2020* :

- *Creșterea ratei de ocupare a populației 20-64 ani, de la 69% în prezent, la peste 75%*
- *Alocarea a 3% din PIB pentru Cercetare-dezvoltare*
- *Rata abandonului școlar timpuriu: max 10%;*
- *Cel puțin 40% din tineri (30-34 ani) să fie absolvenți de învățământ terțiar*
- *“20/20/20”: reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră, creșterea cu 20% a ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie, creșterea cu 20% a eficienței energetice, comparativ cu 1990*
- *Reducerea cu 25% a populației aflate sub pragul de sărăcie*

Linii de acțiune principale ale proiectului *Strategia EUROPA 2020*:

- Dezvoltarea de sisteme educaționale și de formare moderne care să asigure competențe-cheie și excelență
- Investiții mai mari, mai țintite și durabile în educație și formare; asigurarea celui mai bun randament al resurselor publice; diversificarea surselor de finanțare
- Consolidarea acțiunilor pentru reducerea abandonului școlar timpuriu
- Dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere profesională: informații de bază pentru planificarea carierei (informații ref. la parcursurile educaționale și de formare, oportunități de angajare); acțiuni de îmbunătățire a imaginii sectoarelor și profesiilor cu potențial de angajare.
- Promovarea învățării și predării de calitate
- Accentul pe competențele cheie pentru economia și societatea bazată pe cunoaștere, de ex. a învăța să înveți, comunicarea în limbi străine, competențele antreprenoriale, TIC, învățarea online, competențele în domeniul matematicii (inclusiv competențele numerice) și științelor;
- Comisia a prezenta în 2011 o Comunicare privind competențele în sprijinul învățării de a lungul vieții, care va include propuneri de elaborare a unui limbaj comun între sistemul educațional și sectorul profesional (Taxonomia europeană pentru aptitudini, competențe și profesii - ESCO).
- Creșterea atractivității, ofertei și calității EFP VET: conform proiecțiilor, cca. 50 % din totalul locurilor de muncă din 2020 vor fi pt. calificări de nivel mediu rezultate din programe de educație și formare profesională.
- Promovarea experienței timpurii la locul de muncă ca factor esențial pentru pentru facilitarea intrării pe piața muncii și orientarea carierei: programe de tip ucenicie și stagii de practică de calitate.
- Propunerea unui cadru de calitate pentru stagii, inclusiv abordarea obstacolelor juridice și administrative ale stagiilor transnaționale. Sprijinirea unui acces mai bun și a unei

participări mai bune la stagii de bună calitate, inclusiv prin încurajarea întreprinderilor să ofere locuri pentru stagii și să devină bune întreprinderi-gazdă (de exemplu, prin etichete de calitate sau premii), precum și prin acorduri între parteneri sociali și ca parte a politicii de responsabilitate socială a întreprinderilor (RSI).

☐ Facilitarea parcursurilor și permeabilității dintre EFP și învățământul superior, inclusiv prin dezvoltarea unor cadre naționale de calificare și prin menținerea unor parteneriate strânse cu sectorul profesional.

☐ Extinderea oportunităților de învățare non formală și informală; recunoașterea și validarea acestor tipuri de învățare

■ Promovarea atractivității învățământului superior pentru economia bazată pe cunoaștere:

☐ Mărirea proporției tinerilor care urmează un program de studii superioare sau echivalent;

☐ Îmbunătățirea calității, atractivității și capacității de adaptare a învățământului superior;

☐ Ameliorare cantitativă și calitativă a mobilității și a capacității de inserție profesională

■ Susținerea unei dezvoltări puternice a învățării transnaționale și a mobilității profesionale pentru tineri

☐ Promovarea mobilității tinerilor în scop educațional: obiectivul ca până în 2020 toți tinerii din Europa să poată avea posibilitatea de a și petrece în străinătate o parte din timpul alocat parcursului educațional, inclusiv prin formare la locul de muncă;

☐ Promovarea mobilității profesionale a tinerilor

■ Măsuri de reducere a șomajului și de sprijinire a încadrării în muncă a tinerilor:

☐ Sprijin pentru obținerea primului loc de muncă și începerea unei cariere.

☐ Comisia va stabili o monitorizare sistematică a situației tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare pe baza unor date comparabile la nivelul UE, ca sprijin pentru elaborarea politicilor și pentru învățarea reciprocă în acest domeniu.

☐ Se recomandă Statelor membre asigurarea faptului că toți tinerii sunt încadrați în muncă, își continuă studiile sau fac parte dintre un program de activare *în termen de patru luni de la absolvirea școlii*, ca parte a unei „garanții pentru tineret”.

■ Sprijinirea tinerilor cu risc

■ Susținerea tinerilor antreprenori și a activităților independente

Priorități europene ale formării profesionale

1. Utilizarea instrumentelor și mecanismelor europene din domeniul formării profesionale

Scop: Îmbunătățirea transparenței calificărilor și promovarea mobilităților

Premise:

- Calificări descrise pe baza rezultatelor învățării;
- Mecanisme operaționale de asigurare a calității;
- Implementarea mecanismelor se realizează coerent

Măsuri:

1. *Realizarea instrumentelor necesare implementării mecanismelor care privesc EQF și EQVET;*
2. *Îmbunătățirea coerenței diferitelor instrumente (prin experimentare) ;*

2. Îmbunătățirea calității și atractivității educației și formării profesionale

Scop: Creșterea atractivității, accesibilității și a calității vor permite VET să aibă un rol important în politicile educaționale și strategiile privind învățarea pe parcursul întregii vieți în vederea realizării următoarelor 2 obiective:

1. Promovarea simultană a echității performanței afacerilor, competitivității și inovării (dublul rol al educației social și economic);
2. Facilitarea posibilității ca cetățenii să poată dobândi acele competențe necesare schimbării unui loc de muncă, exercitării cetățeniei active și a dezvoltării personale

Măsuri:

1. Măsuri care vizează accesul grupurilor dezavantajate:

- 1.1. *Măsuri vizând grupurile dezavantajate aflate în risc de marginalizare, în particular cei care părăsesc timpuriu școala și care au nivel de calificare scăzut;*
- 1.2. *Eliminarea oricărei forme de discriminare în ceea ce privește accesul și participarea la VET;*
- 1.3. *Promovarea VET în rândul elevilor, părinților, adulților;*
- 1.4. Îmbunătățirea consilierii și orientării pe parcursul întregii vieți. Președinția Franceză va promova o hotărâre cu privire la Consilierea pe parcursul întregii vieți

3. Măsuri la nivelul sistemului VET

- 2.1. Promovarea inovării și creativității în VET
- 2.2. Îmbunătățirea permeabilității sistemului VET și a continuității învățării din VET în învățământul superior
- 2.3. Promovarea participării active în ENQAVET
- 2.4. Dezvoltarea profilului profesional al actorilor implicați în VET (profesori, formatori, consilieri)
- 2.5. Fundamentarea politicilor VET pe date relevante și rezultate ale cercetărilor

4. Creșterea corelării ofertei VET cu cererea pieței muncii

Scop: Adaptarea politicilor VET la cerințele pieței muncii ȘI IMPLICAREA partenerilor sociali pentru securizarea dezvoltării carierei și creșterea competitivității

Măsuri:

1. Dezvoltarea instrumentelor de planificare anticipativă focalizate asupra locurilor de muncă și a competențelor
2. Corelarea VET cu piața muncii
3. Creșterea mobilității persoanelor participante la cursuri de formare bazate pe învățare la locul de muncă având în vedere, în particular, formarea profesională inițială
4. Creșterea contribuției învățământului superior la învățarea pe tot parcursul vieții și integrare profesională.

5. Eficientizarea guvernancei procesului Copenhaga și cooperării în VET

Scop:

Consolidarea eficienței Procesului Copenhaga și asigurarea coerenței politicilor specifice în VET, învățământul secundar teoretic și învățământul superior

Măsuri:

- Îmbunătățirea cooperării europene în VET
 - Asigurarea implementării și monitorizării Procesului Copenhaga
- Creșterea vizibilității Procesului Copenhaga

6. Consolidarea schimburilor de experiență și a cooperării cu țările terțe și organizațiile internaționale.

5.1.2. Contextul național

Prioritățile strategiei de dezvoltare a învățământului până în anul 2025:

1. Realizarea echității în educație;
2. Asigurarea educației de bază pentru toți cetățenii; formarea competențelor cheie;
3. Fundamentarea actului educațional pe baza nevoilor de dezvoltare personală și profesională a elevilor, din perspectiva dezvoltării durabile și a asigurării coeziunii economice și sociale;
4. Deschiderea sistemului educațional și de formare profesională către societate, către mediul social, economic și cultural;
5. Asigurarea complementarității educației formale, nonformale și informale; învățarea permanentă ca dimensiune majoră a politicii educaționale;
6. Creșterea calității proceselor de predare-învățare, precum și a serviciilor educaționale.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă Orizonturi 2013-2020-2030

Provocări cruciale

- 1.1 Schimbările climatice și energia curată
- 1.2 Transport durabil
- 1.3 Producție și consum durabile
- 1.4 Conservarea și gestionarea resurselor naturale
- 1.5 Sănătatea publică
- 1.6 Incluziunea socială, demografia și migrația
- 1.7 Sărăcia globală și sfidările dezvoltării durabile

Educația și formarea profesională - Orizont 2025

Obiectiv național: Dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea oportunității sporite pentru participarea viitoare pe o piață a muncii modernă, flexibilă și incluzivă a 1,65 milioane persoane.

Direcții strategice de acțiune

- **Dezvoltarea durabilă – temă orizontală în programele sectoriale 2013-2020 și integrată în obiective specifice ale POCU**
- **Înternalizarea în sistemul de educație și formare profesională a principiilor și obiectivelor dezvoltării durabile ca element integrator** al ansamblului de cunoștințe, aptitudini și deprinderi necesare existenței și performanței personale în lumea modernă
- **Educația pentru dezvoltare durabilă, în toate programele de pregătire**, de la științele naturii la practicile responsabile ale civismului și de la sustenabilitatea producției și consumului în raport cu resursele la însușirea principiilor diversității culturale, ale bunei guvernări și statului de drept.
- **Conținuturi tematice transversal integrate** în sisteme educaționale formale, non-

Educația și formarea profesională - Orizont 2025

Obiectiv național: Atingerea nivelului mediu de performanță al UE-27 în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor în mediul rural și pentru grupurile dezavantajate unde țintele sunt cele ale UE pentru 2025

Direcții strategice de acțiune:

- **Restructurarea ciclurilor de învățământ și redefinirea programelor de pregătire** în funcție de nivelurile de referință agreeate pentru Cadrul Național al Calificărilor, astfel încât să fie asigurate **transparența sistemului care sprijină învățarea pe tot parcursul vieții precum și mobilitatea ocupațională.**
- **Dezvoltarea capacității și inovației instituționale**, având la bază managementul cunoașterii; crearea rețelelor de cooperare care să includă parteneriatele public-privat în condițiile descentralizării sistemului de învățământ și al autonomiei universitare;

- **Profesionalizarea managementului educațional** și a guvernantei prin formarea resurselor umane pentru leadership eficient, pentru promovarea atitudinilor participative, proactive și anticipative și prin dezvoltarea competențelor specifice, acordând aceeași prioritate celor sociale și personale.
- formale și informale pe 3 dimensiuni: **socio-culturală, ambientală și economică**
- **Deschiderea sistemului formal de educație prin recunoașterea achizițiilor de învățare dobândite în contexte non-formale sau informale.** Până în 2025 - acces real la centre de validare a competențelor dobândite în asemenea contexte
- **Diversificarea ofertei educaționale non-formale și informale.** Cuprinderea în sisteme de învățare permanentă: minimum 15% din grupa de vârstă 25-64 ani.
- **Accentuarea pregătirii tinerilor pentru învățare pe tot parcursul vieții și capacitate de a se adapta competitiv pe piața muncii din UE.**
- **Dezvoltarea unor programe de studiu diferențiate** conform specificului regiunilor și nevoilor elevilor/studentilor
- **Extinderea învățământului și formării profesionale de calitate în mediul rural, cultivarea egalității de șanse și atragerea în sistemul educațional a tinerilor din grupurile defavorizate.**
- **Extinderea cooperării internaționale** prin programe și proiecte europene, bilaterale, transfrontaliere

Educația și formarea profesională - Orizont 2030

Obiectiv național: Situarea sistemului de învățământ și formare profesională la nivelul performanțelor superioare din UE-27; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități

Direcții strategice/priorități:

- **Principiile și practicile dezvoltării durabile - încorporate organic** în ansamblul politicilor educaționale.
- **Eficiența internă și externă a sistemului de educație** va fi în continuare obiectivul principal.
 - ☐ Învățarea eficientă va rămâne o prioritate;
 - ☐ Formele și metodele de predare vor fi caracterizate prin diversitatea și flexibilitatea abordărilor pedagogice și se vor concentra pe formarea deprinderii de a acumula cunoștințe utile și a capacității de a aplica aceste deprinderi într-un spectru larg de domenii;
 - ☐ Metodologia de evaluare, certificare și atestare a calității actului educațional precum a relevanței acestuia pe piața muncii se va alinia la procedurile de benchmarking adoptate în UE și la cele mai bune practici existente pe plan mondial.
- **Extinderea în continuare a cooperării internaționale .**

Programul Operațional Capital Uman (POCU)

În perioada 2014-2020, România, ca Țară membră a Uniunii Europene, va primi pentru dezvoltarea resurselor umane importante fonduri europene accesibile prin proiecte, care vor avea două direcții principale de acțiune: educația și formarea profesională și piața muncii.

Pentru domeniul Resurse Umane, România a elaborat documentul programatic Programul Operațional Capital Uman (**POCU**) prin care stabilește strategia de dezvoltare a resurselor umane și implicit prioritățile identificate în acest domeniu.

Obiectivul general al POCU îl reprezintă dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității pe piața muncii, prin promovarea egalității de șanse pentru învățarea pe tot parcursul vieții și dezvoltarea unei piețe a muncii moderne, flexibile și incluzive care vor conduce, până în 2025, la integrarea sustenabilă pe piața muncii a 850 000 persoane.

Obiectivele specifice ale POCU sunt:

- promovarea educației și formării inițiale și continue de calitate, incluzive pentru învățământul universitar și cercetare;
- promovarea culturii antreprenoriale și îmbunătățirea calității și productivității muncii;

- facilitarea inserției pe piața muncii a tinerilor și șomerilor pe termen lung;
- dezvoltarea unei piețe a muncii moderne, flexibile și incluzive;
- promovarea (re)inserției pe piața muncii a persoanelor inactive, inclusiv din zonele rurale;
- îmbunătățirea serviciilor publice de ocupare;
- facilitarea accesului la educație și piața muncii a grupurilor vulnerabile.

5.2. Indicatori de context specifici

5.2.1. Contextul demografic și populația școlară

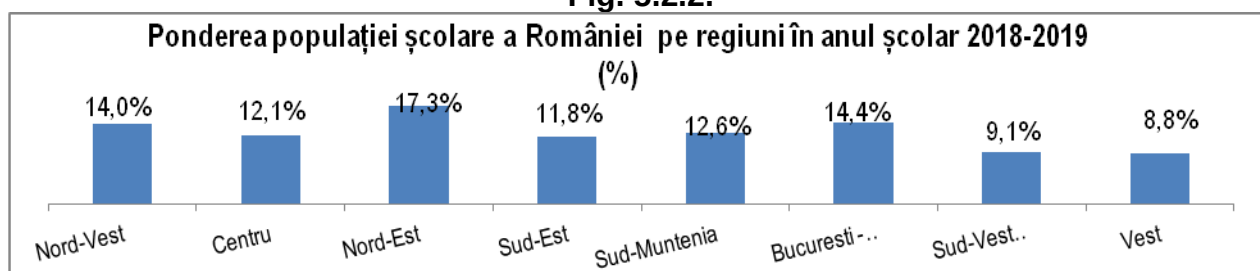
Contextul demografic este prezentat detaliat și analizat în **capitolul 2**, din perspectiva implicațiilor pentru ÎPT cu privire la structura și evoluția populației pe grupe de vârstă, medii de rezidență și sex, structura etnică, fenomenul migrației. Pentru orizontul de planificare 2025, cele mai severe concluzii, rezultate din prognozele INS, sunt în legătură cu declinul demografic general, accentuat pentru populația tânără, cu reduceri semnificative pentru populația de vârstă școlară, în paralel cu îmbătrânirea populației. Cele mai afectate vor fi **efectivele din grupa de vârstă 15-18 ani** (care includ elevii de liceu / școala de arte și meserii) – **scădere prognozată la nivel regional pentru perioada 2015-2025**. De asemenea, reduceri semnificative sunt prognozate pentru grupa de vârstă **19-24 ani** (care interesează învățământul postliceal și superior) – **la nivel regional pentru perioada 2015-2025**.

Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență²⁹

Populația școlară din România a fost în anul 2021 de 3547,30 mii elevi și studenți³⁰, în scădere cu 31,26 mii comparativ cu anul școlar/universitar precedent.

Regiunea cu cea mai numeroasă populație școlară este regiunea Nord-Est (17,3% din

Fig. 5.2.2.

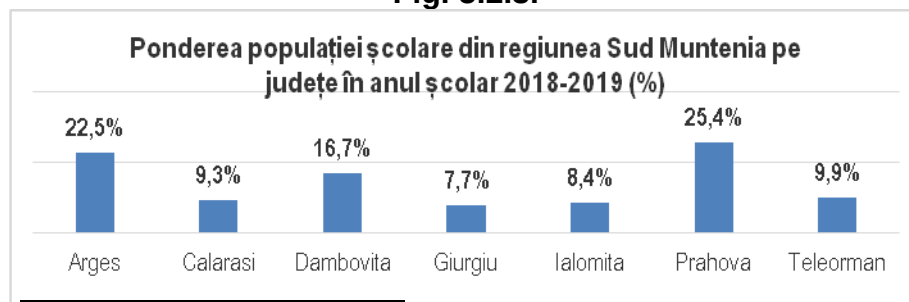

Sursa datelor - INS

populația școlară a României), urmată de regiunea București-Ilfov (14,4% din populația școlară a României) și Nord-Vest (14% din populația școlară a României). Regiunea Sud Muntenia ocupă locul al patrulea cu o pondere de 12,6% din populația școlară a României, iar regiunea Vest, ultimul loc, cu cea mai mică pondere (8,8% din populația școlară a României).

Populația școlară din regiunea Sud Muntenia a fost în anul școlar/universitar 2018-2019 de 446,027mii copii, elevi, studenți, cursanți.

Fig. 5.2.3.

64,6% din populația școlară a regiunii Sud Muntenia este localizată în județele Prahova (25,4%), Argeș (22,5%) și Dâmbovița (16,7%). Județul Giurgiu este

Sursa datelor - INS
 Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 Populația școlară (INS)” – pentru vizualizare clic aici

³⁰ Elevi și studenți – în această categorie se cuprind participanții din toate nivelurile educaționale.

județul cu cea mai mică pondere (7,7% din populația școlară a regiunii Sud Muntenia).

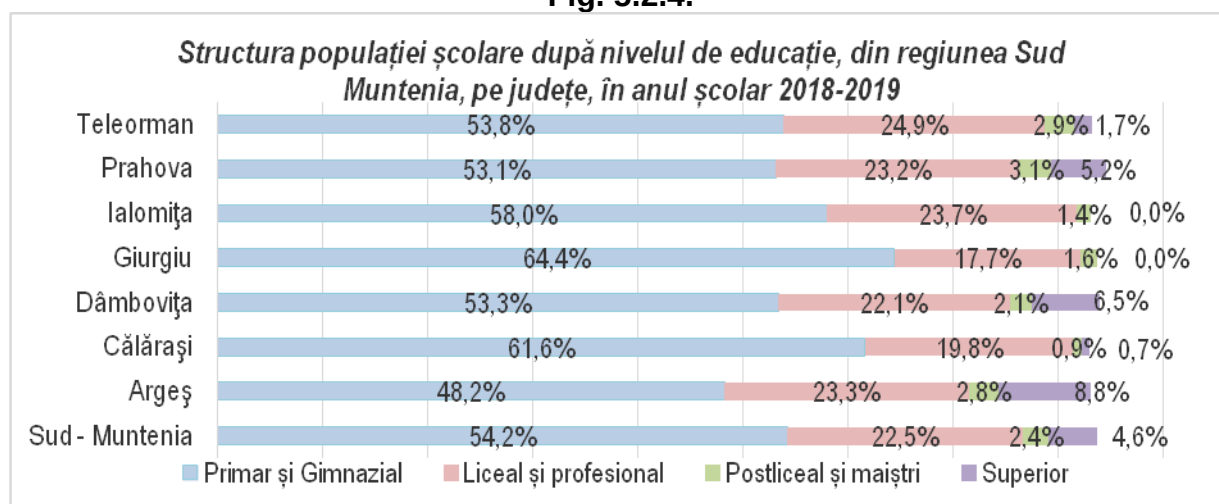
Din punct de vedere al structurii populației școlare pe niveluri de educație, ponderea cea mai mare, la nivelul regiunii Sud Muntenia, au deținut-o elevii din **învățământul primar și gimnazial** (54,2%), regiunea Sud-Muntenia ocupând locul al doilea în ceea ce privește ponderea învățământului primar și gimnazial (14,6 din învățământul primar și gimnazial al României, după regiunea Nord-Est care deține 18,5% din învățământul primar și gimnazial al României). Regiunea Vest ocupă ultimul loc, cu cea mai mică pondere (învățământul primar și gimnazial deține 8,2% din învățământul primar și gimnazial al României).

În ceea ce privește **învățământul liceal și profesional**, în regiunea Sud Muntenia, acesta reprezintă 22,5% din totalul populației școlare, regiunea situându-se pe locul al doilea pe țară, după regiunea Sud - Vest Oltenia, care a deținut cea mai mare pondere a elevilor din învățământul liceal și profesional (23,7%).

Învățământul liceal și profesional a înregistrat cea mai mică pondere (15,5%) în regiunea București-Ilfov.

Analizând structura populației preșcolare și școlare pe niveluri de educație în județele regiunii Sud Muntenia, se observă că ponderea cea mai mare a învățământului primar și gimnazial a deținut-o județul Giurgiu (64,4%), iar cea mai mică pondere județul Argeș (48,2%). Învățământul liceal și profesional are cea mai mare pondere în județul Teleorman (24,9%) și cea

Fig. 5.2.4.

Sursa datelor - INS

mai mică pondere în județul Giurgiu (17,7%), în timp învățământul superior are ponderea cea mai mare în județul Argeș (8,8%), urmat de Dâmbovița (6,5) și Prahova (5,2%).

Populația școlară cuprinsă în învățământul profesional și tehnic la nivel național reprezenta, în anul școlar 2018-2019, 49,1%, din care 36,5% învățământ liceal tehnologic și 12,6% învățământ profesional. Cea mai mare pondere o deține învățământul liceal teoretic și vocațional (50,9%).

Regiunea cu cea mai mare pondere a IPT este regiunea Vest (53,2%), urmată de regiunile Sud – Est (51,9%) Sud-Vest Oltenia (51,7%), iar regiunea cu cea mai mică pondere este regiunea București – Ilfov (34,1%).

Învățământul superior a înregistrat cea mai mare pondere, în anul universitar 2018-2019, în regiunea București-Ilfov (34,1%), iar cea mai mică pondere în regiunea Sud Muntenia (de numai 4,6%).

Analizând structura învățământului secundar superior din regiunea Sud Muntenia, în anul școlar 2018 – 2019, se pot desprinde următoarele concluzii:

- Ponderea IPT în numărul total al elevilor cuprinși în învățământul secundar superior a fost de 50,0%, în scădere cu 10,4 procente față de anul școlar 2009 - 2010. Județele cu cea mai mică pondere a IPT sunt Dâmbovița (44,8%) și Teleorman (41,7%), iar județele cu cea mai mare pondere a elevilor cuprinși în IPT sunt Călărași (54,3%) și Prahova (55,6%).

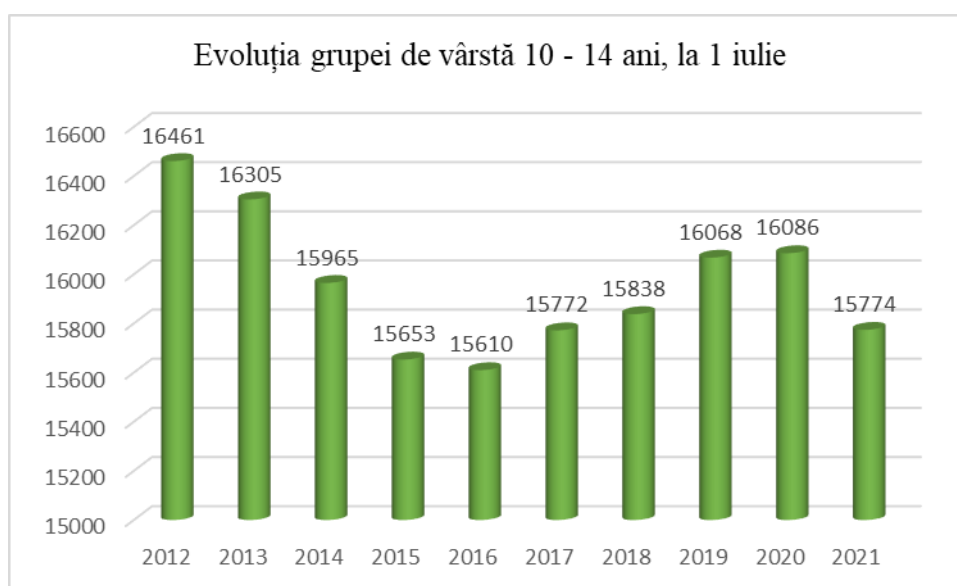
- Ponderea învățământului profesional în numărul total al elevilor cuprinși în învățământul secundar superior a fost de 10,9%, în creștere cu 0,4 procente față de anul școlar anterior și cu 1,7 procente sub media națională. Județele cu cea mai mică pondere a învățământului profesional sunt Teleorman (5,6%) și Giurgiu (7,9%), iar județele cu cea mai mare pondere a elevilor cuprinși în învățământului profesional sunt: Călărași (16,6%) și Prahova (13,2%). Măsurile de revigorare a învățământului profesional prin introducerea învățământului profesional cu durată de 3 ani, după finalizarea clasei a VIII-a și a învățământului dual au determinat orientarea mai multor elevi către acest nivel de studiu. Astfel, în regiunea Sud Muntenia, în anul școlar 2017-2018, în învățământul profesional au fost înscriși, cu 311% mai mulți elevi față de anul școlar 2012-2013.

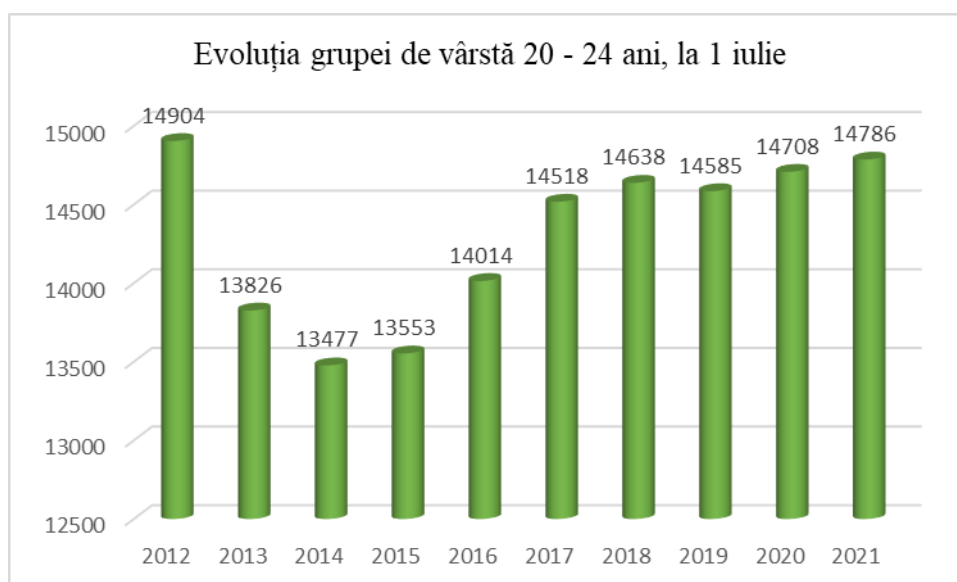
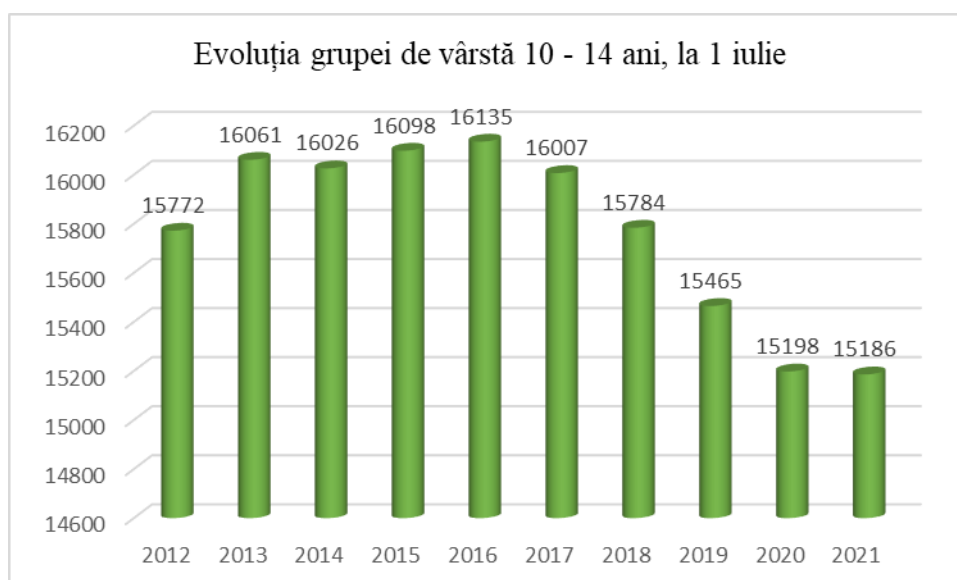
Din totalul populației școlare cuprinsă în sistemul de educație în regiunea Sud Muntenia, 50,9% au fost elevii și studenții de sex masculin și 59,5% au studiat în mediul urban (față de 72% la nivel național).

Analiza numărului de elevi cuprinși pe niveluri educaționale oferă o privire de ansamblu asupra evoluției populației școlare în ultimii nouă ani școlari, în regiuni și județe.

Evoluția grupelor de vârstă relevante pentru IPT

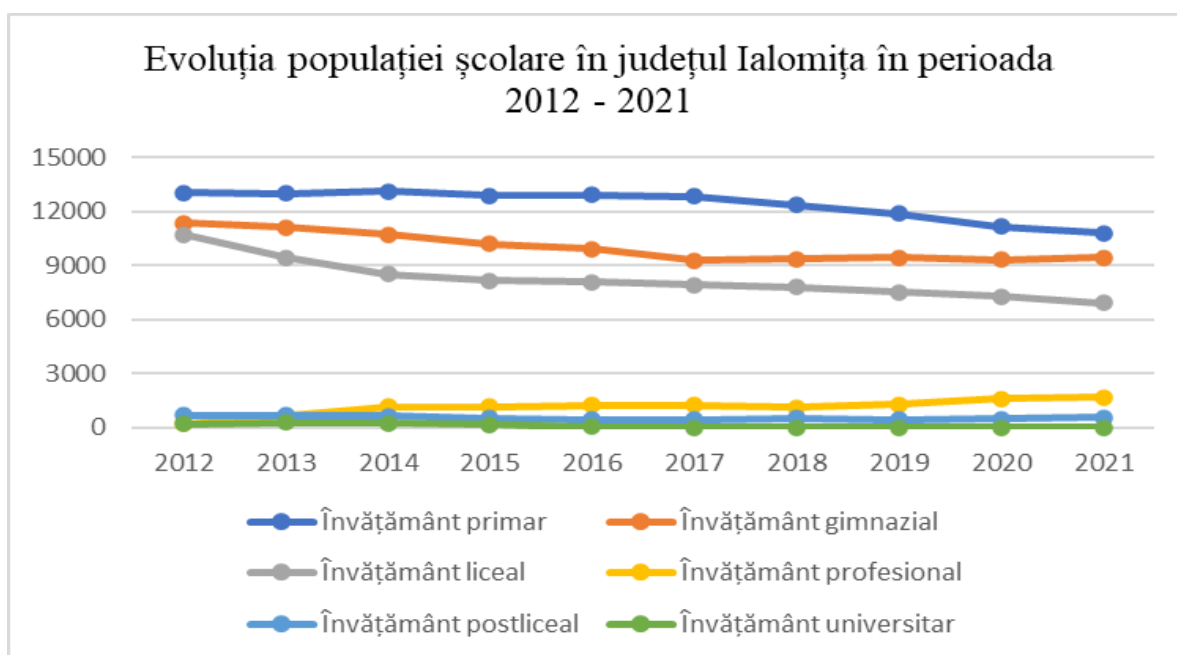
Figura 43. Evoluția populației școlare în ultimii 10 ani

Dinamica populației școlare la nivel regional în perioada 2012 – 2021, indică o scădere importantă a efectivului cu 17,2%.

Nivelurile care au cunoscut cele mai accentuate diminuări ale numărului de elevi înscriși în anul școlar 2018-2019 față de anul școlar 2007-2008 au fost învățământul profesional (-63,7%) și învățământul superior (-54,8%). Reduceri semnificative a înregistrat în aceeași perioadă și învățământul gimnazial (-23,4%). Scăderea populației din învățământul gimnazial va influența pe viitor scăderea populației școlare din învățământul liceal și profesional.

Deși efectivele de elevi din învățământul liceal au crescut în perioada 2008-2012 (+16,8%), acestea au înregistrat o scădere de 25,8% în perioada 2012-2019, datorată reducerii semnificative a populației școlare din învățământul gimnazial, dar și reintroducerii învățământului profesional. Învățământul profesional înregistrează o scădere dramatică în perioada 2009 –2011, datorată Hotărârii de Guvern din 8 februarie 2009, când nu au mai fost alocate locuri pentru școlile de arte și meserii, urmată de o creștere continuă în perioada 2011-2019 (după instituirea stagiilor de pregătire practică, a învățământului profesional cu durată de 3 ani și a învățământului dual).

Nivelurile care au înregistrat creșteri ale populației școlare în perioada 2020 - 2021 au fost învățământul postliceal și de maiștri, învățământul gimnazial și învățământul profesional.

5.3. Indicatori de intrare

5.3.1 Numărul de elevi care revin unui cadru didactic

Indicatorul „nr. elevi/cadru didactic” oferă informații privind eficiența utilizării resurselor umane și calitatea actului didactic. Perspectiva declinului demografic și a introducerii finanțării per elev poate conduce la modificări ale acestui indicator, având ca efect concentrarea resurselor în școli viabile.

În perioada 2013 – 2018 indicatorul înregistrează un trend descrescător din cauza efectivelor reduse la clasă. În anul școlar 2018-2019 indicatorul a scăzut.

5.3.2. Resursele umane din ÎPT

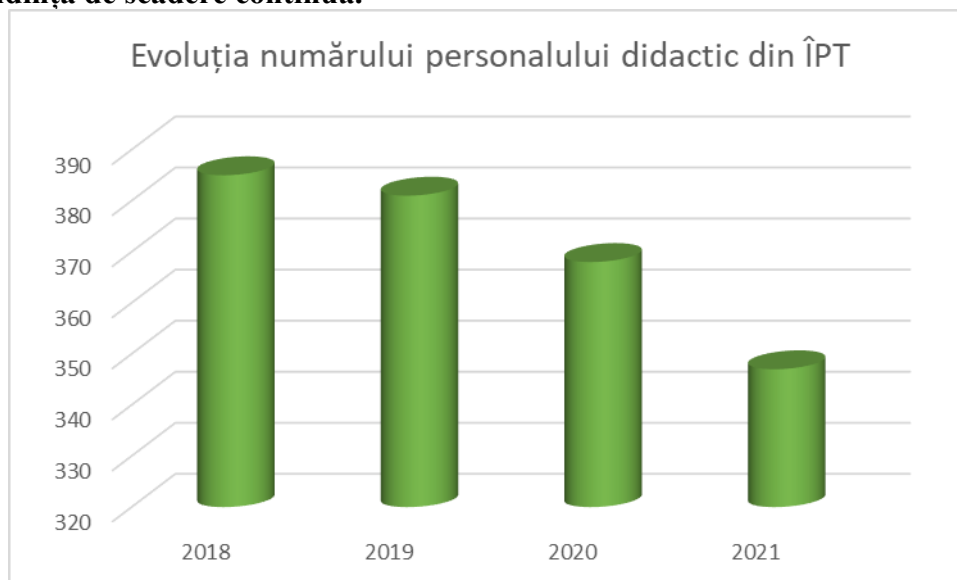
La nivelul Inspectoratului Școlar resursele umane TVET au fost deduse din situațiile statistice existente pentru învățământul TVET.

Analizând situația existentă se pot trage unele concluzii:

- majoritatea cadrelor didactice ocupate în TVET sunt calificate și cu grade didactice;
- suplinitorii necalificați pentru învățământul profesional și tehnic sunt cadre didactice cu studii superioare care predau alte discipline decât cea înscrisă pe diplomă;
- personalul didactic din școlile TVET ale Județului Ialomița posedă calificări profesionale și pregătire în domeniul didacticii generale și didacticii disciplinei.

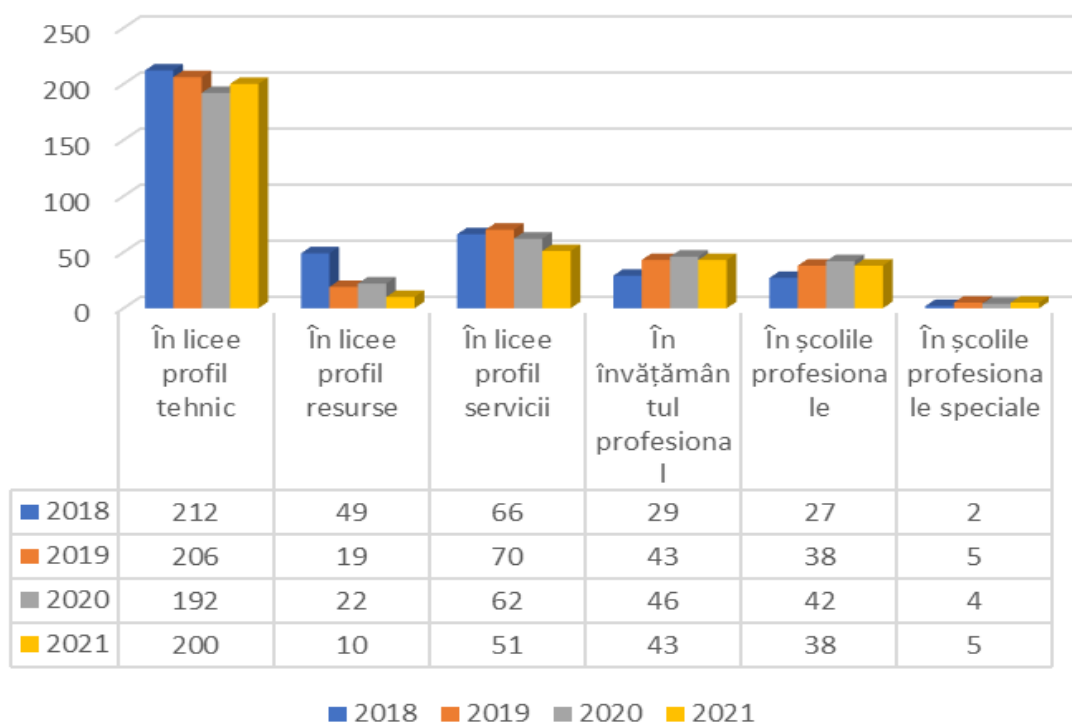
Cerința esențială pentru ca sistemul educațional să ofere tinerilor competențele necesare pe piața muncii este determinată în primul rând de existența unor cadre didactice de elită, bine pregătite, dar și motivate

La nivelul județului Ialomița, în anul școlar 2021-2022, **numărul total al personalului didactic din învățământul profesional și tehnic, proprietate publică**, (liceal tehnologic, învățământul profesional și învățământul postliceal) a fost de **347** persoane, **înregistrând, în perioada 2018-2021 o tendință de scădere continuă.**

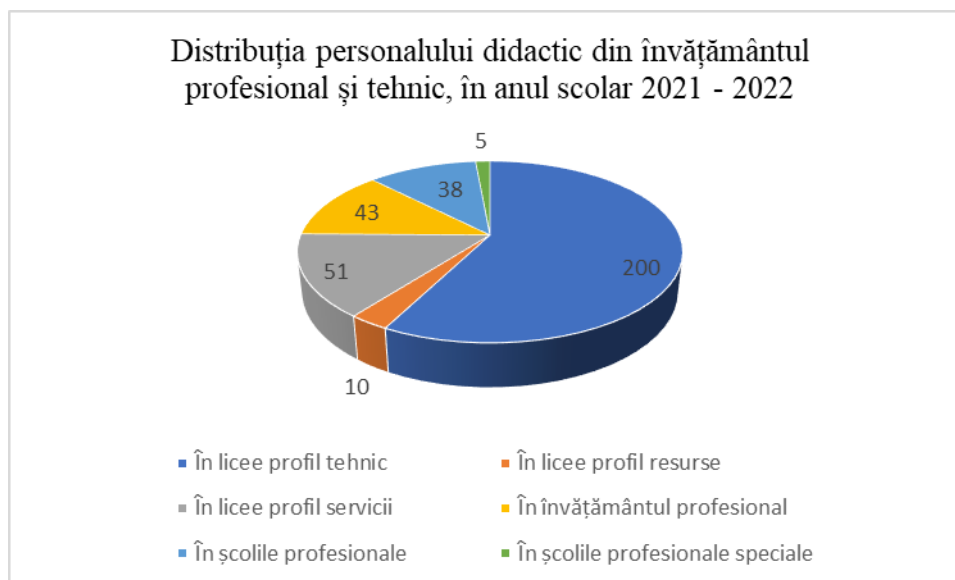
Analizând structura personalului didactic din IPT, proprietate publică, pe niveluri de educație, se constată că, în anul școlar 2021-2022, **funcționează în învățământul liceal tehnologic** 57,6% profil Tehnic, 2,88% profil Resurse naturale și protecția mediului și 14,6% profil Servicii, 23,3% în învățământul profesional și școli profesionale.

Structura personalului din ÎPT, proprietate publică, pe niveluri de educație

Scăderea sau creșterea efectivelor de personal se corelează, în mod firesc, cu tendințele efectivelor de elevi. Numărul personalului didactic din învățământul liceal tehnologic în județul Ialomița, înregistrează o tendință de descreștere în perioada 2018-2021 (12 persoane), în timp ce numărul personalului didactic din școlile profesionale crește (în cifre absolute) de la 2 persoane la 5 persoane.

Învățământul liceal tehnologic înregistrează în perioada analizată o tendință descrescătoare, atât la nivel național cât și **la nivelul regiunii Sud Muntenia**. Această tendință se înregistrează și la nivelul județelor regiunii. Astfel, în anul școlar 2017/2018, în regiunea Sud Muntenia, numărul personalului didactic din învățământul liceal tehnologic a înregistrat o ușoară descreștere incomparație cu anul precedent, cu 70 persoane. Ponderea personalului didactic calificat a fost, în anul școlar 2017-2018 de 99,35%, în creștere cu 0,8% față de anul școlar precedent (98,55%). Această tendință se întâlnește și în județele regiunii, cu excepția județului Prahova care înregistrează o ușoară descreștere a ponderii personalului didactic calificat față de anul anterior: (de la 94,42 % la 94,07%)

Analiza **pe medii de rezidență** a numărului cadrelor didactice relevă faptul că rețeaua școlară este inegal dezvoltată în cazul învățământului liceal, postliceal, cât și al celui profesional (în defavoarea mediului rural).

Analizând distribuția personalului didactic pe sexe, se observă ponderea preponderentă a personalului didactic feminin. În anul școlar 2017-2018, în comparație cu anul precedent, ponderea personalului feminin a crescut ușor la toate nivelele de educație IPT (cadrele didactice de sex feminin reprezentând 71,4% din totalul personalului didactic), cu excepția **învățământului profesional**, unde a scăzut de la 70,5% la 68,2%).

Ponderea cea mai scăzută a cadrelor didactice de sex feminin se înregistrează în învățământul liceal, profil tehnic (68,1%) și în învățământul profesional (68,2%).

În România, analiza pe grupe de vârstă a personalului didactic din învățământul profesional și tehnic, conduce în mod clar la concluzia că, pe parcursul anilor, se acutizează fenomenul de îmbătrânire resurselor umane în educație. Pe de o parte, acest fenomen este rezultatul scăderii populației școlare și dispariției unui număr mare de catedre care să poată fi ocupate de tineri absolvenți, iar pe de altă parte ca urmare a faptului că o carieră didactică nu a fost de interes pentru tineri o lungă perioadă de timp, din cauza slabei motivații financiare. Analiza evoluției personalului didactic din **învățământul profesional și tehnic**, pe grupe de vârstă, relevă o scădere a ponderii cadrelor didactice tinere (cu vârste cuprinse între 25-35 ani) concomitent cu creșterea ponderii celorlalte grupe de vârstă. Ponderea cea mai mare o înregistrează cadrele didactice cu vârste între 35-54 ani (62,4% din numărul total al cadrelor didactice).

Schimbările accelerate introduse de reformele din ÎPT, pe de o parte, și cele din mediul economic și social, pe de altă parte, impun un efort susținut de adaptare din partea profesorilor. Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic din ÎPT trebuie să vizeze atât competențele metodice cât și actualizarea competențelor de specialitate cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic.

Pentru facilitarea adaptărilor la schimbările din sistem se recomandă ca măsură de fond anticiparea evoluției personalului didactic și adoptarea, în cadrul unei strategii pe termen lung, a unor măsuri însoțitoare, ținând cont de efectele combinate ale reducerii populației școlare și restructurării planurilor de școlarizare din ÎPT pentru adaptarea la nevoile de calificare.

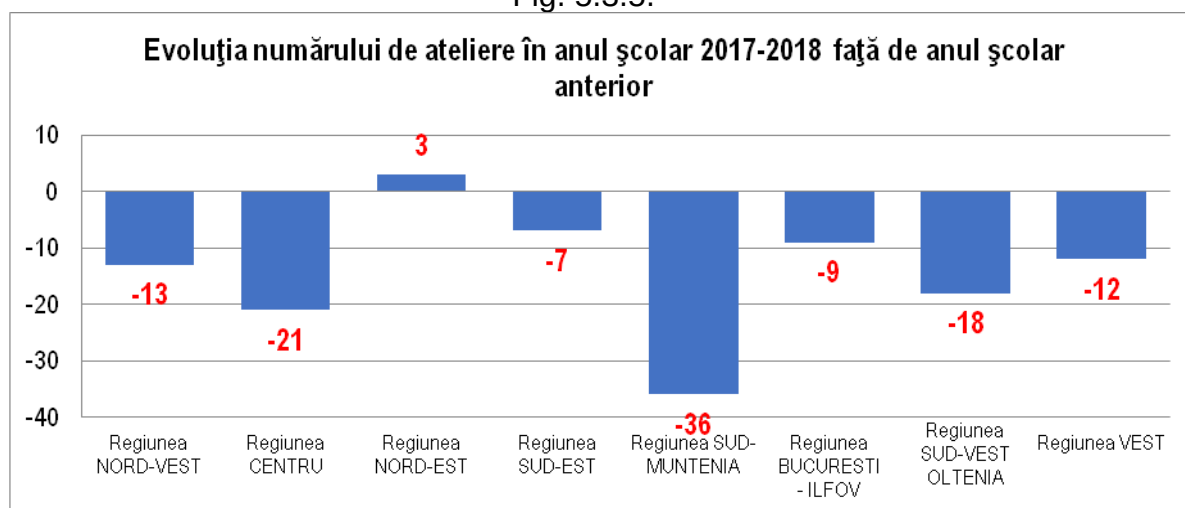
În anul școlar curent, pe unități școlare se constată o scădere a efectivelor de elevi / clasă la școlile din mediul rural, În ceea ce privește grupurile școlare se constată o scădere a efectivelor de elevi pe ruta progresivă an de completare și liceu tehnologic ciclul superior.

5.3.3. Resurse materiale și condiții de învățare

Învățarea, obiectivul final al educației, este influențată de existența și calitatea infrastructurii de educație, cu impact asupra rezultatelor elevilor.

Cele 185 unități de învățământ secundar superior existente la nivelul regiunii Sud Muntenia dețineau în anul școlar 2017-2018 un număr de 1099 laboratoare școlare (cu 44 mai puține decât anul școlar precedent), 516 ateliere școlare (cu 36 mai puține decât anul școlar precedent) și 16064 PC-uri (cu 225 mai multe ca anul școlar precedent) 94% fiind conectate la Internet.

Fig. 5.3.5.

Sursa datelor: INS

mare parte a școlilor au beneficiat de dotare prin programele Phare VET, Banca Mondială, programe guvernamentale.

În anul școlar 2017-2018 numărul laboratoarelor școlare și a atelierelor a scăzut, în regiunea Sud Muntenia, față de anul școlar anterior. Analizând numărul de elevi ce revin la un laborator școlar în Regiunea Sud Muntenia și în județele componente ale regiunii se observă că acesta este între 39,4 în județul Ialomița și 55,8 în județul Teleorman. În județele Ialomița, Argeș, Dâmbovița numărul de elevi ce revin la un laborator școlar este mai mic decât media la nivel regional (47,4 elevi/laborator). Este necesară însă o analiză la nivelul fiecărui județ pentru identificarea eventualei deficit de laboratoare pe discipline de studiu.

În ceea ce privește numărul de ateliere, situația este foarte diferită la nivelul județelor regiunii. Astfel, în județul Ialomița numărul de elevi care revine la 1 atelier școlar este de 83 în timp ce, la polul opus se situează județul Teleorman cu un număr de 157,9 de elevi care revin la 1 atelier. Și în acest caz este necesară analiza detaliată pe calificări și unități de învățământ privind necesarul de ateliere școlare în fiecare județ, în raport cu numărul de elevi.

Numărul de elevi care revine la 1 PC este satisfăcător având în vedere că valorile se încadrează între 2,9 elevi/PC în județele Ialomița și Dâmbovița și 5,7 elevi/PC în județul Giurgiu. Media la nivel regional este de 3,2 elevi/PC, mai mică decât anul școlar anterior.

Tabel 5.3.1 Laboratoare, ateliere școlare și PC-uri în învățământul liceal, profesional și postliceal, la începutul anului școlar 2018-2019, în regiunea Sud Muntenia

Regiune și județe	Nr. laboratoare	Nr. de ateliere	Nr. de PC	Număr Elevi din IPT	Nr elevi/laborator	Nr elevi/atelier	Nr elevi/PC
Regiunea SUD-	1099	516	16064	52079	47,4	100,9	3,2

MUNTENIA							
Argeș	271	134	3831	12384	45,7	92,4	3,2
Călărași	84	46	1515	4985	59,3	108,4	3,3
Dâmbovița	178	65	2570	7374	41,4	113,4	2,9
Giurgiu	64	17	579	3292	51,4	193,6	5,7
Ialomița	118	56	1625	4649	39,4	83,0	2,9
Prahova	285	163	4577	13868	48,7	85,1	3,0
Teleorman	99	35	1367	5527	55,8	157,9	4,0

Baza materială în învățământul liceal ca și baza materiale pentru întregul învățământ profesional și tehnic din regiunea Sud Muntenia necesită analize detaliate privind nevoile de săli de clasă, laboratoare și ateliere, în raport cu calificările în care sunt școlarizați elevii, cu atenție deosebită pentru unitățile de învățământ din mediul rural.

Cu excepția școlilor cuprinse în programele de reabilitare prin programele finanțate de UE sau Banca Mondială, în cele mai multe cazuri, **starea generală a infrastructurii** (clădirile pentru spațiile de pregătire teoretică și practică și infrastructura de utilități) necesită intervenții majore de reabilitare sau modernizări. Lipsesc o parte din atelierele necesare pentru îpt, cabinete și laboratoare.

Dotarea este învechită; multe din atelierele existente nu au beneficiat de nici o investiție relevantă în echipamente după 1990. Cu excepția școlilor cuprinse în Programele Phare pentru ÎPT, în cele mai multe cazuri dotările după 1990 s-au limitat la ceea ce s-a putut obține din efortul de autofinanțare, donații sau sponsorizări - insuficient cantitativ și calitativ. Se simte lipsa dotărilor moderne și a echipamentelor de simulare necesare unui învățământ eficient, centrat pe elev.

Puține școli au amenajările minime necesare pentru accesul persoanelor cu deficiențe neuromotorii.

Deși **dotarea laboratoarelor de informatică** s-a îmbunătățit substanțial în ultimii ani, se simte *nevoia completării cu PC a dotării tuturor laboratoarelor și cabinetelor de specialitate* (pentru dezvoltarea activităților de predare-învățare asistate de calculator).

Ritmul noilor achiziții pentru **dotarea bibliotecilor școlare** este încă relativ scăzut deși în ultimul an au crescut simțitor. Se constată un număr relativ restrâns și în general o varietate mică de titluri la abonamente pentru publicații de specialitate.

Un număr scăzut de școli din ÎPT din județul Ialomița au beneficiat de programul privind înființarea unor **Centre de Documentare și Informare**. Este importantă extinderea programului și pentru celelalte școli.

5.4. Indicatori de proces

5.4.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT

Strategia de descentralizare a învățământului preuniversitar vizează transferul de autoritate, responsabilitate și resurse în privința luării deciziilor și a managementului general și financiar către unitățile de învățământ și comunitatea locală.

Descentralizarea funcțională implică și antrenarea sporită în mecanismele decizionale a partenerilor sociali, pentru a garanta apropierea deciziei de beneficiarii serviciului public de educație.

Cadrul instituțional pentru dezvoltarea parteneriatului social în educație și formare profesională se bazează pe structurile consultative inițiate în sprijinul deciziei la nivel local și regional.

Aceste structuri sunt:

- La nivel regional: **Consortiul Regional IPT** - organism consultativ al Consiliului de Dezvoltare Regională
- La nivel local (județean): **Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS)** - ca organism consultativ al Inspectoratelor școlare județene

- La nivelul școlilor: **Consiliile de administrație/Consiliile școlare**
- La nivel național: **Comitetele sectoriale.**

Principalele atribuții în procesul de planificare în ÎPT ale structurilor menționate sunt următoarele:

- Comitetele sectoriale (la nivel național): validarea Standarde de Pregătire Profesională.
- Consorțiul Regional: identificarea nevoilor de calificare la nivel regional, elaborarea Planurilor Regionale de Acțiune pe termen lung pentru ÎPT (PRAI)
- CLDPS: identificarea nevoilor de calificare la nivel județean și elaborarea Planurilor Locale de Acțiune pe termen lung pentru ÎPT (PLAI); avizarea planurilor anuale de școlarizare
- Consiliile de administrație / Consiliile școlare: sprijinirea elaborării și avizarea Planului de Acțiune a Școlii (PAS)

În cadrul programului multianual Phare IPT, Consorțiul Regional și Comitetele locale au fost antrenate în elaborarea, respectiv actualizarea anuală a documentelor de **planificare strategică pe termen lung** la nivel regional (**PRAI**) și local (**PLAI**), pe baza cărora la nivelul fiecărei școli din program au fost elaborate planuri școlare de acțiune (**PAS**).

La nivelul unităților școlare, principalul instrument de planificare strategică pe baza analizei mediului intern (autoevaluare) și extern este concretizat prin **Planurile de acțiune ale școlilor (PAS)**.

Școlile cuprinse în programul Phare IPT au beneficiat de formare și asistență pentru elaborarea PAS și în raport cu PRAI și PLAI. Începând cu anul școlar 2006-2007 s-a generalizat elaborarea **Planurilor de acțiune ale școlilor (PAS)** pentru toate unitățile de învățământ profesional și tehnic. În sprijinul elaborării documentului, școlile au beneficiat de formare și asistență din partea unităților de învățământ cuprinse în programul Phare 2003 și a inspectoratelor școlare.

Având în vedere mecanismele de finanțare în vigoare și autonomia comunității locale, este esențială antrenarea autorităților locale în procesul de planificare strategică pe termen lung în ÎPT.

Principalele probleme identificate în cadrul acestui proces sunt referitoare la:

- slaba legătură și controlul redus între nivelul regional de planificare și nivelul decizional în învățământ (inspectoratele școlare județene și școlile, autoritățile locale)
- finanțarea învățământului preponderent centrată pe activitățile curente / pe termen scurt și foarte puțin pe nevoile și prioritățile pe termen lung
- antrenarea insuficientă a agenților economici în efortul de planificare pe termen lung în ÎPT
- neimplicarea sau implicarea formală a partenerilor din Consiliile de Administrație ale Școlilor în procesul de planificare pe termen lung la nivelul școlii

Un alt domeniu al descentralizării funcționale este **curriculum în dezvoltare locală** (CDL - componentă importantă a planului de învățământ la școala de arte și meserii) care vizează adaptarea conținutului pregătirii la cerințele locale din partea beneficiarilor instruirii (agenți economici, comunitate locală, elevi). Din păcate, în practică se constată de multe ori o **antrenare redusă sau formală din partea școlilor a agenților economici în elaborarea CDL**.

Un alt aspect de importanță strategică și practică pentru validarea rezultatelor procesului de ÎPT este în legătură cu **organizarea și derularea examenelor de absolvire**, care conform metodologiilor în vigoare implică obligatoriu **cooptarea agenților economici** ca membri ai comisiilor de examinare. Rezultatele absolvenților la aceste examene (cu procent de reușită apropiat de 100% - v. mai jos, 5.5.6) oferă motive de îndoială cu privire la **efectivitatea participării agenților economici** în cadrul acestora.

5.4.2. Asigurarea calității în ÎPT

Nevoia unor **mecanisme reglementate de asigurare a calității serviciilor de educație și formare profesională** care să garanteze aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire și satisfacția beneficiarilor (forța de muncă și angajatorii) a condus la adoptarea Legii nr. 87 din 13

aprilie 2006 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calității educației

La nivel național, activitățile privind asigurarea calității în sistemul național de învățământ sunt coordonate de către cele două agenții – ARACIP (pentru învățământul preuniversitar), respectiv ARACIS (pentru învățământul superior).

În ÎPT, introducerea unui sistem de **asigurare a calității** în educație s-a generalizat începând cu anul școlar 2006-2007 pentru **toate unitățile de învățământ**, mai întâi aplicându-se principiul 5 al calității – “predarea și învățarea”, apoi extinderea treptată pentru aplicarea tuturor celor 8 principii.

Mecanismul de asigurare a calității utilizat este construit pe autoevaluarea din partea școlii, confruntată cu evaluarea externă (prin inspecție școlară), ambele fiind structurate pe același set de indicatori (descriptori de performanță). Rezultatele evaluării se regăsesc în planurile de îmbunătățire a calității.

Școlile din Programul Phare TVET care au beneficiat de formare și asistență în acest scop, au sarcina de a disemina și de asista implementarea sistemului de asigurare a calității în celelalte școli din județ.

Școlile din județ evaluate de către ARACIP pentru noile calificări propuse în planul de școlarizare au primit aviz favorabil pentru autorizarea provizorie de funcționare.

Introducerea unui **sistem de asigurare a calității în ÎPT** va furniza pentru procesul de planificare strategică la toate nivelurile (planurile regionale și locale, planurile de acțiune la nivelul școlii) **un set de indicatori standard (benchmark)** care să faciliteze decidenților comparațiile în cadrul sistemului și compatibilizarea între cerere și ofertă.

Conducând la **creșterea transparenței față de beneficiari**, mecanismele de asigurare a calității vor avea un impact decisiv în motivarea și **implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertei și a strategiilor de îmbunătățire**.

5.4.3. Serviciile de orientare și consiliere.

Nu există o definiție standard pentru indicatorii privitori la procesul de orientare și consiliere. În practica serviciilor de consiliere din unele țări europene, se raportează în mod obișnuit indicatori cum ar fi numărul de ore de consiliere / elev, numărul de elevi consiliați / consilier, etc.

În lipsa unor indicatori standard și a unui sistem unitare de raportare a rezultatelor din activitatea serviciilor de orientare și consiliere, datele furnizate ca indicatori de către Centrele Județene de Asistență Psihopedagogică (CJAPP) nu sunt pe deplin comparabile între județele din regiune și sunt dificil de armonizat.

Totuși, din analiza informațiilor disponibile, se poate aprecia că, deși ameliorat în ultimii ani, *gradul de acoperire a serviciilor de orientare și consiliere este insuficient*, în special în mediul rural, datorită unui număr încă insuficient de consilieri în sistem, arondării inegale a numărului de elevi care revin unui consilier, numărului de mic al elevilor testați și consiliați, respectiv al orelor de consiliere/elev pentru orientarea carierei – practic nu se poate vorbi de un mecanism *sistematic* de orientare și consiliere în sprijinul unei decizii corect informate în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire.

5.5. Indicatori de ieșire

5.5.1. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională

Rata netă de cuprindere măsoară gradul de participare la educație a copiilor de vârstă *oficială* corespunzătoare nivelului respectiv de educație³¹.

³¹ Diferențele față de vârsta reglementată de începere a școlii, respectiv de încadrare față de vârstele “standard” din seria curentă influențează valoarea indicatorului

În perioada 2013-2018, rata netă de cuprindere în învățământul obligatoriu a cunoscut o evoluție fluctuantă la toate nivelurile de educație, urmare a scăderii populației de vârstă școlară.

Raportat la anul școlar precedent (2017 – 2018), în anul 2018 – 2019 se constată menținerea ratei nete de cuprindere la învățământul primar, gimnazial și secundar superior (clasele a X-a și a XI –a). Aceeași tendință se înregistrează la ciclul inferior al liceului – clasele IX – X.

5.5.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)

Gradul de cuprindere în învățământ reprezintă procentajul elevilor de o anumită vârstă cuprinși în sistemul de educație, indiferent de nivelul de învățământ, din totalul populației de aceeași vârstă. În perioada 2011-2018 gradul de cuprindere în învățământ a cunoscut o evoluție oscilantă la nivelul Județului Ialomița, la toate nivelurile de educație.

În perioada următoare se preconizează o creștere a ratei de cuprindere la toate nivelurile ca urmare a măsurilor sociale, programelor ”a doua șansă”, programelor de incluziune socială, creșterii numărului de cabinete de consiliere/consilieri școlari.

Importanța indicatorului trebuie să se reflecte în atenția acordată măsurilor necesare în vederea asigurării accesului și creșterii gradului de cuprindere în educație în mod deosebit în mediul rural și pentru categoriile dezavantajate.

5.5.3. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED

Rata abandonului școlar este un indicator important în cadrul politicilor de coeziune economică și socială, în strânsă legătură cu accesul la educație și pentru evaluarea gradului de retenție a tinerilor în educație pe fiecare nivel ISCED.

Principalele cauze ale abandonului școlar sunt:

- ◆ lipsa unor condiții materiale minime;
- ◆ neimplicarea familiei în supravegherea elevilor, o situație specială reprezentând elevii ale căror familii sunt plecate în străinătate;
- ◆ prestarea de către elevi a unor activități pentru întreținerea familiei;
- ◆ orizontul cultural și intelectual redus al unor familii;
- ◆ căsătorii la o vârstă fragedă;
- ◆ motivația scăzută a elevilor pentru școală.

Totuși, se înregistrează plecări ale elevilor din sistemul de învățământ datorită migrației părinților în afara granițelor țării. Rata abandonului școlar la învățământ primar și gimnazial a crescut în perioada 2011 – 2018 (învățământ primar de la 0,2% la 3,2%, învățământ gimnazial de la 0,7% la 3,2%). La învățământ liceal și profesional rata abandonului școlar este fluctuantă, astfel: scade în intervalul 2014-2015 de la 4 la 2,7, se menține la 3,6 în perioada 2015-2016, crește până la 5,7 în 2016-2017 ca urmare a insuficienței cabinetelor de asistență psihopedagogică în școli, apoi scade la 4,1% în 2017-2018.

5.5.4. Rata de succes

Ratele de succes la examenele finale de certificare a competențelor profesionale (examele de absolvire școală postliceală și de maiștri; respectiv certificarea competențelor profesionale la liceul tehnologic) se apropie de (sau chiar ating) 100% în majoritatea unităților școlare din județ.

Evaluările finale în raport cu SPP, bazate pe competențe sunt de maximă importanță pentru asigurarea unei certificări credibile, validată de piața muncii la absolvirea fiecărui nivel de calificare. Măsurile care trebuie avute în vedere în raport cu aceste rezultate indicator trimit, pe

de o parte, la asigurarea calității în procesul de evaluare în raport cu standardele de pregătire. Rata de succes reliefată prin procentul de promovabilitate la examene și rezultatele la olimpiadele școlare plasează școlile TVET din județ deasupra mediei pe țară. Rezultatele obținute demonstrează seriozitatea cu care au fost organizate, monitorizate concursurile școlare la toate etapele, cadrele didactice din comisiile de examen dând dovadă de obiectivitate în evaluarea elevilor. Conducerea unităților școlare a asigurat desfășurarea în bune condiții a concur-surilor școlare – discipline tehnice.

În majoritatea școlilor TVET, situa-ția la învățătură este bună la toate nivelurile, dar se înregistrează în unele cazuri elevi repetenți și în situație de abandon școlar.

5.5.5. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație

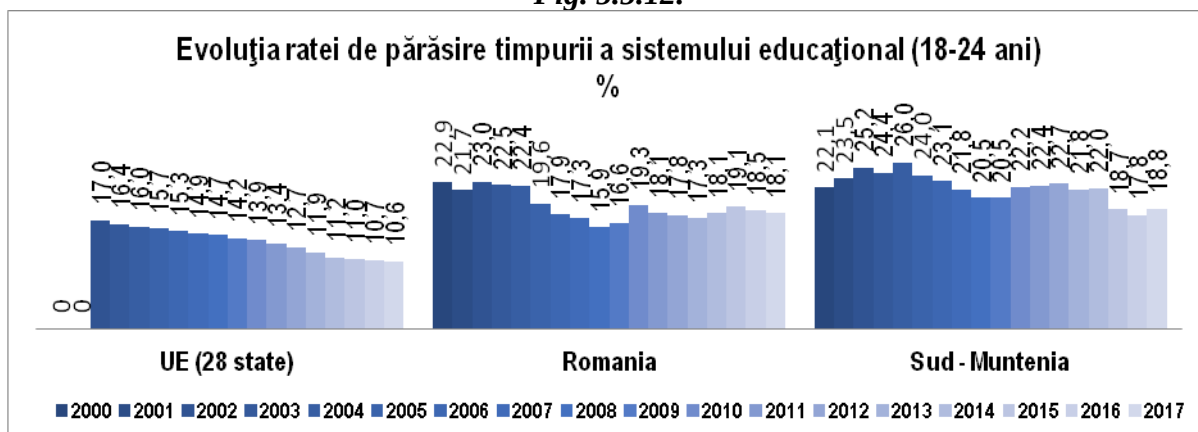
Părăsirea timpurie a școlii (PTȘ) este definită în România ca procentul tinerilor cu vârste între 18-24 de ani care au finalizat cel mult ciclul secundar inferior (echivalentul clasei a opta) și care nu mai urmează nici-o altă formă de școlarizare/formare profesională³²

Conform definiției Eurostat, indicatorul se referă la Proporția populației de 18-24 ani cu nivel de educație elementar (scăzut) care nu urmează nici-o formă de instruire în ultimele patru săptămâni precedente interviului, în total populație de 18-24 ani.

În România (Graficul 5.5.12.), în 2017, abandonul școlar timpuriu a fost de 18.1%, mai mare decât media europeană (UE-28 – 10,6%). România se află pe locul al treilea între statele Uniunii Europene cu cel mai ridicat procentaj al abandonului școlar în 2016. Cu 18,5%, țara noastră a fost depășită doar de Spania (19%) și Malta (19,6%). La popul opus se află Croația (2,8%), Lituania (4,8%) și Slovenia (4,9%), potrivit datelor publicate de Eurostat.

Potrivit Eurostat, ponderea celor care au părăsit timpuriu școala (cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani) – a scăzut în mod constant în Uniunea Europeană (UE) în ultimii ani, de la 17,0% în 2002 la 10,6% în 2017. Mai puține fete (8,9% în 2017) renunță la educație și formare

Fig. 5.5.12.

decât băieții (12,1%).

Datele Eurostat arată că, în 2017, comparativ cu 2016, abandonul școlar a scăzut în majoritatea statelor membre, inclusiv în România. În cazul României, abandonul școlar a urcat de la 16,6%, în 2009, la 18,5%, în 2016. Strategia Europa 2020 stabilește ca statele UE să reducă ratele de abandon școlar sub pragul de 10% până în 2020³³. România a stabilit o rată mai realistă, de 11,3% a procentului celor care părăsesc timpuriu școala, țintă care să fie atinsă până în 2020, dar chiar și această țintă pare o provocare în condițiile actuale, România aflându-se foarte departe de această țintă.

³²Cei care au finalizat învățământul obligatoriu, clasa a zecea conform legislației românești, nu vor fi incluși în măsurile privind PTȘ, chiar dacă nu au finalizat învățământul secundar superior (clasa a 12-a).

³³Statistica Eurostat vizează tinerii cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani, care au absolvit cel mult opt clase și care nu sunt cuprinși într-o formă de educație formală sau informală, dar nici de training.

În regiunea Sud Muntenia, conform Eurostat, rata de părăsire timpurie a sistemului de educație fost în 2017 de 18,8%, în creștere cu 1 punct procentual decât anul anterior, peste media națională, situându-se pe locul al cincilea după București-Ilfov (5,5%), Vest (11,3%), Nord-Vest (16,3%) și Sud-Vest Oltenia (17,6%). Regiunea cu cea mai mare rată de părăsire a sistemului de educație, în 2017, a fost Nord_Est (23,6%).

Părăsirea timpurie a școlii are implicații sociale și economice importante. PTȘ este un factor major care contribuie la excluziunea socială ulterioară a individului. Estimările legate de competențele necesare ocupării unui loc de muncă în Europa sugerează că, pe viitor, doar 1 din 10 locuri de muncă va putea fi accesat de o persoană care a părăsit timpuriu școala³⁴. Conform datelor Eurostat, unul din 10 tineri români, care au abandonat timpuriu școala, nu lucrează. Tinerii care părăsesc prematur școala sunt mai predispuși să suporte riscul de a deveni șomeri sau de a câștiga mai puțin, odată ce găsesc un loc de muncă. Iar această problemă generează o serie de costuri publice și sociale suplimentare, sub forma unor costuri mai ridicate pentru serviciile publice, cum sunt cele din sănătate, justiție și plata prestațiilor sociale, venituri individuale și o creștere economică mai mici, precumși venituri fiscale mai reduse.

Comisia Europeană a sprijinit și sprijină îmbunătățirea sistemului educațional românesc cu ajutorul diferitelor programe de finanțare:

- Proiecte POSDRU privind PTȘ, implementate din 2007 până în 2013 de MECȘ (OI POSDRU). În perioada de programare anterioară (2007-2013), problema părăsirii timpurii a școlii a fost abordată de Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POSDRU) în cadrul Domeniului Major de Intervenție 2.2: „Prevenirea și Corectarea Părăsirii Timpurii a Școlii”, pe baza unei abordări integrate, care a inclus atât acțiuni de prevenire, cât și remediale. Astfel de acțiuni au inclus asigurarea serviciilor de consiliere și orientare, educație remedială și programe A Doua Șansă, campanii de conștientizare, sprijin financiar individual.

- Programul Operațional Capital Uman (POCU) 2014-2020, axa prioritară 6: Educație și competențe:

- OS 6.3: Reducerea părăsirii timpurii a școlii prin măsuri integrate de prevenire și de asigurare a oportunităților egale pentru elevii aparținând grupurilor vulnerabile, cu accent pe elevii aparținând minorității roma și pe elevii din mediul rural/comunitățile dezavantajate socio-economic

- OS 6.4: Creșterea numărului de tineri care au abandonat școala și de adulți care nu și-au finalizat educația obligatorie care se reîntorc în sistemul de educație și formare, inclusiv prin programe de tip a doua șansă și programe de formare profesională

Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România își propune ca obiectiv pe termen mediu: *Până în 2020, reducerea la maximum 11,3%, a ratei de tineri între 18-24 de ani care au finalizat cel mult ciclul de învățământ secundar inferior și care nu sunt înscriși în nicio formă de continuare a studiilor sau formare profesională. Pentru atingerea acestui obiectiv propune programe și măsuri clare, grupate în patru piloni strategici.*

5.5.6. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competentelor de citire/lectură (PISA)

Raportul internațional publicat în 5 decembrie 2016, de OECD, „*Excellence and Equity in Education*” (vol. I), include informații referitoare la performanțele sistemului educațional românesc în cadrul Programului OECD-PISA 2015 (*Programul Internațional OECD pentru Evaluarea Elevilor*).

Astfel, **pe scala generală de Științe** (domeniu principal în PISA 2015), **România a înregistrat un scor mediu de 435 puncte**, ocupând poziția 48 din 70 țări/economii cu baze de date validate. Din acest punct de vedere, România face parte din grupul de 11 țări (între care

³⁴ „Reducerea părăsirii timpurii a școlii în UE”, Parlamentul European, Comitetul pentru Educație și Cultură, 2011.

Columbia, Israel, Portugalia și Qatar) a căror performanță medie la **Științe** s-a îmbunătățit semnificativ între 2006 și 2015.

Scorul mediu la științe al țărilor OECD este de 493 puncte. Pe primele locuri se poziționează Singapore (556 puncte), Japonia (538 puncte), Estonia (534 puncte), Taipei-China (532 puncte), Finlanda (531 puncte) și Canada (528 puncte). Din această perspectivă, rezultatele României pot fi comparate cu cele obținute de state/economii precum Emiratele Arabe Unite, Uruguay, Cipru, Moldova, Albania și Turcia.

Pe scala generală de Citire/Lectură (domeniu secundar în PISA 2015), **România a înregistrat scorul mediu de 434 puncte** (în creștere față de 2009 cu 10 puncte), având performanțe similare cu Uruguay, Bulgaria sau Trinidad-Tobago și superioare față de Mexic și Thailanda. **Alături de Rusia și Macao (China), România a înregistrat o rată accelerată de creștere a performanțelor de la o administrare la alta.** Îmbunătățirea performanței medii s-a realizat prin creșterea ponderii elevilor cu performanțe de vârf (nivelurile 5 și 6 pe scala PISA), fără înregistrarea, concomitentă, a reducerii ponderii elevilor cu performanțe scăzute (nivelul 2 și sub nivelul 2 pe scala PISA).

Pe scala generală de Matematică, de asemenea domeniu secundar în PISA 2015, **România a înregistrat scorul mediu de 444 puncte** (445 puncte în 2012, când Matematica a fost domeniu principal), având performanțe similare unor țări precum Grecia, Bulgaria, Cipru sau Argentina și peste Turcia, comparativ cu administrarea din 2012.

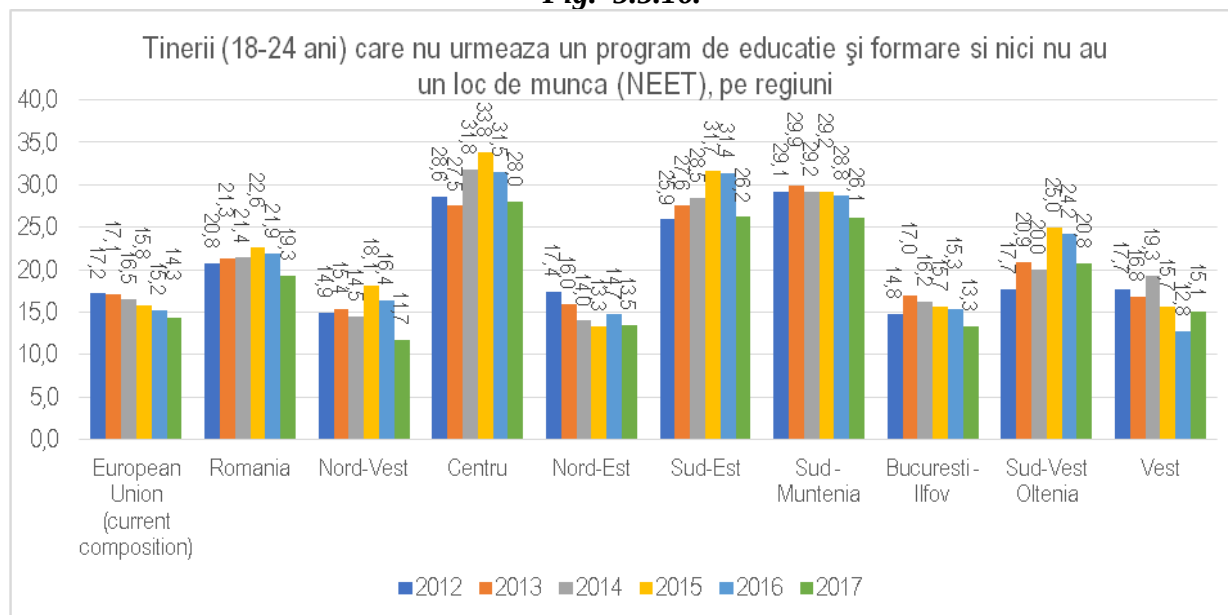
Pe scala performanțelor PISA 2015, la Științe au fost definite șapte niveluri de performanță. Nivelul 2 este considerat nivelul de bază necesar a fi atins de către un tânăr de 15 ani până la finalizarea învățământului obligatoriu, pentru a putea funcționa eficient în societatea cunoașterii. La PISA 2015, 35% dintre elevii români se situează la nivelul 2. Sub nivelul 2, adică la nivelurile 1a, 1b și sub nivelul 1b se situează 38,6% dintre elevi. Cumulat, la nivelurile superioare - 3, 4 și 5 - se plasează 27,5% dintre elevii români.

5.5.7. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20 – 24 ani care au absolvit cel puțin învățământul secundar superior

Un factor îngrijorător este reprezentat de creșterea numărului de tineri NEETs fapt care indică dificultăți în tranziția de la sistemul de educație la piața muncii și reprezintă una dintre categoriile cărora ar trebui să li se acorde o atenție deosebită în perioada următoare. Conform Eurostat, în 2017, în regiunea Sud Muntenia, 19,6% din tinerii cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani nici nu învață și nici nu lucrează, iar nivelul acestui indicator, deși este mai mic cu 2,8 puncte procentuale decât în 2016, este foarte mare prin comparație cu cel național și european (15,2% la nivel național și 10,9% la nivel EU 28). Pentru tinerii cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani care nici nu învață și nici nu lucrează situația este și mai îngrijorătoare (aceștia reprezintă 26,1% din totalul tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani la nivel regional, 19,3% la nivel național și 14,3% la nivel EU 28).

Analiză ratei NEET pe regiuni de dezvoltare, confirmă faptul că, în 2017, cea mai mare pondere a tinerilor (18-24 ani) care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare s-a înregistrat în regiunea Centru și în regiunea Sud Est, unde rata NEET a fost de 28,0 %, respectiv 26,2 %. Alte regiuni cu rata NEET mai mare decât cea națională sunt: Sud – Muntenia (26,1%) și Sud-Vest Oltenia (20,8%).

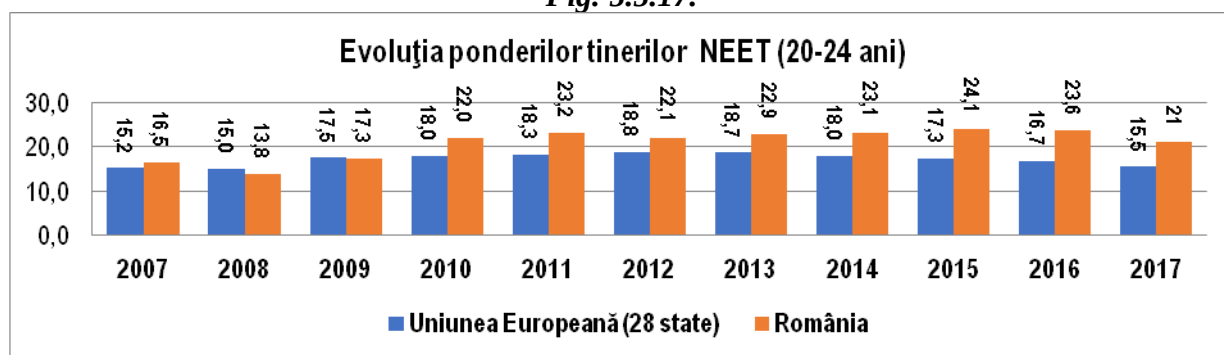
Fig. 5.5.16.

Cea mai mică rată NEET s-a înregistrat în regiunea Nord-Vest (11,7%), în timp ce alte 3 regiuni au rata mai mică decât cea la nivel național: Nord-Est (13,5 %), București - Ilfov (13,3 %), Vest (15,1%).

În UE-28, în perioada analizată, rata NEET (20 - 24 ani) a înregistrat creștere consecutivă în perioada 2007-2014, urmată de descreștere în perioada 2014-2017, astfel încât în 2017 să

Fig. 5.5.17.

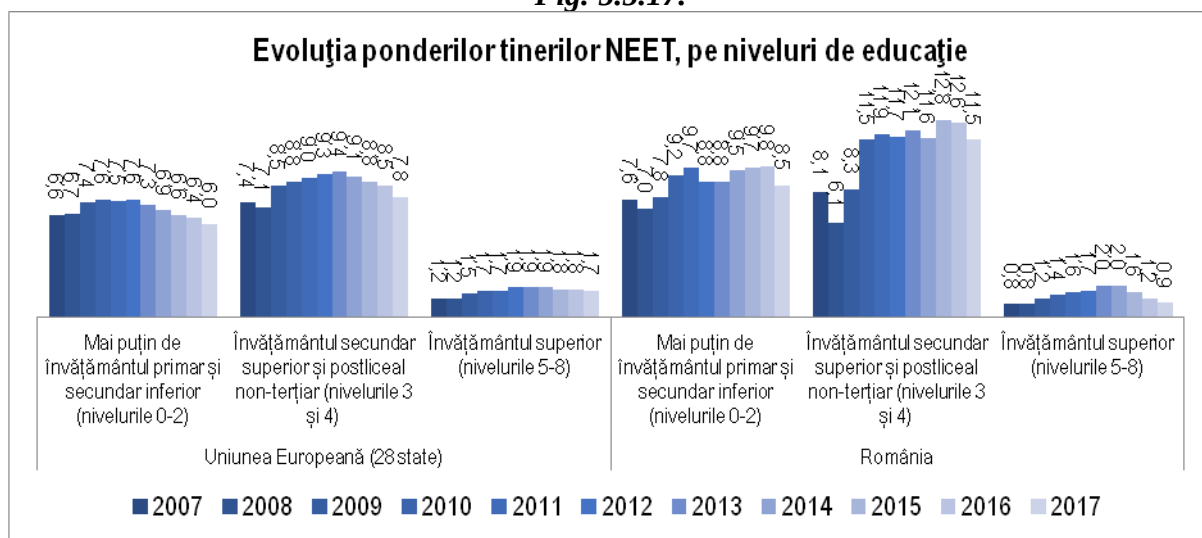

înregistreze valoarea de 15,5 % (Fig. 6.3.7.2). O analiză la nivelul statelor membre ale UE arată că, în 2017, cea mai mare pondere a tinerilor (20 - 24 ani) care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (NEET) s-a înregistrat în Macedonia (32%), Turcia (30,8%), Italia (25,7 %), în timp ce rata NEET s-a situat în intervalul 20-25 % în Cipru, Montenegro, Grecia și Croația. În România, rata NEET a fost de 19,3%, în scădere cu 2,6% față de 2016, în timp ce în unele țări ponderea tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare a fost sub 10%: în Elveția, Danemarca,

Germania, Suedia, Austria, Republica Cehă. Cea mai mică valoare a înregistrat în Islanda (4,1%).

Analizând rata NEET pe niveluri de educație, se observă că în 2017, în România, cel mai mare procent al tinerilor cu vârste cuprinse între 20 și 24 de ani care nici nu învață și nici nu lucrează a fost de 11,5% și s-a înregistrat în rândul tinerilor care au absolvit învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4), iar cel mai mic a fost de 0,9% și s-a înregistrat în rândul tinerilor care au absolvit învățământul superior (nivelurile 5-8). De aici rezultă că unul dintre factorii determinanți care explică diferențele între ratele NEET este nivelul de educație scăzut; prin urmare, este de așteptat ca regiunile caracterizate prin rate relativ ridicate ale abandonului prematur al educației și formării profesionale să înregistreze, de asemenea, rate NEET relativ ridicate.

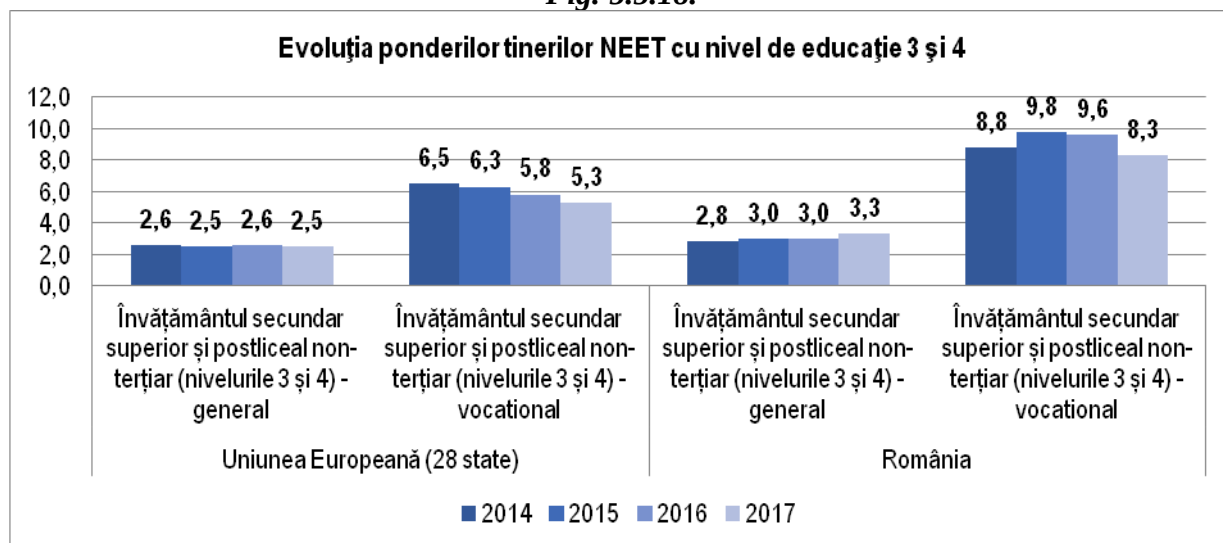
Fig. 5.5.17.

Sursa datelor: Eurostat

Se observă, de asemenea, că în rândul tinerilor care au absolvit învățământul secundar superior și

Fig. 5.5.18.

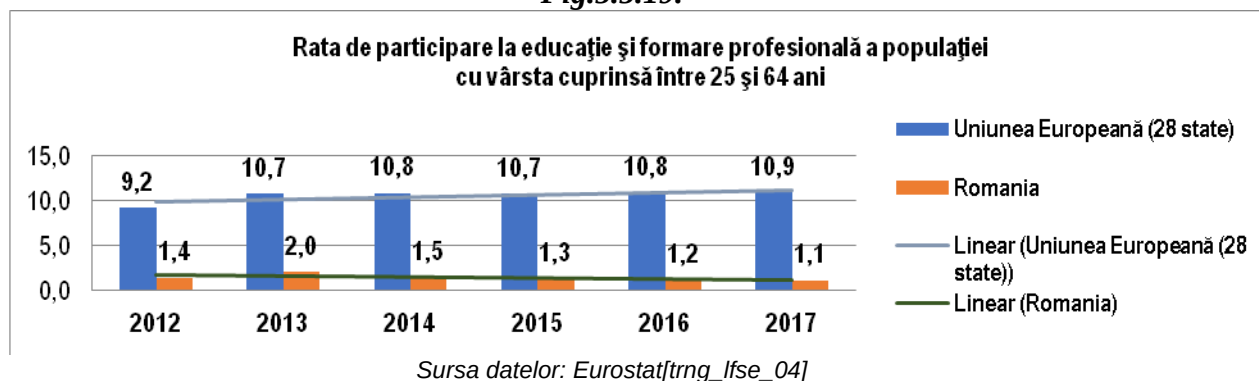
Sursa datelor: Eurostat

postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4) rata NEET este mai mare în cazul celor din învățământul vocational (8,3% din tinerii care au absolvit învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar vocational nici nu învață și nici nu lucrează, în timp ce numai 3,3% din tinerii care au absolvit învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar general nici nu învață și nici nu lucrează).

5.5.8. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)

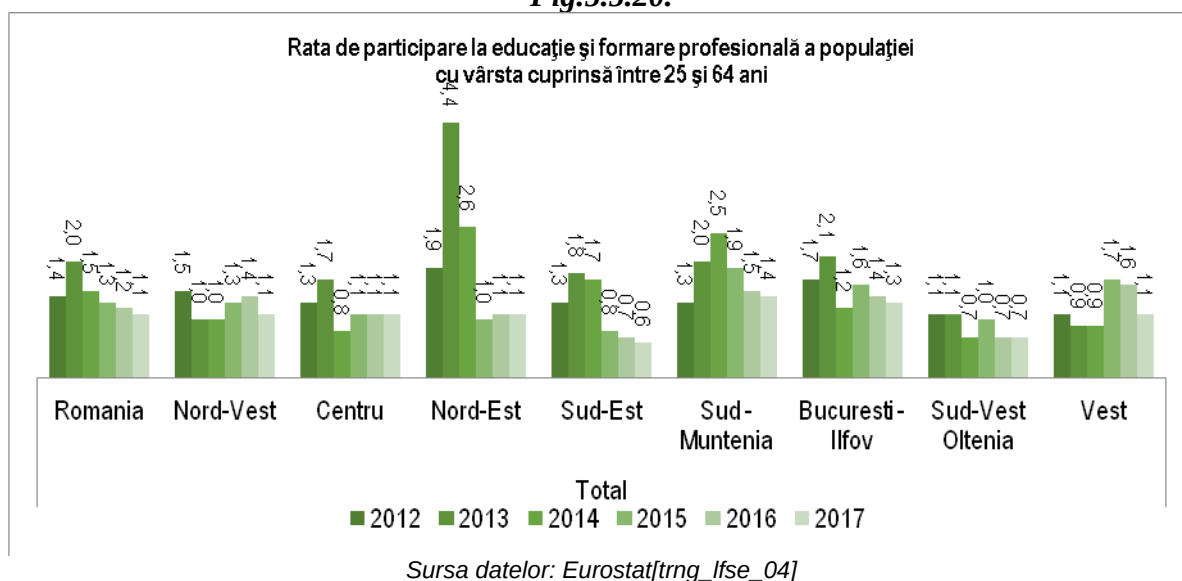
În 2017 (conf. Eurostat), *rata de participare la formarea continuă a populației adulte din România*

Fig.5.5.19.

a fost de numai 1,1% (!) în comparație cu media în Uniunea Europeană (UE-28) unde a înregistrat valoarea de 10,9%. Se constată un decalaj considerabil la nivel național față de ținta strategică pentru 2020 pentru România care prevede **creșterea participării adulților, grupa de vârstă 25-64 de ani, la educație și formare până la nivelul de minim 12%**. De asemenea îngrijorător este că acest indicator a înregistrat în perioada 2013 -2017 un trend descrescător (de la 2% la 1,1%). La nivelul regiunii Sud Muntenia acest indicator are valori peste media națională (aflându-se pe primul loc cu cea mai mare rată de participare la formarea continuă a populației adulte: 1,4% din adulții din grupa de vârstă 25-

Fig.5.5.20.

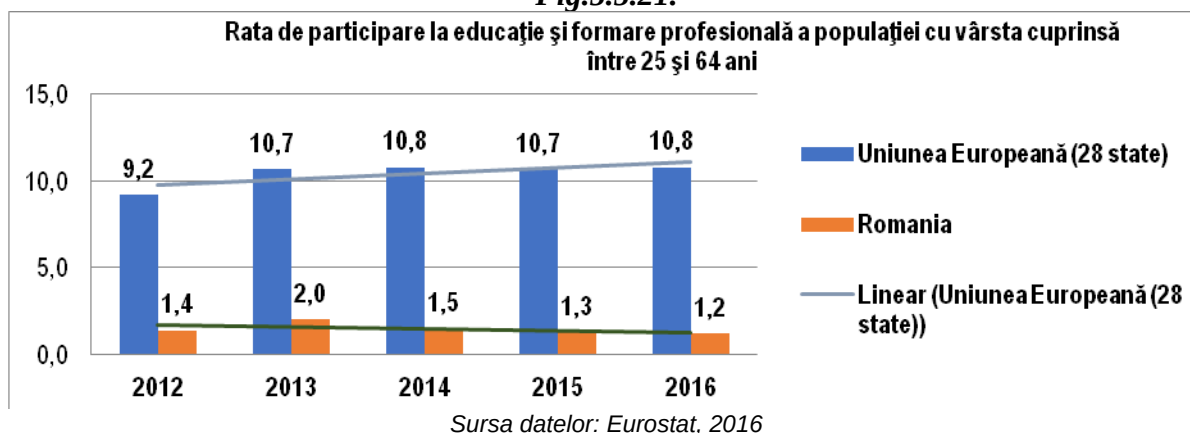

64 ani au participat în 2017 la educație și formare continuă) și a înregistrat în perioada 2014 -2016 un trend descrescător (de la 2,5% la 1,4%).Regiunile cu cea mai mică rată de participare la formarea continuă a populației adulte, în 2017, sunt regiunile Sud-Est (0,6%) și Sud-Vest Oltenia (0,7%).

Școlile din ÎPT sunt chemate să contribuie la ameliorarea acestui indicator, prin implicarea activă în formarea adulților, prin programe acreditate.

Rezultatele Cercetării statistice realizate în anul 2016, în gospodăriile individuale ale populației,

Fig.5.5.21.

populația țintă constituind-o segmentul de persoane în vârstă de 25-64 ani și prezentate în “Ancheta asupra Educației Adulților” (AEDA) relevă motivele pentru care persoanele intervievate au participat (sau au participat mai puțin decât și-ar fi dorit) în ultimele 12 luni la educație (formală sau non-formală). 93,1% au indicat cel puțin un astfel de motiv. Cel mai frecvent indicat motiv de neparticipare la educație a fost **costul participării**, indicat de 36,3% dintre respondenți. Frecvența mai mare a acestui răspuns s-a înregistrat în cazul persoanelor rezidente în mediul rural (41,5%) și în cel al șomerilor (53,8%).

O altă barieră în calea participării la educație, indicată de 34,8% dintre persoane o constituie **responsabilitățile familiale**. Au indicat acest motiv de neparticipare 43,8% dintre femei. **Programul (orarul) desfășurării activităților educaționale** a împiedicat participarea (mai intensă) la educație pentru 29,4% dintre persoane. Acest răspuns a fost furnizat de 41,1% dintre persoanele ocupate și de 53,0% dintre absolvenții de învățământ superior. Nu doar factorii exteriori pot împiedica participarea persoanelor la educație; uneori motivele neparticipării țin chiar de persoana respondentului. Astfel, **vârsta** a fost considerată o barieră în calea participării la educație de către 21,7% dintre respondenți. În cazul persoanelor de 55-64 ani, acest răspuns a fost furnizat de 61,3% dintre persoane. Un procent de 12,3% dintre persoane au menționat **lipsa susținerii de către angajator**, iar alte 17,5% nu au participat (mai intens) la educație, din motive personale.

5.6. Indicatori de impact

5.6.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra ratei șomajului

Ar putea fi evaluat prin stabilirea unor corelații în timp între rata de inserție profesională, respectiv rata șomajului absolvenților și rata totală a șomajului. În acest moment, în **lipsa unui sistem unitar de monitorizare a inserției profesionale a absolvenților**, școlile raportează propriile evaluări. Aceste evaluări sunt însă parțiale (bazate în general pe feedback-ul obținut de la absolvenții care vin să-și ridice diplomele, de obicei într-un interval scurt de la absolvire) și sunt dificil de validat.

Totuși, rata ridicată a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, și ponderea ridicată a acestora în numărul total al șomerilor (v. cap. 4), sugerează o **problemă serioasă a sistemului de pregătire în raport cu finalitățile obținute în plan ocupațional**. Din acest motiv, se reține ca un prim indicator de impact, care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile, **șomajul tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani**, cu rezerva că acesta nu este diferențiat pentru absolvenții ÎPT.

Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă (AJOFM) pot oferi date anuale valoroase despre absolvenții înregistrați în baza de date ca șomeri, dar acestea nu sunt diferențiate în acord cu noua structură pe niveluri de pregătire și finalitățile din ÎPT.

Se recomandă colaborarea între ministere în vederea structurării (unitare la nivel național) a bazei de date a AJOFM pentru evidențierea diferențiată a absolvenților de ÎPT pe calificări și niveluri de calificare, adaptat noilor trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională.

Pentru monitorizarea inserției socio-profesionale a absolvenților se recomandă realizarea anuală a unor sondaje pe baza metodologiei pilotate în cadrul programului Phare IPT 2004.

5.6.2. Rata de inserție a absolvenților la 6 luni de la absolvire, pe niveluri de educație

Indicatorul nu este disponibil din surse statistice. Dificultățile sunt similare cu cele menționate mai sus.

Totuși, având în vedere șomajul de lungă durată (peste 6 luni) care afectează circa 57,3 % din absolvenții înregistrați în șomaj (conform informațiilor prezentate în **cap. 4.2.2**), se deduce ca prioritară furnizarea unor măsuri active de ocupare adecvate, în sprijinul tinerilor care după 6 luni de la absolvire nu se integrează pe piața muncii.

5.6.3. Gradul de utilizare a competențelor dobândite de absolvenți la locul de muncă

Acest indicator face parte dintre indicatorii de calitate propuși de Comisia Europeană - Grupul de lucru pentru calitate în VET. În această etapă nu este definit. Date cu privire la acest indicator este posibil să fie colectate, potrivit recomandărilor Comisiei Europene, prin Ancheta asupra forței de muncă.

Informații utile pentru acest indicator pot fi obținute și direct de către școli prin efectuarea unor sondaje proprii în rândul angajatorilor și absolvenților.

5.7. Oferta școlilor din ÎPT județean

5.7.1. Evoluția planurilor de școlarizare

Documentele de planificare pe termen mediu și lung PRAI și PLAI au stat la baza fundamentării planurilor de școlarizare răspunzând cererii și ofertei pe piața muncii pentru IPT.

Datele sintetice privind structura și evoluția cifrelor de școlarizare în ÎPT din județ, sunt prezentate în *Anexa 20*. Scăderea generală a populației școlare la nivel județean s-a reflectat și în scăderea numărului de elevi înscriși în clasa a IX-a în ÎPT.

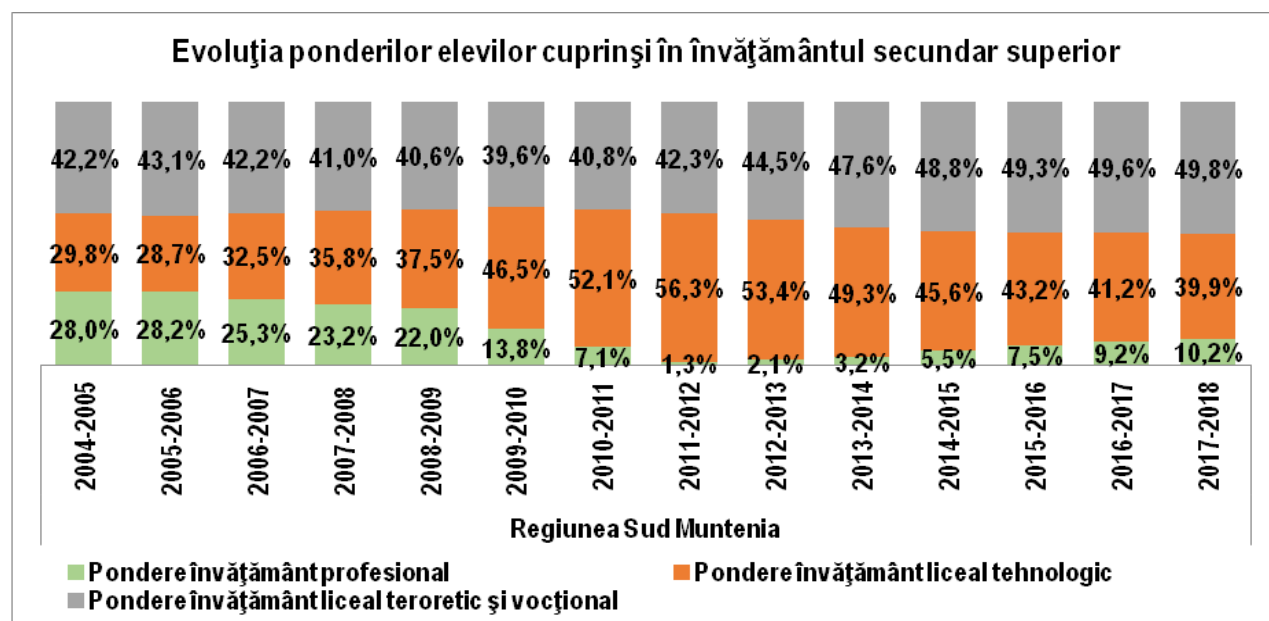

Fig. 5.7.1.a Sursa datelor: INS - Caiete statistice

Analizând structura planurilor de școlarizare la liceul tehnologic în anul școlar 2017-2018 comparativ cu anul școlar 2016-2017 se constată la nivel de județ o scădere a ponderii elevilor înscriși la toate profilele, de la 41,2 % 39,9 %.

Din totalul cifrelor de școlarizare propuse prin planurile de școlarizare pentru 2017/2018 (clasa a IX-a, învățământ de zi), cumulat la nivel județean, ÎPT are o pondere de 87,4% plan realizat.

5.7.2. Analiza ofertei curente (pentru anul școlar în derulare)

Tab. 5.7.1 Planul de școlarizare 2022-2023

FILIERA/ PROFILUL	DOMENIUL PREGATIRII DE BAZĂ	Existent clasa a IX-a, zi 2021-2022		Plan clasa a IX-a, zi 2022-2023 (inclusiv suplimentări, modificări)			PLAN REALIZAT clasa a IX-a, zi 2022-2023		Ponder e plan realiza t
		Nr. clase	Nr. elevi		Nr. clase	Nr. locuri	Nr. clase	Nr. elevi	
2) Filiera Tehnologică, total, din care:		19	452		23	552	23,0	568	102,89 %
Profil Tehnic, total, din care:		9	209		11	264	11,0	261	98,8%
	Materiale de construcții	0,0	0,0	fabricarea produselor din lemn	0	0	0	0	0
	Industrie textilă și pielărie	1,0	18,0	electronică automatizări	2,0	48	2,0	52	108,33 %
	Construcții, instalații și lucrări publice	0,0	0,0	producție media	0	0	0	0	0
	Electronică automatizări	1,0	26,0	construcții instalații și lucrări publice	1,0	24	1,0	27	112,5%
	Fabricarea produselor din lemn	0,0	0,0	mecanică	5,0	120	5,0	113	94,16%
	Mecanică	4,0	89,0	electric	1,0	24	1,0	23	95,83%
	Electric	1,0	24,0	industrie textilă și pielărie	1,0	24	1,0	27	112,5%
	Tehnici poligrafice	0,0	0,0	materiale de construcții	0	0	0	0	0
	Chimie industrială	1,0	26,0	electromecanică	0	0	0	0	0
	Producție media	0,0	0,0	chimie industrială	1,0	24	1,0	19	79,16%
	Electromecanică	1,0	26,0	tehnici poligrafice	0	0	0	0	0
Profil Servicii, total, din care:		9	220		11	264	11	286	96,2%
	Estetica și igiena corpului	1,0	25,0	turism și alimentație	3,0	72	3,0	81	102,4%

	omenesc								
	Turism și alimentație	3,0	75,0	economic	6,0	144	6,0	153	91,4%
	Comerț	0,0	0,0	comert	1,0	24	1,0	24	107,1%
	Economic	5,0	120,0	estetica și igiena corpului omenesc	1,0	24	1,0	28	100,0%
Profil Resurse naturale și protecția mediului, total, din care:		1	23		1	24	1	21	87,5%
	Agricultură	0,0	0,0	agricultură	0	0	0	0	0
	Industrie alimentară	1,0	23,0	silvicultură	0	0	0	0	0
	Protecția mediului	0,0	0,0	protecția mediului	0	0	0	0	0
	Silvicultură	0,0	0,0	industrie alimentară	1,0	24	1	21	87,5%

Sursa: ISJ - planurile de școlarizare cumulate la nivel regional

Analiza planurilor de școlarizare în raport cu PLAI evidențiază o aliniere în general bună în județ la țintele specifice și tendințele desprinse din PLAI. Se constată și unele abateri față de ponderile propuse prin PLAI în unele domenii cum ar fi: *construcții instalații și lucrări publice, mecanică, comerț (deficit), și economic (excedent)*.

Alte aspecte și concluzii privind oferta de pregătire prin ÎPT

Accesul la educație

Dificultățile identificate sunt mai ales în legătura cu:

- calitatea serviciilor educaționale din mediul rural, o preocupare majoră fiind în legătură cu asigurarea accesului la educație și formare profesională în condiții egale de calitate;
- mobilitatea redusă a elevilor din rural datorită situației sociale precare;
- dificultățile specifice de acces ale unor categorii dezavantajate (elevii din zone mai izolate etc.);

Se recomandă măsuri adecvate de răspuns la nevoile identificate. Presupune identificarea alternativelor și adoptarea deciziilor optime pentru cuprinderea elevilor, în condiții de șanse egale (acces, calitate, varietate de opțiuni).

În ciuda progreselor, din analiza planurilor de școlarizare se constată :

- existența unor paralelisme nejustificate (calificări care se repetă în școli din zone teritorial apropiate sau chiar în aceeași localitate), în detrimentul varietății ofertei în zonă;
- nevoi de calificare neacoperite sau insuficient reprezentate în ofertă la nivelul rețelei;
- utilizarea ineficientă a resurselor materiale și umane (cu impact în calitatea serviciilor);
- dificultăți în formarea unor clase pentru asigurarea continuării studiilor la nivelul următor de calificare.

Tab. 5.7.4 Planul de școlarizare IPT, cl. IX-a, 2017/2018, comparativ cu țintele stabilite prin PLAI

Domeniul de pregătire	Plan școlarizare 2017/2018			Ținta pe domenii conf. PLAI
	Nr. clase	Nr. elevi	%	Ținta (%)
profil tehnic, total, din care:	13	333	45%	50%
fabricarea produselor din lemn	0	0	0%	0.00%
electronică automatizări	2	50	7%	5.00%
producție media	0	0	0%	0.0%
construcții instalații și lucrări publice	0	0	0%	6.00%
mecanică	7	190	26%	27.00%
electric	2	40	5%	6.00%
industrie textilă și pielărie	0	0	0%	4.20%
materiale de construcții	0	0	0%	0.00%
electromecanică	1	31	4%	1.00%
chimie industrială	1	22	3%	1.20%
tehnici poligrafice	0	0	0%	0%
profil servicii, total, din care:	12	327	44%	32%
turism și alimentație	3	86	12%	8.00%
economic	7	181	24%	14.00%
comert	1	30	4%	10.00%
estetica și igiena corpului omenesc	1	30	4%	0.00%
profil resurse naturale și protecția mediului, total, din care:	3	85	11%	18%
agricultură	0	0	0%	8.50%
silvicultură	0	0	0%	0.00%
protecția mediului	1	27	4%	3.60%
industrie alimentară	2	58	8%	5.50%

Structura pe profile a planului de școlarizare 2017-2018, la liceul tehnologic se încadrează în limitele stabilite prin PLAI cu următoarele excepții:

Deficit în raport cu ținta prevăzută în PLAI pentru domeniile:

- *mecanică* (26%, comparativ cu ținta 27% prevăzută în PLAI);
- *construcții, instalații și lucrări publice* (0% în planul de școlarizare, comparativ cu limita maximă de 6% prevăzută în PLAI);
- *industrie textilă și pielărie* (0% în planul de școlarizare, comparativ cu ținta de 4,2% prevăzută în PLAI).

Tab. 5.7.5 Planul de școlarizare IPT, cl. IX-a, 2018/2019, comparativ cu țintele stabilite prin PLAI

Domeniul de pregătire	Plan școlarizare 2018/2019			Ținta pe domenii conf. PLAI
	Nr. clase	Nr. elevi	%	Ținta (%)
profil tehnic, total, din care:	11	308	46%	50%
fabricarea produselor din lemn	0	0	0%	0.00%
electronică automatizări	3	84	13%	5.00%

producție media	0	0	0%	0.0%
construcții instalații și lucrări publice	1	28	4%	6.00%
mecanică	6	168	25%	27.00%
electric	0	0	0%	6.00%
industrie textilă și pielărie	1	28	4%	4.20%
materiale de construcții	0	0	0%	0.00%
electromecanică	0	0	0%	1.00%
chimie industrială	0	0	0%	1.20%
tehnici poligrafice	0	0	0%	0%
profil servicii, total, din care:	11	308	46%	32%
turism și alimentație	3	84	13%	8.00%
economic	6	168	25%	14.00%
comert	1	28	4%	10.00%
estetica și igiena corpului omenesc	1	28	4%	0.00%
profil resurse naturale și protecția mediului, total, din care:	2	56	8%	18%
agricultură	0	0	0%	8.50%
silvicultură	0	0	0%	0.00%
protecția mediului	0	0	0%	3.60%
industrie alimentară	2	56	8%	5.50%

Structura pe profile a planului de școlarizare 2018-2019, la liceul tehnologic se încadrează în limitele stabilite prin PLAI cu următoarele excepții:

Deficit în raport cu ținta prevăzută în PLAI pentru domeniile:

- *mecanică* (25%, comparativ cu ținta 27% prevăzută în PLAI);
- *construcții, instalații și lucrări publice* (4% în planul de școlarizare, comparativ cu limita maximă de 6% prevăzută în PLAI);
- *industrie textilă și pielărie* (4% în planul de școlarizare, comparativ cu ținta de 4,2% prevăzută în PLAI).

Tab. 5.7.6 Planul de școlarizare IPT, cl. IX-a, 2019/2020, comparativ cu țintele stabilite prin PLAI

Domeniul de pregătire	Plan școlarizare 2019/2020			Ținta pe domenii conf. PLAI
	Nr. clase	Nr. elevi	%	Ținta (%)
profil tehnic, total, din care:	22	523	46%	50%
fabricarea produselor din lemn	1.0	7	1%	0.00%
electronică automatizări	1.0	30	3%	5.00%
producție media	0.00	0.00	0%	0.0%
construcții instalații și lucrări publice	0.00	0.00	0%	3.00%
mecanică	12.0	337	30%	27.00%
electric	4.0	57	5%	6.00%
industrie textilă și pielărie	3.0	62	6%	2.20%
materiale de construcții	0.00	0.00	0%	0.00%
electromecanică	1.0	30	3%	1.00%

chimie industrială	0.00	0.00	0%	1.20%
tehnici poligrafice	0.00	0.00	0%	0%
profil servicii, total, din care:	15	418	37%	32%
turism și alimentație	7.0	190	17%	10.00%
economic	4.0	116	10%	17.00%
comert	2.0	60	5%	10.00%
estetica și igiena corpului omenesc	2.0	52	5%	0.00%
profil resurse naturale și protecția mediului, total, din care:	7	185	16%	18%
agricultură	3.0	90	8%	8.50%
silvicultură	0.00	0.00	0%	0.00%
protecția mediului	0.00	0.00	0%	3.60%
industrie alimentară	4.0	95	8%	5.50%

Structura pe profile a planului de școlarizare 2019-2020, la liceul tehnologic se încadrează în limitele stabilite prin PLAI cu următoarele excepții:

Deficit în raport cu ținta prevăzută în PLAI pentru domeniile:

- comerț (5%, comparativ cu ținta 10% prevăzută în PLAI);
- electric (5% în planul de școlarizare, comparativ cu ținta de 6% prevăzută în PLAI).

Oferta școlilor din ÎPT pentru formarea adulților

În anul 2019, o școală din sistemul public ÎPT Ialomița (Școala Postliceală Sanitară Slobozia) este autorizată ca furnizor de formare pentru adulți (5% din numărul total al școlilor ÎPT). Au fost autorizate două programe pentru formarea unui număr de 186 adulți. Lectura registrului furnizorilor acreditați pentru formarea adulților oferă prilejul constatării că numărul școlilor și programelor pentru care au obținut autorizarea reprezintă încă o minoritate, comparativ cu furnizorii privați, în contrast cu capacitatea și resursele de care dispun școlile. În programul „a doua șansă”, învățământ secundar inferior, adresat celor care au împlinit 18 ani fără să fi absolvit învățământul obligatoriu, sunt implicate la nivel județean doar 2 școli. Având în vedere obiectivul completării pregătirii generale, tinerii respectivi dobândesc o calificare profesională de nivel 1. *Programul „A doua șansă” este adresat prioritar grupurilor țintă dezavantajate.*

5.7.3. Parteneriatul cu întreprinderile

Parteneriatul cu întreprinderile– Analiza indicatorilor din harta parteneriatului privind practica elevilor și parteneriatul cu agenții economici în anul școlar 2019-2020

Parteneriatul dintre educație și mediul afacerilor (parteneriatul dintre școală și întreprindere) pornește de la interesele reciproce și independente ale elevilor, profesorilor, angajatorilor și agenților comunitari, bazându-se pe o realitate pe cât de simplă pe atât de importantă: elevii de azi sunt lucrătorii de mâine. Toți cei implicați în acest amplu proces au conștientizat necesitatea realizării trecerii de la un parteneriat consultativ la unul colaborativ și durabil, cu implicații directe atât pentru angajatori care au nevoie de indivizi motivați, cu aptitudini multiple cât și pentru mediul educațional care trebuie să răspundă standardelor europene. La nivelul rețelei școlare asistate IPT în stagii de practica la agenți economici sunt cuprinși toți elevii din învățământul profesional prin conveții de colaborare cu agenții economici privind efectuarea stagiului de pregătire practică în întreprinderi de către elevii din IPT conform OM nr. 1702 din 6.08.2007. La nivelul fiecărei școli, prin PAS trebuie surprinse acele aspecte relevante pentru desfășurarea stagiilor de pregătire practică a elevilor, în principal, dar și alte modalități de colaborare cu întreprinderile.

Parteneriatul are următoarele obiective și sarcini:

- elaborarea curriculumului de dezvoltare locală;
- membrii în consiliile de administrație;
- organizarea unor stagii de formare profesională a elevilor prin instruire practică;
- colaborare în realizarea orientării și consilierii profesionale a elevilor;
- cursuri de calificare și reconversie profesională;
- contracte pentru școlarizarea în anumite calificări;
- participarea la elaborarea planului de dezvoltare a școlii, a planului local de acțiune pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic;
- membrii în Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social;
- perfecționarea cadrelor didactice în întreprinderi pentru tehnologiile de vîrf.

Prin implicarea treptată a partenerilor sociali interesați în formarea profesională, în viața școlii, asistăm la un fenomen de descentralizare. Consiliile de administrație ale școlilor cuprind reprezentanți ai părinților și ai administrației publice locale.

5.8. Principalele concluzii din analiza ÎPT județean

Contextul european de politici în educație și formare profesională; implicații pentru ÎPT județean

Contextul european de politici în educație și formare profesională; implicații pentru ÎPT județean

Cei 4 piloni ai strategiei comune de ocupare a forței de muncă (*Procesul Luxemburg*), adoptați în Planul Național de Ocupare :

- implică, din partea sistemului educațional și de formare profesională, măsuri adecvate vizând: creșterea șanselor de ocupare a absolvenților, dezvoltarea competențelor antreprenoriale, creșterea adaptabilității forței de muncă și promovarea șanselor egale pentru participare la piața muncii
- invită la creșterea implicării școlilor din ÎPT în programe de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă.
- constituie repere obligatorii pentru școlile interesate în accesarea programelor UE pentru dezvoltarea resurselor umane

Asumarea contribuției ÎPT la obiectivul strategic al UE pentru 2025 presupune în primul rând:

- promovarea la toate nivelurile de educație și formare a noilor competențe de bază (tehnologiile informației și comunicării, limbile străine, cultura tehnologică, spiritul antreprenorial și competențele sociale)
- promovarea prioritară a calificărilor/competențelor care contribuie la economia bazată pe cunoaștere
- promovarea competitivității forței de muncă prin creșterea calității pregătirii și a nivelului de calificare

Alinierea la sistemul de indicatori structurali definiți pentru sistemele de educație și formare profesională din UE și adoptarea indicatorilor de referință pentru 2025 - necesită:

- măsuri corelate la nivel național și regional pentru alinierea la indicatorii UE; definirea și raportarea unitară a indicatorilor statistici
- adoptarea la toate de nivelurile de planificare a unor ținte și măsuri adecvate pentru apropierea de indicatori de referință UE, măsurarea sistematică a progresului în îndeplinirea indicatorilor propuși

Contextul demografic:

- Se rețin implicațiile severe ale scăderii demografice, îndeosebi a populației școlare, în paralel cu fenomenul de îmbătrânire demografică, de care trebuie să se țină cont în planificarea ofertei și a resurselor sistemului ÎPT pe termen lung.

Raportul număr elevi/număr norme didactice, relativ scăzut în prezent, poate deveni critic din perspectiva declinului demografic și a introducerii finanțării per elev – presează în favoarea măsurilor de optimizare a ofertei și a gestionării resurselor, inclusiv prin colaborarea în cadrul unor rețele de școli și/sau constituirea de consorții de școli.

Resursele umane din ÎPT

Gradul de acoperire cu profesori și maiștri calificați este *relativ bun* în majoritatea județelor regiunii. Se constată însă *dificultăți* în acoperirea cu titulari în unele domenii cum ar fi: profesori și maiștri în comerț/turism și alimentație, construcții, industrie alimentară, agricultură/veterinar/zootehnie, electronică și automatizări, etc. – situație care generează adesea o fluctuație mare a personalului încadrat pe posturile respective.

Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic din ÎPT trebuie să vizeze:

- *competențele metodice* (v. noile cerințe și schimbările introduse prin reformele din ÎPT)
- *actualizarea competențelor de specialitate* cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic.

Ponderea importantă a populației ocupate în educație în prezent și impactul reducerilor de activitate pe fondul reducerii populației școlare obligă la identificarea și planificarea unor măsuri adecvate (mobilitate în cadrul sistemului, reconversie profesională, etc.).

Resursele materiale și condițiile de învățare. Situația bazei materiale a unităților școlare din ÎPT reprezintă o problemă prioritară, din perspectiva normelor obligatorii de siguranță, igienă și confort ale elevilor, standardelor de pregătire și exigențelor unui învățământ centrat pe elev:

➤ necesitatea unor programe de reabilitare și modernizare a infrastructurii (spații de curs, laboratoare, ateliere, infrastructura de utilități) și de dotare cu echipamente de laborator și instruire practică.

Mecanismele decizionale și descentralizarea funcțională în IPT

În atenția decidenților se rețin recomandările privind:

- Consolidarea structurilor consultative din ÎPT și creșterea rolului partenerilor sociali în planificarea ofertei și antrenarea sporită a acestora în procesele decizionale
- Susținerea eforturilor pentru introducerea unui sistem de asigurare a calității
- promovarea rețelelor de colaborare între școli, inclusiv cu școli din UE, pentru stimularea progresului în raport cu un set comun de indicatori de referință și adoptarea celor mai bune practici (*benchmarking*)
- adoptarea planificării prin PAS (planuri de acțiune ale școlilor) corelate cu planurile regionale și locale (PRAI și PLAI) de către toate unitățile de ÎPT

Serviciile de orientare și consiliere

➤ Necesitatea unor măsuri vizând creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere, cu privire la numărul de ore de consiliere/elev, numărul de elevi testați aptitudinal și consiliați pentru o decizie informată în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire.

➤ De asemenea se recomandă adoptarea unui sistem unitar de raportare și a unui indicator calitativ de evaluare a activității serviciilor de orientare și consiliere.

- Rata netă de cuprindere în educație este ușor sub media regiunii. În ciuda unei tendințe de creștere a ratei nete de cuprindere în învățământul secundar superior, valorile înregistrate sugerează un decalaj semnificativ față de benchmark-ul UE pentru 2025 (cel puțin 85 % dintre cei în vârstă de 22 de ani să fie absolviți cel puțin învățământul secundar superior).

- Gradul de cuprindere în educație este ușor sub media regiunii, cu excepția grupei de vârstă 19-23 ani. Concluziile privind rata netă și gradul de cuprindere în educație conduc la nevoia unor măsuri de creștere a accesului la educație pentru elevii din mediul rural.

Ratele de tranziție în învățământul liceal și profesional evidențiază un procent ridicat de elevi care nu continuă studiile după clasa a VIII-a. Acest lucru constituie motiv de îngrijorare, față de care, în aria sa de competență, ÎPT poate răspunde prin:

➤ măsuri combinate pentru asigurarea accesului la educație (rural, categorii dezavantajate), serviciile de orientare și consiliere etc.

- Planificarea în ÎPT și tehnic va avea în vedere stabilirea unor ținte măsurabile privind ratele de tranziție la următorul nivel de calificare, care să țină cont de politicile educaționale, finalitățile în plan ocupațional pe fiecare traseu și nivel de pregătire, dar și de specificul și interesele particulare ale grupului țintă.

- Un prim reper în calcularea acestor ținte îl reprezintă benchmark-urile adoptate de UE pentru 2025, privind rata abandonului școlar timpuriu (să nu depășească 10%), respectiv rata de absolvire a învățământului secundar superior (cel puțin 85 % dintre cei în vârstă de 22 de ani).

Pornind de la acestea și având în vedere că rata de tranziție după clasa a VIII-a în județul Ialomița este de 102,7%, rezultă că pentru ÎPT, apropierea de indicatorul privind abandonul școlar timpuriu presupune:

➤ adoptarea unei ținte pentru rata de tranziție după clasa a X-a, de cel puțin 95% (% din absolvenții învățământului obligatoriu care continuă studiile în ciclul superior al liceului,

➤ NB. Realizarea indicatorilor propuși privind tranziția la următorul nivel de educație presupune ca intrările pe traseele de formare să fie planificate în funcție de finalitățile (ieșirile) vizate după fiecare nivel de calificare și este condiționată de măsuri coordonate la nivelul rețelei școlare

Abandonul școlar:

Deși *ratele de abandon depășesc puțin media națională, la toate niveluri de educație*, tendințele la nivel regional par să indice o ameliorare a abandonului în cazul învățământului liceal și profesional, urmare a extinderii duratei învățământului obligatoriu și a măsurilor însoțitoare

privind accesul la educație. Având în vedere evoluția oscilantă a indicatorului și valorile mari înregistrate pe parcursul intervalului (ex. 7% în învățământul liceal și profesional), *abandonul continuă să reprezinte motiv de îngrijorare în special la ÎPT, în mediul rural și în cazul categoriilor dezavantajate*. În consecință, se recomandă:

- monitorizarea atentă a indicatorului (abandon școlar)
- eforturi conjugate pentru prevenirea abandonului în mod deosebit la ÎPT în special în mediul rural, comunitățile etnice dezavantajate, zonele afectate de migrarea populației, etc.

Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație (tinerii din grupa de vârstă 18-24 de ani care au părăsit sistemul de educație, cu cel mult învățământul secundar inferior-maxim ISCED 2 absolvit).

Pentru acest indicator, nu sunt disponibile date statistice la nivel regional. Deși în scădere, rata de părăsire timpurie a sistemului de educație la nivel național este de aproape două ori mai mare decât *ținta UE* care prevede o rata medie de abandon școlar timpuriu de maxim 10%, până în 2025. Corelat cu ratele de cuprindere mai mici și de abandon puțin mai mari decât la nivel național, înregistrate la nivel regional, se poate estima o rată de părăsire timpurie semnificativă și la nivel regional. Vezi subcapitolul 5.5.7

Nivel scăzut al competențelor cheie, constatat încă de la intrarea în sistemul de ÎPT, în special în ceea ce privește o parte din elevii ÎPT - începând cu competențele de bază “tradiționale” (matematice, de comunicare, etc.) și continuând cu competențele de învățare, capacitatea de gândire critică și rezolvarea de probleme, de relaționare interpersonală, etc. - necesită din partea școlilor un efort sporit având în vedere:

- învățarea centrată pe elev, urmărirea și încurajarea progresului individual
- programe remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate)
- facilitarea unor trasee individualizate de formare, etc.

Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)

În anul 2019-2020 doar Școala Postliceală Sanitară Slobozia este autorizată pentru formarea adulților. Acest lucru dovedește că implicarea școlilor din ÎPT în formarea adulților nu reflectă potențialul acestora. Se recomandă accesarea proiectelor FSE POSDRU pentru autorizare ca furnizor de formare continuă a școlilor IPT.

Având în vedere constatările privind rata de cuprindere și abandonul școlar în învățământul obligatoriu, *școlile din ÎPT sunt chemate să se implice activ în programele de „A doua șansă” - adresate prioritar grupurilor țintă dezavantajate, pentru ca, pe lângă completarea pregătirii generale, tinerii respectivi să primească și o calificare*. vezi 5.5.10

Indicatori de impact

Din analiza indicatorilor care pot măsura impactul ÎPT în plan ocupațional se constată:

- *În scădere, rata șomajului BIM se menține mai ridicată decât la nivel național*
- *Rata șomajului mai ridicată în mediul urban*
- *Șomajul BIM este mai mare în cazul bărbaților*
- *Rata ridicată a șomajului tinerilor (raportat la populația activă, 15-24 ani): 23,9%, mai mare decât cea la nivel național (20,1) și european (UE-27: 15,5%).*

Se recomandă:

- Adoptarea de către ÎPT a unei ținte ambițioase de reducere a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani - indicator de impact care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile la nivel regional, (cu rezerva că nu este diferențiat pentru tinerii proveniți din ÎPT)
- Adoptarea unui sistem unitar de monitorizare a inserției profesionale a absolvenților prin:
- colaborarea între ministere în vederea compatibilizării bazelor de date din șomaj cu noile trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională.
- sondaje periodice în rândul absolvenților și angajatorilor vizând inserția profesională, gradul de utilizare a competențelor și alte informații utile privind finalitățile sistemului de educație și formare profesională:

- sondaje proprii efectuate direct de către școli
 - sondaje reprezentative pentru rețeaua școlară la nivel local/regional prin intermediul unor organizații/instituții specializate
- Implicarea ÎPT în programe de măsuri active de ocupare, prioritar în sprijinul tinerilor care după 6 luni de la absolvire nu se integrează pe piața muncii.

Concluzii din analiza ofertei IPT curente

Concluziile formulate din analiza planurilor de școlarizare conduc la nevoia de coordonare pe baza colaborării școlilor în rețea pentru optimizarea ofertei, având în vedere:

- acoperirea rațională a nevoilor de calificare în teritoriu
- eliminarea unor paralelisme nejustificate în scopul lărgirii gamei de calificări pentru care poate opta elevul în zonă
- utilizarea optimă a resurselor materiale și umane cu impact în creșterea eficienței și calității serviciilor
- soluțiile cele mai bune pentru asigurarea accesului la educație și continuării studiilor la nivelul următor de calificare, în condiții de șanse egale (acces, calitate, varietate de opțiuni).

6 REZUMATUL PRINCIPALELOR CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Aprecierea generală asupra progresului înregistrat în implementarea PLAI Ialomița este progres bun, situație datorată implicării Inspectoratului Școlar Județean Ialomița, Comitetului Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social pentru Formarea Profesională, și a unităților școlare în consultarea partenerilor locali în privința cererii de pe piața muncii și a tendințelor de dezvoltare, a implementării proiectului FSE POSDRU al Inspectoratului Școlar Județean Ialomița în parteneriat cu Patronatul Întreprinderilor Mici și Mijlocii Ialomița și SC Serval SRL Slobozia și a proiectelor CNDIPT aflate în derulare. Toate au concurat la dezvoltarea parteneriatelor sociale active de formare profesională pe bază de convenții de practică pentru toate unitățile școlare TVET, creșterea numărului elevilor în învățământul TVET din mediul rural, corelarea ofertei cu cererea pe piața muncii și includerea în școlile TVET a calificărilor de nivel 3 și 4 din domeniile identificate ca fiind prioritare.

Proiectul FSE POSDRU „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii,, implementat de CNDIPT în toate școlile IPT va permite realizarea obiectivelor propuse și adaptarea dinamică la cerințele pieței muncii locale prin monitorizarea și actualizarea documentelor strategice de planificare PLAI și PAS.

Proiectul FSE POSDRU „Formarea cadrelor didactice din învățământul profesional si tehnic-profil SERVICII, pentru extinderea metodei moderne de învățare firma de exercițiu” a cărui implementare a început în 2010 a avut ca impact creșterea numărului firmelor de exercițiu pentru profilul servicii.

Implementarea sistemului de asigurare a calității a fost extinsă pentru toate unitățile din IPT, iar rezultatele desprinse din rapoartele de autoevaluare, confruntate cu evaluarea externă, realizată de ISJ Ialomița, demonstrează un progres semnificativ. Asigurarea calității reprezintă o prioritate și va fi realizată prin implementarea proiectului FSE POSDRU „Îmbunătățirea calității educației și formării prin rețele parteneriale,, având ca obiectiv general îmbunătățirea sistemului de educație și formare profesională prin dezvoltarea de instrumente și metodologii pentru implementarea Cadrului Comun European de Referință pentru Asigurarea Calității în formare profesională (EQARF), utilizând rețele parteneriale între școli. Inspectoratul Școlar Județean Ialomița a făcut demersuri pentru constituirea Consorțiilor Școlare în vederea eficientizării utilizării resursei materiale primită de cele 15 școli IPT prin proiectele Phare TVET.

Toate școlile IPT au parteneriate cu agenții economici pentru desfășurarea stagiilor de pregătire practică a elevilor.

Prin implementarea proiectului FSE POSDRU “Pregătirea practica si consilierea profesionala, oportunitatea pentru reușita în cariera” în perioada septembrie 2010–aprilie 2011 de către Inspectoratul Școlar Județean Ialomița în parteneriat cu Patronatul Întreprinderilor Mici și Mijlocii Ialomița și SC Serval SRL Slobozia s-au realizat 25 de acorduri de parteneriat și 430 convenții cadru pentru elevii din 8 grupuri școlare de la ciclul superior al liceului. Elevii au fost coordonați de 25 tutori formați în proiect de la 25 agenți economici locali. Harta parteneriatului la nivelul județului este actualizată permanent.

În cadrul proiectului s-a realizat consilierea profesională a celor 40 elevi din grupul țintă de către firma de consiliere SC Serval SRL, partener al ISJ Ialomița.

În toate școlile IPT s-au constituit baze de date privind participarea personalului la cursuri de FPC și se desfășoară acțiuni de informare permanentă privind oferta de FPC a CCD-urilor județene și a altor furnizori de FPC. Pe baza identificării nevoilor de formare, școlile au asigurat accesul personalului din IPT la programele de formare profesională continuă în cadrul proiectelor POSDRU derulate de MECS, CNDIPT, instituțiile de învățământ superior, cum ar fi: Intelteach, Flex Form, proiectul CONCORD având ca obiectiv general dezvoltarea competențelor personalului didactic preuniversitar profesional și tehnic, în cadrul unui sistem

complex de tip „blended learning”. Proiectul va avea ca rezultat creșterea atractivității și calității programelor de educație și formare profesională oferite de cadrele didactice din învățământul preuniversitar profesional și tehnic.

Competențele acumulate de profesori vor face posibilă o conduită modernă, profesionistă și eficientă a acestora asigurându-se astfel creșterea calității procesului de predare-învățare-evaluare.

Se recomandă intensificarea eforturilor pentru:

- dezvoltarea de programe pentru menținerea elevilor în educație și prevenirea părăsirii timpurii a școlii;
- derularea unor pachete integrate pentru creșterea participării la învățământul IPT a grupurilor vulnerabile;
- intensificare a eforturilor depuse de structurile locale pentru atragerea fondurilor FSE în scopul dezvoltării locale;
- creșterea implicării unităților IPT în formare adulților, și acreditarea ca centre de evaluare a competențelor dobândite în alte contexte;
- urmărirea inserției absolvenților pe piața muncii

Analiza SWOT este realizată pe baza concluziilor capitolelor anterioare privind situația actuală și previziunile din capitolele Demografie, Economie, Piața muncii și Educație. Analiza SWOT pune în evidență ca puncte tari și puncte slabe elementele din analiza capitolului de educație pentru sistemul de învățământ profesional și tehnic din regiune (mediul intern).

PUNCTE TARI

1. Există parteneriate active cu agenții economici, Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților – prioritate permanentă a managementului școlar.
2. S-au realizat acorduri de parteneriat cu întreprinderile mici și mijlocii pentru desfășurarea stagiilor de pregătire practică
3. S-a încheiat acord de parteneriat între S.C. SERVEL S.R.L – firma de consiliere profesională și grupurile școlare
4. S-au format 25 de tutori de practică de la 15 agenți economici din județ
5. Participarea a 430 elevi din 8 grupuri școlare la stagii de pregătire practică și ședințe de consiliere profesională prin proiectul POSDRU al IȘJ Ialomița, asigurându-se acestora ghiduri de practică și consiliere profesională, carte de specialitate, echipamente de muncă și de protecție
6. Un număr mare de unități de învățământ IPT (15) la nivelul județului au beneficiat de:
 - ✓ reabilitare și dotare cu echipamente didactice și de birotică din finanțările Phare TVET;
 - ✓ formarea personalului didactic și managerial pe problematica schimbărilor fundamentale din curriculum-ul TVET.
7. Instrumentele de asigurare a calității s-au generalizat în toate școlile IPT.
8. Rețeaua școlară de învățământ obligatoriu acoperă întreg teritoriul județului.
9. Rețele școlare tematice constituite între unitățile de învățământ din proiectele Phare 2001, 2003 și 2004/2006, pe de o parte, și între unitățile de învățământ din proiect și celelalte unități de învățământ profesional și tehnic, pe de altă parte, constituite cu scopul de diseminare a bunelor practici
10. În proiectul planului de școlarizare pentru anul școlar 2020-2021 domeniile aliniate cu țintele stabilite de membrii CLDPS Ialomița, în urma studierii cererii pieței muncii locale
11. Participarea cadrelor didactice din IPT la cursuri de formare în cadrul proiectelor POS DRU

PUNCTE SLABE

1. *Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED* înregistrează o creștere față de anul precedent cu 0,28% ajungând la 4,1% pentru învățământul liceal în anul școlar 2019-2020.

2. Proces lent de transformare a școlilor în furnizori de servicii pentru comunitățile locale și inexistența cursurilor de formare adulți
3. *Număr insuficient de cabinete de orientare școlară și profesională și de consilieri școlari în unitățile școlare IPT*
4. Oferta școlară se armonizează parțial cu piața muncii, generând dezechilibre între cerere și ofertă
5. Datele la nivel național indică în anul 2019 *rata de părăsire timpurie a sistemului de educație (6,3%)* mai mare decât media europeană (UE-27 – 15,3% și UE-15 – 17%)
6. *Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor de citire/lectură (PISA)* este ridicat în anul 2019 la nivel național față de media înregistrată la nivel european
7. *Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care au absolvit cel puțin învățământul secundar superior este la nivel național în anul 2019 de 76,1% față de 78,3% cât se înregistrează la nivel european, dar destul de departe de benchmark-ul în domeniul educației și formării, ca cel puțin 85 % dintre cei în vârstă de 22 de ani să fi absolvit cel puțin învățământul secundar superior.*
8. *Rata de participare în formarea continuă a populației adulte din România a crescut* existând un decalaj considerabil la nivel național față de ținta adoptată de UE (Benchmark) pentru 2016, de cel puțin 12,5% din populația adultă (25-64 ani).

OPORTUNITĂȚI

1. Creșterea producției agricole ca urmare a sporirii randamentelor (introducerea de echipamente performante, utilizarea automatizărilor, extinderea și modernizarea sistemelor de irigații).
2. Extinderea și modernizarea infrastructurii de protecție a mediului;
3. Deficitul de forță de muncă ce se preconizează în: *construcții, comerț, sectorul transporturi, depozitare, comunicații și în hoteluri și restaurante.*
4. Accesarea Fondurilor structurale pentru îmbunătățirea infrastructurii școlare, unde unitățile de învățământ trebuie să colaboreze cu autoritățile publice locale pentru depunerea de proiecte prin Programul Operațional Regional.
5. Fondul Social European oferă prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane, prin Axele Prioritare 1 și 2 oportunități de finanțare pentru formarea cadrelor didactice, pentru organizarea stagiilor de practică a elevilor și în țară și în state membre ale Uniunii Europene etc

AMENINȚĂRI

1. Condițiile crizei economice, evoluțiile pieței muncii și economiei sunt imprevizibile.
2. Scăderea numărului populației la nivelul județului, ritmul cel mai alert de descreștere înregistrând populația de vârstă școlară
3. Se preconizează în următorii ani creșterea populației din grupa de vârstă de peste 65 de ani și o pondere mai mică a populației în vârstă de muncă din mediul rural.
4. Migrația în creștere în afara județului și a țării având ca efect reducerea numărului de elevi și diminuarea posibilității planificării corecte a cifrei de școlarizare
5. Numărul scăzut al populației tinere ocupate.
6. Ponderea mare a șomerilor tineri (15-24 ani), indiferent de sex sau mediul de viață al acestora.
7. Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă - în contrast cu nevoile de formare în creștere.
8. Rata de tranziție în învățământul secundar superior scăzută, în rândul populației școlare din mediul rural.

PLAI cuprinde o analiză a mediului demografic și economic, a pieței muncii și a ofertei școlilor IPT, analiză în urma căreia au fost formulate concluzii și recomandări structurate astfel:

• Demografie

Concluzii	Recomandări pentru învățământul IPT
Scăderea numărului populației la nivelul întregii regiuni, ritmul cel mai alert de descreștere înregistrând populația de vârstă școlară	➤ Restructurarea rețelei școlare pentru raționalizarea ofertei în raport cu nevoile de calificare și acoperirea teritorială prin: - eliminarea suprapunerii ofertelor de școlarizare ale școlilor teritorial apropiate - concentrarea resurselor în școli cu perspective reale de dezvoltare ➤ Dezvoltarea de programe pentru menținerea elevilor în educație și prevenirea părăsirii timpurii a școlii; ➤ Dezvoltarea unor pachete integrate pentru creșterea participării la învățământul IPT a persoanelor care provin din grupuri vulnerabile (populația de etnie rromă, familii cu venituri scăzute etc.): „școala după școală”, învățarea asistată și educația remedială, „educația de a doua șansă” ➤ Crearea și dezvoltarea rețelelor de școli pe domenii de interes cum ar fi: formarea adulților care ar putea acoperi nișa creată în formarea profesională inițială. ➤ Asigurarea accesului resurselor umane din IPT la procesul de formare profesională continuă în vederea adaptării la schimbările intervenite pe piața muncii
Scăderea populației urbane pe fondul dominării populației rurale	➤ Asigurarea accesului la educație și formare profesională a populației de vârstă școlară din mediul rural prin: - extinderea învățământului IPT în școlile din mediul rural - dezvoltarea infrastructurii școlilor aflate în zone defavorizate (transport deficitar, venituri reduse ale populației
Îmbătrânirea populației la nivelul întregii regiuni	➤ Creșterea școlarizării pentru domeniile de calificare: turism și alimentație, estetica și igiena corpului omenesc, în scopul dezvoltării serviciilor medicale, sociale și turistice pentru vârsta a III-a. ➤ Dezvoltarea unor programe de formare profesională continuă în scopul păstrării resurselor umane pe piața muncii pe o perioadă cât mai lungă (bătrânețe activă) prin retragerea din activitate mai târziu și progresiv.
Ponderea populației de etnie rromă în totalul populației regiunii depășește ponderea acesteia la nivel național	Înființarea de clase pentru învățământul IPT în localitățile cu populație preponderent de etnie rromă și inițierea unor acțiuni pentru școlarizarea acestora.

• Economie

Concluzii	Recomandări pentru învățământul IPT
Industria se caracterizează prin: - lipsa de specialiști în aproape toate domeniile legate de industria prelucrătoare - introducerea noilor tehnologii și creșterea productivității muncii.	➤ Menținerea calificărilor din domeniile industriei prelucrătoare care atrag cu precădere investițiile străine ➤ Școlarizarea pentru domeniile de calificare din industria prelucrătoare, electronica, automatizări, informatica, prelucrări neconvenționale în scopul adaptării competențelor la tendințele de tehnologizare avansată din aceste domenii
Construcțiile este un domeniu caracterizat prin insuficiența forței de muncă și nivel scăzut de calificare al lucrătorilor.	➤ Creșterea școlarizării pentru calificările de nivel 2 și 3 în scopul ridicării nivelului de competențe al lucrătorilor din construcții în utilizarea materialelor și tehnologiilor neconvenționale precum și a echipamentelor performante. ➤ Dezvoltarea unor calificări de nivel superior în domeniul materialelor de construcții (sector conex al domeniului construcții), în scopul creșterii productivității muncii și folosirii unor tehnologii și materiale noi.
Sectorul serviciilor este în creștere, cu accent pe: tranzacții imobiliare-închirieri, servicii, transport, depozitare și comunicații, turism	➤ Dezvoltarea ofertei de școlarizare pentru calificări din domeniul serviciilor prin: - diversificarea calificărilor - școlarizarea pentru calificări de nivel 3 în domeniul bancar, tranzacții financiare, asigurări, transporturi și infrastructură - creșterea cifrei de școlarizare - creșterea nivelului competențelor profesionale
Creșterea producției agricole ca urmare a sporirii randamentelor (introducerea de echipamente performante, utilizarea automatizărilor, extinderea și modernizarea sistemelor de irigații), va necesita o redimensionare a nivelului de pregătire a forței de muncă în acest domeniu. Existența condițiilor pentru realizarea agriculturii ecologice, reclamă <i>competențe noi</i> pentru personalul calificat Extinderea și modernizarea infrastructurii de protecție a mediului; Reconstrucția ecologică a zonelor degradate și protejarea patrimoniului natural;	➤ Restructurarea ofertei de școlarizare pentru calificări din agricultură prin: - creșterea ponderii nivelului 3 de pregătire, care va asigura un nivel ridicat de competențe pentru personalul calificat - creșterea ponderii calificărilor din domeniul protecției mediului ➤ Dezvoltarea parteneriatului școală – agenți economici

• Piața muncii

Concluzii	Recomandări pentru învățământul IPT
Tendința de scădere a populației active din perioada 2013-2017 și a ratei de ocupare. Existența unor sectoare de activitate care cunosc ușoare creșteri a populației ocupate: industria prelucrătoare, comerț, construcții, sănătate și asistență socială, transport depozitare și comunicații, hoteluri și restaurante, administrație publică și apărare. Structura pe niveluri de instruire a populației ocupate evidențiază că ponderea cea mai însemnată o dețin persoanele care au absolvit o instituție de învățământ liceal, fiind urmate de absolvenții de învățământ profesional, situație similară cu cea înregistrată la nivel regional și național. Numărul populației tinere ocupate este extrem de scăzut. În perioada 2018-2019, numărul șomerilor tineri în județul Ialomița (15-24 ani) a fost în continuă creștere Rata ridicată a șomajului tinerilor (raportat la populația activă, 15-24 ani este apropiată de cea la nivel național, dar sensibil mai mare decât cea la nivel european (UE-27: 17,1%)) Riscul de șomaj crește și șansele de ocupare se reduc cu cât nivelul de educație este mai scăzut. Rata șomajului înregistrat este mare – 12,1%, în comparație cu alte județe ale regiunii Deficit de forță de muncă se preconizează în: <i>construcții, comerț, sectorul transporturi, depozitare, comunicații și în hoteluri și restaurante, agricultură, industrie, servicii publice</i> Peste 40% dintre salariați se confruntă cu incompatibilitate semnificativă între pregătirea lor profesională și cerințele postului	➤ Anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii ➤ Acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor ➤ Autorizarea școlilor ca furnizori de formare profesională continuă și implicarea în programe de formare continuă pentru adulți ➤ Implicarea în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, în special în cele privind oferirea unei noi calificări tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă după absolvirea școlii. ➤ Dezvoltarea parteneriatelor școlilor cu agenții economici, Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților – prioritate permanentă a managementului școlar. ➤ Asigurarea accesului la educație și formare profesională a populației de vârstă școlară din mediul rural și din categorii defavorizate din punct de vedere economic și social. ➤ Creșterea ofertei de calificări înalte și stimularea elevilor de a dobândi un nivel de pregătire profesională cât mai ridicat pentru a fi competitivi pe piața muncii . ➤ Înzestrarea forței de muncă cu competențe tehnologice complexe și informaționale ➤ Asigurarea unei mobilități profesionale ridicate a absolvenților de învățământ preuniversitar ce vor intra în următorii ani pe piața muncii. ➤ Dobândirea de competențe antreprenoriale de către absolvenții învățământului IPT în vederea creșterii șanselor lor de ocupare. ➤ Facilitarea inserției absolvenților IPT pe piața muncii prin dezvoltarea competențelor „cheie” și a unor abilități, precum: ▪ disponibilitate la schimbare și la mobilitate profesională; ▪ capacitate de adaptare a competențelor la cerințele angajatorilor ; ▪ capacitate de comunicare ; ▪ disponibilitate la mobilitate geografică ; ▪ capacitate de adaptare la transformările micro și macroeconomice; ▪ abilități antreprenoriale; ▪ abilități de stabilire a scopurilor și priorităților, de a-și valorifica inițiativa proprie

• Oferta școlilor pentru învățământul profesional și tehnic (IPT)

Concluzii	Recomandări pentru învățământul IPT
Populația școlară din învățământul preuniversitar a scăzut , în perioada 2000 – 2020. Pentru orizontul de planificare 2025, prognozele INS prevăd un declin demografic general, accentuat pentru populația tânără, cu reduceri semnificative pentru populația de vârstă școlară, în paralel cu îmbătrânirea populației (v. <i>cap.2.2</i>). Cele mai afectate vor fi efectivele din grupa de vârstă 15-18 ani (care includ elevii de liceu / școala de arte și meserii). De asemenea, reduceri semnificative sunt prognozate pentru grupa de vârstă 15-24 ani (care interesează învățământul postliceal și superior). Oferta școlară se armonizează parțial cu piața muncii, generând dezechilibre între cerere și ofertă Mobilitate profesională scăzută și fluctuația personalului didactic din învățământul IPT; Accesul limitat al tinerilor din mediul rural la învățământul IPT Accesul la educație pentru elevii cu handicap este limitat de infrastructura necorespunzătoare a școlilor IPT Proces lent de transformare a școlilor în furnizori de servicii pentru comunitățile locale; Număr mare de elevi / consilier școlar Număr insuficient de cabinete de orientare și consiliere Număr mic de ore de consiliere / elev	➤ Restructurarea rețelei școlare IPT, în funcție de evoluția regională și locală, prin: - introducerea de specializări/ calificări noi pentru domeniile: agricultură; energie electrică și termică, gaze, apă; colectarea, depozitarea , reciclarea deșeurilor; - introducerea de calificări/ specializări noi, de nivel 2 și 3 în domeniile intermediere financiare și servicii, construcții, comerț, hoteluri și restaurante, transport, electronică, informatică, materiale de construcții ➤ Asigurarea internă a calității în activitatea furnizorilor de educație și formare profesională. ➤ Elaborarea de către școlile IPT, comunitatea locală și instituțiile abilitate a unor prognoze privind dinamica pieței locale a muncii, având în vedere o perspectivă de cel puțin 2-5 ani, în vederea unei mai bune proiectări a ofertei educaționale; ➤ Asigurarea accesului la formare profesională continuă a cadrelor didactice din IPT prin stagii de formare metodică, activități de mentolat, stagii de formare specializată la agenții economici etc. ➤ Asigurarea școlilor IPT cu personal didactic calificat pentru toate specializările. ➤ Necesitatea unei politici coerente de reabilitare, modernizare și dotare a spațiilor educaționale pentru IPT.

7. ACTIUNI PROPUSE – PLAN DE MASURI

PRIORITATEA 1: ARMONIZAREA SISTEMULUI IPT CU PIAȚA MUNCII

Obiectiv:

Corelarea ofertei școlilor IPT din județ cu nevoile de calificare, în condițiile de calitate a procesului de educație și formare profesională, în scopul facilitării tranziției de la școală la viața activă și continuării învățării pe tot parcursul întregii vieți.

Ținte: 1. Reducerea ratei șomajului în rândul tinerilor din grupa 15-24 ani cu 50% la nivel local, până în 2025.

2. Asigurarea continuării studiilor, după învățământul obligatoriu, pentru cel puțin 85% din populația de vârstă școlară a județului cuprinsă în învățământul IPT

Acțiuni pentru atingerea obiectivului:	Rezultate așteptate	Termen	Responsabilități	Surse de finanțare
1. Monitorizarea inserției pe piața muncii a tinerilor absolvenți de învățământ secundar și superior	Baze de date privind absolvenții IPT ale ISJ și AJOFM compatibilitate	Annual	AJOFM ISJ	Proiecte POCU, Buget național, Resurse atrase, Programe cofinanțate din fonduri U.E.
2. Actualizarea anuală a PLAI pe baza informațiilor privind cerințele pieței muncii	PLAI actualizat	Annual	CLDPS, ISJ	
3. Actualizarea anuală a PAS în concordanță cu recomandările din PRAI și PLAI pentru toate școlile IPT din județ	PAS actualizat	Annual	ISJ, CLDPS	
4. Proiectarea planurilor de școlarizare ale școlilor IPT din județ luând în considerare concluziile și recomandările din PRAI/PLAI	Plan de școlarizare adaptat nevoilor pieței muncii	Annual	Școli IPT, CLDPS	
5. Dezvoltarea de noi calificări și competențe inclusiv pentru agricultura montană pentru nivelele de calificare 2 și 3, conform recomandărilor PRAI/PLAI	Plan de școlarizare adaptat nevoilor pieței muncii	Annual	Școli IPT, CLDPS	
6. Dezvoltarea unor rețele tematice la nivel județean pe problematica specifică școlilor IPT: - elaborarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea CDL; - dezvoltarea și implementarea metodei interactive de învățare „Firma de exercițiu” la toate profilurile; - elaborarea și implementarea procedurilor de asigurare a calității; - furnizare de programe FPC .	Rețele școlare tematice la nivel local	Annual	Consiliul Județean ISJ	

PRIORITATEA 2: ASIGURAREA DE ȘANSE EGALE PRIN SISTEMUL IPT PRIVIND ACCESUL LA EDUCAȚIE AL TINERILOR DIN JUDEȚ.

Obiectiv:
Creșterea adaptării școlare, medierea succesului și integrarea profesională a tuturor elevilor, indiferent de nevoile lor, prin asigurarea accesului la educație.

Ținta: Prevenirea și reducerea părăsirii timpurii a școlii cu 50% până în anul 2025.

Acțiuni pentru atingerea obiectivului:	Rezultat măsurabil	Termen	Responsabilități	Surse de finanțare
1. Dezvoltarea de programe pentru menținerea elevilor în educație și prevenirea părăsirii timpurii a școlii;	Rata de tranziție Rata abandonului școlar	Anual	CJAPP ISJ, școli IPT	
2. Dezvoltarea unor pachete integrate pentru creșterea participării la învățământul IPT a persoanelor care provin din grupuri vulnerabile (populația din zonele rurale, minorități etnice, elevi cu CES): „școala după școală”, învățarea asistată și educația remedială, „educația de a doua șansă”, programe de sprijin material	Rata de școlarizare pentru populația care provine din grupuri vulnerabile.	Anual	ISJ CLDPS	
3. Asigurarea condițiilor materiale de acces la educație pentru persoana cu handicap locomotor.	Nr. școli IPT în care există condiții de acces pentru persoanele cu handicap locomotor	Anual	CLDPS Consiliul județean Consilii locale, ISJ	

PRIORITATEA 3: DEZVOLTAREA BAZEI DIDACTICO-MATERIALE A ȘCOLILOR IPT DIN JUDEȚ ÎN PARTENERIAT CU ALTE ORGANIZAȚII

Obiectiv: Reabilitarea și dotarea cu echipamente didactice a școlilor IPT din județ în concordanță cu cerințele domeniilor de pregătire profesională.				
Ținta: 1. Reabilitarea a 60% din numărul școlilor IPT ale regiunii, până în 2025. 2. Toate școlile IPT sa aibă dotare minimala conform domeniilor de calificare și 50% dintre acestea sa aibă dotare în concordanță cu evoluțiile tehnologice ale domeniilor de pregătire.				
Acțiuni pentru atingerea obiectivului:	Rezultat măsurabil	Termen	Responsabilități	Surse de finanțare
1. Igienizarea școlilor IPT si asigurarea condițiilor pentru ca acestea sa primească autorizație de funcționare.	Radiografie a stării infrastructurii IPT din județ	Anual	Consilii locale, Consiliul Județean, Școli IPT, ISJ	Proiecte din fonduri guvernamentale, Proiecte FSE, POR, FEDR
2. Elaborarea proiectelor de reabilitare	Liste de echipamente didactice pe unități școlare și domenii de calificare	Anual		
3. Dotare cu echipamente didactice a școlilor IPT din județ	Proiecte de reabilitare a școlilor	Anual		

PRIORITATEA 4: EFICIENTIZAREA RELAȚIILOR PARTENERIALE EXISTENTE ȘI DEZVOLTAREA DE NOI PARTENERIATE PENTRU IPT

Obiectiv: Dezvoltarea parteneriatului social activ pentru formarea profesională, în scopul planificării strategice a IPT la nivel județean.				
Ținta: Cel puțin un parteneriat pentru formarea profesională în fiecare școală IPT pentru fiecare domeniu de pregătire.				
Acțiuni pentru atingerea obiectivului:	Rezultat măsurabil	Termen	Responsabilități	Surse de finanțare
1. Dezvoltarea de parteneriate între școlile IPT, universități și întreprinderi pentru organizarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea stagiilor de pregătire practică a elevilor(studenților).	Nr. de parteneriate	Anual	Școli IPT, Universități, agenți economici	Buget național, Resurse atrase, Programe cofinanțate din fonduri U.E.
2. Autorizarea școlilor IPT ca furnizori de formare profesională continuă și furnizarea de programe de FPC.	Nr. de școli autorizate	Anual	Școli IPT ISJ	
3. Eficientizarea parteneriatelor prin implicarea partenerilor sociali în acțiunile privind integrarea pe piața muncii a absolvenților IPT.	Acțiuni de orientare și consiliere profesională a elevilor Nr. de contracte de angajare a absolvenților Nr. de burse școlare acordate de agenții	Anual	Școli IPT ISJ CLDPS A.J.O.F.M.	

	economici			
4. Monitorizarea parteneriatului social la nivelul școlilor IPT prin actualizarea anuală a hărții parteneriatului.	Nr. parteneriate active	Anual	Școli IPT	

PRIORITATEA 5: DEZVOLTAREA SISTEMULUI IPT PRIN ATRAGEREA DE SPECIALIȘTI ȘI FORMAREA CONTINUĂ A RESURSELOR UMANE DIN ȘCOLILE IPT ALE JUDEȚEAN

Obiectiv: Asigurarea accesului la formare profesională continuă a cadrelor didactice din IPT				
Ținta: Participarea cadrelor didactice din IPT la cel puțin un curs de formare profesională continuă, până în 2025.				
Acțiuni pentru atingerea obiectivului:	Rezultat măsurabil	Termen	Responsabilități	Surse de finanțare
1. Identificarea nevoilor de formare profesională a resurselor umane din școlile IPT și asigurarea accesului acestora la programe de formare profesională continuă.	Baza de date privind necesarul de formare profesională continuă pentru cadrele didactice din IPT Nr. de cadre didactice participante la programe de formare profesională continuă	Anual	ISJ Școli IPT	Proiecte
2. Atragerea specialiștilor agenților economici în învățământul IPT.	Nr. de specialiști atrași	Anual	ISJ CLDPS	

PRIORITATEA 6: EFICIENTIZAREA ȘI DEZVOLTAREA SERVICIILOR DE ORIENTARE ȘI CONSILIERE PROFESIONALĂ A ELEVILOR DIN IPT

Obiectiv: Dezvoltarea orientării și consilierii profesionale în scopul creșterii performanțelor educaționale și ratelor de tranziție către nivele superioare de educație				
Ținta: Extinderea serviciilor de orientare și consiliere profesională pentru toți elevii din învățământul IPT, până în 2025.				
Acțiuni pentru atingerea obiectivului:	Rezultat măsurabil	Termen	Responsabilități	Surse de finanțare
1. Asigurarea unui cabinet de orientare și consiliere profesională, cu dotare minimală, în fiecare unitate școlară IPT.	Nr. de cabinete de orientare și consiliere profesională	Anual	ISJ Consilii locale	Buget național, Resurse
2. Creșterea numărului de posturi didactice pentru consilieri școlari.	Nr. de posturi didactice pentru consilieri școlari la nivel de județ	Anual	ISJ	atrase, Programe

3. Formarea cadrelor didactice din IPT pentru furnizarea de servicii de orientare și consiliere profesională	Nr. de cadre didactice formate	Anual	ISJ CCD	cofinanțate din fonduri U.E.
--	--------------------------------	-------	------------	------------------------------------

8. GLOSAR DE INDICATORI PRIVIND PIAȚA MUNCII

A. Indicatorii absoluți se definesc astfel:

1. Resursele de muncă (R_m) reprezintă categoria de populație ce dispune de ansamblul capacităților fizice și intelectuale care îi permit să desfășoare o muncă utilă în una din activitățile economiei naționale.

Resursele de muncă se determină cu ajutorul formulei:

$$R_m = P_{vm} - (P_{im} - P_{iv}) + S_p$$

unde:

R_m = resurse de muncă

P_{vm} = populația în vârstă de muncă

P_{im} = persoane cu incapacitate permanentă de muncă

P_{iv} = pensionari în vârstă de muncă ce nu lucrează

S_p = populația aflată în afara limitei de muncă care lucrează

Populația în vârstă de muncă (P_{vm}) conform legislației în vigoare, cuprinde: bărbații și femeile de la 16 ani până la vârstele standard de pensionare.

Datele sunt calculate anual, de către Institutul Național de Statistică, prin Balanța Forței de Muncă la nivel de țară, regiune de dezvoltare și județ.

2. Populația activă se determină în două variante: populația activă totală și populația activă civilă.

a) Populația activă totală (P_a) cuprinde toate persoanele care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii în timpul perioadei de referință (săptămâna care precede interviul), incluzând populația ocupată și șomerii definiți conform criteriilor Biroului Internațional al Muncii (șomeri în sens BIM).

Indicatorii menționați sunt obținuți din Ancheta asupra forței de muncă în gospodării, cu periodicitate trimestrială și anuală (ca medie aritmetică a trimestrelor), la nivel de țară, regiune de dezvoltare.

b) Populația activă civilă (P_{ac}) cuprinde persoanele care au depășit o vârstă de muncă specificată (16 ani) și care constituie forța de muncă disponibilă pentru producerea de bunuri și servicii. Populația activă civilă caracterizează oferta potențială de forță de muncă și gradul de ocupare a populației incluzând: populația ocupată civilă și șomerii înregistrați la agențiile de ocuparea forței de muncă:

unde:

$$P_{ac} = P_{oc} + S_{AOFM}$$

P_{oc} = populația ocupată civilă;

S_{AOFM} = șomeri înregistrați la agențiile de ocupare a forței de muncă

Indicatorul se determină anual prin Balanța forței de muncă (**BFM**) la nivel de țară, regiune de dezvoltare și județ.

3. Populația ocupată se determină în două variante: populația ocupată totală și populația civilă.

a) Populația ocupată totală include toate persoanele de 15 ani și peste care au avut un loc de muncă și care au lucrat în perioada de referință (săptămâna care precede interviul) cel puțin o oră în activități neagricole sau cel puțin 15 ore, în cazul lucrătorilor pe cont propriu și a lucrătorilor familiari neremunerați din agricultură. Populația ocupată totală include toate categoriile de persoane (salariați, patroni, lucrători pe cont propriu, lucrători familiari neremunerați, membri ai unor societăți agricole sau ai unor cooperative) care au lucrat în activități din sectorul formal (inclusiv din MAPN, MI, SRI, organizații politice și obștești) și din sectorul informal, cu sau fără forme legale.

Indicatorul se obține din Ancheta asupra forței de muncă în gospodării, efectuată de Institutul Național de Statistică, cu periodicitate trimestrială și anuală (ca medie aritmetică a trimestrelor), la nivel de țară, regiune de dezvoltare.

b) Populația ocupată civilă include toate persoanele care, la sfârșitul anului, aveau un loc de muncă legal în activitățile neagricole din sectorul formal sau în activități din agricultură, cu statut de: salariați, patroni, lucrători pe cont propriu, lucrători familiari neremunerați, membri ai unor societăți agricole sau ai unor cooperative. Nu este inclus personalul MAPN, MI, SRI (cadre militare sau persoane asimilate acestora, militari în termen), deținuții și salariații organizațiilor politice sau obștești.

Indicatorul este obținut anual de către Institutul Național de Statistică, prin Balanța forței de muncă la nivel de țară, regiune de dezvoltare și județ.

4. Șomerii se determină în două variante: șomerii în sens BIM și șomerii înregistrați.

a) Șomerii în sens BIM (S_{BIM}) sunt cei definiți conform criteriilor Biroului Internațional al Muncii.

Numărul șomerilor în sens BIM se determină trimestrial și anual, de către Institutul Național de Statistică, prin Ancheta asupra forței de muncă în gospodării, la nivel de țară și regiuni de dezvoltare.

b) Șomerii înregistrați (S_{ANOFM}) sunt, persoanele care îndeplinesc condițiile prevăzute la art.5 punctul IV din Legea nr. 76/2002.

Numărul total al șomerilor înregistrați este calculat pentru fiecare lună calendaristică, în cadrul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, la nivel de țară, județ și localitate.

B. Indicatorii relativi se calculează astfel:

1. Rata globală de activitate reprezintă proporția populației active totale (P_a) în populația totală a țării (P_t):

$$R_{ga} = \frac{P_a}{P_t} * 100$$

2. Rata de activitate a populației de 15 ani și peste reprezintă proporția populației active de 15 ani și peste (P_{a15+}) în populația totală în vârstă de 15 ani și peste (P_{t15+}):

3. Rata globală de ocupare reprezintă proporția populației ocupate (P_o) în populația totală a țării (P_t):

$$R_{go} = \frac{P_o}{P_t} * 100$$

4. Rata de ocupare a populației de 15 ani și peste reprezintă proporția populației ocupate de 15 ani și peste (P_{o15+}) în populația totală în vârstă de 15 ani și peste

2. (P_{t15+}):

$$R_{o15+} = \frac{P_{o15+}}{P_{t15+}} * 100$$

5. Rata de ocupare a resurselor de muncă reprezintă proporția populației ocupate civile (P_{oc}) în resursele de muncă (R_m):

$$R_{rm} = \frac{P_{oc}}{R_m} * 100$$

Indicatorii statistici relativi de la punctele 1-5 se calculează de către Institutul Național de Statistică.

6. Rata șomajului este calculată în două variante: rata șomajului în sens BIM și rata șomajului înregistrat.

a) Rata șomajului în sens BIM se calculează ca raport între numărul șomerilor definiți conform criteriilor Biroului Internațional al Muncii (S_{BIM}) și populația activă totală (P_a), astfel:

$$R_{BIM} = \frac{S_{BIM}}{P_a} * 100$$

Acest indicator se calculează de către Institutul Național de Statistică.

b) Rata șomajului înregistrat se determină ca raport între numărul șomerilor înregistrați la agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă și a municipiului București (indemnizați și neindemnizați) și populația activă civilă. Datele referitoare la populația activă civilă la nivel de țară și județ sunt păstrate ca atare în calculul ratei șomajului un an întreg, până la definitivarea și transmiterea balanței forței de muncă din anul următor. Se calculează astfel:

$$R_{ANOFM} = \frac{S_{ANOFM}}{P_{ac}} * 100$$

Rata șomajului înregistrat se calculează de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

7. Ponderea șomerilor înregistrați în populația stabilă în vârstă de 18 – 62 ani se determină prin raportarea numărului șomerilor înregistrați la totalul populației stabile cu vârsta cuprinsă între 18 – 62 ani.

Se calculează la nivel de țară și localitate de către Institutul Național de Statistică, pe baza numărului de șomeri înregistrați, comunicat lunar de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, după formula:

$$P_{S_{ANOFM}} = \frac{S_{ANOFM}}{P_{t18-62}} * 100$$